

MAAKT DE DOOP ZALIG?

HENDRIK SCHIPPER

De Bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling,
© Stichting HSV 2010. Alle rechten voorbehouden, © Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed - Heerenveen.

Bestellingen via: info@boazworldwordproject.com

ISBN: 978-909033433.2
NUR 700

Lay-out en omslag: Reproserve

1e druk augustus 2020

Foto omslag: Ruïne Byzantijnse kerk in Shivta in de Negev

Uitgegeven door: Stichting Boaz World Word Project, Veenendaal

Copyright: © 2020 Hendrik Schipper/Boaz World Word Project

INHOUD

Voorwoord.	5
Inleiding .	7
1. Wat leert de Bijbel over de doop?	10
2. De Bijbelse doop.	18
3. Het Nieuwe Verbond.	21
4. Het genadeverbond.	24
5. De Drie-Verbonden leer van Herman Witsius.	30
6. Pleiten op de kinderdoop of op Gods beloften in Zijn Woord.	31
7. Verbondstheologie.	34
8. Het Nieuwe Verbond in de plaats van het Oude Verbond.	36
9. Strijd over verbond en doop in de 19e en 20e eeuw.	38
10. De leer van de kinderdoop verdedigd en weerlegd.	40
11. Het teken van de besnijdenis t.o.v. de doop.	46
12. Rooms–katholieke doopleer.	49
13. Het klassieke gereformeerde doopformulier.	51
14. De doopleer van Calvijn weerlegd.	56
15. De oorzaak en gevolgen van de dwalingen.	65
16. Geen doop van baby's in de vroeg christelijke kerk.	69
17. De geschiedenis van het Baptisme.	75
18. Discussie en strijd over de geloofsdoop en de kinderdoop.	128
Epiloog.	160

VOORWOORD

Weer een nieuw boek over de doop? Nee, geen nieuw boek. Wat dan wel? Dit boek is een verkorte uitgave van het boek: “Als u met heel uw hart gelooft is het geoorloofd.” Uitgegeven in februari 2016 door Boaz Multi Media. Dat is een boek van 622 blz. over de doop en de doopgeschiedenis. Een klein handboek over de doop. We krijgen echter steeds vaker de opmerking te horen, dat veel mensen dit boek van 622 blz. over de doop te omvangrijk vinden. Voor theologen en studenten is dat niet zo’n probleem. Zij zijn gewend om kennis te nemen van uitgebreide lectuur over allerlei onderwerpen.

Op de vraag: “Maakt de doop zalig?” is het antwoord: “Nee!” “Want er is onder de hemel maar **één Naam** gegeven, waardoor wij zalig moeten worden en **een ieder die de Naam van de Heere Jezus** zal aanroepen, zal behouden worden”.

De belangrijkste kernpunten van het grote boek, hebben wij in deze verkorte editie opgenomen. Gezien de discussie in de media, blijkt dat de doop nog steeds een “hot item” is. Deze uitgave leent zich er ook uitstekend voor om te delen met anderen. Dit boek wordt door de stichting gratis verspreid.

U kunt dit boek bestellen bij de Stichting Boaz World Word Project.
Ons emailadres is: hendrikschipper28@gmail.com
Postadres: Sterrenwacht 51, 3901 SV Veenendaal.
U kunt zoveel aantallen bestellen als u denkt te kunnen uitdelen.

Hendrik Schipper
Juli 2020.

INLEIDING

ASPECTEN VAN DE DOOP.

In dit boek gaat het over de doop en vele aspecten komen aan de orde: Het ontstaan van de doop, het waarom van de doop, het hoe van de doop, de uitvoering van de doop, de inhoud van de doop, de betekenis van de doop, het effect van de doop, het geoorloofd zijn van de doop en voor wie de doop bestemd is.

HET BAPTISME IS NIET BEGONNEN IN 1609.

In dit boek wil ik graag aantonen dat het Baptisme of de Baptisten Gemeenten niet begonnen zijn in 1609 in Amsterdam, maar dat er een doorgaande lijn is van gemeenten of gelovigen die de geloofsdoop, als de enige ware doop, praktiseerden vanaf de Pinksterdag in Jeruzalem tot op de huidige dag.

HET BAPTISME IS BEGONNEN BIJ JEZUS EN DE APOSTELEN.

Deze ware gelovigen heetten voor het eerst in Antiochië christenen en dat is hun naam tot op de dag van vandaag. Zij zijn geen rooms-katholieken, hervormden, gereformeerden in allerlei soorten, geen dopers, wederdopers, baptisten, calvinisten of lutheranen, maar heel gewoon christenen omdat zij van Christus zijn, Hem toebehoren.

BAPTISTEN ONDER ANDERE NAMEN IN DE GESCHIEDENIS.

Om een goed inzicht te krijgen in de geschiedenis van het christendom is het helaas noodzakelijk om de benamingen die in de loop van de tijd zijn ontstaan te onderzoeken. In hoeverre vertegenwoordigen zij de groep die in overeenstemming leeft of leefde met de Bijbel?

In deze studie kom ik tot de conclusie dat de zogenaamde Baptisten door de eeuwen heen het dichtst bij de Bijbelse waarheid zijn gebleven. Zij droegen vaak niet de naam Baptist, omdat hun vijanden hen andere namen hebben gegeven.

GESCHIEDENIS VERZWEGEN EN/OF VERVALST, BEWUST OF ONBEWUST.

Door de eeuwen heen is de kerkgeschiedenis vervalst, of zijn gebeurtenissen verzwegen omdat het in een bepaalde strategie beter uitkwam, of om de eigen visie op de kinderdoop geloofwaardig te maken. Dit gaat door tot op de huidige dag. Op 16 oktober 2014 las ik in het Reformatorisch Dagblad: "Tot aan de zestiende eeuw is de doop van zuigelingen normale praxis in de kerk. Pas met het aanbreken van de moderne tijd komt daarnaast de volwassen doop op. (die kinderdoop uitsluit, dr. R. van Kooten) Deze berust op het idee dat we pas aan Christus toebehoren door onze bewuste geloofskeuze". (uitspraak van prof. dr. A. van de Beek en beaamd door dr. R. van Kooten). Men geeft er blijk van de kerkgeschiedenis niet te kennen of bewust te negeren.

GELOOFSDOOP IS BIJBELSE DOOP.

Door middel van dit boek toon ik aan, op grond van de Schrift, dat de volwassen doop (geloofsdoop) er sinds de Bijbelse- apostolische tijd altijd geweest is en is doorgegaan tot op de huidige

dag. In de Bijbel is alleen sprake van geloofsdoop, nergens van zuigelingendoop. Geen enkele theoloog kan in de Bijbel de doop van ook maar één zuigeling aanwijzen.

ROOMS-KATHOLIEKE KERK IS BRON VAN DWALING.

De Rooms-Katholieke Kerk heeft de kinderdoop ingevoerd en handhaaft deze tot op de huidige dag. Dat was in de roomse kerk inderdaad de normale praxis, echter niet vanaf het begin. Maar door te stellen dat de geloofsdoop iets van de moderne tijd is, verloochent men de Bijbelse praxis, te beginnen bij de doop van de Heere Jezus in Mattheüs 3:13-17.

REFORMATIE MAAKTE GEEN EINDE AAN DE DWALING.

De grote verdienste van de reformatie door Luther was, dat de Bijbel ook in de landstaal verkrijgbaar werd en niet alleen in het Latijn.

Ook werd in die tijd de boekdrukkunst uitgevonden. Veel misstanden en dwalingen in de Rooms-Katholieke Kerk werden nu op uitgebreide schaal aan de kaak gesteld en bestreden, maar niet alle. Zo bleef de dwaling van de kinderdoop bestaan, hoewel deze dwaling in het verleden ook al dikwijls was bestreden door allerlei theologen. Velen van hen zijn als martelaar gestorven tijdens de roomse inquisitie in samenwerking met de staat. Na 1517 zijn er ook velen gedood door de reformatorisch-calvinistische “inquisitie” in samenwerking met de staat.

VEEL STRIJDERS VOOR DE GELOOFSDOOP ZIJN VERVOLGD EN GEDOOD.

In dit boek komen veel namen van mannen en vrouwen aan de orde, die op de één of andere manier betrokken zijn geweest bij een baptisten groepering of individueel voor de geloofsdoop zijn uitgekomen en voor de Bijbelse leer van deze doop hun leven hebben gegeven.

IN DE EERSTE EEUWEN PRAKTISCH GEEN DOOP VAN BABY'S.

Daarbij moeten we nog opmerken dat de kinderdoop vanaf het begin niet gebruikelijk was. In de eerste eeuwen zeker niet. In de daarna volgende eeuwen werd de kinderdoop langzamerhand ingevoerd en door Augustinus als de wettige doop vastgelegd.

In Wales en Engeland werd de kinderdoop veel later als wettige doop ingevoerd. Men kan dus stellen dat er tot die tijd Baptisten Gemeenten geweest zijn.

HET BAPTISME IS NIET ONTSTAAN IN DE TIJD VAN DE REFORMATIE.

De Baptisten Gemeenten zijn duidelijk niet ontstaan uit de reformatie. Integendeel. De inquisitie van de reformatoren in samenwerking met de overheid heeft er alles aan gedaan om te verhinderen dat ze zouden groeien in leden, door deze leden te vervolgen en te vermoorden.

Met dit boek wil ik op basis van de Schrift aantonen dat de leer van de kinderdoop een grote dwaling is, die heel veel mensen heeft afgehouden van bekering en wedergeboorte. Menselijkerwijs gesproken dan. En daarbij letten we op de kerken die wereldwijd de leer van de kinderdoop toepassen.

GEVOLGEN VAN DE DWALING.

Is het gevolg van deze leer dat niemand zalig wordt? Nu, dat ligt genuanceerd. Het hangt er helemaal vanaf hoe de prediking is en hoe men er in de praktijk mee omgaat. Wilhelmus á Brakel ging bij de kinderdoop uit van de veronderstelde wedergeboorte. Maar hij bleef wel prediken dat een gedoopt mens bekeerd en wedergeboren moest worden. Dat maakt het grote verschil. Toen en nu. De kerken waar niet meer opgeroepen wordt tot bekering en wedergeboorte, zie je nu langzamerhand verdwijnen. Grote aantallen leden haken af en veel kerken worden gesloten. En kerken waar nog in meer of mindere mate wél gepredikt wordt dat de doop je niet zalig maakt, maar dat bekering en wedergeboorte noodzakelijk zijn, blijven nog redelijk in stand of groeien zelfs.

HET GELOOF IN DE HEERE JEZUS IS HET BELANGRIJKSTE.

Veel belangrijker dan de doop is het geloof in de Heere Jezus Christus, de Zoon van God, de van God gegeven Messias.

Daarom ga ik in dit boek eerst beginnen met enige belangrijke zaken te zeggen over het geloof in de Heere Jezus. Waarom? Omdat de doop zonder het echte geloof in de Heere Jezus, niets en dan ook niets te betekenen heeft. Dat zullen veel voorstanders van de kinderdoop wel niet met mij eens zijn. Maar ik wil u in dit boek graag uitleggen hoe ik tot dit inzicht, op basis van de Schrift, ben gekomen. Het gaat hierbij niet over mijn mening, maar het gaat over wat Gods Woord zegt.

Ten opzichte van mijn broeders en zusters in de reformatorische kerken, wil ik hierbij heel nadrukkelijk verklaren dat ik mij verbonden weet met allen die de Heere Jezus hebben lief gekregen en door een waar geloof aan Hem zijn verbonden. Zelf ben ik ook door de prediking in een reformatorische kerk tot geloof en wedergeboorte gekomen en dat gebeurde ondanks de dwaling van de kinderdoop. De Heere heeft toch deze prediking willen gebruiken. Zoals reeds gezegd, ging Wilhelmus á Brakel uit van de veronderstelde wedergeboorte bij een gedoopt kind. Maar hij stelde later wel dat ieder kind toch bekeerd en wedergeboren moest worden. Zolang de kerken dat laatste blijven prediken en niet leren dat een gedoopt kind in Christus is ingelijfd, kan de Heilige Geest Zijn werk blijven doen. Want de Heilige Geest wil wonen in een verbroken en verbrijzeld hart dat berouw heeft vanwege zijn zondige natuur en de daaruit voortkomende zonden.

DOOR WELKE BRIL KIJKEN WE NAAR DE GESCHIEDENIS?

In dit boek is getracht met de ogen van een Baptist naar de historie te kijken. Als u mee gaat kijken, zult u verrassende ontdekkingen doen. Dan zult u met mij ontdekken dat er in de geschiedenis vele gelovigen zijn geweest die door de eeuwen heen de ware Bijbelse leer hebben verkondigd en daarvoor hebben gestreden en geleden. We denken hierbij o.a. aan **Pilgrim Marpeck**, **Peter Riedemann** en vele andere Baptisten en niet in het minst aan **John Bunyan** die in de evangenis “De Christenreis” heeft geschreven. U zult ontdekken dat veel van deze mensen tot nu toe voor u onbekend waren. God houdt door de eeuwen heen Zijn ware Kerk in stand en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

Door middel van dit boek heb ik de kinderen van God willen bemoedigen en bevestigen in hun allerheiligst geloof.

1. WAT LEERT DE BIJBEL OVER DE DOOP?

Wat betekende de doop door Johannes de Doper. Hij predikte dat de Joden zich moesten bekeren en belijdenis van hun zonden doen. Zij, die aan die oproep gevolg gaven, werden door Johannes gedoopt. De doop van Johannes de Doper volgde dus op de bekering en belijdenis van zonden. Op de oproep tot bekering vroegen verschillende groepen mensen aan Johannes: “Wat moeten wij doen?”. In Lukas 3:10-14 worden o.a. genoemd scharen, tollenaars en krijgslieden. Uit deze Bijbelse gegevens kunnen we wel met zekerheid vaststellen dat geen baby's en heel jonge kinderen door Johannes werden gedoopt.

Mattheüs 3:2-6 *Hij zei: Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.³ Want deze is het over wie gesproken werd door de profeet Jesaja toen hij zei: De stem van een die roept in de woestijn: Maak de weg van de Heere gereed, maak Zijn paden recht...⁵ Toen liep Jeruzalem, heel Judea en heel het land rondom de Jordaan naar hem uit, ⁶ en zij werden door hem gedoopt in de Jordaan, terwijl zij hun zonden beleden.*

De doop als ritueel gebruik en teken komt ook voor in het Oude Testament. Daar was het echter geen eenmalig inwijdingssymbool, maar een reinigingssymbool dat men meerdere keren kon ondergaan. Ook kende het Jodendom de doop als rite bij het toetreden van een 'heiden' tot het Jodendom. In het Oude Testament moet de heidense Naäman zich zevenmaal onderdompelen in de Jordaan. De Joodse hogepriester moest voordat hij het Heilige der Heiligen mocht binnengaan, eerst zijn kleding afleggen, zich dan onderdompelen en vervolgens schone witte klederen aan trekken. Het wassen met water stond in het Jodendom symbool voor rituele reiniging. De Heere Jezus en Zijn discipelen doopten ook, zij het, dat van de Heere Jezus vermeld staat, dat Hijzelf niet doopte, maar Zijn discipelen.

Johannes 4:1 *Toen nu de Heere merkte dat de Farizeeën gehoord hadden dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes 2 -hoewel Jezus Zelf niet doopte, maar Zijn discipelen-*

De doop was ook een uitwendig, openbaar teken van het feit dat degene die gedoopt werd ook een volgeling werd, een discipel van degene door wie hij of zij gedoopt was. Het was ook een teken van trouw. In dit kader is het duidelijk dat een baby of een klein kind niet gedoopt kon worden. De Heere Jezus gaf voor Zijn vertrek Zijn discipelen de opdracht om de volken te onderwijzen en tot Zijn discipelen te maken en te dopen in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Let wel, eerst tot discipelen maken en dan dopen. Eerst geloven en dan dopen. Het is ook niet voor te stellen dat de discipelen bij het ontvangen van deze opdracht gedacht zouden hebben aan het teken van de besnijdenis in het OT.

Zij hadden de afgelopen twee jaar niets anders gedaan dan mensen oproepen tot bekering en geloof in de Messias Jezus en het daarbij behorende teken was de doop door onderdompeling. Omdat baby's nog niet in staat zijn te geloven is het uitgesloten dat de doop van baby's in deze opdracht begrepen was. Uit de Handelingen van de Apostelen en uit de Brieven wordt in geen enkele tekst gesproken over het dopen van baby's, zodat aangenomen kan worden dat de apostelen zich strikt aan de opdracht van hun Meester hebben gehouden.

Mattheüs 28: 18 *En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. 19 Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen.*

Deze opdracht aan de Apostelen wordt algemeen aangenomen als zijnde ook de opdracht voor de Kerk/Gemeente van Christus in alle tijden.

Nog altijd voldoen wereldwijd de kerken/gemeenten aan deze opdracht van de Heere Jezus. Dat niet alle kerken en gemeenten deze opdracht strikt uitvoeren mag duidelijk zijn.

Maar de opdracht was/is duidelijk en niet voor tweeeërlei uitleg vatbaar. Eerst tot discipelen/ gelovigen maken door de verkondiging van het Evangelie en na bekering en belijdenis van zonden, dopen. Als openbaar teken van het sterven met Christus en het opstaan in een nieuw leven met Christus. En daarna de nieuwe discipelen onderwijzen in het volgen van Christus, in het proces van de heiligmaking.

Indien in een kerk/gemeente een baby wordt gedoopt, dan doet men dat in de hoop dat het kind eenmaal een discipel van de Heere Jezus zal worden. Maar hiermede wordt de opdracht van de Heere Jezus wel losgelaten. Men legt de betekenis van het woord discipel dan anders uit, zijnde discipelen in wording, maar de praktijk wijst uit dat velen nooit tot geloof komen.

In het NT komt het niet voor dat iemand een discipel wordt op basis van het geloof van een ander, bv. op basis van het geloof van zijn/haar ouder(s). Hiermee in tegenstelling zegt de Heere Jezus dat iemand de kosten moet berekenen voordat hij deze beslissing neemt.

Lukas 14: 26 *Als iemand tot Mij komt en niet haat zijn eigen vader en moeder en vrouw en kinderen en broers en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. 27 En wie zijn kruis niet draagt en achter Mij aan komt, kan geen discipel van Mij zijn. 28 Want wie van u die een toren wil bouwen, gaat niet eerst zitten om de kosten te berekenen, of hij de middelen wel heeft om het werk te voltooien? 29 Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft en niet in staat is het te voltooien, allen die het zien, hem beginnen te bespotten, 30 en zeggen: Deze man begon te bouwen, maar heeft het werk niet kunnen voltooien. 31 Of welke koning die een oorlog in gaat om te strijden met een andere koning, gaat niet eerst zitten om te beraadslagen of hij bij machte is met tienduizend man tegemoet te gaan die met twintigduizend man tegen hem optrekt? 32 En zo niet, dan stuurt hij, als de ander nog ver weg is, een gezantschap om te vragen wat de vredesvoorwaarden zijn. 33 Zo kan dan ieder van u die niet alles wat hij heeft, achterlaat, geen discipel van Mij zijn. Hij moet zichzelf verloochenen, zijn kruis op zich nemen en Christus volgen:*

Markus 8: 34 *En toen Hij de menigte met Zijn discipelen bij Zich geroepen had, zei Hij tegen hen: Laat wie achter Mij wil komen zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. 35 Want wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar wie zijn leven zal verliezen omwille van Mij en om het Evangelie, die zal het behouden.*

Dit is de achtergrond van de opdracht van Christus om de volken tot discipelen te maken en te onderwijzen. Zij die gedoopt worden in de Naam van de Vader, van de Zoon en van de Heilige

Geest, verklaren hiermede trouw te willen zijn aan de Drie-Enige God van de Bijbel.

Men wordt discipel door zijn eigen keus en wil, als men zich bekeert en zijn zonden belijdt en men wordt geen discipel door de keus van de ouders. Hoewel achteraf altijd gezegd moet worden dat het God is die het willen werkt naar Zijn welbehagen. In de navolgende verzen geeft de Heere Jezus aan wat de kenmerken zijn van het discipel zijn:

Lukas 9:23 *Hij zei tegen allen: Als iemand achter Mij wil komen, moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis dagelijks opnemen en Mij volgen.*

Lukas 14: 26 *Want wie zich voor Mij en Mijn woorden geschaamd zal hebben, voor hem zal de Zoon des mensen Zich schamen, wanneer Hij zal komen in Zijn heerlijkheid en in die van de Vader en in die van de heilige engelen.*

Johannes 13: 35 *Hierdoor zullen allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt.*

Johannes 15: 8 *Hierin wordt Mijn Vader verheerlijkt, dat u veel vrucht draagt en Mijn discipelen bent.*

Het zal duidelijk zijn dat een baby al die kenmerken nog niet kan laten zien. De kinderdopers hopen dat dit in de toekomst zal gaan gebeuren.

DE DOOP IN HANDELINGEN 2:38.

Handelingen 2: 38 *En Petrus zei tegen hen: Bekeert u en laat ieder van u gedoopt worden in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving van de zonden; en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen.*

Als er in deze tekst staat “tot vergeving der zonden”, dan zou dit verwarring kunnen geven. Alsof de doop voorafgaat aan de vergeving van zonden. De meeste Engelse vertalingen geven echter een andere uitleg. Daar wordt het vertaald als “voor vergeving van zonden”. Ook dan kan het woord “voor” op twee manieren worden uitgelegd, namelijk als voorwaarde of als reeds gebeurd zijnde. Het Griekse woord “eis” kan echter ook vertaald worden met “vanwege”. Dan wordt het toch eerst bekering en vergeving van zonden en daarna dopen.

In Handelingen 2:41 staat, om alle onduidelijkheid weg te nemen, dat allen die het woord van Petrus geloofden, tot bekering kwamen en gedoopt werden.

Ook de apostel Filippus geeft in Handelingen 8:36-39 duidelijk aan dat geloof aan de doop vooraf dient te gaan. In het NT is de doop een noodzakelijke expressie van geloof in de Heere Jezus Christus. Zonder doop kon men niet zeggen dat men waarlijk geloofde. De doop zonder geloof betekent niets, is zinloos, geloof zonder doop was ondenkbaar.

In een soortgelijke situatie zegt Paulus in Romeinen 10:9,10 dat men de Heere Jezus met de mond moet belijden als Heere, wil men gered worden.

Romeinen 10: 9 *Als u met uw mond de Heere Jezus belijdt en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u zalig worden.* **10** *Want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot zaligheid.*

Ook nu zou de vraag gesteld kunnen worden, is het belijden met de mond noodzakelijk voor iemands zaligheid?

Ja en nee. Ja, want het is een noodzakelijk gebeuren nadat iemand tot geloof is gekomen. Nee, want dit met de mond spreken heeft op zich geen reddende kracht zonder dat men gelooft met het hart. Het zal duidelijk zijn dat een baby zich nog niet kan bekeren en nog niet kan geloven en daarom niet geschikt is om gedoopt te worden.

DE DOOP IN 1 KORINTHIËRS 1:13-15.

1 Korinthiërs 1:13 *Is Christus verdeeld? Is Paulus soms voor u gekruisigd? Of bent u in de naam van Paulus gedoopt?* **14** *Ik dank God dat ik niemand van u gedoopt heb dan Crispus en Gajus, 15 zodat niemand kan zeggen dat ik in mijn naam gedoopt heb.*

In het eerste hoofdstuk van Korinthe schrijft Paulus over een probleem in deze gemeente. Dit hangt samen met de doop van gelovigen. Deze mensen vinden het blijkbaar belangrijk door wie zij gedoopt worden. Maar Paulus wijst dat af. Het is niet belangrijk door wie zij gedoopt zijn, maar dat zij in de Naam van de Heere Jezus gedoopt zijn. Daarover hoeft dus geen verdeeldheid te zijn. Christus is niet gedeeld. Daarom zegt Paulus ook dat hij niet in zijn naam gedoopt heeft. En hij heeft letterlijk ook heel weinig mensen gedoopt. Als men in iemands naam gedoopt wordt, dan brengt dat ook de verplichting mee om zo iemand te volgen als discipel. Ook uit deze episode blijkt dat het niet gaat over baby's die gedoopt zijn, maar over volwassen mensen die tot geloof gekomen zijn. Baby's kunnen de Heere Jezus niet volgen als discipel.

DE DOOP IN 1 PETRUS 3:21.

1 Petrus 3: 21 *Het tegenbeeld daarvan, de doop, behoudt nu ook ons. Maar niet als een verwijderen van het vuil van het lichaam, maar als vraag aan God van een goed geweten, door de opstanding van Jezus Christus,*

Het meest intrigerende deel van deze tekst is dat Petrus hier zegt dat de doop ons behoudt. Dus niet God, niet Jezus Christus, niet het geloof, niet de bekering en belijdenis van zonden? Is de rooms-katholieke leer dan toch juist, dat de doop zalig maakt?

Wanneer we echter de tekst nader gaan bestuderen, zien we dat de apostel Petrus ons niet leert dat we door de doop wedergeboren worden. Petrus zegt ook dat de doop niet de onreinheid van

ons lichaam wegneemt. In tegendeel. De doop heeft betrekking op de inwendige reiniging van ons hart, van onze zonden, van ons slechte geweten. In vers 20 wijst Petrus ons op het beeld van de ark van Noach. Noach en zijn familie werden door het water heen gered.

Zo is ook de doop een beeld van dat we door het water heen gered worden. Waardoor? Petrus noemt hier de opstanding van de Heere Jezus. Maar daaraan voorafging het lijden en sterven. Zo is ook de doop een beeld van het sterven van/met Christus en het opstaan in een nieuw leven. De onderdompeling in het water beeldt dit prachtig uit.

De tussenzin “maar als vraag aan God van een goed geweten” is vanuit het Grieks wat moeilijk te vertalen. De moeilijkheid zit blijkbaar in het woord “vraag”. Het wordt vertaald door “belofte”, “vraag”, “antwoord”, “verplichting”. De apostel heeft zelf op de Pinksterdag meer dan 3000 mensen tot bekering en geloof zien komen en er ongetwijfeld zelf ook velen gedoopt. Dan is de doop toch geen vraag aan God? Als we dit nader onderzoeken blijkt dat de Staten Vertalers niet het goede woord gekozen hebben. De King James en de Luther vertaling kiezen hier voor “antwoord”. Dat lijkt mij ook de beste keuze. De doop beeldt uit dat het geweten gereinigd is door het bloed van Christus en is als zodanig een symbolisch antwoord aan God van hetgeen Hij aan onze ziel gedaan heeft. En dat is m.i. ook de bedoeling van Petrus geweest. De doop is een antwoord en getuigenis van het werk dat God aan de mens gedaan heeft door wedergeboorte en bekering.

1 Peter 3:21 *The like figure whereunto even baptism doth also now save us (not the putting away of the filth of the flesh, but the answer of a good conscience toward God,) by the resurrection of Jesus Christ:*

Nadat onze Heere Jezus Zijn werk op aarde volbracht heeft en voordat Hij is opgevaren en verheerlijkt, geeft Hij aan Zijn leerlingen de volgende opdracht:

Mattheüs 28:18 *En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. 19 Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen. 20 En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen.*

Onder de voorwaarden van deze opdracht gaf Jezus aan Zijn discipelen de bevoegdheid om de wereld in te gaan en het Evangelie te verkondigen. Een Nieuwtestamentische kerk is het lichaam van gedoopte gelovigen, door de Heilige Geest aan elkaar verbonden met Christus als Hoofd. Zij onderhielden de onderlinge gemeenschap en verspreidden het Evangelie van Jezus Christus. De onderscheiden kenmerken van deze kerk zijn duidelijk gemarkeerd in het Nieuwe Testament.

Handelingen 2:42 *“En zij volhardden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in het breken van het brood en in de gebeden”.*

Volgens de Nieuwtestamentische betekenis van de Kerk kan er geen organisatie zoals een nationale-, algemene- of bijzondere kerk zijn. De kerk, in de Bijbelse zin, is altijd een onafhankelijke-, lokale organisatie. Leden van zusterkerken werden alleen verenigd door de banden van geloof en

door de Heilige Geest.

Er waren twee verordeningen in de vroege kerk: de doop en het Heilig Avondmaal. De doop is het persoonlijk getuigenis van de gelovige, van het gestorven en opgestaan zijn met Christus in een nieuw leven. Dit is het werk van de Heilige Geest.

Alléén gelovigen werden gedoopt en dat na een openbare belijdenis van het geloof in Jezus Christus. Deze werden in het Nieuwe Testament genoemd: “geliefden Gods”, “geroepen heiligen”, “geheiligd in Christus Jezus”, “gelovigen in Christus”, “uitverkorenen Gods”, “heiligen en geliefden.”

In Johannes 17, het Hogepriesterlijke gebed, bidt de Heere Jezus tot Zijn Vader. Uit dit gebed blijkt duidelijk, wie de leden van Zijn Lichaam zijn en welke gezindheid de leden van Zijn Gemeente hebben.

Ze hebben het eeuwige leven ontvangen waarvan de Heere Jezus zegt: ”En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die U gezonden hebt”. Vers 3

Verder hebben zij Gods Woord in acht genomen en hebben erkend en **geloofd** dat de Heere Jezus de beloofde Messias was. De Vader heeft ze aan de Zoon gegeven. Dat is niet gebeurd via de een of andere doop ritus. Ze zijn geheiligd door het Woord van de Waarheid en niet door de doop. Ze zijn in de wereld, maar niet van de wereld. Ze zijn geheiligd in Christus. Ze zijn één in de Heere Jezus Christus door de Heilige Geest. Dat wordt zichtbaar in de wereld. De wereld zal moeten erkennen dat ze anders zijn en daarom worden ze ook gehaat en vervolgd.

Toen al bad de Heere Jezus dat ze bewaard mochten worden voor de boze. Toen al bad de Heere Jezus voor degenen die door het getuigenis van de discipelen tot geloof zouden komen. En dit gebed gaat door tot op deze dag.

“Daarom kan Hij ook volkomen zalig maken wie door Hem tot God gaan, omdat Hij altijd leeft om voor hen te pleiten”. Hebrëen 7:25

De voorwaarden voor het lidmaatschap van het Lichaam van Christus zijn: bekering, belijdenis van zonden, geloof, wedergeboorte en de doop, die symbolisch het veranderde leven weergeeft. Het is geen inwijdingsrite maar een getuigenis. In dit verband is het interessant op te merken dat alle Pedo Baptist Confessions of Faith in hun definitie alleen de gelovigen omvatten als de ware leden van een kerk. De definitie van een kerk wordt in de Augsburgse Geloofsbelijdenis van de Lutherse Kerk als volgt weergegeven:

“De gemeente van Christus is een gemeente van leden van Christus, dat is, van de heiligen, die werkelijk geloven en terecht Christus gehoorzamen.”

Zo universeel is deze definitie van een kerk in al de geloofsbelijdenissen. Daarvan zegt Köstlin, hoogleraar theologie in Halle:

”De gereformeerde Belijdenissen beschrijven de Kerk als gemeenschap van gelovigen of heiligen

en de conditie van het bestaan ervan is gebaseerd op de zuivere prediking van het Woord “ (Köstlin, Schaff - Herzog Religieuze Encyclopedie, I. p. 474)

De bovenstaande definitie, consequent toegepast, sluit de kinderdoop uit, omdat baby's niet in staat zijn te geloven en ook niet kunnen luisteren naar het gepredikte Woord. Hetgeen in het Nieuwe Testament altijd een voorwaarde is voor de doop.

Het onderwijs in het Nieuwe Testament is op dit punt heel duidelijk. Johannes de Doper predikte, dat degenen die in aanmerking kwamen voor de doop, zich moesten bekeren, geloof oefenen, belijdenis van zonden doen en een rechtvaardig leven leiden. (Mattheüs 3:2, Handelingen 19:4)

Jezus maakte eerst discipelen en doopte hen daarna. (Johannes 4:1) Hij liet daarmee een duidelijk voorbeeld zien, dat onderwijs aan de doop moet voorafgaan. (Mattheüs 28:19) In de prediking van de apostelen lezen we altijd eerst van bekering en daarna volgt de doop: (Handelingen 2:38): de bekeerlingen werden vervuld met blijdschap en alleen mannen en vrouwen werden gedoopt. (Handelingen 8:5, 8, 12)

Er is nergens een verslag of gebeurtenis, waaruit we kunnen opmaken dat een kind gedoopt werd door de Heere Jezus of door de apostelen.

Een rooms-katholieke geleerde, hoogleraar kerkgeschiedenis aan de Universiteit van München zegt: “Er is geen enkel bewijs of aanwijzing in het Nieuwe Testament dat de apostelen, zuigelingen gedoopt- of bevolen hebben om hen te dopen.” (Johannes Joseph Ignatius Döllinger, The First Age of the church, II. p. 184)

De manier van dopen geschiedde door onderdompeling in water. Johannes doopte in de Jordaan (Marcus 1:5) en hij doopte in Enon bij Salim “omdat er veel water was “, (Johannes 3:23). Jezus werd gedoopt in de Jordaan (Markus 1:9), en Hij “ging in het water” en hij “kwam uit het water”. (Mattheüs 3:16)

De geestelijke betekenis vinden we in Romeinen 6:3,4 en in Kolossenzen 2:12, waar de doop omschreven wordt als voorstellende begrafenis en opstanding.

“U bent immers met Hem begraven in de doop, waarin u ook met hem bent opgewekt, door het geloof van de werking van God, Die Hem uit de doden heeft opgewekt”.

De doop door onderdompeling illustreert heel duidelijk wat er geestelijk bij de gelovige gebeurd is. In het Nieuwe Testament was dat **de manier** waarop men doopte. Dit, inderdaad, is de betekenis van het Griekse woord baptizein. Niets is zekerder dan dat in het Nieuwe Testament de gemeenten uniform de doop door onderdompeling beoefenden. Ook in de eerste eeuwen na de apostelen was dit de algemene wijze van dopen.

Er zijn vele schrijvers, historici en voorgangers die dit tegenspreken, al naar gelang hun eigen standpunt inzake de kinder- en volwassen doop. Maar de meeste oude geschriften en opgravin-

gen tonen aan dat de volwassen doop, de doop op het geloof, gebruikelijk was in de eerste drie eeuwen van onze jaartelling. Uit opgravingen in Noord-Afrika en Israël is gebleken dat bijna alle kerken een baptisterium hadden, een doophuis.

In dat doophuis was een bad waarin een volwassen iemand ondergedompeld kon worden. Voor een baby hoeft zo'n doophuis niet te worden gebouwd.

Volgens Cyprianus zou besprenkeling met water hebben plaatsgevonden bij gevangenen, chronisch zieken en invaliden. Hij deed dat met een beroep op Ezechiël 36:25 en Numeri 8:7 en Ezechiël hoofdstuk 19:13. Deze teksten hebben echter niets met de doop te maken. In Numeri gaat het over het ontzondigen van de Levieten door besprenkeling met water en in Ezechiël over de toekomstige levend making van Israël door Gods Geest.

Bij het Heilig Avondmaal gedenken wij de dood van de Heiland, totdat Hij terug komt. Het is ingesteld tot een eeuwige gedachtenis aan het gebroken lichaam en het vergoten bloed van de verzezen Heere. In de Schrift wordt het Avondmaal altijd voorafgegaan door de doop en er is geen plaats voor iemand die nog niet gedoopt is. De Baptisten hebben altijd benadrukt dat deze instellingen symbolen zijn en geen sacramenten. Dat is het hart van hun credo.

Samenvatting

De doop is een Goddelijke opdracht om het persoonlijke geloof in Christus te belijden. Door de doop door onderdompeling in het water belijdt een gelovige:

- De persoonlijke bekering van zijn/haar zondig leven.
- De belijdenis dat Christus, het Lam van God, zijn/haar zonde heeft verzoend aan het kruis.
- Dat hij/zij zich verplicht de Heere Jezus te volgen.

Het heeft geen zin om mensen te dopen die niet hun geloof in Jezus Christus kunnen belijden. Dit zou ingaan tegen het karakter en betekenis van de doop en gaat ook in tegen de doopraktijk van de apostelen.

Als een baby wordt gedoopt, wordt deze dus niet gedoopt in de Bijbelse zin van het woord. In dit verband kunnen we ook nog wijzen op het door de Heere Jezus ingestelde Heilig Avondmaal. De deelname is voorbehouden aan gelovigen en niet aan baby's en kinderen die nog niet tot geloof zijn gekomen.

2. DE BIJBELSE DOOP

WANNEER MAG IEMAND GEDOOPT WORDEN?

Er is maar één antwoord: als er persoonlijk geloof in de Heere Jezus aanwezig is. Het Woord zegt: *“Als u met heel uw hart gelooft, is het geoorloofd.”* (Handelingen 8:37). Omdat er geen geloof is bij de dopeling, is er geen basis voor de Bijbelse doop. Daarom is het niet Bijbels om een baby te dopen. Het kind wordt ook niet gedoopt, maar besprenkeld. Iets wat Bijbels gezien een heel andere betekenis heeft.

In het boek Handelingen staan alleen maar voorbeelden van de doop van mensen die tot geloof gekomen zijn. Indien men tot andere conclusies komt, dan berusten deze uitsluitend op veronderstellingen en voorinnames. Niet op de Schrift. Het gaat hierbij niet om een geloven in het bestaan van God, maar om een persoonlijk geloof in het volbrachte werk van Jezus Christus op Golgotha voor zijn/haar zonden. Jezus is de beloofde Messias, de Zoon van de levende God, onze Verlosser en Zaligmaker!

Nu wordt er als tegenargument wel gezegd dat er in het NT sprake was van zendingssituaties en dat de eis van geloof niet geldt voor baby's. Voor baby's geldt de verbondsrelatie van de ouders met God. Als de ouders geloven, is de baby daar in betrokken. Deze theorie vindt men echter niet in de Bijbel. Verder in dit boek zal ik uitgebreid ingaan op de teksten die ter verdediging van de kinderdoop worden aangevoerd.

OPNIEUW DOPEN.

De apostel Paulus ontmoette in Efeze discipelen van Johannes de Doper, die de Heilige Geest nog niet hadden ontvangen. Zij wisten zelfs niet van het bestaan van de Heilige Geest af. Het bleek dat zij alleen gedoopt waren door Johannes de Doper en de doop der bekering hadden ondergaan. Paulus heeft hen toen nader onderwezen en gedoopt in de Naam van de Heere Jezus en hen de handen opgelegd. Daarna kwam de Heilige Geest in deze twaalf mannen.

Uit deze geschiedenis blijkt dat het belangrijk is dat de juiste formulering gebruikt wordt. Daarna begonnen deze mannen te profeteren. Ook blijkt dat het ging om volwassen personen. Er was ook direct vrucht zichtbaar, want ze gingen goed spreken van de Heere en Hem verkondigen. Als er alleen maar baby's gedoopt worden, maakt een gemeente zo iets niet mee. Als de eerste doop niet correct is uitgevoerd, of als niet aan de Bijbelse voorwaarden is voldaan, mag een nieuwe doop plaats vinden.

HOE MOET ER GEDOOPT WORDEN?

Het woord “baptizo” wordt in de Bijbel vertaald door “dopen” en dit betekent onderdompelen.

De apostel Paulus spreekt als volgt over de doop in:

Romeinen 6: 4: *“Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in een nieuw leven zouden wandelen”.*

Nu, als iemand begraven wordt, is hij gestorven. Zijn oude leven met de zonde natuur en de zonden wordt begraven in het waterbad en daarna staat hij weer op, evenals Christus, in een nieuw leven. De doop door onderdompeling is daar het volmaakte beeld van.

De apostel Petrus schrijft over de ark van Noach waarin acht zielen, door water, heen gered werden als volgt in:

1 Petrus 3:21 *“Het tegenbeeld daarvan, de doop, behoudt nu ook ons. Maar niet als een verwijderen van het vuil van het lichaam, maar als vraag aan God van een goed geweten, door de opstanding van Jezus Christus”.*

Deze tekst uit de HSV vertaling kan ook anders vertaald worden en is m.i. met de juiste betekenis weergegeven in de King James Bible.

*“The like figure where unto even baptism doth also now save us (not the putting away of the filth of the flesh, but **the answer** of a good conscience toward God,) by the resurrection of Jesus Christ”.*

In de Herziene Statenvertaling (en ook in de Staten Vertaling) lijkt het of de doop ons behoudt. Nee, zegt de King James, de doop behoudt ons door de opstanding van Jezus Christus. Het is door Zijn opstandingskracht, Zijn Geest, waardoor wij tot geloof gekomen zijn en waardoor wij zijn gestorven aan ons eigen ik. Het vervolg is ook heel bijzonder. De doop is **geen vraag** aan God van een goed geweten, nee, het is **het antwoord** aan God vanuit een goed (gereinigd) geweten. De doop is een symbool van wat er met een mens gebeurt is, die tot geloof is gekomen. In een verklaring van de King James tekst wordt dan ook verwezen naar:

Handelingen 8:37: *“En Filippus zei: “Als u met heel uw hart gelooft, is het geoorloofd. En hij antwoordde en zei: Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is. 38 En hij liet de wagen stilsthouden, en zij daalden beiden af in het water, zowel Filippus als de kamerheer, en hij doopte hem”.*

Bij besprenkeling kan men moeilijk zeggen dat de baby door water heen gered wordt. Er is nog niets met de baby gebeurd, want het is zelfs nog niet tot verstand gekomen. De doop kan voor een baby dus ook geen antwoord zijn aan God vanuit een gereinigd geweten. Zie ook nog Romeinen 10:9,10.

Vermoedelijk hebben de vertalers van de SV zich toch laten leiden door de theologie van het Oude Verbond en de kinderdoop. Zoals dit ook meermalen blijkt uit de opschriften boven een hoofdstuk of perikoop en uit de kanttekeningen. Als men de doop niet ziet als een teken van wedergeboorte en reiniging, die werkelijk voltrokken zijn aan de gelovige, ja, dan blijft de doop een vraag of een gebed, dat het ooit nog eens zou mogen gebeuren.

De Joden kennen de “mikvah”, een bad waarin een persoon geheel ondergedompeld wordt, om daarna weer rein uit het water omhoog te komen. Hij heeft dan zijn onreinheid afgelegd. Een andere uitleg is dat hij dan gestorven is aan zijn vorige leven. De mikvah wordt ook wel ‘het bad der wedergeboorte’ genoemd. Paulus gebruikt deze Joodse term in:

Titus 3:5 *“doch naar Zijn ontferming ons gered door het bad der wedergeboorte en de vernieuwing door de Heilige Geest.”*

Ook de Heere Jezus Zelf gebruikt de term ‘geboren worden uit water’, in:

Johannes 3:3. *“Jezus antwoordde en zei tot hem: voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het koninkrijk van God niet zien. Nicodemus zei tot Hem: hoe kan een mens geboren worden, als hij oud is? Jezus antwoordde: voorwaar, voorwaar, ik zeg u, tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het koninkrijk Gods niet binnengaan”.*

Opdracht van Jezus om te dopen.

De Heere Jezus heeft de opdracht gegeven tot het dopen in:

Markus 16: 15 *“En Hij zei tegen hen: Ga heen in heel de wereld, predik het Evangelie aan alle schepselen.¹⁶ Wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden”.*

In deze opdracht van de Heere Jezus stelt Hij duidelijk dat geloof aan de doop vooraf dient te gaan. Wie durft dan dit gebod naast zich neer te leggen en alleen maar baby's te dopen die nog geen geloof hebben? Ook geen verondersteld geloof. Want veel gedoopte baby's blijken in het opgroeien al snel geen waar geloof te bezitten.

3. HET NIEUWE VERBOND

Het belangrijkste verschil tussen degenen die de kinderen dopen op basis van de zogenaamde “verbondstheologie” en degenen die dopen op basis van het geloof in het volbrachte werk van de Heere Jezus op Golgotha, is wel hun visie op het Nieuwe Verbond in Zijn bloed, dat de Heere Jezus ingesteld heeft tijdens het laatste Avondmaal met Zijn discipelen.

Mattheüs 26:28: *“Want dit is Mijn bloed, het bloed van het Nieuwe Verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden”.*

Hebreeën 8: *Christus Hogepriester van een beter Verbond. Vers 13 “Als Hij spreekt van een Nieuw Verbond, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat oud is verklaard en wat verouderd, staat op het punt te verdwijnen”.*

In de ogen van kinderdopers is het Nieuwe Verbond een gemeenschap van gelovigen en ongelovigen, net zoals het volk van het Oude Verbond in het OT.

Daarom, zo zeggen zij, is het teken van de doop in het Nieuwe Verbond zeer goed toe te passen op een kind, want niet ieder lid van het Nieuwe Verbond is een ware gelovige. Daarom, als een gedoopt kind niet tot geloof komt, wordt hij beschouwd als iemand die het verbond verbroken heeft en wordt hij afgesneden van het volk van God.

De geloofsdopers wijzen er op dat de babydopers geen rekening houden met het geheel nieuwe van het Nieuwe Verbond in het bloed van de Heere Jezus. In het OT spreekt de profeet Jeremia al over de inzet van het Nieuwe Verbond in:

Jeremia 31:31 *“Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, Dan zal Ik mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun harten schrijven.”*

Zoals Jeremia zegt, is ieder lid van het Nieuwe Verbond wedergeboren, is de wet van God in zijn hart geschreven en heeft hij vergeving van zonden ontvangen. Om die redenen kan een echt lid van het Nieuwe Verbond geen afvallige worden, geen verbondsbreker. Er is geen afval der heiligen.

Iemand die een nieuwe schepping is geworden door geloof en door het werk van de Heilige Geest: 2 Korintiërs 5:17, kan nooit weer een “oude schepping” worden. Daarom wordt de doop alleen ondergaan door iemand die deel gekregen heeft aan het Nieuwe Verbond.

Als een kind van God gezondigd heeft, merkt hij al snel dat hij de Heilige Geest bedroefd heeft en hij zal zijn zonden belijden. Hij mag dan pleiten op:

1 Johannes 1:9: *“Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om onze zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid”.*

Het ontstaan van de kinderdoop is eenvoudig gelegen in het feit dat men opzettelijk gelovigen en ongelovigen als leden van het Nieuwe Verbond beschouwt. Terwijl God door de mond van Jeremia zegt dat het Nieuwe Verbond er alleen is voor gelovigen.

KAN HET NIEUWE VERBOND WORDEN VERBROKEN?

Kinderdopers geloven dat het Nieuwe Verbond kan worden verbroken. Zij verwijzen hierbij naar het Mozaïsch Verbond als voorbeeld en zien ook in de praktijk dat leden van het Nieuwe Verbond, zoals zij het uitleggen, dat verbond verbreken. De conclusie die zij trekken is, dat het Nieuwe Verbond bestaat uit een mix van gelovigen en ongelovigen. Zij verwijzen hierbij naar passages in het NT waar die verbreking zgn. heeft plaats gevonden of waar er voor wordt gewaarschuwd. Deze teksten luiden als volgt:

Mattheüs 8: 12 *en de kinderen van het Koninkrijk zullen buiten geworpen worden in de buitenste duisternis; daar zal gejammer zijn en tandengeknars.*

Mattheüs 25:1-30 *De gelijkenis van de vijf wijze en vijf dwaze maagden en van de talenten.*

Johannes 6:66 *Van toen af trokken velen van Zijn discipelen zich terug en gingen niet meer met Hem mee.*

1 Petrus 4:17 *Want nu is het de tijd dat het oordeel begint bij het huis van God; en als het eerst bij ons begint, wat zal het einde zijn van hen die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?*

Hebreeën 3: 12 *Zie erop toe, broeders, dat er nooit in iemand van u een verdorven hart zal zijn, vol ongeloof, om daardoor afvallig te worden van de levende God;¹³ maar vermaan elkaar elke dag, zolang men van een heden kan spreken, opdat niemand van u verhard zal worden door de verleiding van de zonde.¹⁴ Want wij hebben deel aan Christus gekregen, als wij tenminste het beginsel van de vaste grond van het geloof tot het einde toe onwrikbaar vasthouden,*

Zij stellen dat de woorden in **Jeremia 31:34**: “Zij zullen Mij allen kennen”, niet letterlijk moeten worden geloofd. Want dat zou in tegenspraak zijn met de bovenstaande teksten in het NT. Er is een verschil tussen uitverkoren zijn en lid van het verbond zijn. Iemand die uitverkoren is kan niet verloren gaan, vanwege het eeuwige raadsbesluit van God. Belijdende christenen kunnen uit het verbond worden verwijderd. Dan wordt geopenbaard dat zij niet wedergeboren zijn en het ook nooit geweest zijn. Maar zij waren wel in het Nieuwe Verbond.

Als zo iemand het geloof vaarwel zegt, dan ziet een babydoper hem als een Verbondsbreker. Zij zien niet ieder lid van het verbond als wedergeboren. Dat betekent dan ook dat het Nieuwe Verbond niet nieuw is. Het gaat er dan ook om of iemand die zijn geloof heeft beleden en later blijkt dat hij niet gelooft, of zo iemand in het begin in het Nieuwe Verbond was of niet. De babydopers zeggen dat zo iemand wel in het Nieuwe Verbond was, maar dat net als in het Mozaïsch verbond, dit verbond kan worden verbroken. De geloofsdopers zeggen dat dit niet mogelijk is en verwijzen daarbij naar:

1 Johannes 2: 19 *Zij zijn uit ons midden weggegaan, maar zij waren niet uit ons; want als zij uit ons geweest waren, dan zouden zij bij ons gebleven zijn. Maar het moest openbaar worden dat zij niet allen uit ons zijn.*

Hoewel er enige valse belijders kunnen zijn, de ware leden van het Nieuwe Verbond kennen de Heere en hebben vergeving van hun zonden ontvangen door het geloof in Christus.

Toen de Heere Jezus het Nieuwe Verbond in Zijn bloed instelde tijdens het laatste Avondmaal, heeft Hij dat ingesteld voor de ware gelovigen, Judas was geen ware gelovige en verliet dan ook deze gemeenschap van ware gelovigen om de Heere Jezus te verraden, vóór de instelling van het Heilig Avondmaal. (Johannes 13: 26,27)

Iemand kan het geloof vaarwel zeggen. De zichtbare kerk omvat echte en valse belijders. In het Nieuwe Verbond echter zijn alleen maar leden opgenomen die gekocht en betaald zijn door het bloed van Christus. Het is het Nieuwe Verbond in Zijn bloed. Wie in dat Nieuwe Verbond is opgenomen kan daar nooit meer uit verwijderd worden. Afval hoort niet bij het Nieuwe Verbond. Helaas wel bij kerkleden. Hoewel deze belijdenis van hun geloof kunnen hebben afgelegd, blijkt uit hun leven dat zij de Heere niet kennen en dus ook niet in het Nieuwe Verbond waren opgenomen.

Hebreeënen 8: 11 *En zij zullen beslist niet ieder zijn naaste en ieder zijn broeder onderwijzen en zeggen: Ken de Heere. Want zij allen zullen Mij kennen, van klein tot groot onder hen.¹² Want Ik zal wat hun ongerechtigheden betreft genadig zijn en aan hun zonden en hun wetteloos gedrag beslist niet meer denken.¹³ Als Hij spreekt van een nieuw verbond, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat oud is verklaard en wat verouderd, staat op het punt te verdwijnen.*

Johannes 10: 27 *Mijn schapen horen Mijn stem en Ik ken ze en zij volgen Mij. 28 En Ik geef hun eeuwig leven; en zij zullen beslist niet verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze uit Mijn hand rukken. 29 Mijn Vader, Die hen aan Mij gegeven heeft, is meer dan allen, en niemand kan hen uit de hand van Mijn Vader rukken.*

Johannes 6: 38 *Want Ik ben uit de hemel neergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar de wil van Hem Die Mij gezonden heeft. 39 En dit is de wil van de Vader, Die Mij gezonden heeft, dat Ik van alles wat Hij Mij gegeven heeft, niets verloren laat gaan, maar het doe opstaan op de laatste dag. 40 En dit is de wil van Hem Die Mij gezonden heeft, dat ieder die de Zoon ziet en in Hem gelooft, eeuwig leven heeft, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.*

Mattheüs 7: 21 *Niet ieder die tegen Mij zegt: Heere, Heere, zal binnengaan in het Koninkrijk der hemelen, maar wie de wil doet van Mijn Vader, Die in de hemelen is. 22 Velen zullen op die dag tegen Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam demonen uitgedreven, en in Uw Naam veel krachten gedaan?*

4. HET GENADEVERBOND.

De term “genadeverbond” komt niet in de Bijbel voor, maar de betekenis van de zaak wel. In de teksten Efeze 2:8,9 en Titus 2:11 komt de betekenis duidelijk naar voren.

Efeze 2: 8 *Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is de gave van God; 9 niet uit werken, opdat niemand zou roemen.*

Titus 2: 11 *Want de zaligmakende Genade van God is verschenen aan alle mensen,*

Na de schepping vielen de eerste mensen Adam en Eva al snel in de zonde. Hoewel zij gestraft werden, doordat zij verdreven werden uit het paradijs, kwam God direct daarna tot hen met Zijn woorden van genade in Genesis 3:15. God begon toen al Zijn plan te ontvouwen om de mensheid de mogelijkheid te bieden om gered te worden van de eeuwige dood. Want het loon dat de zonde geeft is de dood. (Romeinen 6:23)

Hij zou daartoe iemand zenden, Zijn eigen Zoon, Die de satan zou overwinnen, hem de kop vermorzelen.

Gods grote heilsplan heeft tot doel om Zich een eigen volk te verzamelen, dat Hem vrijwillig zou liefhebben, gehoorzamen, dienen en verheerlijken tot in eeuwigheid. Zijn uitverkorenen.

Dit plan werd en wordt verwezenlijkt door de gehoorzaamheid van Christus:

“Zie hier ben Ik, om uw wil te doen. Ik vind er vreugde in om Uw welbehagen te doen. Uw wet is in Mijn binnenste.” Psalm 40.

Door Zijn volbrachte werk op Golgotha heeft Hij de straf op de zonde gedragen in onze plaats. Daar heeft Hij Zijn leven vrijwillig afgelegd, opdat wij eeuwig leven zouden mogen ontvangen. In Jesaja 53:11 belooft de Vader aan Zijn Zoon dat Hij om de moeitelijke inspanning van Zijn ziel, Hij tot verzadiging zal zien wat Zijn gehoorzaamheid heeft uitgewerkt.

“Door de kennis van Hem zal de Rechtvaardige, Mijn Knecht, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen”.

Vanaf de eerste belofte in Genesis 3:15, gaat het in principe nergens anders over in de Bijbel dan over de belofte Messias, Gods Zoon. Naarmate de geschiedenis zich verder ontwikkelt wordt dat plan van God steeds duidelijker.

Daartoe verkiest Hij Abraham, Izak en Jakob, het volk Israël. God verkiest Abraham en zijn nageslacht om Zijn plan uit te voeren. Uit dit volk zal de Messias geboren worden. Abraham geloofde God en daardoor werd hij gerechtvaardigd.

Nog later sloot God een eenzijdig verbond met Abraham en beloofde hem het land Kanaän te geven voor zijn nageslacht. En uit zijn nageslacht zouden koningen voortkomen. Dat was een eeuwig verbond.

God beloofde naast dit verbond ook aan Abraham, dat door zijn nageslacht al de volken der aarde gezegend zouden worden. Dit zou in vervulling gaan door de Messias. Abraham wist daar van. Dit verbond met Abraham was een genadeverbond, maar het verbond was niet zonder voorwaarden. God eiste wel gehoorzaamheid en heeft in een later stadium aan het volk duidelijk gemaakt waaruit die gehoorzaamheid zou moeten bestaan. Zij ontvingen de Wet met de Tien Geboden. Duidelijk is dat dit verbond met Abraham bestond uit gelovigen en ongelovigen.

Door hun ongelof zijn heel veel verbondsmensen omgekomen en zij mochten daardoor het beloofde land niet in. (1 Korinthiërs 10:1-11)

Iedereen kreeg als teken van dit verbond het teken van de lichamelijke besnijdenis.

Ook de door God ingestelde offerdienst en de feesten wezen heen naar de beloofde Messias. De uit Abrahams nageslacht geboren koning David was een type van de komende Messias. Daarom kreeg David van God de belofte dat uit zijn nageslacht iemand eeuwig op de troon van Israël zou zitten. David en de profeten van Israël kregen steeds meer openbaringen van God inzake de komende Messias. Aan de andere kant werd het volk Israël steeds meer ongehoorzaam aan God omdat zij de afgoden gingen dienen. Daardoor verbraken zij het verbond met God. Maar God verbrak het verbond met Abraham niet.

God blijft een genadig God, ondanks hun ontrouw en zonden. God beloofde een Nieuw Verbond met hen te sluiten. Een verbond, uitsluitend bestaande uit gelovigen, uit uitverkoren mensen, die de wet van God in hun hart hebben gekregen. Dit Nieuwe Verbond wordt aangegaan met Israël, maar andere volken mogen daarin delen. Voor alle mensen? Nee, voor zoveel mensen die God Zelf daartoe roepen zal. De mensen die in de Zoon van God gaan geloven, worden in het Nieuwe Verbond opgenomen en kunnen niet meer verloren gaan. En Gods werk gaat nog steeds door. God roept nog steeds mensen tot Zijn wonderbaar Licht, tot Zijn geliefde Zoon, de Heere Jezus.

Nog voordat Jezus het offer van Zijn leven bracht voor de zonden der wereld, heeft Hij tijdens het laatste Avondmaal dat Hij met Zijn discipelen hield, het Nieuwe Verbond ingesteld, op basis van Zijn vergoten bloed en Zijn verbroken lichaam.. Het is het Nieuwe Verbond in Zijn bloed. Het bloed dat Hij op het kruis gestort heeft voor de zonden van de gehele wereld.

Maar we krijgen er alleen deel aan als we geloven dat Zijn bloed ook voor onze/mijn zonden vergoten is.

Uiteindelijk mondt alles uit op de verheerlijking van de Heere Jezus, als Hij terugkomt om Koning van Israël te worden en Koning over de gehele aarde. Eerst in een 1000 jarig Vrederijk en daarna op de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Aarde.

Door de gehele Bijbel heen zien wij de werken van een genadig God. Hij is zó genadig dat Hij

Zijn eigen geliefde Zoon laat sterven op Golgotha om mensen te redden van de eeuwige dood en van de hel. De lijn van Gods genade loopt door de gehele Schrift heen en komt op bepaalde momenten tot bijzondere openbaring.

God verkiest door de hele Schrift heen mensen die Hem liefhebben en dienen. Het is echter misleidend om die al uitverkorenen “kerk” te noemen vanaf Genesis tot en met Openbaring. Ook geen Kerk met een hoofdletter. De Gemeente, het Lichaam van Christus, begint op de Pinksterdag bij de uitstorting van de Heilige Geest en wordt voltooid als het getal der heidenen vol is. De plaatselijke kerk bestaat uit een gemeenschap van gelovigen en ongelovigen.

De Gemeente, het Lichaam van Christus, bestaat uit gelovigen van alle talen, stammen, volken en denominaties. Israël werd ook wel aangeduid als een gemeente. Maar dat was geen gemeente van alleen gelovige Israëlieten.

Globaal wordt er op vier manieren met de leer van het verbond omgesprongen. Ik kan er moeilijk een ander woord voor vinden. Deze groepsindeling is niet absoluut. Als er kerken genoemd worden in een bepaalde groep, dan zijn er altijd binnen een kerk/gemeente leden die een andere mening zijn toegedaan. In de meeste kerken zijn bijna altijd drie vleugels.

Groep 1- Deze staat bijna onverkort achter de zienswijze van de reformatoren, zoals o.a. Calvijn enz. De groep wordt vnl. gevonden binnen de gereformeerde kerken. Binnen deze groep wordt geleerd en uitgegaan van de veronderstelling dat een gedoopt kind wedergeboren is, tenzij later het tegendeel blijkt. De onderscheiding tussen inwendig en uitwendig in het verbond zijn, zeggen zij te vermijden door te stellen dat het geloof en de wederbarende werking van de Heilige Geest, geen weldaden van het verbond zijn, maar bijkomende weldaden van Gods verkiezing.

Groep 2 - Deze onderscheidt, zij het met enige schakering, de denkwijze van ds. Jac. Koelman (1695+), die een tweeërlei verbondssluiting invoerde. Namelijk een uitwendige, zichtbare, conditionele verbondssluiting in doop en belijdenis, waardoor ook personen in het verbond komen die niet wedergeboren zijn. En een inwendige, dadelijke en absolute verbondssluiting, waarin alleen de ware gelovigen delen. Zij willen echter niet van twee verbonden weten. Het is één genadeverbond, maar men kan er op twee manieren deelgenoot van zijn, nl. door geboorte en door wedergeboorte. Alleen door uitwendige belijdenis en door hartelijke aanvaarding. Beiden moeten echter de eis van het verbond wel vervullen! Zij verwerpen de leer dat alleen de uitverkorenen deelgenoot zijn van het Genadeverbond. Zij verwijzen hierbij naar Genesis 17:7 en Ezechiël 16:20,21. Allen ontvangen de verbondsbeloften onder voorwaarde van de door God bepaalde weg om het volle heil deelachtig te worden. Wordt deze laatste eis verworpen dan verliest iemand het recht op de Goddelijke toezegging. Vandaar ook de eis in deze groep voor zelfonderzoek, met name bij de viering van het Heilig Avondmaal. Het veronderstellen van wedergeboorte wordt afgewezen, wegens het gevaar van valse gerustheid. God heeft het verbond direct na de zondeval met Adam opgericht, met Abraham en zijn zaad op ceremoniële wijze gesloten en voortgezet (Genesis 17:7). Het is dus niet met Christus in de eeuwigheid gesloten, maar met de gelovigen en hun kinderen. Er zou geen essentieel verschil zijn tussen het Nieuwe Verbond en het verbond met

Abraham. De beloften van het genadeverbond zijn voor alle gedoopte kinderen/mensen en moeten in al hun rijkdom aan de gemeente gepredikt worden met bevel van bekering en geloof. Er is geen ware beleving van het geloof zonder de werking van de Heilige Geest, die het ons in Christus geschonken heil door het geloof deelachtig maakt. Tot deze groep mogen gerekend worden de Chr. Ger. Kerken, de Ger. Bond in de PKN (grotendeels) en een deel van de Ger. Gemeenten. Wellicht ook een deel van de Hersteld Hervormde Kerk.

Groep 3 – Deze derde groep legt voornamelijk het accent op de belofte, het getuigenis van het verbond der genade, dat tot allen komt. God komt in Christus tot ons met Zijn getuigenis van liefde door de Heilige Geest en deze moet gelovig aanvaard, omhelsd worden. Maar ze kan ook worden verworpen en weerstaan. Prof. Schilder (Vrijgemaakt Ger.) noemde het verbond de Woordpoort waardoor de Heere hen allen, uitverkorenen en niet-uitverkorenen, liefhebbers en haters van Hem doet binnengaan. Het verbond is in zijn ogen een mix van uitverkorenen en niet-uitverkorenen. Alle kinderen van de gelovigen zijn verbondskinderen (Genesis 17:7), zijn heilig (1 Korinthiërs 7:14) en in Christus geheiligd (1 Korinthiërs 1:2) en deelgenoten van de belofte van God (Handelingen 2:39). Verder wordt beleden dat voor zover deze belofte met een gelovig hart wordt aangenomen, dit gedaan wordt door kracht van de Heilige Geest, volgens de eeuwige verkiezing van God. (Jeremia 24:7; Ezechiël 11:19; Ezechiël 36:26,27). Zij die deze belofte niet aannemen zullen als verbondsbrekers zwaarder oordeel van God ontvangen. Door alle nadruk op de belofte van het verbond te leggen willen zij het onderscheid tussen de inwendige en uitwendige kant van het verbond vermijden. Tot deze groep behoren de Vrijgemaakt Gereformeerden, de Confessionelen in de Hervormde Kerk en de Nederlands Gereformeerden.

Groep 4 – Deze groep gaat ervan uit dat tot het verbond alleen behoren die uitverkoren zijn. De beloften van het verbond zijn dan ook alleen voor deze mensen. Het genadeverbond bestaat niet uit een mix van gelovigen en ongelovigen. Tot deze groep behoren een deel van de Ger. Gemeenten, gedeeltelijk Hersteld Hervormden, Ger. Gemeenten in Ned. en Oud Ger. Gemeenten en een klein deel van de Christelijk Gereformeerden (Bewaar het Pand).

Nu is het opmerkelijk en heel bijzonder, dat alle groepen wel gebruik maken van hetzelfde doopformulier. Waarom is dat bijzonder? Omdat het doopformulier ook uitgaat van de veronderstelde wedergeboorte. Een zekere Van Velzen (1857) schrijft, dat juist het eerste gedeelte van het doopformulier en het dankgebed de mening onderschrijven van de veronderstelde wedergeboorte. En Ds. de Cock en Ds. Brummelkamp waren het met deze zienswijze eens (blz. 32 dr. E. Smilde). Een objectieve lezer zal dit moeten beamen. Dit is ook het verwarrende en tegenstrijdige in het doopformulier. Velen voelen wel aan dat het niet in overeenstemming is met de praktijk van het leven der genade. Bij het opgroeien blijkt meestal wel dat een kind niet wedergeboren is, dat er geen sprake is van een ingegoten genade door de Heilige Geest. Want dan zouden de kinderen herkend moeten worden aan de vruchten van bekering en wedergeboorte zoals de Schrift ons die tekent in:

Galaten 5: 22 *De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.*

Als iemand tot geloof komt, wedergeboren wordt, ontvangt deze de Heilige Geest met de vrucht van de Geest. Iemand die niet wedergeboren is, kan niet op eigen kracht deze vrucht voortbrengen.

Maar toch denken velen dat de kleine kinderen wel min of meer op weg zijn naar de zaligheid, wel niet geheel wedergeboren, maar toch ingelijfd in Christus, zoals het formulier dat weergeeft. Het is te begrijpen dat dit in het opgroeien spanning geeft. Van de kinderen wordt verwacht dat zij als een wedergeboren mens moeten leven, terwijl zij niet wedergeboren zijn. Aan hen wordt een last opgelegd die ze niet kunnen dragen. In heel veel kerken wordt ook niet gepreekt dat ze bekeerd moeten worden, want ja ze zijn toch al christen.

Ze hoeven alleen nog maar te groeien in het geloof en de genade. Maar hoe kun je nu groeien in geloof en genade als er geen waar geloof is en men niet echt bekeerd en wedergeboren is en dus niet de inwoning van de Heilige Geest heeft. Want men kan alleen maar groeien door Woord en Geest in de genade en kennis van Christus. Deze situatie kan zelfs een heel leven blijven bestaan, indien men niet tot werkelijke bekering en wedergeboorte komt.

Er worden geestelijke eisen gesteld die alleen door Christus in ons, door Zijn Heilige Geest kunnen worden gerealiseerd.

Opvallend is dat juist in kerken waar nauwelijks meer gesproken wordt over bekering en wedergeboorte, de teruggang in leden het grootst is. Opvallend, maar wel verklaarbaar. Men kan belijdenis van het geloof afleggen, aan het Heilig Avondmaal deelnemen en toch nog niet echt bekeerd en wedergeboren zijn. Het hart is dan nog niet besneden. Men is nog niet met Christus gestorven aan het eigen ik en heeft het nieuwe leven in Christus nog niet ontvangen. Zo leven er vele kerkmensen in de reformatorische kerken. Dat is ook de reden dat velen niet aan het Heilig Avondmaal deelnemen of als ze wel deelnemen, er veel strijd is. Er is ook vaak geen zekerheid wat betreft het behouden zijn. Daarvoor krijgt men dan weer een week van zelfbeproeving, om zichzelf te onderzoeken. Er wordt geprobeerd om heiliger te leven, minder zonden te doen en op deze wijze zichzelf gereed te maken voor deelname aan het Heilig Avondmaal. Nu is zelfonderzoek natuurlijk voor iedereen goed, en het is te hopen dat dit naar Christus uitdrijft. Maar het lijkt me beter om dat elke dag te doen in plaats van vier keer per jaar.

Als we wedergeboren zijn en de Heere Jezus persoonlijk kennen, leven we iedere dag zó met de Heere, dat de viermaandelijke zelfbeproeving niet nodig is.

DE BRIEF AAN DE HEBREEËN OVER HET OUDE- EN NIEUWE VERBOND

Het Oude Verbond van genade en verzoening (Sinaï-verbond) werd niet ingewijd (bevestigd) door de besnijdenis, maar door het bloed van een offerdier. Iedere Israëliet kreeg daar deel aan door geloof. Door ongeloof kon men niet ingaan in het beloofde land.

Hebreeëen 9: 18 *Daarom is ook het eerste niet zonder bloed ingewijd. 19 Want nadat elk gebod overeenkomstig de wet aan heel het volk door Mozes meegedeeld was, nam hij het bloed van de kalveren en van de bokken met water en scharlakenrode wol en hysop, en besprenkelde het boek zelf en heel het volk, 20 terwijl hij zei: Dit is het bloed van het verbond dat God u bevolen heeft te houden.*

Het Nieuwe Verbond van genade en verzoening wordt niet bevestigd door de doop maar door het bloed van het Offerlam, de Heere Jezus Christus. Ieder krijgt door geloof daar deel aan. Ieder die echt gelooft in de Heere Jezus, wordt gedoopt met de Heilige Geest in het Lichaam van Christus: 1 Korinthiërs 12:13.

Mattheüs 3: 11 *Ik doop u wel met water tot bekering, maar Hij Die na mij komt, is sterker dan ik; ik ben het niet waard Hem Zijn sandalen na te dragen. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur. (Zie ook Johannes 1:33; Markus 1:8; Johannes 1:33.)*

Het **Heilig Avondmaal** is een teken, een symbool, van het verbroken Lichaam van de Heere Jezus en van het door Hem gestorte bloed. “Doe dat tot Mijn gedachtenis,” zegt de Heere Jezus tot Zijn discipelen tot dat Hij wederkomt.

De **Heilige Doop** is een getuigenis van een waarachtig geloof in de Heere Jezus. Een getuigenis van het sterven en begraven worden met Hem en het opstaan met Hem in een nieuw leven.

Voor alle duidelijkheid. Dit door de mens gemaakte genadeverbond bestaat niet. Het is door satan bedacht om de mensen op een dwaalspoor te brengen.

Het Nieuwe Verbond is ook een genadeverbond, maar bestaat niet uit mensen die nog geen genade ontvangen hebben.

5. DE DRIE-VERBONDEN LEER VAN HERMAN WITSIUS

Prof. dr. Herman Witsius (1636-1708) is zonder meer een bekwame en godzalige theoloog te noemen, wiens theologie onmiskenbaar gestempeld is door Gijsbertus Voetius (1589-1677), Willem Teellinck (1579-1629) en deels door de neonomiaanse puriteinen, hoewel Witsius de scholastiek van Voetius radicaal afwees. Dat geldt ook voor de coccejaanse typologie en inlegkunde, die Witsius met de nodige ironie van de hand wees. Vooral de Christelijk Gereformeerden, beroepen zich op de Drie Verbonden-leer van Witsius, waarover Witsius een viertal boeken geschreven heeft, te weten:

1. Het verbond der werken en de verbreking daarvan;
2. Het verbond der verlossing en de volvoering daarvan;
3. Het verbond der genade en de orde des heils;
4. De verbondsbedelingen en de sacramenten.

Gods Woord leert 'slechts' twee verbonden met betrekking tot het eeuwige leven, namelijk het werkverbond en het Nieuwe Verbond in het bloed van Christus. Christus is Hoofd en Middelaar van dat Nieuwe Verbond en van een verbond der verlossing wordt in Gods Woord niet gesproken.

6. PLEITEN OP DE KINDERDOOP OF OP GODS BELOFTEN IN ZIJN WOORD.

Indien iemand twijfelt aan zijn eigen zaligheid of indien iemand op zoek is naar God, wordt vaak tegen zo iemand gezegd, óók door voorgangers in de reformatorische kerken: “Pleit maar op je doop”, in plaats van te zeggen: “Pleit maar op het volbrachte werk van de Heere Jezus”. Soms is daar alles mee gezegd, maar het kan ook zijn dat men verder gaat door te zeggen: “God heeft in de doop beloofd, verzekerd, dat Hij je God wil zijn en daar mag je op pleiten, daar mag je God aan houden”.

Als Baptist weet je dat God in de doop van een baby echt niets heeft beloofd, omdat dit een doop is die God niet geboden heeft en bovendien belooft God niets buiten Zijn Woord om. Dat is iets aan de Schrift toevoegen wat nergens staat. Stel dat God wel iets zou beloven in de doop, dan moet God toch Zijn belofte nakomen?

Dat gebeurt in heel veel gevallen niet. Het is een truc van satan om op deze manier vele mensen, jongeren en kinderen op een dwaalspoor te brengen. De resultaten van deze dwaling zien we helaas overal om ons heen in deze wereld. In allerlei kerken wordt geloofd dat een gedoopt iemand, als kind gedoopt, toch behouden is. We denken hierbij aan de rooms-katholieke en oosters-orthodoxe kerken, maar ook aan vele reformatorische kerken. Tenzij de voorganger, ondanks de kinderdoop, de kerkgangers er op wijst dat ook een gedoopt kind wél bekeerd en wedergeboren moet worden. Ik vraag me af waarom men liever op een denkbeeldige belofte in de doop pleit dan op de beloften van God in Zijn Woord. God spreekt toch de waarheid in Zijn Woord? God is toch geen leugenaar? Er zijn heel veel beloften in de Schrift waarop een mens die God zoekt zou kunnen en mogen pleiten. Zie maar:

Psalm 51:19 *De offers voor God zijn een gebroken geest; een verbrijzeld en verslagen hart zult U, o God, niet verachten.*

Psalm 69:33 *Als de zachtmoedigen dit zien, zullen zij zich verblijden; u die God zoekt, uw hart zal leven.*

Jesaja 1:18 *Kom nu, laten wij samen een rechtszaak voeren, zegt de HEERE. Al waren uw zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw, al waren ze rood als karmozijn, ze zullen worden als witte wol.*

Jesaja 45:19 *Ik heb niet in het verborgene gesproken noch ergens in het land der duisternis; Ik heb tot het nakroost van Jakob niet gezegd: Zoekt Mij tevergeefs. Ik, de HERE, spreek wat recht is, verkondig wat rechtmatig is.*

Jesaja 55:6 *Zoek de HEERE terwijl Hij te vinden is, roep Hem aan terwijl Hij nabij is.*

Klaagliederen 3:25 *Goed is de HERE voor wie Hem verwachten, voor de ziel die Hem zoekt;*

Amos 5:4 *Want zo zegt de HERE tot het huis Israëls: Zoekt Mij en leeft.*

Mattheüs 7:7 *Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden. 8 Want een ieder, die bidt, ontvangt, en wie zoekt, vindt, en wie klopt, hem zal opengedaan worden.*

Mattheüs 11:28 *Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven. 29 Neem Mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel;*

Lukas 11:13 *Indien dan gij, hoewel gij slecht zijt, goede gaven weet te geven aan uw kinderen, hoeveel te meer zal uw Vader uit de hemel de heilige Geest geven aan hen, die Hem daarom bidden?*

Lukas 12:31 *Maar zoekt zijn Koninkrijk, en die dingen zullen u bovendien geschonken worden.*

Johannes 7:37 *En op de laatste, de grote dag van het feest, stond Jezus daar en riep: Als iemand dorst heeft, laat hij tot Mij komen en drinken. 38 Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien.*

Romeinen 10:9 *Want indien gij met uw mond belijdt, dat Jezus Heer is, en met uw hart gelooft, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult gij behouden worden;*

Romeinen 10:13 *want: al wie de naam des Heren aanroept, zal behouden worden.*

Romeinen 10:21 *Maar tegen Israël zegt Hij: De gehele dag heb ik mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.*

2 Korinthiërs 1:20 *Want hoe vele beloften Gods er ook zijn, in Hem is het: Ja; daarom is ook door Hem het: Amen, tot eer van God door ons. (NBG)*

1 Timotheüs 2:3 *Dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, 4 die wil, dat alle mensen behouden worden en tot erkenning der waarheid komen.*

Hebreeënen 7:25 *Daarom kan Hij ook volkomen behouden, wie door Hem (Jezus) tot God gaan, daar Hij altijd leeft om voor hen te pleiten.*

Openbaring 22:17 *En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets.*

Door de hele Schrift heen klinkt de oproep van God tot ieder mens om tot Hem te komen. Dit begint al in Genesis, waar de Heere Adam en Eva opzoekt en de belofte van de komende Messias aan hen wordt gegeven. Dat gaat door in de tijd van de profeten. De oproep tot bekering. De oproep om te kiezen. De vraag Wie ze willen dienen en volgen. Te kiezen voor de zegen of de vloek, het leven of de dood. De Heere Jezus nodigt mensen uit om tot Hem te komen. Omdat alleen Hij de leegte in hun hart kan vullen. De apostelen hebben steeds opgeroepen tot bekering en geloof en velen hebben daar gehoor aan gegeven.

In het laatste Bijbelboek, in bijna het allerlaatste vers, komt opnieuw de oproep tot de zondaar om zijn dorst te laten lessen door de Heere Jezus. Om het water des Levens te nemen om niet. Een ieder die wil. De wil wordt door de Heere aangesproken. Willen we echt of willen we niet? Laat het bij het oordeel voor u niet klinken. "Gij hebt niet gewild!

Als we al deze bewijzen van Gods opzoekende liefde gaan overdenken en op de uitnodiging ingaan, dan hebben de mensen toch niet de door mensen bedachte kinderdoop nodig, om aan te tonen dat God onze God wil zijn? God wil wel. Hij houdt de hele dag Zijn armen uitgebreid om zondaren tot Zich te nodigen en te lokken, maar het is de mens die niet wil. Zie hoe de Heere Jezus, Jeruzalem onder Zijn vleugels wilde vergaderen, maar zij wilden niet.

7. VERBONDSTHEOLOGIE.

De kinderdoop is niet het gevolg van de verbondstheologie, want de kinderdoop is al veel eerder ontstaan. De verbondstheologie is veel later ontwikkeld, namelijk in de 16e eeuw, met het doel om de kinderdoop Bijbels te legitimeren. Men kan hierbij denken aan Zwingli en Bullinger. Later kom ik hierop terug. De verbondstheologie bevat elementen uit het Oude- en het Nieuwe Verbond. De manier waarop het Joodse volk deel kreeg aan het Oude Verbond, is de basis geworden voor het deel krijgen aan het Nieuwe Verbond. Eén van de basis elementen is dat het verbond van God met Abraham overgenomen is door veel christelijke kerken. Daaruit is dan ook de verschrikkelijke vervangingstheologie ontstaan.

Maar niet alle kerken, gemeenten hebben deze theologie aanvaard. Er zijn altijd door de eeuwen heen gemeenten en gelovigen geweest, die als Bijbel getrouwe christenen deze theologie hebben afgewezen. Zelfs als dit tot vervolging leidde en ze als martelaar voor de waarheid van het Woord moesten sterven. In dit boek kunt u daar vele voorbeelden van vinden.

Gevolgen van de verbondstheologie Israël, besneden en toch verloren! Ongelovigen uit de volken, als kind gedoopt en toch verloren!

Israël, het volk van God, het volk van het verbond dat God met Abraham sloot, het volk dat het teken van de besnijdenis had ontvangen...en toch grotendeels omkwam in de woestijn door ongelooft. (1 Korinthiërs 10:5,6)

Israël, het volk van God dat in de woestijn, bij de berg Sinaï, de wet van God ontving als leefregel voor iedere dag, dat op die dag de vrouw van God werd, ... en toch later in het beloofde land de afgoden ging dienen, zodat zij het verbond met God verbraken.

Israël, het volk van God, door God verkozen om de Messias, de Redder van de wereld voort te brengen...en toch toen de Messias gekomen was, deze grotendeels heeft verworpen.

Israël, waarvan de kinderen op de achtste dag werden besneden, als teken van het verbond met Abraham, en ondanks dit teken toch ongelovig bleef. Ondanks dit teken toch de afgoden ging dienen, en ondanks dit teken toch de Messias heeft verworpen.

Vraag: Moeten de gelovige ouders dan jaloers zijn op de kinderen van Israël, die op de achtste dag besneden werden?

Antwoord: Nee, toch! Het teken van het verbond maakte de kinderen niet zalig en was geen garantie, dat ze als volwassene tot geloof zouden komen. Het ging ook in het Oude Verbond om de besnijdenis van het hart, om het ware geloof.

Het teken van de besnijdenis was in dit opzicht zonder waarde. Maar in ander opzicht hield/

houdt dit teken wel zijn waarde, nl. ten aanzien van de landbelofte en dat God de God van het Joodse volk blijft. Want het verbond met Abraham en zijn nageslacht was een eeuwig verbond. Door hun ongehoorzaamheid is dit verbond tijdelijk in haar vervulling vertraagd, maar de HEERE is getrouw en de contouren van de verdere vervulling zijn inmiddels al duidelijk zichtbaar. God heeft echter een Nieuw Verbond met Israël gesloten, het verbond in het bloed van Zijn Zoon, waarin de gelovigen uit de volken mogen delen. Aan dit verbond krijgt iemand deel door wedergeboorte en de doop is daar een getuigenis van. Als men Israël op een bepaalde manier wil nadoen door kleine ongelovige kinderen al het teken van het ware geloof te geven, misbruikt men het symbool van de doop. De apostel Paulus vat het bovenstaande samen in één kerntekst: “Maar wat voor mij winst was, dat heb ik om Christus’ wil als schade beschouwd.”

Jeremia 31: 31 *Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, 32 niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden-Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE. 33 Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.*

Filippenzen 3: 4 *Hoewel ik reden heb om ook op het vlees te vertrouwen; als iemand anders denkt te kunnen vertrouwen op het vlees, ik nog meer:5 besneden op de achtste dag, uit het geslacht van Israël, van de stam Benjamin, een Hebreëer uit de Hebreëën, wat de wet betreft een Farizeeër, 6 wat ijver betreft een vervolger van de gemeente, wat de rechtvaardigheid betreft die in de wet is, onberispelijk.7 Maar wat voor mij winst was, dat heb ik om Christus’ wil als schade beschouwd.*

Hebreëën 3: 13 *maar vermaan elkaar elke dag, zolang men van een heden kan spreken, opdat niemand van u verhard zal worden door de verleiding van de zonde. 14 Want wij hebben deel aan Christus gekregen, als wij tenminste het beginsel van de vaste grond van het geloof tot het einde toe onwrikbaar vasthouden,15 terwijl er wordt gezegd: Heden, als u Zijn stem hoort, verhard dan uw hart niet, zoals in de verbittering.16 Want hoewel sommigen die stem gehoord hadden, hebben zij Hem verbitterd, maar niet allen die onder leiding van Mozes uit Egypte waren getrokken.17 Op wie is Hij dan veertig jaar lang vertoornd geweest? Was het niet op hen die gezondigd hadden, van wie de lichamen zijn gevallen in de woestijn?18 En aan wie heeft Hij gezworen dat zij Zijn rust niet zouden binnengaan, dan aan hen die ongehoorzaam geweest waren?19 Zo zien wij dat zij niet konden ingaan vanwege hun ongeloof.*

8. HET NIEUWE VERBOND IN DE PLAATS VAN HET OUDE VERBOND.

Welk Oude Verbond? Niet het verbond met Abraham, maar het verbond van de Sinaï. Het verbond van de wet, de offers en de instellingen. Op die plaats sloot de HEERE een verbond met Zijn uitverkoren volk Israël. Wat was het teken van dit verbond? Waardoor werd dit verbond bevestigd? Daarover lezen we in de brief aan de Hebreëen. Het verbond werd door bloed bevestigd.

Hebreëen 9: 18 *Daarom is ook het eerste(verbond) niet zonder bloed ingewijd. 19 Want nadat elk gebod overeenkomstig de wet aan heel het volk door Mozes meegedeeld was, nam hij het bloed van de kalveren en van de bokken met water en scharlakenrode wol en hysop, en besprenkelde het boek zelf en heel het volk, 20 terwijl hij zei: Dit is het bloed van het verbond dat God u bevolen heeft te houden. 21 Ook de tabernakel en ook al de voorwerpen voor de ere dienst besprenkelde hij op dezelfde manier met het bloed. 22 En bijna alles wordt volgens de wet door bloed gereinigd, en zonder het vergieten van bloed vindt er geen vergeving plaats.*

Daar werd Israël in beeldspraak de vrouw van God. Israël werd echter ontrouw en pleegde overspel. De HEERE was echter genadig en gaf een Nieuw Verbond. Het verbond met als basis het bloed van de Messias, de Zoon van God. Beide Verbonden, zowel het Oude- als het Nieuwe verbond hebben als teken het bloed. “Want zonder bloedstorting is er geen vergeving”. Dus niet de besnijdenis. Iemand krijgt deel aan dit Nieuwe Verbond door wedergeboorte, hetgeen geloof en bekering inhoudt. Van de discipelen zegt de Heere Jezus, dat ze Hem gevolgd zijn in de wedergeboorte, (Mattheüs 19:28).

Aan het einde der tijden zal Israël opnieuw de bruid/vrouw van God worden. (Jesaja 54:4-8; Hosea 2:13-22)

We lezen hierover ook in:

Hebreëen 8: 7 *Immers, als dat eerste verbond onberispelijk geweest was, zou er voor een tweede geen plaats zijn gezocht. 8 Want hen berispend zegt Hij tegen hen: Zie, de dagen komen, spreekt de Heere, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, 9 niet overeenkomstig het verbond dat Ik met hun vaderen gesloten heb, op de dag toen Ik hen bij de hand nam om hen uit het land Egypte uit te leiden. Want zij bleven niet in Mijn verbond en Ik heb geen acht meer op hen geslagen, zegt de Heere. 10 Want dit is het verbond dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven en Ik zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. 11 En zij zullen beslist niet ieder zijn naaste en ieder zijn broeder onderwijzen en zeggen: Ken de Heere. Want zij allen zullen Mij kennen, van klein tot groot onder hen. 12 Want Ik zal wat hun ongerechtigheden betreft genadig zijn en aan hun zonden en hun wetteloos gedrag beslist*

niet meer denken. 13 Als Hij spreekt van een nieuw verbond, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat oud is verklaard en wat verouderd, staat op het punt te verdwijnen.

Hebreeën 9: 1 *Nu had ook het eerste verbond verordeningen voor de ere dienst en het aardse heiligdom.....9 Deze was een zinnebeeld voor de tegenwoordige tijd. In overeenstemming daarmee werden er gaven en slachtoffers geofferd die niet in staat waren om hem die de dienst verrichtte, wat zijn geweten betreft tot volmaaktheid te brengen...15 En daarom is Hij de Middelaar van het nieuwe verbond, opdat, nu de dood heeft plaatsgevonden tot verzoening van de overtredingen die er onder het eerste verbond waren, de geroepenen de belofte van de eeuwige erfenis ontvangen.*

Hebreeën 10:8 *Nadat Christus had gezegd dat God niet tevreden was met de verschillende offers en gaven, die onder het oude verbond vereist waren, voegde Hij eraan toe: "Hier ben Ik; Ik ben gekomen om Uw wil te doen en mijn leven te geven." Hij vervangt het oude verbond door een nieuw en beter verbond. (Het Boek)*

9. STRIJD OVER VERBOND EN DOOP IN DE 19E EN 20E EEUW.

Dr. E. Smilde beschrijft in zijn boek: “Een eeuw van strijd over verbond en doop” (1946), het conflict in de Gereformeerde Kerken van ongeveer 1830-1944. Dus gedurende ruim een eeuw. Het is een boek van 370 blz., waaruit we kunnen afleiden dat er heel wat te doen geweest is over dit onderwerp.

Men heeft elkaar hevig bestreden over de betekenis en de uitleg van het doopformulier en over de inhoud van het genadeverbond. Wie behoren hiertoe en wie niet. Over de artikelen in de Heidelbergse Catechismus die over de doop gaan en over de desbetreffende artikelen in de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels.

De strijd ging niet alleen over de formulieren, maar ook over de uitleg van de teksten in de Schrift, welke aan de leer van de kinderdoop ten grondslag liggen. Uit het feit dat er over dit onderwerp zoveel onenigheid is geweest, mag je toch wel afleiden dat er een behoorlijke onzekerheid bestond over de standpunten en over de uitleg van de teksten.

Dit wordt ten diepste veroorzaakt doordat men de Schrift niet letterlijk neemt en niet leest wat er staat, maar de teksten bekijkt door een bepaalde bril: de bril van Augustinus, Calvijn, Luther of Abraham Kuypers enz. Of door de roomse bril, die al heel oud is en dringend aan vernieuwing toe. De strijd spitste zich toe over de vraag, wie door de doop in het genadeverbond worden opgenomen. Zijn dat alleen weder geborenen of ook niet-weder geborenen? Daarbij werd ook gekeken naar het Verbond van God met Abraham. Dit werd als voorbeeld genomen, want volgens de leer van de kerk was aan het verbond met Abraham een einde gekomen en waren de zegeningen van Abraham nu voor de kerk. Daarom wordt in het doopformulier ook verwezen naar Genesis 17:7, de verbondssluiting van God met Abraham. In het verbond met Abraham waren opgenomen gelovigen en niet-gelovigen (Ismaël, Ezau en andere). Daarom, zo werd geredeneerd, moeten in het Nieuwe Verbond ook de kinderen van de gelovigen worden opgenomen, net als bij Abraham. In Psalm 105 berijmd staat:

“Het verbond met Abraham Zijn vrind, bevestigt Hij van kind tot kind”.

Dit geldt echter alleen het Joodse volk. Abraham, Izak en Jakob worden hier alle drie letterlijk genoemd. Bovendien gaat het hier in deze verzen ook nog eens over de landbelofte.

Maar in het Nieuwe Verbond volgens Jeremia 31, mogen toch alleen maar wedergeboren mensen worden opgenomen? Ja, dat was een probleem. Maar daar vond men een oplossing voor. Men ging veronderstellen dat de kinderen bij hun doop wedergeboren werden. Nu was iedereen het daar niet mee eens en daar is heel veel strijd over geweest. Het resultaat is dat er nu vier visies/antwoorden zijn op de vraag wie tot het genadeverbond behoren.

“Daarom rekent de synode, met het doopformulier, de kinderen van de gelovigen te moeten houden voor lidmaten van de gemeente van Christus, voor erfgenamen van het rijk van God en van Zijn verbond.” Er wordt nog wel aan toegevoegd dat, omdat niet allen in Israël gelovigen waren: “zo houdt de synode niet ieder gedoopt kind voor wedergeboren”.

En wat bidt en dankt men in het dankgebed na de doop? Dat zij nog eens bekeerd mogen worden, dat de doop hun nog eens ten nut zou mogen worden? Niets van dat alles. Alles verenigt zich in de dankerkentenis, dat zij datgene hebben, wat “wij allen, (de gelovigen) hebben”. (E. Smilde) Er wordt slechts gevraagd dat zij altijd in de Heere Christus mogen wassen en toenemen.

Reactie: Uit het bovenstaande blijkt dat men aanneemt dat de kinderen wedergeboren zijn en alleen nog maar hoeven toe te nemen in het geloof.

10. DE LEER VAN DE KINDERDOOP VERDEDIGD EN WEERLEGD.

BEWIJSTEKSTEN VOOR DE KINDERDOOP NADER ONDERZOCHT.

IN DE SCHRIFT IS GEEN DIRECTE OPDRACHT OM BABY'S TE DOPEN.

De doop van baby's wordt afgeleid van het Oude Verbond met Abraham, waarin de mannelijke baby's worden opgenomen door de besnijdenis van de voorhuid. Abraham hoefde daarmee niet te wachten tot zijn zoon Izaak tot geloof gekomen was.

Hij zelf is ook door het geloof gerechtvaardigd toen hij nog in de voorhuid was, (Romeinen 4:9-14).

Dr. Louis Berkhof (USA, voorstander van de kinderdoop) erkent dat er in de Bijbel geen uitdrukkelijk bevel te vinden is om kinderen te dopen. (blz.632, 2a van zijn boek Systematic Theology)

In de Schrift geen voorbeeld van kinderdoop

In het gehele NT is er geen voorbeeld te vinden van het dopen van een baby. Wel wordt er soms een huisgezin gedoopt, maar dan staat er bijna altijd bij dat deze ook tot geloof was gekomen. Behalve in de situatie van Lydia, daar staat niets vermeld over geloof. Maar ook dan is niets bekend over de aanwezigheid van een baby in dat huisgezin. Het is zelfs niet bekend of Lydia gehuwd was. In het NT staan echter vele voorbeelden van mensen die gedoopt werden, nadat zij tot geloof waren gekomen.

Zie : Handelingen 2:41 (3000 pers.) Handelingen 8:12 (Samaria), 36-38 (kamerling); Handelingen 10:45- 48 (Cornelius); Handelingen 16:14,15 (Lydia); Handelingen 16:31-34 (stokbewaarder); Handelingen 18:8 (Crispus); Handelingen 19:5 (discipelen Efeze); Handelingen 22:16 (Paulus); 1 Korinthiërs 1:16 (Stefanus); 1 Korinthiërs 16:15 (gezin Stefanus).

Door voorstanders van de kinderdoop worden een aantal teksten uit de Bijbel aangevoerd als bewijs voor de noodzaak van kinderdoop. Een belangrijke tekst die in het doopformulier wordt genoemd is:

Genesis 17: 7 *Ik zal Mijn verbond maken tussen Mij, u en uw nageslacht na u, al hun generaties door, tot een eeuwig verbond, om voor u tot een God te zijn, en voor uw nageslacht na u.*

Wat heeft nu deze belofte aan Abraham te maken met iemand die opgenomen wordt in het Nieuwe

Verbond in het bloed van de Heere Jezus? Doordat men er van uitgaat dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen, wordt ook teruggegrepen op de verbondsbelofte aan Abraham.

Die relatie is niet in de Schrift te vinden, tenzij men de in Handelingen 2 vers 39 genoemde uitspraak van Petrus ziet als een vervolg op de belofte aan Abraham. Dit is m.i. niet correct. Want de belofte die Petrus noemt, betreft niet die aan Abraham, maar de belofte van de Heilige Geest door de profeet Joël.

Als Petrus wél de belofte aan Abraham bedoeld zou hebben, dan is het de belofte dat in zijn Zaad al de volken gezegend zullen worden.

Heel vaak wordt als bewijs de door Petrus uitgesproken woorden aangevoerd:

Handelingen 2: 39 *“Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen die veraf zijn, zovelen als de Heere, onze God, ertoe roepen zal”.*

In het doop formulier wordt deze tekst ook aangehaald als bewijsgrond en daar wordt het een bevestiging genoemd van de belofte van God aan Abraham in Genesis 17:7.

Op welke belofte doelt Petrus in deze tekst? Dat kunnen we lezen in de voorafgaande woorden van Petrus:

De belofte van: “Ik zal Mijn Geest uitstorten”, omvat:

- **Uw zonen en dochters zullen profeteren. (vers 17)**
- **Op dienaren en dienaressen zal de Heilige Geest worden uitgestort. (vers 17)**
- **U zult kracht ontvangen en de gave van de Heilige Geest. (Hand. 1:8)**
- **Ieder die de Naam van de Heere zal aanroepen zal zalig worden. (vers 21)**

Er zit een beperking in de belofte. De belofte geldt niet voor een ieder, ook niet voor alle kinderen. De belofte is afhankelijk van de roepende God en van het antwoord van de mens op die roep. Er is hier sprake van discontinuïteit van de verbondsbeloften. In het Oude Verbond golden de beloften aan Abraham voor een ieder van zijn nageslacht. In het Nieuwe Verbond geldt het alleen degenen die antwoorden op Gods roepstem:

“Komt tot Mij” en “een ieder die wil, neme het Water des levens om niet.”

Nog een tekst die wordt aangevoerd als bewijs is:

1 Korinthiërs 7: 14 *“Want de ongelovige man is geheiligd door zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd door haar man. Anders waren immers uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig”.*

Wat betekent heilig? Het woord heilig betekent hier apart gezet. Door het geloof van één van de ouders of van beide, bevinden de kinderen zich in een bevoorrechte positie. Zij worden door de ouders onderwezen in de christelijke leer. Zij hebben, als het goed is, een levend voorbeeld van

bekeerde ouders. Zij mogen deelnemen aan de gemeenschap van de christelijke gemeente en worden in de gemeente onderwezen.

Zij mogen delen in de zegeningen van het Nieuwe Verbond. De voorstanders van de kinderdoop stellen dat de kinderen in het Nieuwe Verbond zijn opgenomen. Maar wat betekent dat dan voor de ongelovige man? Die is ook geheiligd. Maar die wordt, zo lang de ongelovige man nog niet tot geloof gekomen is, volgens de Schrift, nog niet in het Nieuwe Verbond opgenomen. Het Nieuwe Verbond bestaat niet uit een mix van ongelovigen en gelovigen.

HET BEWIJS VAN HET BRENGEN VAN KINDEREN TOT JEZUS:

Markus 10: 13 *En ze brachten kinderen bij Hem, opdat Hij hen zou aanraken, maar de discipelen bestrafden degenen die hen bij Hem brachten. 14 Maar toen Jezus dat zag, nam Hij het hun zeer kwalijk en zei tegen hen: Laat de kinderen bij Mij komen en verhinder hen niet, want voor zulke mensen is het Koninkrijk van God. 15 Voorwaar, Ik zeg u: wie het Koninkrijk van God niet ontvangt als een kind, zal het beslist niet binnengaan. 16 En Hij omarmde hen en terwijl Hij de handen op hen legde, zegende Hij hen.*

De voorstanders van de kinderdoop redeneren als volgt:

“Indien kinderen behoren tot het Koninkrijk van God, indien zij bij Christus horen, indien zij ontvangen worden in de gemeenschap van gelovigen, indien de kwaliteit en de rechten hen toegerekend worden van het Koninkrijk en van de kerk, is er dan enige reden dat zij niet het teken, dat bij dat lidmaatschap hoort, zouden ontvangen?”

Deze redenering klinkt heel aardig, maar klopt niet op een aantal punten.

- Het is belangrijk om de tekst goed te lezen en te zien wat er werkelijk staat. Maar het is ook belangrijk om te zien wat er niet staat. De Heere Jezus zegt in deze tekst niet dat deze kinderen tot het Koninkrijk van God behoren. Hij zegt niet dat ze zalig zijn. Hij zegt wel dat het Koninkrijk voor zulke mensen is. Voor personen die worden als een kind. Als een kind geloven en opnieuw geboren worden.
- Men veronderstelt dat het kinderen van het verbond zijn, dus kinderen van gelovige ouder(s). Dat staat echter niet in de tekst. Zeer waarschijnlijk zijn het kinderen van het Oude Verbond maar of de ouders gelovigen zijn is niet bekend. Het zouden ook nog kinderen van heidenen kunnen zijn. Op basis hiervan kan men niet stellen dat de kinderen in het Nieuwe Verbond zijn opgenomen, omdat de ouders gelovigen zijn.
- Jezus wees op de hoedanigheid van kinderen in het algemeen betreffende hun gezindheid, zoals afhankelijkheid, ontvankelijkheid en een eenvoudig geloven/vertrouwen in wat een ouder zegt. Dat zijn ook eigenschappen die iemand heeft die deel heeft aan Gods Koninkrijk. Jezus zegt niet dat deze kinderen het Koninkrijk hebben ontvangen. Zo probeert men dit wel uit te leggen.

- De Heere Jezus **omarmt** de kinderen en **zegt** hen. Zij worden niet gedoopt, zoals de Joden die tot bekering komen.

Bij een andere gelegenheid of op het zelfde moment stelt de Heere Jezus ook een kind tot voorbeeld.

Hoewel dit niet blijkt uit de tekst, mag men veronderstellen dat het kleine kind dat Jezus tot Zich roept een kind is dat gelooft. Anders zou de vergelijking van de Heere Jezus niet kloppen. De Heere zegt dat deze kleinen engelen hebben die voortdurend het aangezicht van Zijn Vader zien. Is u dat wel eens opgevallen?

Mattheüs 18: 1 *Op dat ogenblik kwamen de discipelen bij Jezus en vroegen: Wie is wel de grootste in het Koninkrijk der hemelen?* 2 *En Hij riep een kind tot Zich, plaatste dat in hun midden,* 3 *en zeide: Voorwaar, Ik zeg u, wanneer gij u niet bekeert en wordt als de kinderen, zult gij het Koninkrijk der hemelen voorzeker niet binnengaan.* 4 *Wie nu zichzelf gering zal achten als dit kind, die is de grootste in het Koninkrijk der hemelen.* 5 *En een ieder, die zulk een kind ontvangt in mijn naam, ontvangt Mij.* 6 *Maar een ieder, die een dezer kleinen, die in Mij geloven, tot zonde verleidt, het zou beter voor hem zijn, dat een molensteen om zijn hals was gehangen en hij verzwolgen was in de diepte der zee...10 Ziet toe, dat gij niet een dezer kleinen veracht. Want Ik zeg u, dat hun engelen in de hemelen voortdurend het aangezicht zien van mijn Vader, die in de hemelen is.* 11 *Want de Zoon des mensen is gekomen om het verlorene te behouden. (NBG51)*

JOHANNES 3:5 ALS BEWIJS VOOR DE KINDERDOOP:

De toepassing van de kinderdoop en haar verstrekkende gevolgen, schijnt haar ontstaan onder andere ook ontleend te hebben aan een verkeerde uitleg van:

Johannes 3: 5 *“Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk van God niet binnengaan”.*

Vanuit deze tekst wil men bewijzen, dat de doop noodzakelijk is tot behoudenis en tot het genieten van al de zegeningen van de genade. De werking van de kracht van het bloed van Christus, de reinigende invloed van het Woord van God en de werking van de Heilige Geest werden toegekend aan het kind en ontvangen, als de doop op de juiste wijze werd uitgevoerd.

Moet het ons dan verwonderen, als wij zien, welke voorname plaats de doop innam onder de christenheid gedurende de afgelopen zestienhonderd jaar, (sedert Augustinus). Welk een machtige invloed deze uitoefende op aanzienlijken en geringen, op jongeren en ouderen. Hoewel niet iedereen gelooft dat de wedergeboorte door de doop plaats vindt. De vroegste christenheid, zonder een enkele uitzondering, leerde dat deze woorden van de Heere in Johannes 3:5, geen betrekking hebben op de doop. Dr. Wall (Engels historicus die leefde rond 1657) geloofde dat Calvin de eerste was, die ooit tegen bedoelde tekstverklaring inkwam, of weigerde deze aan te nemen, als lerende de noodzakelijkheid van de doop tot behoudenis.

Indien dit alles zó is, dan hebben wij het bewijs, dat het groot kerkelijk systeem, dat uit de doop voortgekomen is, gegrond is op een verkeerde tekstverklaring. De Rooms-Katholieke-, de Lutherse- en de Episcopale Kerk gaan voort, bepaalde kerkvaders na te volgen in deze verkeerde toepassing van de waarheid. Want dezen geloven dat de doop wel noodzakelijk is voor het behoud. Het gezag, de traditie van de kerk staat boven de Schrift, heerst als het ware over de Schrift. Wij zien dus geen zinspeling op de doop in Johannes 3:5. De doop deelt niets mee. Ook is, volgens de Brieven, de doop het teken van de dood en het opstaan uit het watergraf tot een nieuw leven. Er wordt gesproken van het watergraf.

“Of weet u niet”, zegt Paulus, “dat, wij allen die tot Christus Jezus gedoopt zijn, tot Zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood”. (Romeinen 6:3)

De voorstanders van de kinderdoop ontkennen dat de doop een teken is van het persoonlijk geloof in Christus. Zij denken dat de doop een teken is van Gods genadige beloften, niet van het persoonlijk geloof.

DE VOORSTANDERS ZEGGEN:

“De doop is het werk van God, niet van een mens. Het is geen teken dat God verlangt na voorafgaand geloof en bekering. De Schrift leert dat God de initiator van het verbond is, dus niet een mens. Daarom is het een teken en zegel van het verbond van God, niet van een gelovige. De doop is een getuigenis van God, niet een getuigenis van een mens inzake zijn geloof en bekering. De doop is een teken van God aan mij, door middel van de kerk gegeven. Het is een teken en zegel van Gods genade, van wat Hij heeft gedaan en nog wil doen”.

Reactie: Komt God Zijn verzegelde belofte ook na, door niet alle gedoopte kinderen te bekeren? Toch een legitieme vraag? In het doopformulier wordt al gedankt voor die bekering en de vergeving van zonden!

Een zeer belangrijk punt voor de reformatorische kerken is dat zij stellen dat bij de kinderdoop God de Eerste is. Het is Gods werk en dat in tegenstelling met de geloofsdoop, want dat zou mensenwerk zijn. Door dit zó te stellen, wordt verklaard dat het dopen van bekeerlingen in het Nieuwe Testament geen werk van God was, maar van de mens. Dan gelooft men dus niet wat het Woord zegt.

De doop is een Goddelijke opdracht om het persoonlijke geloof in Christus te belijden. Door de doop/onderdompeling in het water belijdt en getuigt een gelovige:

- **De persoonlijke bekering van zijn/haar zondig leven.**
- **De belijdenis dat Christus, dat het Lam van God, zijn/haar zonde heeft verzoend aan het kruis.**
- **Dat hij/zij zich verplicht de Heere Jezus te volgen.**

11. HET TEKEN VAN DE BESNIJDENIS T.O.V. DE DOOP.

De voorstanders van de kinderdoop stellen dat de doop in het NT alles volmaakt/volbrengt wat in de besnijdenis wordt uitgebeeld. Daarom wordt gezegd dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen. Dit is in feite het fundament van de kinderdoop. De besnijdenis is het teken van het verbond van God met Abraham/Israël en dus is in plaats daarvan de doop het teken van het Nieuwe Verbond in het NT.

In **Genesis 17:10-14** lezen we over de opdracht die God aan Abraham geeft om zichzelf en al zijn mannelijk nageslacht te besnijden. Ook dienstknechten/slaven moesten besneden worden. Het is een zichtbaar teken van het Verbond van God met Abraham en zijn nageslacht. Opmerkelijk is echter dat ook de dienstknechten besneden moesten worden en ook Ismaël, de zoon van Hagar de Egyptische, de dienstmaagd van Sara, Abrahams huisvrouw. Het verbond werd bevestigd via de mannelijke lijn.

Wat was de inhoud van het verbond tussen God en Abraham:

- **Hij zal vader worden van een menigte van volken.**
- **Er zullen koningen uit hem voortkomen.**
- **Het zal een eeuwig verbond zijn.**
- **God zal tot in eeuwigheid hun God zijn.**
- **God zal het land Kanaän hun tot een eeuwig bezit geven.**
- **Het verbond zal overgaan op Izak en niet op Ismaël.**
- **Wie niet besneden wordt heeft het verbond verbroken.**

Het is opvallend dat in de inhoud van het verbond de belofte van de zegening voor alle volken niet voor komt. Maar die belofte wordt door de HEERE wel op verschillende andere plaatsen en tijden gedaan. Ook aan Izak en Jakob. Er zijn dus twee lijnen te onderkennen in het verbond en de beloften. Een nationale lijn, inzake het volk en het land en een geestelijke Messiaanse lijn, de lijn betreffende de Koning en de zegening voor alle volken.

Door de voorstanders van de kinderdoop wordt inzake de besnijdenis het volgende gesteld: De besnijdenis heeft primair een geestelijke betekenis. Daarom worden Romeinen 4:11,12 en Colossenzen 2:11-13 in verband gebracht met Genesis 17:10-14 (besnijdenis).

Romeinen 4: 11 *En hij (Abraham) heeft het teken van de besnijdenis ontvangen als een zegel (bewijs) van de gerechtigheid van het geloof dat hij had toen hij nog onbesneden was, opdat hij een vader zou zijn van allen die geloven, hoewel zij onbesneden zijn, opdat ook hun de gerechtigheid toegerekend zou worden; 12 en om een vader te zijn van hen die besneden zijn, voor hen namelijk die niet alleen besneden zijn, maar die ook wandelen in de voetsporen van het geloof van onze*

vader Abraham dat hij had toen hij nog onbesneden was.

Colossenzen 2: 11 *In Hem bent u ook besneden met een besnijdenis die niet met handen plaatsvindt, door het uittrekken van het lichaam van de zonden van het vlees, door de besnijdenis van Christus. 12 U bent immers met Hem begraven in de doop, waarin u ook met Hem bent opgewekt, door het geloof van de werking van God, Die Hem uit de doden heeft opgewekt. 13 En Hij heeft u, toen u dood was in de overtredingen en het onbesneden zijn van uw vlees, samen met Hem levend gemaakt door u al uw overtredingen te vergeven,*

In deze teksten verwijst de apostel Paulus naar Abraham als de geestelijke vader van allen die in Christus geloven.

De **voorstanders** van de kinderdoop stellen dat de doop dezelfde geestelijke betekenis heeft als de besnijdenis, als zegel van de gerechtigheid van het geloof. Omdat de doop net zo functioneert als de besnijdenis, moeten ook de kinderen gedoopt worden, net zoals de kinderen besneden moesten worden.

De besnijdenis is een authentiek teken van God dat Hij gerechtigheid wil geven aan degene die geloof heeft. Niet aan allen die besneden zijn. Zij geloven dat Romeinen 4 de besnijdenis weergeeft als een symbolisch teken van de leer der rechtvaardiging, onafhankelijk van het feit of de persoon die gerechtigheid nu al heeft of in de toekomst zal ontvangen.

Alzo ook bij de doop. God wachtte bij de besnijdenis ook niet met besnijden totdat de kinderen tot geloof kwamen. Het is een zegel van de belofte van God om te rechtvaardigen. Waarom zouden we kinderen dat moeten onthouden? We zien nergens een verbod in de Bijbel om dit niet te doen. Omdat doop en besnijdenis dezelfde geestelijke werkelijkheid betekenen zijn de twee uitwisselbaar wat betreft functie en de doop heeft de besnijdenis vervangen als teken van het Verbond. Dit zijn zo ongeveer de argumenten van de **voorstanders van de kinderdoop** t.a.v. Romeinen 4.

De **voorstanders van de geloofsdoop** stellen het volgende daar tegenover: In bovenstaande redenering wordt er van uitgegaan dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen. Dat staat echter nergens in de Bijbel. De tekenen zijn niet identiek en niet uitwisselbaar.

Romeinen 4 gaat over het geloof en de besnijdenis van Abraham en niet over een ieder die besneden is. De besnijdenis was voor Abraham geen teken van de belofte van God maar een zegel van hetgeen hij reeds bezat.

Abraham werd door het geloof gerechtvaardigd, vóór dat hij besneden werd.

Romeinen 4 bevestigt dit. Andere besneden Joden in het OT bezaten helaas niet deze gerechtigheid. Deze teksten van Paulus worden geheel misbruikt ten dienste van de kinderdoop. Indien men ervan uitgaat dat de kinderdoop in de plaats van de besnijdenis is gekomen.

Het is niet waar dat de besnijdenis een symbool was en is van de geestelijke besnijdenis van het hart. Dan zou toch de HEERE dat wel aan Abraham duidelijk hebben gemaakt. In de verbondssluiting van God met Abraham kan geen enkele indicatie worden gevonden die duidt op een geeste-

lijke betekenis van de besnijdenis. Abraham was al vóór de verbondssluiting tot geloof gekomen. De besnijdenis was ook geen symbool van een belofte van God dat degenen die besneden waren, later bekeerd zouden worden. De profeten maakten wel een vergelijking van de besnijdenis van het hart met de lichamelijke besnijdenis. Maar die twee bestaan onafhankelijk van elkaar, en zijn niet met elkaar verbonden.

De besnijdenis van het manlijke voortplantingsorgaan is eenvoudig een uitwendig teken inzake de beloften betreffende het zaad van Abraham. Er was geen enkele verwijzing naar een metaforisch bedoelde geestelijke besnijdenis. Zoals 700 jr. later wel gebeurde in Deuteronomium 10:16 en Deuteronomium 30:6. In het eerste vers roept de HEERE het volk op om hun hart te laten besnijden en in het tweede vers belooft de HEERE dat Hij hun hart zal besnijden. Dat laatste staat zeker nog te gebeuren.

Stel dat doop en besnijdenis beide wel de geestelijke besnijdenis zouden symboliseren, dan houdt dit nog niet in dat de doop de besnijdenis heeft vervangen. De doop symboliseert dan nog niet al de beloften die in het verbond met Abraham zijn begrepen. Indien men dit wel zo ziet, is de vervangingstheologie weer compleet.

Wat is hier nog meer tegen in te brengen?

Om te beginnen wordt het Verbond met Abraham gereduceerd tot primair een geestelijk Verbond, een Verbond der Genade. En de besnijdenis wordt ook gereduceerd tot alleen een teken en zegel van de geestelijke kant van het Verbond. Deze stellingname heeft een enorme impact gehad op de geschiedenis van het Joodse volk en heeft die ook nu nog.

Indien het doopformulier zegt dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen, gaat men ervan uit dat het nationale aspect er niet meer toe doet. Niet meer van toepassing is. Daarmee wordt het Joodse volk beroofd van zijn nationale belofte inzake land en volk. Terwijl de HEERE gezegd heeft tegen Abraham dat het een eeuwig Verbond is. Durft men tegen God te zeggen: "ja, dat hebt U toen wel aan Abraham beloofd, maar wij vinden dat die belofte nu niet meer van toepassing is". Dat heeft men in feite wel tegen de HEERE gezegd. En welke diep ingrijpende consequenties heeft dat gehad voor het Joodse volk. Verdreven zijnde uit het eigen land, verstrooid onder de volken en door die volken vervolgd en vernietigd.

Besnijdenis en doop zijn niet uitwisselbaar. De besnijdenis heeft betrekking op alle beloften aan Abraham, nationaal en geestelijk. De doop heeft alleen een geestelijke betekenis. Er is dus echt geen continuïteit. De doop is een teken van een geheel ander en Nieuw Verbond. Die discontinuïteit blijkt ook uit het verschil in participanten. De besnijdenis wordt gedaan aan uitsluitend een mannelijke nakomeling, uit Joodse ouders, onafhankelijk van het feit of deze ouders gelovigen waren of niet. Dit in tegenstelling tot de dopeling. Dit kan een jongen of een meisje zijn, waarvan minimaal één van de ouders een gelovige moet zijn.

12. ROOMS—KATHOLIEKE DOOPLEER.

Waarom geef ik in dit boek aandacht aan de rooms-katholieke doopleer? Omdat deze leer grotendeels de basis is waarvan de andere leringen betreffende de kinderdoop zijn afgeleid. Deze leer is langzamerhand ontwikkeld in de derde t/m de vijfde eeuw na Christus en daarna gesanctioneerd door Augustinus en de Rooms-Katholieke Kerk in 418 op het Concilie van Carthago.

DE DOOPLEER.

“De Kerk heeft steeds geleerd dat bekering niet eens en voor altijd gegeven kan zijn, maar steeds opnieuw moet worden beleefd en nagestreefd. Ook de gelovige christen raakt immers steeds opnieuw verstrikt in allerlei aardse besommeringen, die hem het zicht op het Rijk Gods ontnemen. Het ergste is misschien het zelfbedrog waaraan juist een gelovige ten prooi kan vallen, namelijk de illusie dat een mens die de kerkelijke voorschriften scrupuleus onderhoudt, zich niet langer met geheel zijn hart, geheel zijn ziel en geheel zijn verstand zou behoeven in te spannen voor het Rijk Gods. De Kerk wil zich voortdurend tot Christus bekeren. Zij ziet daartoe een uitgelezen kans in de zogenaamde doopcatechese”.

“Er is in verschillende kerken nagedacht over de vraag of de kinderdoop eigenlijk wel een goede praktijk is. Is het niet veel beter te wachten tot het kind mondig genoeg is om zelf te beslissen of het gedoopt wil worden? In de katholieke traditie is het antwoord op die vraag eenduidig: neen. Uiteraard kan een kind nog niet geloven. Daarom kan en moet het worden gedoopt op grond van het geloof van de ouders of verzorgers. Omdat de ouders deel uitmaken van de plaatselijke geloofsgemeenschap, die weer onderdeel uitmaakt van de wereldkerk, is het uiteindelijk de gehele kerk die met haar geloof garant staat als een kind wordt gedoopt”.

GELOOF VAN DE OUDERS

“In het Doopsel van een zuigeling wordt op grond van het levende geloof van de ouders als het ware een voorschot genomen op het Geloof dat het kind van vader en moeder zal krijgen overgedragen. Wanneer het christelijk geloof volstrekt afwezig is, of wanneer de ouders niet in willen staan voor de geloofsontwikkeling van hun kind, stelt de Kerk daarom het doopsel uit”.

PETER EN METER (PEETOUDERS)

“Al in vroege christelijke gemeenschappen was het gebruikelijk dat dopelingen ten doop geleid werden door mensen, die zich voor geloofsonderricht en christelijke opvoeding garant stelden. Voor kinderen stelden zich meestal de ouders, voor volwassenen de Diakenen en de Diaconessen van de Kerk garant. Na verloop van tijd werd het gebruik dat bij de kinderdoop juist niet de ouders, maar een onafhankelijke gedoopte man zich bereid verklaarde om voor het geestelijk welzijn van de dopeling te zorgen, ingeval de ouders hier niet toe in staat zouden blijken. De man die de zorg voor de dopeling op zich nam, werd patronus, ofwel ‘peter’ genoemd, en de dopeling zijn ‘petekind’. Het werd overigens al snel gebruik dat in plaats van, of naast de peter ook een ‘matrina’ of ‘meter’ ging optreden”.

DE VERKLARENDE RITEN

“De doophandeling wordt voltooid in de zalving met chrisma op de kruin. Deze zalving is een teken van het nieuwe leven in Christus, de Gezalfde, en betekent dat het kind nu deel heeft aan Zijn lichaam, en hoort bij het volk van God. Na de zalving met chrisma volgen de oplegging van het witte kleed, teken van de bekleding met Jezus Christus en de overhandiging van de brandende doopkaars, symbool voor het licht van Christus”.

DE SLOT RITUS

“Allen bidden samen het Onze Vader, terwijl de ouders met hun kind en de voorganger voor het altaar staan. In de inleiding op het Gebed des Heeren wordt verwezen naar het Vormsel en de Eucharistie. Dit gebeurt om de drie sacramenten van de christelijke initiatie in elkaars perspectief te plaatsen. Een speciale zegen besluit de dienst. Na de zegen kan het pas gedoopte kind aan Maria worden opgedragen”.

13. HET KLASSIEKE GEREFORMEERDE DOOPFORMULIER.

Het **klassieke gereformeerde doopformulier** is niet het oudste.

Dat is namelijk:

“De forme en de wtrechtinghe des Doops, in der Ghemeinte”. Het maakt deel uit van De Christlicke Ordinancien der Nederlantscher Ghemeinten Christi, te Londen. Het is van de hand van Marten Micron, van 1550 tot 1553, één van de predikanten in de Nederlandse vluchtelingengemeente te Londen.

Er bestaat een groot aantal uitgaven van de tekst met welhaast even zo vele varianten. De kerk was zich daar al vroeg van bewust. J. Trigland wijt de variatie in 1650 aan drukkers en boekhandelaren: “Sy drucken ende verkoopen alles wat haer belieft, ende alsse erghens een Copie van een Psalmboek, Catechismus of dierghelijcke hebben, zy drucken eenvoudich by haer neus lancks, manneken nae manneken, sonder ondersoek of het wel of qualijck is, ende die boecken worden also inde winkels tot verscheyden gebruycken verkoft”.

Wat is de **wordingsgeschiedenis** van het **doopformulier** van de gereformeerde kerken?

B. Wielenga noemt deze in: “Ons doopformulier een “lijdensgeschiedenis”. “Het formulier is niet gehuld in zo’n schoon historisch kleet” als de belijdenis geschriften, “meer vrucht van overleg, een aanpassen aan omstandigheden.” Meer dan eens zou “droeve willekeur het op allerlei wijze verminkt hebben” en “tekstverdraaiingen” hebben plaats gevonden. In het bijzonder de tweede doopvraag zou zo’n “lijdensgeschiedenis” ondergaan hebben”.

Het klassiek gereformeerde formulier, dat in de vluchtelingengemeente van de Paltz zijn oorsprong vindt, is vervolgens via Datheen in de Nederlanden terecht gekomen. In 1639 kwam het tot een definitieve redactie van het doopformulier. Daarvoor waren er acht verschillende varianten geweest. De moeilijkheid zat vooral in de tweede vraag van het doopformulier. Hier gaat het over het feit dat een kind in zonde ontvangen en geboren wordt.

Opmerking: Het doopformulier neemt veel ruimte in beslag. Daarom heb ik het niet in zijn geheel laten afdrukken Dit boek zou anders te omvangrijk worden. Wel geef ik bepaalde onderdelen in cursieve druk weer en geef daarop mijn reactie.

1. Wij zijn in zonde ontvangen en geboren en kunnen in het Rijk van God niet komen tenzij wij met onze kinderen opnieuw geboren worden. Dat geldt voor ouders en kinderen! Door het ondergaan in water of het besprenkelen met water wordt ons de onreinheid van onze zielen aangewezen (gesymboliseerd).

Reactie: Aan de ouders of aan de kinderen, die er op dat moment geen weet van hebben? *Wij (of*

de kinderen?) worden vermaand onze zaligheid buiten ons zelf te zoeken! Zo lang wij zoeken hebben wij het nog niet. Maar het zijn toch gelovige ouders? Of worden hier toch alleen de kinderen bedoeld? Dit “zaligheid zoeken” is echter in tegenspraak met punt 2, waar de kinderen de zaligheid al hebben.

2. De doop betuigt en verzegelt de afwassing der zonden door Jezus Christus.

Reactie: Alleen de erfzonde? Want dagelijkse zonden hebben zij nog niet gedaan. Aan kleine kinderen die nog niet tot geloof gekomen zijn! En naar later soms blijkt, ook niet tot geloof komen. Of wordt dit verzegeld aan de gelovige ouders en niet aan de kinderen?

3. De Vader betuigt en verzegelt ons bovendien, dat Hij een eeuwig verbond der genade met ons opricht en ons tot Zijn kinderen en erfgenamen aanneemt.

Reactie: Als wij tot kind worden aangenomen en tot erfgenaam, dan is dat toch voor eeuwig? Als dan later blijkt dat er geen geloof, bekering en wedergeboorte is. Heeft God dan gelogen? God kan niet liegen, dus dan moet het formulier niet juist zijn en dus mensenwerk. (Dit alles staat in de tegenwoordige tijd). Wordt dit verzegeld aan de gelovige ouders en niet aan de kinderen?

4. De Zoon verzegelt ons dat Hij ons wast in Zijn bloed van al onze zonden, ons inlijft in de gemeenschap van Zijn dood en opstanding, zodat wij van al onze zonden bevrijd en rechtvaardig voor God gerekend worden. (tegenwoordige tijd) De Heilige Geest verzekert ons door de doop dat Hij bij ons (niet in ons) wonen wil.

Reactie: Dus niet reeds in ons of bij ons woont, maar dat wil doen. (onvoltooid toekomstende tijd). Wat betekent bij ons wonen? Daar is wel sprake van in het Oude Testament. In het Nieuwe Testament is sprake van de inwoning van de Heilige Geest, nadat iemand tot geloof is gekomen: *“Of weet gij niet, dat uw lichaam een tempel is van de Heilige Geest, Die in u is, Die gij van God hebt ontvangen, en dat gij van uw zelf niet zijt?”* (1 Korinthe 6:19)

5. De Heilige Geest wil ons toe-eigenen hetgeen wij in Christus hebben, t.w. de afwassing van onze zonden en de dagelijkse vernieuwing van ons leven (de dagelijkse bekering) totdat wij worden opgenomen in de gemeente der uitverkorenen in het eeuwige leven.

Reactie: (Onvoltooid toekomstende tijd). Hier wordt verklaard dat de Heilige Geest het wil doen. Maar waar hangt het vanaf, of het ook werkelijk gaat gebeuren? Dit stuk over het werk van de Heilige Geest is in tegenspraak met het werk van de Vader en de Zoon als bovenstaand weergegeven.

Er wordt vanuit gegaan dat het onder 1 en 2 vermelde, gebeurd is. Wij zijn met onze kinderen:

- a. opgenomen in het genadeverbond met God, de Vader
- b. aangenomen tot Zijn kinderen

- c. erfgenamen van God
- d. afgewassen door het bloed van de Zoon
- e. bevrijd van al onze zonden
- f. rechtvaardig voor God

6. Omdat dit alles al gebeurd is, *"worden wij en onze kinderen vermaand tot een (nieuwe?) gehoorzaamheid, hetgeen betekent dat wij een heilig leven moeten leiden, zoals Vader, Zoon en Heilige Geest aanhangen, liefhebben, vertrouwen en enz., onze oude natuur doden en in een nieuw Godzalig leven wandelen"*.

Reactie: Dan komt een nieuw punt. De kleine kinderen hebben van dit alles geen weet. Maar daar is de volgende oplossing voor.

7. *"Zij hebben, zonder dat zij het weten, deel aan de verdoemenis in Adam. Zo worden zij door de doop, ook zonder dat zij het weten, door Christus in genade aangenomen!"*

Op basis van het verbond met Abraham in Genesis 17:7 en op basis van de belofte gedaan aan de Joden door Petrus in Handelingen 2:39.

En op basis van het feit dat de Heere Jezus de kinderen de handen opgelegd heeft en gezegend.

Reactie: In de Bijbel lees ik nergens dat mensen zonder het te weten zalig worden, In Christus ingelijfd worden. Geen volwassenen en ook geen baby's en kinderen. Hoe is het mogelijk dat je zo iets verzint en er zelf ook nog in gelooft.

Dan wordt gesteld:

8. *dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen en omdat ze erfgenamen van het Rijk van God zijn, behoren gedoopt te worden.*

Reactie: Waar staat in de Bijbel dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen? De Heere Jezus is besneden als kind en volwassen gedoopt.

Hij sprak: "Het betaamt ons om alle gerechtigheid te vervullen!" (Mattheüs 3:15) De Heere Jezus spreekt hier van "ons". Hij liet Zich dopen, omdat Hij Zich in het doopwater met de zondaar identificeert.

Het betaamt ons om Hem in gehoorzaamheid te volgen op deze weg. De Messias belijdende Joden laten daarom hun kinderen nog steeds besnijden en zij worden later gedoopt als zij tot geloof gekomen zijn.

Het is duidelijk dat de kleine kinderen zonder dat zij het weten verloren zijn in Adam door de zgn. erfzonde. De zonde zit in het bloed en dat zal later ook blijken.

9. *"dat zij zonder het te weten door de doop wedergeboren worden en door Christus in genade worden aangenomen"*.

Reactie: Zonder geloof, bekering en belijdenis van zonden? Dit kan ik nergens in de Bijbel vinden.

Ook de kinderen in het verbond van Abraham moesten niet alleen lichamelijk besneden worden, maar ook het hart moest besneden worden. Dit geldt ook voor ieder gedoopt- en ongedoopt kind. Het hart moet besneden-, wedergeboren worden. Het hart dat bij de geboorte geestelijk dood is.

10. *“Een ander punt is dat de kinderen, die nog van niets weten, zalig verklaard worden en als erfgenamen van het Rijk van God worden beschouwd”.*

Reactie: Waar staat dat in de Bijbel? In **Johannes 3:5** zegt de Heere Jezus: *“Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan het Koninkrijk Gods niet ingaan”.* In vers 3: *“Tenzij iemand wederom geboren is, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien”.*

Moeten de kinderen niet tot geloof komen?

Moeten de kinderen niet wedergeboren worden?

Moeten de kinderen niet bekeerd worden?

Moeten de kinderen niet met Christus worden gekruisigd en met Hem opstaan in een nieuw leven?

Galaten 2:20: *“Ik ben met Christus gekruisigd; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof in de Zoon van God”.*

Moeten de kinderen niet de inwoning ontvangen van de Heilige Geest door het geloof en bij de wedergeboorte? *“Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe”.*

Romeinen 8:9b

In het gebed vóór de doop wordt gebeden of God deze kinderen genadig wil aanzien en door de Heilige Geest wil inlijven in de Heere Jezus Opdat zij met Jezus in Zijn dood begraven worden en met Hem mogen opstaan in een nieuw leven. Maar in **Romeinen 6:3-9** wordt de gelovige drie keer aangesproken op zijn **weten**:

vers 3: *“Of weet u niet dat wij allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, in Zijn dood gedoopt zijn?”*

Vers 6 *“Dit weten wij toch, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde tenietgedaan zou worden en wij niet meer als slaaf de zonde zouden dienen.”* **Vers 9** *“Wij weten toch dat Christus, nu Hij is opgewekt uit de doden, niet meer sterft.”*

Reactie: Uit dit gebed vóór de doop blijkt duidelijk dat men gelooft en verwacht dat God door de doop in het kleine kind de wedergeboorte en het geloof zal bewerken. In het dankgebed na de doop wordt er dan ook vanuit gegaan dat de kinderen in genade zijn aangenomen en dus wedergeboren zijn en erfgenamen zijn van het Rijk van God.

Wilhelmus á Brakel gaat in zijn “Redelijke Godsdienst” er dan ook van uit dat de kleine kinderen inderdaad wedergeboren zijn. (blz. 323, deel 1) Totdat het tegendeel blijkt. Evenzo gaan Voetius, Comrie en Abraham Kuyper van dit standpunt uit. W. á Brakel gaat er echter later wel vanuit dat een gedoopt mens wedergeboren moet worden en tot geloof moet komen. Dit is behoorlijk tweeslachtig.

Dr. W. Verboom stelt in Woord en Dienst (25-11-2007) “dat God met Zijn genade aan al onze eigen keuzes en beleving voorafgaat”.

Dat zou de essentie zijn van de kinderdoop. Als je het formulier echter leest is de essentie van de kinderdoop iets anders.

De genade van God gaat in het zalig worden trouwens altijd vooraf. Ook zonder de kinderdoop! Efeze 2:8: “*Want uit genade bent u zalig geworden, **door het geloof**, en dat niet uit u, het is de gave van God;*”

Dr. Verboom stelt dat de volwassen doop geen bevestiging van de kinderdoop kan zijn en dat bij de volwassendoop de betekenis van de kinderdoop juist verloren gaat. Daar heeft hij gelijk in.

Het is dan ook niet zó, dat je met de geloofsdoop de kinderdoop overdoet of bevestigt. Het is de doop op het geloof zoals de Bijbel dit aangeeft.

Dr. Verboom stelt dat het jongeren niets zegt dat ze gedoopt zijn. Dat is te begrijpen. Dat los je niet op door de doop ieder jaar te vieren of uit te leggen. Hoe kun je dit formulier helder uitleggen als er zoveel punten met elkaar in tegenspraak zijn?

De dopelingen worden gered van hun ondergang door de besprenkeling met water. Dat is snel en heel kort door de bocht. Een klein kind drie maal besprenkelen met water in de Naam van God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest en het kind is gered. Dat men dit in de Rooms-Katholieke Kerk leert, is niet zo vreemd. Deze kerk leert vele dwalingen. Maar dat na de Reformatie, de calvinistische- reformatorische kerken deze dwaling nagevolgd hebben! Onbegrijpelijk.

14. DE DOOPLEER VAN CALVIJN WEERLEGD.

Omdat in de reformatorische kerken veel waarde wordt gehecht aan de leer van Calvijn, heb ik gemeend de doopleer van Calvijn uitvoerig weer te geven en te weerleggen.

Er zijn twee voorbeelden in de geschriften van **Johannes Calvijn** bekend waarin hij aantoont dat de Baptisten de doop door onderdompeling praktiseerden. **Calvijn** kwam in direct contact met de Baptisten en kende hun leer, want hij trouwde met de weduwe van een Baptistenprediker. In het eerste voorbeeld legt hij in een bekende passage de betekenis van het woord uit. Hij zegt: “Het woord betekent onderdompelen en het is zeker dat de ritus van de onderdompeling werd waargenomen in de oude kerk.” (Calvijn, *Institutie* Bk. IV. Hoofdstuk 15).

Calvijn in de Institutie over de doop

Boek 4- Hoofdstuk XV- Over de doop - volwassen doop

Calvijn: De Doop is een teken der inwijding, waardoor wij tot de gemeenschap der kerk worden aangenomen, opdat wij, in Christus ingeplant, onder Gods kinderen worden gerekend. En hij is ons door God met dit doel gegeven (hetgeen, gelijk ik leerde, alle verborgenheden gemeen hebben), om te dienen in **de eerste plaats tot een getuigenis van ons geloof bij Hem, en verder tot belijdenis bij de mensen**. De Doop nu brengt aan ons geloof drie dingen toe, die ook zelf stuk voor stuk moeten behandeld worden.

Reactie:: Calvijn begint goed. Had hij het hier maar bij gelaten. Dan was ons heel wat ellende bespaard gebleven.

Calvijn: Dit is het eerste, dat de Doop ons door de Heere wordt voorgesteld om een teken en bewijs te zijn van onze reinigmaking; **of (om mijn bedoeling beter uit te leggen) als een gezegeld handschrift, waardoor Hij ons wil bevestigen, dat al onze zonden zo weggedaan, doorgehaald en uitgewist zijn, dat ze nooit voor Zijn aangezicht zullen komen, en niet vermeld en toegerekend zullen worden.** Want Hij wil, dat allen, die geloofd hebben, gedoopt worden tot vergeving der zonden. Diegenen daarom, die menen, dat de Doop niets anders is dan een kenmerk en teken, waardoor wij voor de mensen onze religie belijden, evenals soldaten de kentekenen van hun veldheer dragen als een teken, dat zij hem dienen, **die hebben hetgeen het eerste was in de Doop niet overwogen.** Dit nu is, dat hij door ons ontvangen moet worden met deze belofte, dat al wie geloofd hebben en gedoopt zijn, zalig zullen worden (Markus 16: 16 *Wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden.*)

Reactie:: Maar helaas is hij niet consistent (vast) in zijn opvatting over de doop.

Bovendien staat er ook in deze formulering nog het een en ander dat niet volgens de Schrift is (tekst **vet gedrukt**). De doop is geen verzegeling en geen bewijs van de vergeving van onze zonden en onze reinigmaking. De gelovigen worden niet gedoopt tot vergeving der zonden, maar omdat

hun zonden al vergeven zijn in de bekering en wedergeboorte. **Calvijn** verwijst in dit verband naar Markus 16:16, maar hieruit blijkt niet dat de doop een bewijs is van onze reinigmaking. De belofte in deze tekst heeft als grond geloof en doop. Calvijn dwaalt niet alleen bij de kinderdoop. Ook bij de doop van volwassenen houdt Calvijn zich niet aan de Schrift.

Calvijn: Want Paulus heeft niet willen te kennen geven, dat onze afwassing en zaligmaking door het water volbracht wordt, of dat het water de kracht om te reinigen, te wederbaren en te vernieuwen in zich bevat, en Petrus wilde niet te kennen geven, dat de oorzaak der zaligheid in dit sacrament gelegen is, maar alleen, dat de kennis en de **zekerheid van zulke gaven erin verkregen worden, hetgeen door de woorden zelf duidelijk genoeg verklaard wordt. Want Paulus verbindt het Woord des levens en de Doop met elkaar, alsof hij zei, dat door het evangelie ons de boodschap van onze afwassing en heiligmaking gebracht wordt, en dat die boodschap ons door de Doop verzegeld wordt.** (Efeze 5:26; Titus 3:5; 1 Petrus 3:21)

Reactie: In Efeziërs 5:26 heeft Paulus het over het waterbad van het Woord. In Titus 3:5 heeft Paulus het over het bad van de wedergeboorte en de Heilige Geest en in 1 Petrus 3:20,21 spreekt Petrus over de doop als een tegenbeeld van de ark van Noach, waardoor mensen gered worden, maar dan nu alleen door de opstanding van Jezus Christus uit de dood. De doop zelf redt niet, maar het geloof in de opgestane Zaligmaker. De doop wordt ook een tegenbeeld genoemd door Petrus, want de ark van Noach heeft wel mensen gered, maar de doop op zich redt niemand.

Er kan dus ook geen sprake zijn van verzegeling door de doop en er wordt ook geen zekerheid door verkregen. De gelovigen worden verzegeld met de Heilige Geest die in hen woont en door niets anders. (Efeziërs 1:13)

Calvijn: Ja, de Doop belooft ons geen andere reinigmaking dan door de besprenkeling van het bloed van Christus, hetwelk door het water wordt afgebeeld, vanwege het gelijk vermogen om te reinigen en af te wassen. Wie zou dus zeggen, dat wij door dat water gereinigd worden, dat zeker getuigt, dat Christus' bloed ons waarachtig en enig bad is?

Reactie: In deze alinea spreekt Calvijn niet meer over de doop als een beeld of symbool van onze reinigmaking door het bloed van Christus, maar hier heeft hij het over de belofte in de doop. De doop belooft ons de reinigmaking.

Volgens hem hebben bloed en water een gelijk vermogen. Dit is Bijbels gezien niet juist. **Hiermee legt hij de grondslag voor de beloften leer in de doop, zoals deze door veel reformatorische kerken wordt geleerd. In de doop belooft God echter niets. Dit is verzonnen, puur bedrog. De praktijk bewijst dat ook. Door dit zó te stellen wordt God tot een leugenaar gemaakt. Want als God iets belooft moet Hij het toch nakomen?**

Calvijn: Dit nu moeten wij bedenken, dat, op welke tijd wij ook gedoopt worden, wij eenmaal voor ons ganse leven afgewassen en gereinigd worden. Dus zo dikwijls als wij gezondigd hebben, moeten we ons onze doop herinneren en ons gemoed met die herinnering wapenen, opdat het steeds zeker en onbekommerd zij aangaande de vergeving der zonden. Want ofschoon de doop,

daar hij éénmaal bediend is, voorbijgegaan schijnt te zijn, is hij toch door de latere zonden niet vernietigd. Want de reinheid van Christus is ons in hem aangeboden: zij houdt altijd haar kracht, zij wordt door geen vlekken verduisterd, maar bedekt al onze vuilheden en wist ze af.

Reactie: Calvijn zegt in het voorafgaande stuk dat wij niet in de dwaling moeten vallen van de vroegere gelovigen uit de tijd van de kerkvaders.

Ook toen dacht men dat door de doop de zonden werden afgewassen. Daarom werd soms de doop uitgesteld tot vlak voor het sterven. Toch is Calvijn zelf niet van deze dwaling vrij gebleven, wanneer hij zegt dat bloed en water een gelijk vermogen hebben. Hij spreekt over voor ons ganse leven afgewassen en gereinigd worden. Dus niet over het bloed van de Heere Jezus alleen dat ons kan reinigen van de zonde natuur en van de zonden.

Hebreeën: 9:22: *“Zonder bloedstorting is er geen vergeving”*.

Hebreeën 9:14: *“Hoeveel te meer zal het bloed van Christus uw geweten reinigen van dode werken”*.

1 Johannes 1:7b: *“het bloed van Jezus Christus Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde”*.

Wij mogen wel onbekommerd zijn over de vergeving van onze zonden, maar daar gaat zonde erkenning en zonde belijdenis aan vooraf en dit wordt gewerkt door Gods Woord en door de Heilige Geest:

1 Johannes 1:9: *“Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid”*.

De laatste zin van Calvijns uitleg staat vol onwaarheden. De reinheid van Christus zou ons in de doop worden aangeboden. De doop houdt altijd haar kracht. De doop bedekt al onze vuilheden en wast die ook nog af. **Nergens staat in Gods Woord dat ons in de doop iets wordt aangeboden. Nergens staat in Gods Woord dat de doop een kracht is. Nergens staat in Gods Woord dat de doop onze zonden afwast. Hoe ver is Calvijn hier verwijderd van de waarheid van het Woord van God.**

Calvijn: Nog een tweede vrucht brengt de doop, omdat de doop ons onze doding in Christus toont en een nieuw leven in Hem, (Romeinen 6:3). Opdat wij in nieuwheid des levens zouden wandelen, **maar hij (Paulus) haalt de zaak dieper op, namelijk dat Christus ons door de doop deelgenoten maakt van Zijn dood, opdat wij in die dood ingelijfd worden, zo** gevoelen zij die de doop ontvangen met het geloof, waarmee ze dat behoren te doen, waarlijk de kracht van Christus' dood in de doding van hun vlees en tevens ook de kracht der opstanding in de levend making van de Geest. En in deze zin heeft hij (Paulus), op de plaats, die we tevoren hebben aangehaald, de Doop genoemd een bad der wedergeboorte en der vernieuwing. **Dus wordt ons in de eerste plaats de genadige vergeving der zonden en de toerekening der rechtvaardigheid beloofd, en verder de genade des Heiligen Geestes, die ons verandert tot nieuwheid des levens.**

Reactie: Het voorgaande fragment is weer een mix van waarheden en onwaarheden.

Eerst de waarheid: “ Door de doop getuigen we van het feit dat we met Christus gestorven zijn en met Hem zijn opgestaan in het nieuwe leven met Hem. Zo gevoelen zij die de doop ontvangen met geloof en dat behoren zij te doen! “ Daarna zegt Calvijn echter dat al deze zaken ons in de doop beloofd worden en daarmee ontkent hij wat hij eerst heeft beweerd.

Calvijn: Ja, zelfs ook de kleine kinderen brengen hun verdoemenis van de moederschoot met zich; want ofschoon zij nog geen vruchten van hun ongerechtigheid hebben voortgebracht, hebben ze toch het zaad daarvan in zich besloten. Ja, hun gehele natuur is een zeker zaad der zonde; daarom kan ze niet anders dan hatelijk en verfoeilijk zijn voor God.

De gelovigen nu ontvangen door de Doop de zekerheid, dat deze verdoemenis weggenomen en van hen verdreven is; want (zoals gezegd is) de Heere belooft ons door dit teken, dat volle en grondige vergeving: geschied is, zowel van de schuld, die ons toegerekend moest worden, als van de straf, die wegens de schuld betaald moest worden. Zij verkrijgen

ook de rechtvaardigheid, maar zulk een als het volk van God in dit leven verkrijgen kan, namelijk alleen door toerekening, omdat de Heere hen door zijn barmhartigheid houdt voor rechtvaardig en onschuldig.

Reactie: Calvijn stelt nu weer dat een gelovige door de doop de zekerheid beloofd wordt van volle en grondige vergeving.

Dit is niet in overeenstemming met de Schrift, want de Schrift leert ons dat de gelovigen gedoopt worden nadat zij tot geloof waren gekomen en vergeving hadden ontvangen. De doop is daarvan een symbool, geen verzegeling, geen bewijs.

Calvijn. Wij zeggen hier niets anders dan wat de apostel Paulus in Romeinen 7 zeer duidelijk uiteenzet. Want nadat hij over de onverdiende rechtvaardigheid gehandeld heeft, omdat sommige goddelozen daaruit opmaakten, dat we mogen leven naar onze lust, omdat we door de verdiensten der werken Gode niet aangenaam zijn, voegt hij daaraan toe, dat allen, die bekleed worden met de gerechtigheid van Christus, tegelijkertijd door de Geest wedergeboren worden en **dat wij het pand van deze wedergeboorte hebben in de Doop.**

Reactie: Helaas kan ik het niet met Calvijn eens zijn over het pand van de wedergeboorte in de doop.

De Schrift zegt dat de wedergeboren gelovigen een geheel ander onderpand hebben ontvangen: **Efeziërs 1: 13** *In Hem bent ook u, nadat u het Woord van de waarheid, namelijk het Evangelie van uw zaligheid, gehoord hebt; in Hem bent u ook, toen u tot geloof kwam, verzegeld met de Heilige Geest van de belofte, 14 Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verlossing die ons ten deel viel, tot lof van Zijn heerlijkheid.*

Als we alles overzien wat Calvijn over de doop gezegd heeft, dan blijkt dit toch heel verwarrend te zijn. Verwarrend in dit opzicht, dat Calvijn begint met te zeggen dat door de doop vergeving

van zonden kan worden verkregen. Daarna zegt hij dat hij het niet met Augustinus eens is, die gezegd heeft dat door de doop vergeving kan worden verkregen. Daarna zegt hij dat God in de doop vergeving van zonden en wedergeboorte belooft. Aan dat laatste lijkt hij vast te houden, hoewel uit sommige formuleringen men toch nog zou kunnen afleiden dat God het niet belooft, maar daadwerkelijk schenkt.

KINDERDOOP OF BABYDOOP.

Calvijn:: Zij (de wederdopers) bestrijden de kinderdoop met een argument, dat ongetwijfeld in schijn aantrekkelijk is, doordat ze beweren, **dat de kinderdoop op geen enkele instelling Gods gefundeerd is**, maar slechts door de vermetelheid der mensen en slechte nieuwsgierigheid ingevoerd en vervolgens door een dwaze gewilligheid lichtvaardig in gebruik genomen is. **Want wanneer een sacrament niet op het vaste fundament van Gods Woord steunt, hangt het aan een draad.** Maar als nu eens, nadat de zaak goed is bezien, zal blijken, dat een dergelijke laster vals en ten onrechte Gods heilige ordinantie wordt aangedaan? Laat ons dus in de eerste plaats het ontstaan van de kinderdoop naspeuren. **En indien zal komen vast te staan, dat hij alleen door de lichtvaardigheid der mensen is uitgedacht, laat ons dan hem laten varen, en de ware onderhouding van de doop alleen naar Gods wil afmeten.** Indien daarentegen bewezen wordt, dat de kinderdoop geenszins verstoken is van Gods gezag, dan moeten we ons ervoor hoeden, dat we niet aan Gods heilige instellingen tornen en zo ook de Auteur zelf smaadheid aandoen.

Reactie: Uit het bovenstaande is m.i. duidelijk aangetoond dat Calvijn aan Gods heilige instellingen getornd heeft. Hij heeft de Heere Jezus hiermee smaadheid aangedaan. In de Schrift is geen tekst te vinden die zijn uitleg van de doop rechtvaardigt. Heel jammer, want deze uitleg kan veel mensen van de zaligheid in de Heere Jezus afhouden.

Calvijn: De **Baptisten** menen ook een zeer sterke reden aan te voeren, waarom de kinderen van de Doop afgehouden moeten worden, wanneer ze betogen, dat de kinderen vanwege hun leeftijd nog niet geschikt zijn, om de verborgenheid, die in de Doop betekend is, te begrijpen. Dit nu is de geestelijke wedergeboorte, die niet in de eerste kindsheid vallen kan. Dus besluiten zij, dat men ze niet voor iets anders moet houden dan voor kinderen van Adam, totdat ze opgewassen zijn tot een leeftijd, die past bij de tweede geboorte. **Maar tegen dit alles gaat Gods waarheid overal in. Want indien ze onder de kinderen van Adam gelaten moeten worden, worden zij in de dood gelaten; want in Adam kunnen wij niet anders dan sterven. Daarentegen beveelt Christus, dat ze tot Hem gebracht zullen worden. Waarom? Omdat Hij het leven is. Opdat Hij hen dus zou levend maken, maakt Hij hen zichzelf deelachtig; terwijl dezen hen intussen ver wegdriven en aan de dood toewijzen.** Want indien zij de uitvlucht zoeken, dat de kleine kinderen daarom niet omkomen, wanneer ze voor kinderen van Adam gehouden worden, dan wordt hun dwaling meer dan genoeg door het getuigenis der Schrift weerlegd. Want daar ze verkondigt, dat allen in Adam sterven (1 Kor.15:22), volgt dat er geen hoop op leven overblijft dan in Christus.

Reactie: Calvijn gaat ervan uit dat de kinderen door de doop zalig worden. Want hij zegt als ze niet

gedoopt worden, sterven ze in Adam en is er geen hoop op leven (na de dood).

Dan zegt Calvijn precies hetzelfde wat de Rooms-Katholieke Kerk leert. Het is waarschijnlijk ook mede hierdoor dat de rooms-katholieke kerken de doop in de reformatorische kerken erkennen en omgekeerd.

Calvijn beweert dat de doop op het geloof overal tegen Gods Woord ingaat. Blijkbaar heeft Calvijn Gods Woord nooit goed gelezen, anders kon hij zoiets niet zeggen.

Natuurlijk moeten de kinderen aan de voeten van de Heere Jezus gebracht worden (figuurlijk gesproken), en in Hem worden onderwezen.

De oproep van de Heere Jezus klinkt als het ware al door in het OT:

Spreuken 23:26: *“Mijn zoon, geef Mij je hart en laten je ogen behagen scheppen in Mijn wegen”*. Kinderen die nog te klein zijn om dit te begrijpen, zijn geheiligd in de gelovige ouders. Ze worden in het gebed door de ouders en door de gemeente opgedragen aan de Heere en als deze kinderen sterven mogen we m.i. aannemen/veronderstellen dat de Heere ze in genade aanneemt. Zie Markus 10:14-16: *“Wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt, gelijk een kindeke, die zal in hetzelfde geenszins ingaan”* en *“derzulken is het Koninkrijk Gods”*.

Calvijn: Dus nu is nog over, **dat we uit de beloften, die in de Doop gegeven worden, naspeuren, welke zijn kracht en natuur is. De Schrift toont aan, dat in de eerste plaats in de Doop bewezen wordt de reiniging van de zonden, die wij verkrijgen uit Christus' bloed. Verder de doding des vleses, die gelegen is in het deelgenootschap aan zijn dood, door welke de gelovigen wedergeboren worden tot nieuwheid des levens en zo tot gemeenschap met Christus.**

Tot deze hoofdsom kan al wat in de Schrift over de Doop geleerd wordt, worden teruggebracht; behalve dat hij bovendien ook een teken is om bij de mensen onze religie te betuigen.

Reactie: Calvijn noemt in dit artikel als verborgenheden, de eigenschappen die behoren tot iemand die wedergeboren is. Hij denkt dat dit in de doop door God wordt beloofd.

God belooft in de doop niets en bovendien beloven is nog geen bezitten.

Nergens in het NT wordt over de inhoud van de doop geschreven als inhoudende diverse beloften. Calvijn stelt dat de Schrift aantoonde dat in de doop de reiniging van de zonden wordt bewezen die wij verkrijgen uit Christus' bloed.

De Schrift leert echter nergens dat de doop een bewijs is van de reiniging van de zonden. Calvijn stelt dat wel, maar hij voert geen Schriftwoord aan om dit aan te tonen. Het staat ook nergens. De doop bewijst helemaal niets. Calvijn kent aan de beloften, die volgens hem in de doop worden gegeven, ook kracht toe.

Ja, als het werkelijk beloften van God zijn, dan hebben deze kracht, want Gods Woord heeft kracht. Maar de beloften moeten wel geloofd worden, omarmd worden. Maar omdat in de doop niets wordt beloofd, hebben de veronderstelde beloften ook geen kracht.

OVER DE BESNIJDENIS.

Calvijn: Daar nu de Here, terstond na het sluiten van het verbond met Abraham, bevolen heeft, dat het in de kleine kinderen door een uiterlijk sacrament zou verzegeld worden (Gen. 17:12), wat

voor reden zullen de Christenen dan hebben, om het tegenwoordig niet te **betuigen en te verze- gelen in hun kinderen?** En laat nu niemand mij tegenwerpen, dat de Heere niet bevolen heeft zijn verbond te bevestigen met een ander teken dan het teken der besnijdenis, dat al lang afgeschaft is. Want het ligt voor de hand te antwoorden, dat Hij voor de tijd van het Oude Testament de besnijdenis ingesteld heeft tot bevestiging van zijn verbond, **maar dat na de afschaffing daarvan** toch altijd dezelfde reden der bevestiging blijft, die wij met de Joden gemeen hebben. Het verbond is algemeen, en de oorzaak der bevestiging is ook algemeen. Slechts de manier der bevestiging is verschillend, omdat zij de besnijdenis hadden, in wier plaats bij ons de Doop gekomen is.

Reactie: Calvijn blijft in vele van deze artikelen op hetzelfde aambeeld slaan, steeds weer met andere woorden. Hij probeert met een veelheid van woorden zijn standpunt te verdedigen. Niet op basis van Gods Woord, maar door menselijke redeneringen.

Nogmaals, de besnijdenis is voor de Joden niet afgeschaft, want het is het teken van een eeuwig verbond, dat door de meeste Joden wel eenzijdig is verbroken, maar van Gods kant niet! En voor het Nieuwe Verbond geldt alleen het teken van de besnijdenis van het hart.

Daarom zegt Paulus: *“Want wij zijn de besnijdenis, wij die God in de Geest dienen en in Christus Jezus roemen en niet op het vlees vertrouwen. Hoewel ik reden heb om ook op het vlees te vertrouwen: als iemand anders denkt om ook op het vlees te kunnen vertrouwen, ik nog meer: besneden op de achtste dag... Maar wat voor mij winst was, dat heb ik om Christus wil als schade beschouwd”*. Filippenzen 3:7. Calvijn noemt de besnijdenis een sacrament. Dat woord komt echter in de hele Bijbel niet voor. De doop is dus niet in de plaats van de besnijdenis gekomen en is gegeven als een getuigenis en symbool van het sterven met Christus en het opstaan in een nieuw leven met Christus.

Reactie: Miljoenen mensen zijn op een verkeerd spoor gezet. Denk eens aan de leer van de Rooms-Katholieke, Oosters-Orthodoxe en Russisch-Orthodoxe kerk, waar miljoenen kinderen worden gedoopt uitgaande van de leer dat zij behouden zijn. In hoeveel reformatorische kerken wordt gedacht dat de kinderen door de doop behouden worden? Er zijn nog maar enkele reformatorische kerken waar helder en klaar verkondigd wordt, dat ondanks de doop, een mens bekeerd moet worden, wil hij behouden zijn.

Calvijn: Daarom moeten zij, die de belofte aangaande het uitbreiden van Gods barmhartigheid over hun kinderen omhelzen, bedenken, dat het hun plicht is hen aan de kerk aan te bieden om hen te laten tekenen met het teken der barmhartigheid, en daardoor zichzelf te bemoedigen tot een vaster vertrouwen, **omdat ze voor hun ogen zien, dat het verbond des Heeren in de lichamen hunner kinderen wordt ingegraveerd.** Bovendien, wanneer ze opgewassen zijn, worden ze door hun Doop niet weinig aangezet tot een ernstige ijver om God te dienen, door wie ze door het openbare teken der aanneming tot zijn kinderen aangenomen zijn, voordat ze Hem vanwege hun leeftijd als Vader konden erkennen.

Reactie: Niet door de kinderdoop en ook niet door de geloofsdoop wordt het verbond ingegra-

veerd. Trouwens over welk verbond heeft Calvijn het hier?

Hoe moeten die kinderen God dienen en een volgeling van de Heere Jezus zijn, als ze nog niet bekeerd en wedergeboren zijn. Dat is een geweldig spanningsveld, want een onbekeerd kind kan God niet dienen. Calvijn kan wel zeggen dat die kinderen tot Gods kinderen zijn aangenomen, maar de praktijk wijst wel uit dat dit niet het geval is. Gods Woord keert het precies om:

Johannes 1:11-13 *"Hij kwam tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar allen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven kinderen van God te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven; die niet uit bloedverwantschap, niet uit de wil van vlees en ook niet uit de wil van een man, maar uit God geboren zijn".*

Calvijn: Maar om nog krachtiger in dit opzicht aan te houden, voegen ze (Baptisten) er aan toe, **dat de Doop een sacrament is der bekering en des geloofs**, en dat men daarom, daar geen van deze beide valt in de tedere kinderleeftijd, er voor moet oppassen, dat niet de betekenis van de Doop ijdel en onnuttig gemaakt wordt, wanneer men de kleine kinderen tot zijn gemeenschap toelaat. Evenwel deze wapenen worden meer tegen God dan tegen ons gericht. **Immers het is door veel getuigenissen der Schrift volkomen zeker, dat ook de besnijdenis een teken der bekering was. Bovendien wordt ze door Paulus (Rom. 4:11) genoemd een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs.**

Reactie: Baptisten noemen de doop geen sacrament van bekering en geloof. Het is een symbool en getuigenis van geloof, bekering en wedergeboorte. Geen sacrament dat iets tot stand brengt. De besnijdenis wordt in Romeinen 4 vers 11 door Paulus genoemd een zegel/bewijs van de rechtvaardigheid van het geloof (van Abraham). Abraham geloofde eerst en omdat hij geloofde, ontving hij van God de genadige toezegging van de zegening van zijn nageslacht en het eeuwige bezit van het al eerder aan hem beloofde land. En als bewijs van deze toezegging ontving hij het teken van de besnijdenis. Dat hij al deze zegeningen ontving, vloeide voort uit zijn vertrouwen, zijn geloof in God. In Hebrreeën 11 wordt dit zo goed verwoord.

In Romeinen 4 gaat het over de rechtvaardigheid door het geloof. Door het geloof wordt iemand gerechtvaardigd, evenals Abraham. Geloof gaat aan de doop vooraf. De besnijdenis was een gevolg van het geloof van Abraham en een bewijs van hetgeen God aan Abraham beloofde in Genesis 17.

Reactie-slot: Nu ik op dit onderdeel van de Institutie van **Calvijn** inzake de doop en de kinderdoop mijn commentaar heb gegeven, kan ik helaas niet anders constateren dan dat Calvijn met betrekking tot dit onderwerp een zeer misleidende uitleg geeft.

Hij weet op een zeer intelligente, spitsvondige manier zijn standpunt te verdedigen, zodat het heel aannemelijk lijkt en dat dit de Bijbelse waarheid is. Het is vanuit dat oogpunt te begrijpen dat, er in zijn tijd, weinig of geen mensen waren die zijn uitleg van de Schrift konden weerleggen. Bovendien probeerde hij op een intimiderende manier zijn tegenstanders schaakmat te zetten. Hij schuwde daarbij niet de meest verschrikkelijke verwensingen te uiten. Daar is het helaas niet bij gebleven. Hij heeft de dood van één van zijn tegenstanders, die een ketter genoemd werd, niet tegengehouden, nee, er zelfs aan meegewerkt.

Deze **Michael Servet**, die Calvijn heeft laten vermoorden, was een Messias belijdende Jood, zij het dat hij ook een dwaling aanhing. Deze manier van handelen kan dan wel in die tijd passen, maar daarmee kan de daad van Calvijn niet goedgepraat worden.

Zijn manier van handelen tegen (in zijn ogen) kettters, waaronder Baptisten, is in sterk contrast met de normen van de Bijbel. Calvijn werkte daarin samen met de staat. Dat heeft ons ook wat te zeggen. Als kerk en staat niet gescheiden zijn, is er geen vrijheid van godsdienst meer. Dat is gebleken uit de vele eeuwen van rooms-katholieke overheersing. Maar daarna gingen de reformatoren Luther, Calvijn enz. op dezelfde wijze door als de Rooms-Katholieke Kerk die zij vervloekten. (Zie "Der Fall Servet", Uwe Plath, uitg. Alcorde Verlag, Essen) **Willem van Oranje** legde in 1564 de grondslag voor het recht van gewetensvrijheid. Volgens hem mag de overheid niet heersen over de gewetens en godsdienst van haar onderdanen.

Calvijn was geen voorstander van de vrijheid van godsdienst, maar een autocraat die vaak zijn eigen wil verwarde met de wil van God. Hij was niet in staat om zich te bevrijden van zijn rooms-katholieke erfgoed.

De vasthoudendheid ten aanzien van de kinderdoop, een kerk-staat waarin een zonde tegen de kerk een misdaad werd tegen de staat, en het gebruik van de burgerlijke overheid om overeenstemming met de Geneefse theocratie te dwingen, weerspiegelden zijn afhankelijkheid aan de Codex Justinianus.

Zijn Oudtestamentische hermeneutiek en zijn oncontroleerbare humeur verbitterden zijn intolerantie ten aanzien van degenen die het niet met hem eens waren. Een voorbeeld hiervan was zijn ruzie met **Jerome Bolsec** over de predestinatie.

15. DE OORZAAK EN GEVOLGEN VAN DE DWALINGEN

EEN KORT OVERZICHT

De voor- en tegenstanders van de kinderdoop beschuldigen elkaar wederzijds van een grote dwaling. Wie heeft er gelijk? Beiden zeggen dat de dwalingen niet van God komen. Als de dwaling niet van God komt, en dat komt hij niet, dan kan hij alleen nog maar van de satan komen. Satan is de leugenaar en mensenmoorder vanaf het allereerste begin en is er altijd op uit om het plan van God te verijdelen en chaos en verwarring te scheppen. Ik denk dat het een goed idee is om eens te kijken naar de oorsprong van de dwalingen en de vrucht(en) van beide overtuigingen.

DE BASIS IS GODS WOORD

De Baptisten verwijzen naar de opdracht van de Heere Jezus en naar de praktische voorbeelden in de Bijbel van dopen op geloof.

De kinderopers zijn het eens met de opdracht van de Heere Jezus en erkennen dat er in de Bijbel geen praktische voorbeelden van zuigelingendoop voorkomen. Maar zij veronderstellen dat er wel zuigelingen gedoopt zijn.

De Baptisten stellen dat er volgens de Bijbelse opdracht eerst geloof en bekering moet zijn, alvorens er gedoopt mag worden.

De kinderopers stellen dat er geen bekering en geloof aan de doop vooraf hoeft te gaan. Omdat kinderen echter nog niet kunnen geloven en zich bekeren worden diverse veronderstellingen gemaakt, t.w. veronderstelde wedergeboorte, verondersteld geloof, verondersteld zaad van wedergeboorte hetzij vóór of tijdens de doop aanwezig.

De Baptisten stellen dat de doop een teken is van hetgeen er werkelijk met degene die zich laat dopen is gebeurd, t.w. sterven en opstaan in een nieuw leven met Christus. Door bekering en wedergeboorte heeft de gelovige de Heilige Geest ontvangen!

De kinderopers stellen dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen en dat de baby door de doop in het genadeverbond met God wordt opgenomen. Zij geloven ook dat God in de doop belooft dat het kind wedergeboren zal worden.

De Baptisten stellen dat God in de doop aan de baby niets belooft. Dat staat nergens in Gods Woord. Die belofte van God moet dan toch ook later zichtbaar worden? Bij sommigen wel, bij de

meesten niet. Dan blijkt die zogenaamde belofte van God toch niets voor te stellen?

Een mens, ook een baby, wordt niet in het Nieuwe Verbond van God opgenomen zonder geloof, zonder bekering, zonder belijdenis van zonde en zonder wedergeboorte. Dat leert ons het Woord van God. Duidelijk toch?

De mens kan zich wel een ander genadeverbond voorstellen, maar dat is iets aan Gods Woord toevoegen wat God beslist niet wil. Dat gaat God ook bestraffen.

VERVANGINGSLEER

Is de vervangingsleer het gevolg van de invoering van de kinderdoop of is de kinderdoop het gevolg van de vervangingsleer? Wat was er het eerst?

Het is moeilijk te zeggen wat er het eerst was. Van de kinderdoop is bekend dat deze langzamerhand werd ingevoerd in de derde en vierde eeuw na Christus. De vervangingsleer is ook in de eerste eeuwen ontstaan. Beide leringen zijn door de Rooms-Katholieke Kerk gesanctioneerd. Ze zijn naast elkaar tot stand gekomen. Van een zogenaamde verbondsleer was toen nog geen sprake. Die is later ontwikkeld. De vervangingsleer is, kort samengevat, de leer waarin men stelt dat de kerk de plaats van Israël heeft overgenomen en ingenomen. De beloften voor Israël zijn overgegaan op de kerk.

Ds. J. Keith Parker schrijft over de vervangingsleer het volgende:

“Wanneer we de vervangingsleer willen omschrijven, kunnen we daarvan de volgende karakteristieken geven: In het plan van God is de christelijke kerk in de plaats gekomen van Israël, of nauwkeuriger geformuleerd, de kerk is het historisch vervolg van Israël. Het Joodse volk verschilt niet van andere etnische groepen, zoals de Engelsen, Spanjaarden en Balinezen. Al deze groepen moeten bekeerd worden tot Jezus Christus en kunnen zo de verlossing ook ontvangen. Zonder berouw, wedergeboorte en integratie in de kerk hebben de Joden geen toekomst, geen hoop en geen roeping. Dit geldt evenzeer voor alle andere volken en groepen. In onze tijd, na Pinksteren, is “Israël” (in de juiste betekenis van het woord) de kerk.” (Keith Parker, *Is the Church the “New Israel?”*, Prayer for Israel: Golant, UK).

Tot op heden is deze leer nog springlevend en wordt verkondigd door o.a. Dr. Steven Paas.

OORSPRONG VAN DE VERVANGINGSTHEOLOGIE

De bron van de vervangingsleer is al heel oud, en stamt uit de vroeg Christelijke tradities.

In het “**Kerkblad voor het Noorden**” (*Chr. Ger.*), 23 april 2004, schrijft **C.J. van den Boogert** hierover:

“In het jaar 70 werd Jeruzalem door de Romeinen verwoest. In de kerk werd de val van stad en tempel al snel gezien als vervulling van de woorden van Jezus waarin Hij de ondergang van de stad had voorzgd. (Matth. 24:1,2) Men zocht tevens naar een verklaring voor de val. Al snel duikt het woord ‘straf’ op. Israël werd op deze wijze gestraft, zo meende men. Waarvoor werd het gestraft? Voor haar aandeel in de kruisiging van Jezus. Israël had haar Messias verworpen. Een

volgende stap was de conclusie die daaruit getrokken werd. Als Israël, Jezus als Messias verworpen had, dan had God op Zijn beurt nu Israël definitief verworpen. Maar Israël was toch het volk van het verbond? Zeker! Wat had God dan met het verbond gedaan? Het zou als Nieuw Verbond op de kerk 'uit de volken' zijn overgegaan.

De kerk was 'het nieuwe Israël' geworden. De kerk had [dus] de plaats van Israël [als verbondsvolk] ingenomen. Het volk werd daarmee als verbondsvolk van God terzijde geschoven door de kerk. Een houding die eeuwenlang de verhouding tussen het volk Israël en de kerken vertroebeld heeft. Pas na W.O. II, toen Israël weer een soevereine staat werd, ging men binnen de kerken, langzaam, anders denken over het volk.

Overigens maakten lang niet alle kerken zich schuldig aan deze gedachten gang. Met name binnen de meer evangelisch gerichte kringen werd al reeds ruim voor de stichting van de staat Israël, anders gedacht over deze zaken.

Een bekend voorbeeld hiervan, in Nederland, was de evangelist **Johannes de Heer**. In zijn boek **over het 1000 jarig Vrederijk sprak Johannes de Heer in 1938 al over de terugkeer van het Joodse volk naar het land Israël.**

Ook John Nelson Darby (Vergadering van Gelovigen) en vele anderen hingen, op basis van hun interpretatie van de Bijbel, andere gedachten aan".

Reeds in het prille begin van het Christendom worstelde Paulus in Romeinen 9 t/m 11 met de vraag: "Wat is nu de plaats van Israël in Gods heilshandelen?"

Zijn conclusie was:

Romeinen 10:12 *Er is immers geen enkel onderscheid tussen Jood en Griek. Want Een en dezelfde is Heere van allen en Hij is rijk voor allen die Hem aanroepen. 13 Want ieder die de Naam van de Heere zal aanroepen, zal zalig worden. 14 Hoe zullen zij dan Hem aanroepen in Wie zij niet geloven? En hoe zullen zij in Hem geloven van Wie zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder iemand die predikt?*

Op het apostelconvent in Handelingen 15 werd er ook geworsteld met deze materie. Daar concludeert men:

Handelingen 15:14 *Simeon heeft verteld hoe God voorheen naar de heidenen omgezien heeft om voor Zijn Naam uit hen een volk aan te nemen. 15 En hiermee stemmen de woorden van de profeten overeen, zoals geschreven staat: 16 Hierna zal Ik terugkeren en de vervallen hut van David weer opbouwen, en wat daarvan is afgebroken, weer opbouwen en Ik zal hem weer oprichten, 17 opdat de mensen die overgebleven zijn, de Heere zouden zoeken, en alle heidenen over wie Mijn Naam uitgeroepen is, spreekt de Heere, Die dit alles doet.*

Op de volgende bladzijde kunt u lezen hoe die dwalingen voet aan de grond gekregen hebben in de vroeg christelijke gemeenten.

16. GEEN DOOP VAN BABY'S IN DE VROEG CHRISTELIJKE KERK.

We hebben aangetoond dat op basis van de Bijbel de doop van zuigelingen niet geoorloofd is. Waardoor is het dan toch zover gekomen dat deze dwaling langzamerhand door de kerk werd aanvaard? In de eerste twee eeuwen kwam er bijna geen doop van zuigelingen voor. Wie er mee begonnen is, is niet duidelijk. Blijkbaar in de loop van de tweede eeuw. Voor getuigenissen uit de vroeg christelijke kerk: zie het hoofdstuk over de Geschiedenis van het Baptisme.

DE DOOP IN DE VROEGE KERK 1

“Over de wijze waarop in de vroeg christelijke gemeente de doop werd bediend, spreekt de **Didache**, een document uit het begin der tweede eeuw, dat handelt over het onderwijs van onze Heere aan de twaalf apostelen. Hierin wordt vermeld: “Doopt hen in stromend water, in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Wanneer er geen stromend water voorhanden is, doopt hen dan in ander water. Als u het niet in koud water kunt doen, doe het dan in warm water. Maar wanneer dat helemaal niet mogelijk is, giet dan driemaal water over hun hoofd “in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest’.” Kennelijk werd hier het belang van de betekenis van het getuigenis belangrijker geacht dan de vorm “waarin het werd gegoten”.

Nog gedurende de gehele tweede eeuw werd de doop bediend aan gelovigen, dat wil zeggen aan mensen die tot persoonlijk geloof in Christus kwamen, zoals ook in het Nieuwe Testament wordt geleerd en beoefend. In een geschrift van Tertullianus uit 197 is er voor de eerste keer sprake van doop van zuigelingen.

Hij verwerpt hierin de in zwang komende praktijk om “voor de doden en zuigelingen” te dopen. Maar de weg naar deze verandering was al eerder bereid, doordat men in de leer aangaande de doop langzamerhand was afgeweken van het Nieuwe Testament. Reeds vroeg in de tweede eeuw werd geleerd dat de waterdoop het middel was waardoor men wedergeboren werd. En daarmee werd gaandeweg de christelijke doop tot sacrament verheven, wat het dus in wezen niet is.

Dit “anders denken” aangaande de doop liep parallel met een eveneens opvallende verandering van denken ten aanzien van het Avondmaal. Het gedenken van de dood des Heeren in het breken van het brood en het drinken van de wijn door zijn discipelen, werd nu tot een miraculeuze handeling. Daarmee werd ook de “tafel des Heren” waaraan Zijn lijden en sterven werd herdacht “totdat Hij komt”, tot een sacrament en onderdeel van een “Nicolaietisch mysterie”. En dat mocht alleen nog maar door speciaal hiertoe gewijde mannen, de priesters, worden bediend”. (Drs. R.H. Matzken 1928-2004)

DE DOOP IN DE VROEGE KERK 2

“De doop als zodanig is niet een ceremonie die typisch is voor het christendom. Vele andere godsdiensten uit de klassieke wereld praktiseerden de doop als inwijdingsceremonie. Het beeld van de afwassing, zo’n onmiskenbaar aspect van de doop, vormde de essentie van de reiniging, opdat die persoon geaccepteerd zou kunnen worden in een specifieke godsdienstige gemeenschap. Met name **Irenaeus** verwees ernaar hoe de christelijke doop, die in zekere zin ook inwijding in de kring van gelovigen tot gevolg heeft, aanzienlijk verschilt van soortgelijke ceremoniën in andere godsdiensten, omdat de christelijke doop niet zozeer een daad van inwijding is als wel een teken van wedergeboorte.

De gedoopte persoon was een nieuwe persoon. Het oude, van zonde doordrenkte, leven was gereinigd. Daarom stond de vergeving of wegwassing van zonden centraal in de ceremonie van de christelijke doop in alle vroege stadia van de christelijke kerk. Het idee van wedergeboorte leverde een symbolisch element, terwijl de vergeving van zonden een gerichte handeling betrof (dat wil zeggen, een handeling die iets doet voor de ontvanger). De doop verleent de persoon bepaalde voordelen. Zodoende werd de christelijke doop aanvankelijk met meer of minder nadruk op deze basisbeginselen uitgelegd en gepraktiseerd.

In de oudste geschriften worden deze basisbegrippen benadrukt en wordt er gefocust op de relevantie van water en het kruis van Christus, zoals al kan worden gelezen in de **Brief van Barnabas**. Het afdalen in het doopwater symboliseerde deelname aan de dood van Christus aan het kruis en voerde tegelijkertijd een wegwassen van zonden uit, zodat de persoon die uit het water oprees, performatief wordt gereinigd en symbolisch wordt wedergeboren, doordat hij deelt in de dood en opstanding van Christus. De theologie die ten grondslag ligt aan deze opvattingen werd gekoppeld aan Paulus’ verklaring in Romeinen 6, dat de doop een gedoopt zijn in de dood van Christus met zich meebrengt.

Zelfs in de vierde eeuw vinden we nog steeds een aantal belangrijke commentaren op de doop die nauw verbonden zijn met het sterven met Christus en het met Hem opgewekt worden tot een nieuw leven. Daarom speelden vasten, gebed en onderwijs een toonaangevende rol in iemands voorbereiding op de doop.

De opmerkingen van **Justinus** zijn heel duidelijk. De doop vereist een openlijk beleden geloof in de leer van Christus, een leven dat dit geloof belichaamt, en een deelnemen aan het Avondmaal, dat is, delen in het zoenoffer van Christus aan het kruis. Vergeving van zonde was innig verbonden met Gods vergeving die afgesmeekt werd onder gebed en vasten. Wedergeboorte, een sterven met Christus en een opgewekt worden met Christus tot een nieuw leven, was de meest centrale gedachte verbonden aan de christelijke doop. In latere-, volledige en ellenlange beschrijvingen van de feitelijke ceremonie, zoals die bijvoorbeeld bewaard zijn gebleven in de vierde-eeuwse geschriften van **Cyrellus, Basilius, Ambrosius, Etheria, Chrysostomus en Theodorus**, werd de wedergeboorte ook gesymboliseerd doordat iemand zijn kleding afdeed bij het betreden van het

doopwater en dus naakt afdaalde in het baptisterium, alsof de kandidaat zijn oude leven volkomen aflegde. Vervolgens kwam de dopeling uit het water omhoog, alsof hij een nieuwe schepping was; dit werd verder gesymboliseerd doordat hij nieuwe kleren ontving (vaak witte kleren).

Sommige schrijvers, zoals Tertullianus, Hippolytus en Cyrillus, berichtten ook hoe de doop vergezeld ging van duivel bezwering, zalving met olie en handoplegging, teneinde de duivel af te zweren en te delen in de Heilige Geest.

Binnen de doopraktijk in de vroege kerk onderstreepten deze symbolische kenmerken de oorspronkelijke theologische basis, althans in de eerste drie eeuwen. Maar men moet nooit aan de vroege kerk denken als een eenheid die een specifiek geordend dogma had. De eerste vier eeuwen geven ons een samenvattend handboek van verschillende gezichtspunten en verschillende accenten op vele kwesties. Terwijl in het ene gebied van de klassieke wereld een bepaalde visie de overhand had, ontwikkelden zich in andere gebieden andere geloofsovertuigingen tot een toonaangevend niveau. Dit is het beste te zien in de ontwikkeling van de zuigelingendoop, die in de derde eeuw in Noord-Afrika al sterk werd verdedigd en gepraktiseerd, terwijl deze gewoonte zich veel later, tijdens de tweede helft van de vierde eeuw, in Europa en Azië voordeed.

De opvatting dat iemand vergeving van zonden ontvangt door de doopceremonie zelf, gaf aanleiding tot de vraag wanneer de doop moest worden bediend. In sommige gebieden bepleitten kerkleiders een opschorting van de doop, bij voorkeur tot zo kort mogelijk voor de dood. De redenering was dat iemand na de doop niet kon zondigen, omdat men dan werd verondersteld de hemel binnen te gaan in een volkomen gelouterde toestand. Maar hoe staat het dan met de vergeving van zonden? Volgens sommigen zou de doop, toegediend op jonge leeftijd, voldoende zijn om alle toekomstige zonden te bedekken, een soort van verzorgingsmaatregel.

Specifiek tijdens de derde en vierde eeuw, toen de leer van de erfzonde ontstond, redeneerden anderen dat de doop iemand bevrijdt van de zonde smet, die elke pasgeborene aankleeft. Dit bracht twee gezichtspunten met zich mee. Sommigen pleitten voor een vroege doop, hoewel ze daarbij niet vergaten dat de werkelijke ceremonie een bepaalde belijdenis en bepaalde verordeningen eiste. Deze voorstanders bepleitten een leeftijd van minimaal drie jaar opdat degene die de doop ontving, zich bewust zou zijn van wat er gebeurde. Anderen koppelden de doop aan de besnijdenis door te stellen dat ze in principe overeenkwamen. Zij verlangden dat de doop werd toegediend op de achtste dag na de geboorte of liever nog eerder, omdat uitstel gevaarlijk zou kunnen zijn. Immers, als iemand ongedoopt sterft, is er geen hoop op redding en eeuwig leven. Daarom werd iemand bij ernstige ziekte, ongeacht de leeftijd, bij wijze van voorzorg onmiddellijk gedoopt. Deze vorm van dopen wordt in moderne geschriften vaak omschreven als de doop op het ziekbed of nooddoop.

Hoewel enkele schrijvers (**Tertullianus** en **Gregorius van Nazianze**) zich kantten tegen deze ontwikkeling, verdedigden anderen (**Cyprianus**) deze tendens krachtig. Ze voerden aan dat verlossing en alle gaven van Gods genade aan niemand onthouden mogen worden. Binnen dit theo-

logisch kader werd de doop (speciaal zoals deze door Chrysostomus wordt geformuleerd) het meest exclusieve kanaal van christelijke zegeningen. Het symbool werd het feitelijke middel.

De doopceremonie zelf, in plaats van Christus, werd de zekerheid van eeuwige verlossing. Eveneens opmerkelijk is dat de koppeling tussen doop en besnijdenis pas relevant werd toen de kwestie van de leeftijd van de doop kandidaat essentieel werd. En zelfs dan moet men niet veronderstellen dat de derde en de vierde eeuw een volledig ontwikkelde doopleer kende die de besnijdenis verving. Het was meer een kwestie van analogie dan van dogma.

Dit verklaart ook waarom het Abrahamitische verbond nauwelijks genoemd wordt. Deze aspecten behoren bij een latere ontwikkelingsfase, waarvoor de theologie van de vierde eeuw de basis legde. Ten slotte moet worden opgemerkt dat de opvatting die vaak in de moderne literatuur wordt gevonden, namelijk dat volwassen doop in de vroege kerk een zendingssituatie veronderstelde, niet kan worden gestaafd vanuit de relevante literatuur van de kerkvaders. Immers, de overgang van volwassen doop naar de kinderdoop was een wijdverspreid fenomeen in de klassieke wereld”.

(Uit: “De doop in de vroege kerk”, door dr. H.F. Stander en dr. J.P. Louw, 2010, Uitgeverij Boaz Multi Media. Stander en Louw zijn reformatorische hoogleraren geweest inzake de leer van de vroege kerk aan de universiteit van Pretoria, Zuid Afrika.)

DE DOOPLEER VAN AUGUSTINUS.

Hoewel **Augustinus** zelf niet als baby is gedoopt was, werd hij toch een voorstander van de zuigelingendoop. Hij werkte er zelfs naar toe dat deze leer in de Rooms-Katholieke Kerk werd gesanc-tioneerd op het Concilie van Carthago in 418.

Augustinus had een christelijke moeder. Toch werd hij als baby niet gedoopt. Toen hij als jongetje erg ziek was, vroeg hij zelf om de doop. Toch ontving hij toen de doop ook nog niet. De reden daarvoor was, dat zondigen na de doop des te zwaarder werd aangerekend. Augustinus was daar zelf niet gelukkig mee. Hij geloofde niet alleen dat de doop de zonde weg wast, maar ook dat hij door de doop bewaard zou worden voor zonde, en dat zijn jeugd niet zo wild geweest zou zijn als hij was gedoopt. Hier lijkt het wel gezien te worden als een middel met een bijna magische werking.

De gelovigendoop schijnt dus in Augustinus' tijd eerder de norm te zijn geweest dan de kinderdoop. Maar een belangrijker verschil is dat voor Augustinus de doop niet slechts een gedenkteken is (baptistisch), en ook niet slechts een teken en zegel van Gods beloften (gereformeerd), maar dat de doop het heil meedeelt en verzegelt (rooms-katholiek en hoog-Luthers).

Zelfs Augustinus lijkt de kinderdoop te hebben beschouwd als effectief “ex opere operato”. Hij beschouwde de doop als absoluut noodzakelijk en oordeelde dat ongedoopte kinderen verloren waren. Volgens hem doet de doop de oorspronkelijke schuld teniet, maar verwijderd niet geheel de verdorvenheid van de natuur.

De scholastici deelden eerst de visie van Augustinus, die in het geval van de volwassendoop het geloof veronderstelt, maar geleidelijk aan kreeg een ander idee de overhand namelijk, dat de doop altijd effectief ex opere operato werkt. Het belang van de subjectieve omstandigheden werd geminimaliseerd. Zo kreeg de karakteristieke rooms-katholieke opvatting van het sacrament, volgens welke de doop het sacrament is van de wedergeboorte en van inwijding in de Kerk, geleidelijk de overhand.

Augustinus zegt: “Elke gedoopte heeft het sacrament van de doop ontvangen: een groot en Goddelijk en heilig en onuitsprekelijk sacrament. De grootheid van dit sacrament bestaat hieruit, dat het de deur opent van de vergeffenis van alle zonden en een nieuwe mens maakt. Toch moet de mens zich afvragen of hetgeen uiterlijk gebeurd is, zich ook werkelijk voltrokken heeft in zijn hart. Hij moet nagaan of hij de liefde bezit. Pas dan kan hij zeggen: ik ben uit God geboren”. (Citaat uit werken van Augustinus)

Augustinus zegt verder: “Als u zegt een christen te zijn, geloof niet, noch zeg, noch leer, dat kinderen die vóór de doop sterven de vergeving van de erfzonde kunnen verkrijgen.” En wederom: “Wie zegt dat zelfs baby’s worden levend gemaakt in Christus, toen ze uit dit leven vertrokken zonder participatie in Zijn sacrament (Doopsel), verzet zich tegen de apostolische prediking en veroordeelt de hele kerk, die zich haast om kinderen te dopen, omdat het zonder aarzelen gelooft dat ze anders mogelijk niet levend gemaakt worden in Christus.”

Augustinus is één van de weinige kerkvaders die tot op de dag van vandaag nog invloed heeft op het geestelijk denken van theologen en gelovigen. Dit kan zowel positief als negatief zijn. In zijn diverse geschriften zoals in zijn “Belijdenissen” zegt Augustinus heel positieve dingen. Maar wat hij geleerd heeft over de kinderdoop is verwoestend geweest, met name voor de Rooms-Katholieke Kerk. Maar in onbepaalde mate ook voor de gereformeerde- en lutherse kerken. Ook over de Joden heeft Augustinus heel lelijke dingen geschreven, die nog eeuwen hebben doorgewerkt in de houding van de kerk tegenover de Joden.

Augustinus is de officiële grondlegger van de kinderdoop en van de vervangingstheologie geworden.

Prof. dr. M.A. van Willigen-hoogleraar vroege kerk – TUA- Apeldoorn

Boek: “Doop en Avondmaal in de vroege kerk”

Recensie Ref. Dagblad door Klaas van der Zwaag, 13-12-2014

(Op deze datum was dr. Van Willigen nog geen hoogleraar aan de TUA.)

Enkele onderdelen uit deze recensie en ook uit het boek:

“In dit graf daalt de dopeling af en aan de andere zijde stond hij er weer uit op, samen met Christus. Hij onderging de doop naakt. Hij moest zijn kleren afleggen in een daarvoor bestemd nis en kreeg een wit kleed om gehangen. Ook het afzweren van de duivel behoorde tot het onder-

deel.” ...”Doop en Avondmaal hoorden bij elkaar. Van Willigen spreekt van een naadloze overgang van het ene naar het andere sacrament. De oproep tot de doop is in feite tegelijkertijd een oproep tot de Maaltijd des Heeren” ....”De doop werd niet zomaar bediend.

Er ging jarenlang onderwijs aan vooraf.....Augustinus heeft door het bewust centraal stellen van de kinderdoop de bediening van de doop veranderd,” aldus Van Willigen. De volwassen doop wordt ten gevolge van deze andere visie langzaam maar zeker vervangen en opgevolgd door de kinderdoop. En dat is inderdaad nieuw”

Reactie: Het doet weldadig aan om van deze reformatorische historicus en wetenschapper te horen, hoe het er werkelijk aan toeging in de vroege kerk.

Zie ook daarvoor het boek: “De doop in de vroege kerk” door dr. H. Stander en dr. P.J. Louw. Uitgeverij Boaz Multi Media, Veenendaal.

Het is Augustinus die de bediening van de doop veranderd en gesanctioneerd heeft. In de eerste eeuwen van de vroege kerk was er geen kinderdoop. Deze dooppraktijk heeft zich langzamerhand ontwikkeld. Ook de baptisteria in die tijd, waarvan er in het boek van Van Willigen enige getoond worden, wijzen op de doop van volwassenen en doop door onderdompeling.

Daar waren de doopbaden groot genoeg voor. Zie o.a. doopbad van Kelibia (Tunesië) en Stobi.

Het afzweren van de duivel toont aan dat zij zich afgewend hebben van de afgoden, de duivel geen plaats meer gunnen in hun leven en zich bekeerd hebben tot de levende God. Van Willigen stelt dat de kinderdoop iets nieuws is. Dat zijn dr. R. van Kooten en dr. A. van de Beek niet met hem eens, want die stellen dat de doop op het geloof iets nieuws is, wat in de 16e eeuw begonnen zou zijn. Dit in tegenspraak met alle Bijbelse-, historische- en archeologische gegevens.

Ook dat Doop en Avondmaal vroeger bij elkaar hoorden is een Bijbels gegeven. Eerst geloof, bekeering en dopen en daarna mocht iemand deelnemen aan het Heilig Avondmaal. Van der Zwaag voegt aan deze recensie toe dat z.i. het verschijnsel kinderdoop niet in strijd hoeft te zijn met de lange voorbereiding voor de doop van vroeger. Het gaat uiteindelijk niet om de gedoopte maar om het voorwerp en de inhoud van de doop. Van deze toevoeging begrijp ik werkelijk niets.

De voorbereiding voor de doop is een Bijbels gegeven en opdracht:

”Onderwijst al de volken en doopt hen ...”. Bij de kinderdoop wordt het onderwijs achteraf gegeven en dan is het nog afwachten wat daarvan het resultaat wordt. Dat is toch wel een fundamenteel verschil.

Verder: “Het gaat niet om de gedoopte, maar om het voorwerp en de inhoud van de doop”. Wie is het voorwerp van de doop? Dat is toch de gedoopte? Gaat het daar nu wel of niet om? Onder de inhoud van de doop verstaat Van der Zwaag waarschijnlijk de doopleer en deze is inderdaad heel belangrijk.

17. DE GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME.

DE VRIJWEL ONBEKENDE GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME.

Waaronder **Waldenzen, Albigenzen, Kartharen, Anabaptisten, Wederdopers, Doopsgezinden, Mennonieten** en hoe ze ook maar meer genoemd werden.

“Het huidige Baptisme wordt niet tot de mennonitische beweging gerekend, hoewel ook deze beweging zich kenmerkt door de toepassing van de geloofsdoop.

De huidige Baptisten zijn meestal geen pacifisten meer en ze weigeren ook niet altijd de eed te zweren, zoals dit de Mennonieten nu nog kenmerkt. Veel theologie van de Baptisten met betrekking tot de doop, is nu ook door de gereformeerde leer beïnvloed.

Dikwijls wordt aangenomen dat het Baptisme zijn wortels heeft binnen het Engelse puritanisme en in 1609 ontstond toen de predikant John Smyth tijdens zijn ballingschap in Amsterdam kennis maakte met de Doopsgezinden. Niets is echter minder waar. Het Baptisme, gekenmerkt door de doop op het geloof, is er vanaf de Apostolische tijd geweest. In dit boek heb ik dat tot dusver duidelijk en uitgebreid aangetoond. Het is wel zó, dat het Baptisme in Engeland en later in Amerika zijn wortels mede heeft in het Engelse puritanisme. Daardoor is dat Baptisme soms ook calvinistisch gekleurd. In Nederland werd het Baptisme voortgezet in de Doopsgezinde gemeenten. De eerste baptistengemeenten die met deze naam werden benoemd, ontstonden in Nederland in ca. 1850 door invloed van Baptisten uit Duitsland.

Alle mennonitische stromingen waren aanvankelijk sterk gericht op de zuiverheid in de leer en vermeden deelname aan het bestuur van steden en landen. De verschillende opvattingen over de mate waarin de kerkelijke tucht diende te worden toegepast, zorgde voor een grote verbroekeling. In Nederland kende men bijvoorbeeld Waterlandse-, Hoogduitse-, Friese- en Vlaamse Doopsgezinden, die vaak ook nog in “jonge” en “oude” verdeeld werden. In de jaren 1550/1560 waren er doopsgezinde kernen in de Zuidelijke Nederlanden: Antwerpen, Gent, Brugge, Hondskoote en Zuid West-Vlaanderen.

Vanaf 1650 ontwikkelde zich een meer open stroming die de verdeeldheid binnen de doopsgezinde gemeenschap nog groter maakte. In de achttiende eeuw kregen verlichte opvattingen steeds meer invloed binnen de gemeenten en in de negentiende en twintigste eeuw stonden de Doopsgezinden als grotendeels vrijzinnig bekend, wat het woord “vrijzinnig” dan ook mag inhouden. Want iedere christelijke geloofsgemeenschap, die zich niet voor honderd procent aan de Bijbel houdt, is in een bepaald opzicht vrij van zin, oftewel “vrijzinnig”.

De andere mennonitische gemeenschappen bleven sterk op zichzelf staan en bestonden vooral uit agrarische kolonies in recent ontgonnen gebieden in Oost-Europa en Noord-Amerika. Met name de Amish en de Hutterieten staan bekend om hun afwijzing van veel verworvenheden van

de moderne tijd.

In de twintigste eeuw ontwikkelde de hoofdstroming van de Amerikaanse Mennonieten zich tot een brede protestantse geloofsgemeenschap die zich met name door haar pacifisme kenmerkt”. (Wikipedia)

GESCHIEDENIS VROEG CHRISTELIJKE KERK

EERSTE – VIERDE EEUW

GEEN KINDERDOOP IN WALES TOT CA. HET JAAR 600

Het volgende overzicht van bijna twee millennia kerkgeschiedenis, begin ik met de geschiedenis van de christelijke gemeenten in Wales, Engeland.

Wat is de reden om hiermee te beginnen? Wel, het is mij door onderzoek gebleken dat deze gemeenten zich vanaf de apostel Paulus, onafgebroken hebben gehouden aan de Schriften. Zij hebben geen Reformatie gekend zoals de kerk in Europa die vele malen gekend heeft. De kinderdoop was tot ca. het jaar 600 buiten de deur gehouden. Daarna werd ze met geweld ingevoerd door de Rooms-Katholieke Kerk. Deze invoering kostte aan ca. 1200 predikers en oudsten het leven.

Een feit dat nog maar weinig bekend is. Het is natuurlijk een grote schande voor de Rooms-Katholieke Kerk dat zoiets heeft plaats gevonden. En ook de calvinistische/reformatorische kerken hadden er geen belang bij dit openbaar te maken. Want hieruit bleek dat de kinderdoop echt niet vanaf de apostolische tijd ingevoerd werd, zoals vele voorstanders van de kinderdoop beweren.

Het woord dopen duidt op iets of iemand in het water dopen, onderdompelen. Dopen is geen sprenkelen. Dat moet toch ieder duidelijk zijn.

Vele opgravingen in Noord-Afrika b.v. in Tunesië, hebben aangetoond dat er in de vroegere kerken en basilieken bijna altijd een baptisterium aanwezig geweest is. Een speciale plaats van behoorlijke omvang waarin volwassenen via een aantal treden konden afdalen in het water.

Zie daarvoor het boek: “Baptisterium” van dr. A.G. Luiks. Een beetje zuur, zegt deze auteur dat de dopelingen waarschijnlijk niet ondergedompeld werden. Want hoe moet dat grote bad met water gevuld worden!

Ja, waarvoor zouden ze dan zo'n groot bad gebouwd hebben?

De vroege Baptisten van Wales in de Midlands hadden hun moederkerk in Olchon Valley. Zij claimden de opvolging van de Bijbelse leer van Christus en de apostel Paulus. **De voormalig predikant van de Olchon Baptist Church, John Howells, zegt dat de oude Britten van Wales, rond Olchon, een ononderbroken keten van navolging van de leer van Christus onderhielden.**

“De ware apostolische successie is hier te vinden, en alleen hier, in de geschiedenis van de echte Baptisten. Vanaf Paulus, in een doorgaande lijn, tot op vandaag. Ze hebben nooit opgehouden

een zichtbaar lichaam van gelovigen te zijn, getuigen te zijn voor de waarheid van Christus, onderhoudende geloof en praktijk. In constante gehoorzaamheid aan het Woord. In weerwil van banden, opsluitingen, de brandende staak, de bijl van de beul, de strop, het zwaard van de moordenaar, de vochtige-, donkere-, sombere kerker, de martelingen door de inquisitie van de perverse roomse kerk. Eén van die belangrijke schakels in de keten van de orthodox-christelijke Kerkgeschiedenis is de oude kerk en de kapel van Olchon. De echte Baptist Church had geen Reformatie, want zij is zelf nooit veranderd of gedegeneerd.”

Verskillende historici, vermelden de vroege aanwezigheid van Baptisten in Wales. In de inleiding van Orchard's History, schreef **J.R. Graves**:

“Welsh Baptisten stellen dat de beginselen van het Evangelie zuiver en onvermengd, ondanks de donkere heerschappij van het pausdom, werden gehandhaafd. God had een keten van waarachtige en getrouwe getuigen in dit land, in iedere eeuw, vanaf de eerste introductie van het christendom. In geen enkel land zijn de principes van ons geloof als Baptisten meer in het algemeen begrepen en meer dapper verdedigd dan in het kleine vorstendom van Wales.

De volgende beschrijving van de oude wortels van de Welsh Baptisten is ontleend aan Geschiedenis van de Welsh Baptisten, door **Jonathan Davis** geschreven in 1835.

“Ongeveer vijftig jaar voor de geboorte van onze Verlosser, vielen de Romeinen de Britse eilanden binnen, toen geregeerd door de Welsh koning **Cassebellun**. Hij verloor de strijd en sloot vrede met hen en leefde vele jaren onder overheersing van de Romeinen. In die periode traden veel van de Welsh soldaten toe tot het Romeinse leger, en veel families uit Wales bezochten Rome. Onder hen was een zekere vrouw genaamd **Claudia**, die getrouwd was met een man genaamd **Pudens**. In die tijd werd Paulus als gevangene naar Rome gestuurd en predikte daar in zijn eigen gehuurde woning gedurende twee jaar.

In het jaar **63** werden **Pudens** en zijn vrouw **Claudia**, die tot de huishouding van de keizer behoorden, onder Gods zegen, op de prediking van Paulus, tot de kennis der waarheid gebracht en deden belijdenis van hun christelijk geloof. Samen met andere Welshmen onder de Romeinse soldaten, die hadden gehoord dat de Heere genadig was.

De apostel Paulus besluit zijn tweede brief aan Timotheüs met de groeten van een aantal heiligen, met hem verzameld in Rome. Onder die genoemden zijn **Pudens en Claudia**.

“Deze **Claudia**, door Paulus genoemd, was **Caratacus's** dochter, een bekeerde christin. Zij trouwde met **Pudens**, een Romeinse senator, wiens huwelijk werd verwoord door **Martial** in zijn, voor dat doel, opgeschreven puntgedicht” **Stillingfleet** verwoorde zijn beoordeling van de rol van **Claudia** in de verspreiding van het christendom naar Groot-Brittannië met een citaat uit *Antiquities Britannicae*: “Dat aan zo'n edele familie en de rest van haar verwanten die met haar gedoopt zijn, de gelegenheid zou worden gegeven het Christendom in de Britse natie te verspreiden.”

In ongeveer het jaar 285, leden de Welsh Baptists onder de eerste grootschalige vervolgingen. Satan, die zijn gebruikelijke tactiek van onmiddellijke vervolging tegen hen die pas bekeerd zijn

tot de Heiland, vaak toepast, viel nu deze kleine groep van geïsoleerde christenen aan. Met intense haat en vernietiging. Tijdens het bewind van de Romeinse keizer Dioclesian, tijdens de tiende vervolging, vonden de eerste martelaren de dood op Welsh bodem. Er werd opdracht gegeven voor de eliminatie van het christendom in Wales.

De eerste christelijke keizer was een Welshman. Hoewel van Romeinse afkomst, was keizer **Constantijn** ook Welsh. Zijn moeder was Helena de dochter van Coelgodebog, Graaf van Gloucester, zijn vader Constantius, de Romeinse heerser van Groot-Britannië. Als jongeling woonde Constantijn in Wales, waar zijn moeder hem onderwees in de wegen van Christus. Wat betreft Helena's toewijding aan Christus, schreef Cathcart: "Zij was een toegewijde christin en er is enige reden om aan te nemen dat ze invloed heeft uitgeoefend op zowel haar man, als haar zoon ten behoeve van de christenen. Zij hadden verzocht of hun opvattingen gedoogd mochten worden".

Moord op 1200 baptisten broeders/voorgangers.

Davis citeert historische gegevens over de slachting van meer dan 1200 **Welsh Baptisten** rond 600 na Christus door de Saksen onder bevel van de paapse monnik Austin. "Vanwege eerdere successen onder de heidense Saksen van Engeland, waagde **Austin** het in Wales het rooms-katholicisme te verspreiden.

Hij verzocht om een ontmoeting met de leiders van de Baptisten.

Omdat het hen goed leek hem te ontmoeten en aangelegenheden betreffende de religie te bespreken, zonden de Welsh broeders ongeveer 1200 van hun predikers en afgevaardigden om **Austin** te ontmoeten, in de van buurt van Hereford, op de Engelse grens, in een vallei genaamd Olchon.

Zodra ze vergaderd waren, beweerde de paap dat de doop het middel was tot redding en drong er bij de Welsh broeders op aan hun kinderen en zuigelingen over te geven aan de roomse doop. Dit weigerden de ouderlingen volstrekt, waarna Austin, de Saksen, die hem naar Wales hadden begeleid, opdracht gaf de ongewapende Baptisten aan te vallen. In één dag vielen, door de handen van een rooms-katholieke monnik en vierhonderd Saksische boosdoeners, ongeveer 1200 van Gods nederige dienaren voor de verdediging van de zaak van Christus".

GETUIGENISSEN INZAKE DE DOOP VAN VROEGE CHRISTENEN.

In het jaar **180** waren **Faganus** en **Damicanus**, die volgens Davis waren geboren in Wales, maar opnieuw geboren in Rome, daar eminente dienaren van het Evangelie. Zij keerden terug naar Wales om hun broeders te helpen. Wat begon als de dag der kleine dingen, werd door de Heere rijk gezegend: "Zions tent breidde zich uit; ze brak door aan de rechter en aan de linkerzijde".

Door **dr. Gill**, historicus, wordt bewezen, dat de kinderdoop, met het oog op het wegnemen van de erfzonde, was afgedwongen door vervloekingen in de Milevitan raad, ongeveer twee eeuwen daarvoor en het is ook bekend dat paus **Gregorius de Grote** 1, die **Austin** naar Engeland stuurde, het volgende had besloten: "Laat alle jonge kinderen gedoopt worden zoals het behoort". Paus

Gregorius (Rome, ca. 540 -604) bijgenaamd de Grote, was de 64e paus van de Rooms-Katholieke Kerk. Hij bekleedde het pontificaat van 590 tot aan zijn dood in 604.

Barnabas, de metgezel van Paulus, zegt in de brief die in het algemeen toegeschreven wordt aan hem : “Zalig zijn zij die hun vertrouwen stellen in het kruis en afdalen in het water”. En weer: “We gaan naar beneden in het water vol van zonde en onreinheid, maar komen weer boven voortbrengende vruchten, met in ons hart de hoop die in Jezus is”.

Hermas, Hij wordt beschouwd als de in Romeinen 16:4 genoemde persoon. verwijzend naar de doop, zegt in zijn werk met de titel “Pastor”: “ Water, waarin mannen afdalen, veroordeeld tot de dood, maar weer opstijgen om te worden bestemd voor het leven”.

Chrysostomus, 398, zegt: “Gedoopt te worden betekent naar voren komen, nederdalen, weer opstijgen. Dit is een symbool van onze afdaling in het graf. Paulus noemt het een begrafenis. Nederdalen in het watergraf en daarna weer opstaan met Hem in het nieuwe leven”.

Arthur Penrhyn Stanley, deken van Westminster en prelaat van de Kerk van Engeland, schreef: “In het apostolische tijdperk en in de drie eeuwen die volgden, is het duidelijk dat, als algemene regel, zij die tot de doop kwamen, dit deden op volwassen leeftijd door een eigen bewuste keuze. We vinden een paar gevallen van de doop van kinderen in de derde eeuw”.

Zelfs in christelijke huishoudens, zoals die van **Chrysostomos**, **Gregorius Nazianzen**, **Basil**, **Ephrem** van **Edessa**, **Augustinus**, **Ambrosius**, zijn doorslaggevende bewijzen, dat het niet verplicht was, maar ook niet gebruikelijk was. Ze hadden christelijke ouders en toch waren ze niet gedoopt, tot ze de volwassen leeftijd van 23 jaar bereikt hadden.

In latere-, volledige- en ellenlange beschrijvingen van de feitelijke ceremonie, zoals die bijvoorbeeld bewaard zijn gebleven in de vierde eeuwse geschriften van **Cyrrillus**, **Basilius**, **Ambrosius**, **Etheria**, **Chrysostomus** en **Theodorus**, werd de wedergeboorte ook gesymboliseerd doordat iemand zijn kleding afdeed bij het betreden van het doopwater en dus naakt afdaalde in het baptisterium, alsof de kandidaat zijn oude leven volkomen aflegde. Vervolgens kwam de dopeling uit het water omhoog, alsof hij een nieuwe schepping was; dit werd verder gesymboliseerd doordat hij nieuwe kleren ontving (vaak witte kleren).

Ten slotte moet worden opgemerkt dat de opvatting die vaak in de moderne literatuur wordt gevonden, namelijk dat volwassen doop in de vroege kerk een zendingssituatie veronderstelde, niet kan worden gestaafd vanuit de relevante literatuur van de kerkvaders.

Immers, de overgang van volwassen doop naar de kinderdoop was een wijdverspreid fenomeen in de klassieke wereld. (Stander & Louw)

Andre Lagarde zegt : “Tot de zesde eeuw, werden zuigelingen alleen gedoopt wanneer ze in levensgevaar waren. Rond deze tijd werd de praktijk geïntroduceerd van het toedienen van de doop, zelfs als de kinderen niet ziek waren.” (Lagarde, Latijnse kerk in de Middeleeuwen, p.37).

Monica, de moeder van Augustinus, werd gedoopt toen ze volwassen was, hoewel ze was geboren uit christelijke ouders.

In de **Raad van Neocesarea** werd gesproken over de kandidaten voor de doop, het dopen van zwangere vrouwen, de doop van Christus, enz.

St. Martin kreeg onderwijs van zijn twaalfde tot zijn achttiende jaar en werd vervolgens gedoopt. Hij was sterk gekant tegen de oorlog.

Ambrosius werd in Milaan gedoopt toen hij volwassen was, hoewel zijn ouders christenen waren. Hij ontwikkelde gezonde standpunten over de doop, tegen de oorlog, over de sacramenten, enz.

Ephrem, Gregorius van Nyssa, de Raden van Laodicea en Elibertum, en ook **Optatus Milevitanus**, geven correcte visies op de doop.

Gregorius van Nazianze, geboren uit christelijke ouders, was al 20 jaar, toen hij werd gedoopt.

Nectarius werd gedoopt toen hij volwassen was.

Posthumianus gaf een glorieus getuigenis bij zijn doop.

Johannes Chrysostomus werd door zijn ouders verzocht, hoewel ze christenen waren, ongedoopt te blijven totdat hij 21 jaar oud was. Hij respecteerde de Bijbelse doop en was ook pacifist.

Jerome, ook geboren uit christelijke ouders, werd gedoopt in Syridon, toen hij 30 jaar oud was.

Augustinus, Adeolatus, Alipius, Euodius, Epiphanyes met zijn zuster, zijn allen gedoopt op het geloof. (Martyrs Mirror and Baptist History)

Justinus Martyr, die omstreeks het jaar 140 leefde, zegt in zijn Apologie voor de christenen: "Wij brengen degenen die geloven naar een plaats waar water is en ze worden gedoopt op dezelfde manier als waarop wij werden gedoopt, want ze zijn gewassen in het water".

Theophilus, 180, zegt: "We zijn door de doop als begraven in water, zoals Christus werd begraven in de aarde".

Tertullianus, 200: "Een man (gedoopt) gaat onder in het water. Hij wordt ondergedompeld".

Hippolytus, 230, zegt: "Na de verklaring van de catechumeen, werd hij ondergedompeld in water".

Basilicum, 330, zegt: "Hoe kunnen we in een toestand van gelijkheid geplaatst worden met zijn dood? Door met Hem begraven te worden in de doop. Hoe zijn we afgedaald met hem in het graf? Door het nabootsen van de begrafenis van Christus in de doop".

Cyrillus van Jeruzalem, 348, zegt: "Als hij die wordt ondergedompeld in het water en gedoopt,

aan alle kanten wordt omsloten door het water, zo worden zij die door de Geest gedoopt zijn ook helemaal vervuld“.

Gregory Nazianzen, 370, zegt: “We zijn met Christus begraven door de doop, dat betekent dat wij afdalen met Hem en opstijgen met Hem, zodat wij ook kunnen opstaan met Hem, zodat we ook met Hem kunnen worden verheerlijkt”.

VIJFDE EEUW

Augustinus (401) toonde zich één van de ergste tegenstanders van de geloofsdoop, hoewel hij zelf was gedoopt op geloof.

Hij werd tegengewerkt door een zekere bisschop, wiens naam was **Vincent Victor**, die ondanks het gezag van Augustinus, de leer van de kinderdoop aanviel en, naar het lijkt, weerstond met overtuigende argumenten uit de Heilige Schrift.

Theodoretus van Cyrrhus, 393-466, erkende geen doop, dan alleen die gepaard gaat met geloof en bekering, want in de eerste plaats, zegt hij: “Degenen die hun leven inrichten op basis van het Nieuwe Testament, reinigen hun ziel door de heilige doop”.

Faustus Regiensus (434), een bisschop in Frankrijk, leerde dat de doop de bereidheid vereist van de kant van hem die tot de doop komt. Lib. 2, de lib. Arb, Cap. 8. Jacob Mehrning, Bapt. Gesch. Pagina 425.

A.D. 465. D. Vicecomes, (lib.5, cap. 48), geeft een verslag van **Nolanus**, van de gezangen die de christenen in die tijd gebruikten om te zingen over de nieuw gedoopte gelovigen. **Nolanus** beschrijft ook, in een speciale Hymne de buitengewone geestelijke vreugde die de christenen ervaarden over het getuigenis van de pas gedoopten. (Bapt. Gesch. Pag.463.)

Het lijkt erop dat in **470**, door de macht van de paus en de concilies, werd begonnen het Baptisme te veroordelen en bijgevolg de Baptisten te excommuniceren en te behandelen als ketters, de zogenaamde Wederdopers. Dit staat vermeld te zijn ingegaan in 470, tijdens het vierde concilie van Rome. (5e boek van de Chronijk van P. 1. Tzvisck, pagina 164, col. 1, van Valentinus Beyer, fol. 635.)

Er wordt vermeld dat er in **498** de voortreffelijke leraar **Fulgentius** leefde, die in een schrijven over de doop zegt (lib. de trouw, ad Petrum, cap. 30): “Dat niemand het eeuwige leven kan ontvangen, die eerst is bekeerd van zijn zonden, door geloof en door het sacrament van geloof en bekering is verlost, dat is door de doop.

Dit is absoluut noodzakelijk voor volwassenen. Namelijk dat zij zich bekeren van hun zonden, het algemene geloof verstaan volgens de waarheid van de Schrift en daarop het sacrament van de doop ontvangen.”

Evagrius wordt in dezelfde tijd genoemd, die, schrijvende over de doop, (lib.2), zegt “nadat het

water was gezegend, de kandidaten, dat wil zeggen degenen die eerder waren onderwezen door het Woord van God en door de catechismus en verlicht werden gevonden, werden gedoopt.” (Bapt. Gesch., Pagina 421)

Paus Felix III (487) die had gehoord dat in Afrika in sommige gemeenten, priesters en bisschoppen samen waren herdoopt met een aantal van het gewone volk, bepaalde:

1. “Als degenen die zijn herdoopt veel berouw hebben en de wens hebben om boete te doen, worden zij zoals gebruikelijk door de priesters vriendelijk ontvangen”.
2. “De priesters en geestelijken die zijn gevallen en gedoopt werden met de doop van ketters, zullen boete doen tot het einde van hun leven.”

ZESDE EEUW

In de tijd van de keizer **Anastasius (508)**, bijgenaamd **Flavius Valerius**, wordt vermeld dat de zeer verlichte en begaafde **Cassiodorus** zou hebben geleefd en dat hij met betrekking tot de doop heeft geschreven: (Cant., Cap. 7) “dat het een Goddelijke fontein is, waarin wedergeboren gelovigen nieuwe wezens worden”. (J. M., Bapt. Gesch., Pagina 467)

Cassiodorus, leert in Cant., Cap. 4 (Bapt. Hist., Pagina 468) dat alle gelovigen zullen of moeten worden gedoopt: “Er kan,” zegt hij, “geen gelovige zijn zonder de afwassing van de zonden (dat wil zeggen, dat geen ware gelovige voor God en Zijn Woord kan bestaan, zonder daarna gedoopt te zijn; want Hij beval te geloven en ook te dopen”).

Justus Origelitanus zegt uitstekende dingen met betrekking tot de aard en de werkzaamheid van de doop.

Een verslag van **Gregory** over bepaalde Joden, van wie sommigen werden gedoopt op Pasen, anderen op Pinksteren, na voorafgaande onderwijzing.

Vincentius toont aan dat het de gewoonte was om afstand te doen, vóór de doop, van alle pracht en praal en de werken van de satan.

Over **Euthimius**, die enkele personen die gedoopt waren veertig dagen lang onderwees en hoe hij hen vermaande.

Theophilus van Alexandrië verschilt van inzicht met de Rooms-Katholieke Kerk inzake de heilige Doop en het heilig Avondmaal. (Martyrs Mirror and Baptist History)

In **520** en ook daarvoor, waren er mensen die niet alleen de doop op geloof onderwezen als toewijding aan Christus, maar die ook, zo nu en dan, stelling namen tegen de kinderdoop. Dit wordt duidelijk gesteld door de historicus **Jacob Mehrning**, onderwezen in de Heilige Schrift, en de geleerde **Montanus**, met deze woorden: “Toch, zoals de waarheid niet ten onder kan worden

gehouden, waren er in de loop van de tijd sommigen, die inzagen dat de kinderdoop niet in overeenstemming was met de Heilige Schrift en dit openhartig durfden bekennen.”

Tijdens het vierde canon van het Concilie van Gerunda, in Spanje, werd bepaald dat catechumenen gedoopt moeten worden op Pasen en Pinksteren. Hiermee geven zij aan dat de doop van pasgeboren zuigelingen niet kan zijn gepraktiseerd, omdat baby's niet alleen met Pasen en Pinksteren worden geboren, maar het hele jaar door. En op een andere plaats wordt gesteld dat niet alleen geen catechumenen, maar niemand anders zal worden gedoopt in een andere tijd dan Pasen en Pinksteren. (Van Cent. Magdeb, Cent. 6, cap. 9, de Synodi.)

Omstreeks het jaar 525, werd het Tweede Concilie tegen de Baptisten bijeengeroepen, niet in Rome, zoals de eerste, maar in **Ilerda, Spanje**. Daar kwamen veel wraakzuchtige pauselijke bisschoppen bijeen om de Baptisten uit te roeien, of in ieder geval om hun ketterij onder controle te krijgen, zoals dit werd genoemd. Bijeen om een aantal regels en wetten te maken, niet alleen tegen de Baptisten, maar ook tegen degenen die, na gebroken te hebben met de roomse kerk, door hen werden herdoopt.

ZEVENDE EEUW

Omstreeks deze tijd (607) nam de gevierde leraar en bisschop **Adrian** publiekelijk stelling tegen de kinderdoop. Hij wenste zelf geen kinderen te dopen, maar wilde ook niet dat ze gedoopt werden door anderen.

Op grond hiervan werd hij beschuldigd door Gregorius de Grote, bisschop van Rome, zo blijkt uit een bepaalde brief van Gregorius aan **Johannes, bisschop van Larissa**, waarin onder andere het volgende is opgenomen: “In het tweede artikel van de beschuldiging tegen bisschop **Adrian** staat dat hij de doop weigerde aan zuigelingen. Dus liet hij ze sterven zonder ze te dopen.” (Centur. Magd., Cent. 9, cap. 4, blz. 141, volgens Bapt. Gesch., Pagina 496, en H. Mont. Nietigh., Pagina 80.)

Het blijkt inderdaad dat **Adrian** werd gestraft vanwege zijn standpunten tegen de kinderdoop en omdat hij zuigelingen ongedoopt liet sterven.

In het tweede **Bracerensian Concilie** werd verordend: “De kinderen moeten gedoopt worden, hetgeen nodig is voor hun zaligheid, dat is, op straffe van verdoemenis.”

Door het gezag van de roomse paus, die gekozen was tot het opperste hoofd van de kerk en door het decreet van het genoemde Bracerensian Concilie (620), werd de leer van de kinderdoop nu zo stevig gevestigd, dat niemand die lid van de roomse kerk wilde blijven, een woord tegen haar durfde te uiten.

Maar toch, onder degenen die meer van Christus hielden dan van de paus en het Evangelie hoger waardeerden dan de decreten van pausen en concilies, werd het ware geloof en de geboden van Christus, in het bijzonder het Woord inzake de doop, toch correct gehandhaafd. Waarover heel veel zou kunnen worden verklaard, indien de roomse kerk de boeken en geschriften van de vromen niet had vernietigd.

Het dopen vond niet in de kerken plaats. Pas in het jaar **627** werd in Engeland het eerste doopvont in een kerk gebouwd, voor de doop van Koning Edwin in de kerk van St. Martin, Canterbury. Pas vanaf het jaar 1100 werd het doopvont gebruikt om kinderen te dopen.

In **670** werd de heilige doopinzetting van Christus nog steeds waargenomen in **Egypte**. De leer van het christelijk geloof werd onderwezen aan de kandidaten vóór de doop.

Ja, deze praktijk werd daar zo hoog geacht, dat sommigen in andere landen zich vanwege dit artikel afscheidden van de roomse kerk en besloten om de christelijke godsdienst te herstellen, volgens het voorbeeld van de Egyptische christenen.

Daarom werden ze genoemd: “beginners in de christelijke religie”.

DE EERSTE GEREGEREERDE KINDERDOOP IN ENGELAND VOND PLAATS IN HET JAAR **626**.

Koning Edwin beloofde **Paulinus**, de rooms-katholieke aartsbisschop, dat hij in zijn God zou geloven als Hij hem de overwinning op zijn vijand **Quichelm** zou geven en als een belofte van de vervulling van zijn gelofte, gaf hij bevel dat zijn dochter zou worden gedoopt. (Roger de Wendover, Bloemen van de Geschiedenis, p. 67).

In het volgende jaar werd **Edwin** in York ondergedompeld door **Paulinus**. De ijver van het volk was zo groot om de koning daarin te volgen, dat gedurende zesendertig dagen, **Paulinus**, van 's morgens vroeg tot 's nachts, niets anders deed dan de mensen van alle dorpen en plaatsen te onderwijzen om de toevlucht te nemen tot Christus en Zijn reddende Woord.

Wanneer ze onderwezen waren, waste hij ze met het water van de doop in de rivier de Glen.” (Bede, Kerkgeschiedenis, pp 96-98.) Op dezelfde wijze doopte hij grote aantallen in de rivier de Swale.

We komen nu aan het laatste jaar van deze eeuw, waarin we zien dat op dat moment niet alleen zij die van Joodse- of heidense afkomst waren, maar ook zij die geboren waren uit christelijke ouders, werden onderwezen in het christelijk geloof.

Dit gebeurde voordat ze werden toegelaten tot de doop, zodat de christenen die het heil van hun kinderen zochten, ze ongedoopt lieten.

Totdat zij zover waren dat ze zelf hun zonden beleden, van hun geloof getuigden en daarop de doop verlangden als symbool van hun wedergeboorte.

Onder deze waren de twee vrome christenen, Lutgerus en zijn vrouw Libuga in Frankrijk. Van hen wordt gesteld dat ze hun zoon Lutgerus ongedoopt lieten, totdat hij, na onderwezen te zijn en Jezus Christus in geloof aanvaard te hebben, gedoopt werd.

(P) Tzerisck, Kron., 7 boek, pagina 239, col. 1, van Grondig. Bezvijs., Letter B.) (Martyrs Mirror and Baptist History)

ACHTSTE EEUW

Van 724 tot 736 leefde er in Engeland, **Bede**, bijgenaamd **de Presbyter**, die op een bepaald moment openlijk verklaarde, verschillend te denken over vele punten inzake het roomse bijgeloof, waaronder de kinderdoop.

Ten aanzien van de doop wordt vermeld dat hij het volgende heeft verklaard: “Allen die naar de apostelen kwamen om gedoopt te worden, werden eerst onderwezen en geleerd door hen en daarna werden zij gedoopt op grond van het apostolisch ambt”. Vergelijk Marcus 16:16. (Bapt. Hist. page 532, Acts 19)

D. Vicecomes (lib. 1, cap. 35, Bapt. Hist., blz. 523), vermeldt dat **Amalarius Fortunatus** (760), een geleerde, het volgende schrijft inzake de nieuw gedoopte christenen:

“Onze nieuwe christenen worden in acht dagen door hun leiders ingeleid in de leer van de kerk. Dit kan, zoals iedereen weet, niet gedaan worden met of door zuigelingen”.

Verder schrijft **Vicecomes** (lib.3, cap.6 en 7) welk advies **Amalarius Fortunatus** gaf aan degenen die zich wilden laten dopen: “Hij die verlangt om gedoopt te worden moet enkele dagen daarvoor, net als Cornelius, om de doop waardig te ontvangen, bidden op het negende uur en vasten.”

Er wordt gesteld dat ongeveer in dezelfde tijd (760) er een eminent man leefde, een verdediger van de christelijke religie, genaamd **Antharitis**, die echter tegen de roomse kerk was en in het bijzonder tegen de doop van zuigelingen.

Die, naar zijn mening, niet mogen worden gedoopt. Op grond waarvan werd vermeld, dat hij de doop geheel afwees, of op zijn minst dat geen doop moest worden geleerd en toegediend aan zuigelingen. Hierover vind ik deze notitie: “Gregory, in het register van de Longobarden, schrijft dat **Antharitis** de doop weigerde aan de kinderen van de christenen.”

Seb. Franck, Kron., Rom. Kett., Fol. 74, col. 2.

In 792 leert **Albinus** over Johannes 1 (Bapt. Hist., blz. 505), dat de doop moet worden ontvangen, met geloof.

Hij schrijft: “Het is treffend gezegd dat de voorloper van onze Heere, Johannes doopte in Bethabara. Bethabara. Hetgeen betekent “huis van gehoorzaamheid”.

Dat zij allen door de gehoorzaamheid van het geloof mogen komen tot de doop van Christus”.

Deze **Albinus**, bijgenaamd Flaccus, was een opmerkelijk geleerde en een geliefd man in die eeuw, maar werd toch onkundig genoemd en gehaat door zijn tegenstanders.

Vicecomes (lib. 3, cap. 21), zegt: “Hij (**Albinus**) maakt ook melding van het onderzoek naar het geloof van de uitverkorenen, die ervoor gekozen hebben om gedoopt te worden, als in de tijd van de apostelen.”

In Cap. 26: **Albinus Flaccus** schrijft in het hoofdstuk over de doop: “Inzake de doop van de uitverkorenen, deze zijn onderzocht inzake hun geloof volgens de regels van de apostelen. Deze zijn ingewijd door vasten en onderwezen door middel van ijverige prediking, twee seizoenen lang, tot Pasen en/of Pinksteren.”

Deze **Vicecomes** was een pedo-Baptist en krachtig onderhouder van de kinderdoop, en hij stelt dat het noodzakelijk was dat de apostolische praktijk van het onderzoek (van het geloof), werd afgeschaft of stopgezet, toen de kinderdoop in zwang kwam.

Hij geeft ook het moment aan waarop dit gebeurde, namelijk in 860. Hoe hij hiertoe kwam? Dit is zijn antwoord:

“Dat de kinderdoop, samen met veel ander bijgeloof, kort na de dood van de apostelen ontstond, kunnen zij tot op zekere hoogte onderbouwen, maar dat deze leer gedurende vele eeuwen wankelde in de roomse kerk tot het jaar 900, ja, tot bijna 1000, wordt nu bevestigd, dan weer afgeschaft. Op de ene plaats aangenomen, en verworpen op een andere, enz. Dat blijkt voldoende uit de boeken waarin we dat gelezen hebben.”

Ik kan niet nalaten hier de uitspraak van **Jacob Mehrning**, toe te voegen die onmiddellijk na de voorgaande passages van **D. Vicecomes**, schrijft:

“Zo zien we uit de geschiedenis van deze tijd, dat de kinderdoop nog aan een zijden draadje hing, zijnde door sommige ontvangen en verworpen door anderen. Dat is een sterk bewijs dat het niet door de apostelen en nog veel minder door Christus Zelf is ingesteld. Maar wat een onmetelijke schade aan zielen en wat een grove barbaarse onwetendheid in het christendom heeft de invoering van deze absurde kinderdoop gebracht.

Veel intelligente mensen, ook in die eeuwen, waren echter in staat om te onderscheiden.” (Bapt. Hist., pagina 537)

NEGENSE EEUW

Rond het jaar **810** werd een man, genaamd **Sergius**, tot Christus bekeerd na het getrouwe getuigenis van een Paulicische vrouw. Ze had hem aangespoord om de Schrift voor zichzelf te bestuderen om Gods waarheid te ontdekken inzake de redding door Jezus Christus.

Dit deed hij, hetgeen hem tot Christus bracht.

Cramp merkt op: “De echtheid van zijn bekering werd bewezen door zijn bij uitstek heilig leven en zijn onophoudelijke ijver. Hij had een relatie met de **Paulicianen** en werd uiteindelijk een leider van die beweging”.

Gedurende deze tijd waren de **Paulicianen** de meest prominente groep christenen die getrouw het Woord van God verkondigden.

Zij leefden o.a. in het oosten van Anatolië (West-Turkije). De Rooms-Katholieke Kerk bleef hen met kracht vervolgen. Deze vervolging vond plaats met een geweldige felheid tijdens de eerste helft van de negende eeuw, zodat een volslagen vernietiging dreigde.

Onder gezag van keizerin **Theodora II van Makikonian van Byzantium (869)** werd dit nog geïntensiveerd. Zij was gehuwd geweest met keizer Theophilus en was regentes voor haar zoon.

Van **832-846** heeft zij toestemming gegeven voor de executie van ca. **100.000 Paulicianen**: mannen en vrouwen. Door het zwaard, door opknoping, of door middel van de brandstapel. Eenvoudigweg omdat ze weigerden in te stemmen met de rooms-katholieke leer. Bijgevolg na-

men veel **Paulicianen** de wapens op om hun families en hun huizen te verdedigen. Terwijl een groot aantal anderen vluchtten naar Bulgarije en Melitene dat door Moslims werd bestuurd.

Bisschop Claudius van Turijn 778-840 was bisschop van Turijn en van de Valleien van Piemonte, bewoond door de Waldenzen, ijverde tegen afgodische praktijken en getuigde dat het Evangelie werd bewaard door deze bergbewoners in de oorspronkelijke zuiverheid. Genebrand en Rorengo (rooms-katholieke schrijvers) hebben getuigd dat de Paterines en inwoners van Piemonte de standpunten van **Claudius** bewaarden tijdens de negende en tiende eeuw.

In zijn tijd moet een grote herleving van de zuivere godsdienst hebben plaatsgevonden, op grond van wat we horen wat deze bisschop heeft onderwezen en gedaan. Hij gaf bevel dat de beelden uit zijn bisdom verwijderd moesten worden.

Hij schreef commentaren bij de Pentateuch, het Mattheüs-Evangelie en vele N.T.-brieven. Hij predikte de rechtvaardiging door geloof alleen, ontkende de leer van het vagevuur, het aanbidden van relikwieën en het houden van bedevaarten.

Hij was een hervormer, maar of hij ook tegen de kinderdoop was, is niet bekend. De **Waldenzen** waren in eerste instantie wel tegen de kinderdoop.

Haimo van Auxerre 878 was een lid van de Benedictine Abbey de Saint-Germain d'Auxerre. **Haimo** zegt: "Zij die gedoopt zijn moeten eerst worden verlicht met de genade van de Heilige Geest. Dan moeten zij worden onderwezen door de docenten en uiteindelijk worden opgeroepen om hun geloof te belijden". (Sean. Domin, 12, Trinit., blz. 564)

D. Vicecomes (lib. 3, cap. 9), citeert uit **Rabanus Maurus (830)** (pagina 562), "**Rabanus**, een bij uitstek geleerd man schrijft en zegt:

'De catechismus, dat is de leer van het geloof, zal aan de doop voorafgaan, zodat de kandidaat (doopleerling) onderwezen wordt in de eerste beginselen van het geloof". Hij zegt verder: "De Heere Christus zelfde eerst de ogen van de blindgeborene met klei, gemaakt van speeksel, voordat Hij hem naar het water stuurde van Siloam.

Daarom wordt de kandidaat eerst onderwezen in het geloof van de menswording van Christus en als hij dan gelooft, toegelaten tot de doop, zodat hij weet welke genade hij verkrijgt in de doop en aan Wie hij dit heeft te danken".

In **858** schreef **Gunther, bisschop van Keulen** aan paus Nicolaas: "U bent tiran aan het spelen. Onder het mom van een herder te zijn, zien wij u als een wolf. Uw titel, inderdaad, is vader, maar u toont u bijna als een Jupiter."

Hincmar, bisschop van Laudun (Zuid Frankrijk) wilde niet langer kinderen dopen, zodat ze opgroeiden zonder doop en velen ook, die nog niet de jaren van het verstand hadden bereikt, ongedoopt overleden.

Op grond daarvan werd hij vervolgens sterk aangeklaagd door de bisschop van Reims.

In een brief aan **Hincmar, Bisschop van Laudun**, tracht de bisschop van Reims, hem met smeken

en ernstige woorden van zijn geloof af te trekken en schrijft: “Onthoud u van deze prediking, namelijk dat baby’s niet mogen worden gedoopt. De gedachte alleen al is vreselijk. Houd op met het verstrooien van de kudde van Christus (dit is de roomse kerk), opdat de verdelging van alle mensen niet op u komt en ga uzelf niet afscheiden uit overmatige liefde voor uw geloof.....enz.” (H.Mont., blz. 82, van Cent. Magd., Cent. 9, pagina’s 157, 158. Ook Bapt. Hist. pagina 545.)

Paschasius Radbertus (* Soissons, 785 - +Corbie, 865), was een Frankische benedictijnse monnik, theoloog en Abt van Corbie.

Deze **Paschasius** was een opmerkelijk deugdzaam man, die verschillende aanklachten inbracht tegen de dwalingen van de roomse kerk.

Hij noemt dingen die onverenigbaar zijn met de kinderdoop en die door baby’s niet kunnen worden ontvangen. Bij het opgroeien van de kinderen blijkt meestal heel snel dat zij geleid worden door hun eigen geest en niet door de Heilige Geest.

TIENDE EEUW

Deze eeuw wordt gekenmerkt door een ernstig gebrek aan historische informatie. De vervolgingen in de vorige eeuw hadden hun tol geëist van het Bijbelse christendom.

Zoals ook in andere tijden, had het ware Bijbelse christendom niet opgehouden te bestaan, maar was zo zwaar vervolgd dat die overgebleven waren, ondergedoken waren om hun leven te beschermen.

Door het ontbreken van Gods Geest in de ware gelovigen, krijgt de boze meer invloed in de Rooms-Katholieke Kerk.

Zonder de inwoning van de Geest van God, gleden deze religieuze mensen steeds verder af naar de diepten van verdorvenheid en werden instrumenten van satan.

De **Paulicianen** en **Bogomielen** bleven invloed uitoefenen door Christus te volgen in deze eeuw. Hoewel sterk vervolgd, bleven zij die de vervolgingen overleefden trouw aan de Heere en bleven toenemen in aantallen. Toen velen werden gemarteld wegens hun geloof, werden door de getuigenissen van deze martelaren anderen tot Christus gebracht.

Het bloed van de martelaren is het zaad van de kerk.

Zo werd de Gemeente van Jezus Christus door Hem Zelf in stand gehouden en uitgebreid.

Giselbert (910) (Alter. 1), zegt:

“Het is waar dat God kan redden, maar toch kan de mens niet worden gered zonder doop, (dat wil zeggen, indien de doop gepaard gaat met wedergeboorte, zoals de volgende woorden verklaren), want zo zegt de Auteur van dit sacrament Zelf: “Tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien”.

Het is echter niet in de macht van de mens, om deze manier af te wijzen en te kiezen voor een andere weg van zalig worden. Echter, het is door Gods Geest, indien de mens deze doop ondergaat en door genade Zijn goede wil gehoorzaamt.” Cent. Magd. X., cap. 4.

Omstreeks 925, kort na de tijd van **Giselbert** wordt **Ansbert** genoemd, die, schrijvende over een

aantal zaken van geloof of artikelen over religie, ook melding maakt van de doop.

“De gedoopten zijn degenen die door het geloof kinderen van God geworden zijn. Ze zijn Zijn erfgenamen en mede-erfgenamen van Christus. Indien zij met Hem lijden, zullen zij ook met Hem verheerlijkt worden”. (Romeinen 8:17)

De woorden van **Ansbert** zijn gelijkvormig aan die van de Heilige Schrift en spreken over de doop van de wedergeborenen, maar niet van de kinderdoop.

Omstreeks **938** is van een zekere **Smaragdus** bekend dat hij op enig moment, voorafgaand aan zijn bekering, zuigelingendoop praktiseerde.

Hij gaf daarna zo'n getuigenis aangaande de doop, dat die volledig de kinderdoop uitsluit. Schrijvende over de natuur, deugd, praktijk en het voordeel van de doop, sluit hij aan bij de taal van Christus en Zijn heilige apostelen.

Bekend is dat in de tijd van de Keizer Otho de Grote (912-973), in Griekenland een zeer deugdzzaam en geleerd man leefde, genaamd **Theophilact**.

Vandaar dat wanneer **Theophilact** de kandidaat voor de doop vergelijkt met de verloren zoon, op de wijze zoals hierboven weergegeven, het duidelijk genoeg is dat hij het over geen andere doop heeft dan de doop van volwassenen die berouw tonen over hun zonden uit het verleden. (Bapt. Hist. Pagina 571.)

“Dat **Theridates (980)** met zijn vrouw en enkele belangrijke personen uit het land werden gedoopt in de rivier de Eufraat.

Greg. Martyr heeft aan **Theridates** en degenen die gedoopt wensten te worden bevolen een vasten van dertig dagen. Daarna onderwezen ze iedereen persoonlijk en doopten hen vervolgens in de Eufraat”. (Bapt. Hist., Bladz. 578-580)

ELFDE EEUW

Berengarius was een Franse 11e-eeuwse theoloog en aartsdeken van Angers. **Berengarius** stierf in 1088 op het eiland Sint Cosmas in de Loire in de buurt van de stad Tours.

Het bewijs dat **Berengarius** de kinderdoop afwees blijkt uit wat:

Thomas Crosby (1685-1750) schreef: “We moeten dus zoeken naar een vroeger begin van deze sekte [Baptisten] dan de opstand in Munster of de lutherse reformatie in Duitsland. De namen Albigenzen en Waldenzen waren de voornaamste titels die aan hen werden gegeven. Er waren verschillende sekten die onder deze algemene benamingen vielen. Van **Bruno** en **Berengarius** wordt gezegd dat deze een reformatie zijn begonnen in het jaar 1035, waarvan de praktijk om kinderen niet te dopen, het begin was. Een bewijs dat deze mannen tegen de kinderdoop waren, staat in een brief geschreven door Deodwinus, bisschop van Leige, aan Hendrik I, koning van Frankrijk, waar deze woorden in voorkomen: “Er is een verslag ontvangen uit Frankrijk en dat bericht verspreidt zich door heel Duitsland, dat deze twee mannen, namelijk **Bruno** en **Berengarius**, leren dat het lichaam van de Heere niet het lichaam is (eucharistie), maar een schaduw en figuur van

het lichaam des Heeren. En zij leren ook de kinderdoop te verwerpen.”
(Crosby, De geschiedenis van de Engelse Baptisten, Londen: 1738-1740)

John Gill schrijft: “Toen **Berengarius** de kinderdoop en andere doctrines van de kerk van Rome afwees, vond hij veel gewone mensen (o.a. Albigenzen) die deze overtuigingen alreeds aanhingen. Hij was zeer invloedrijk en hielp de baptistische leer heinde en ver verspreiden. Het is dan ook werkelijk absurd te beweren dat Baptisten ontstaan zijn met de zogenaamde wederdopers van Munster of met John Smyth van Engeland in de 17e eeuw!

Berengarius heeft de kinderdoop afgewezen, evenals zijn volgelingen die werden verspreid over heel Engeland.” --- (Whitley, “Een geschiedenis van de Britse Baptisten”, p.106)

Veel **Berengaren** werden gedood vanwege hun onderwijs en hun verzet tegen de kinderdoop. [Montanus, p. 83. Baronius ‘An. 1223].

De **Berengaren** werden ook wel **Albigenzen** genoemd; **Berengaren en Vaud** (Waldenzen) waren gelijkwaardige termen, [Feiten ubi. sup.].

Morell verklaart dat 800.000 personen in 1160 het Berengaarse geloof beleden. [Mem. p. 54 in Bap. Mag. v.i.p. 435] (Historicus Bellamine).

Zelfs te midden van vervolging en onder veel ontberingen, werd het Evangelie wereldwijd verspreid.

In **1025** hadden de **Bogomielen**, een tak van de **Paulicianen**, zich verspreid naar de stad Orleans, Frankrijk.

Precies tien jaar later hadden ze zich verspreid naar Nederland en naar Turijn, Italië.

Tegen het einde van deze eeuw verbanden de rooms-katholieken hen uit hun thuisland Bulgarije en verdreven hen in grote menigten naar het westen.

Ondanks deze vervolgingen bleven ze toenemen in aantallen.

(Martyrs Mirror and Baptist History)

Veel historici, naast **Gibbon**, zoals **Muratori** en **Mosheim**, beschouwden de **Paulicianen** als de voorlopers van de **Albigenzen**, en in feite, als dezelfde categorie gelovigen.

Eén van de laatsten van dezen, al vaak genoemd, is hoogleraar **Conybeare**, één van de hoogste autoriteiten in die tijd inzake de leer van de Paulicianen. Hij bevestigt dat de echte lijn van opvolging van de Bijbelse leer over de doop is gevonden onder de Baptisten.

Conybeare zegt: “De kerk heeft altijd vastgehouden aan het symbool van de geestelijke wedergeboorte in de doop, hoewel dit door het dopen van baby’s al lang geleden is verdraaid en de essentie van de betekenis van de doop is verlaten.

Inderdaad de betekenis van de doop van Jezus, zoals werd gepresenteerd aan Paulus en de discipelen werd al snel uit het oog verloren door de roomse- en orthodoxe kerken.”

Eén ding is zeker dat in Italië, in Frankrijk en langs de Rijn, de **Paulicianen** en de **Albigenzen**

werden gevonden en er waren geen grote verschillen tussen hen wat betreft de praktijk en de leer.

In ongeveer **1146** vinden we gemeenten van de Nieuwe-Testament Baptisten in Keulen en Bonn, Duitsland. Rooms-katholieken noemden ze de **Katharen**. Dit was een algemene naam, die werd toegepast op een groep van gelovigen die puur wilden leven volgens de leer van de eerste Gemeente in het Nieuwe Testament.

Zoals **Peter de Eerbiedwaardige** weergaf, ontketende men een soort “beeldenstorm” door kruisen te vernietigen.

Peter van Bruys had begrepen dat kruisen niet mogen dienen tot verering. In het jaar **1131** verbrandde **Peter** publiekelijk een aantal kruisen in St Gilles in de buurt van Nîmes.

De plaatselijke rooms-katholieke bevolking, boos op **Peter** vanwege de vernietiging van de kruisen, wierp hem in de vlammen van zijn eigen vuur.

Anselmus van Canterbury 1033-1109

Ook wel genoemd **Anselmus van Aosta** naar zijn geboorteplaats en **Anselmus van Bec** naar zijn klooster, was een Benedictijner monnik, filosoof en prelaat van de kerk, die het ambt had van aartsbisschop van Canterbury (1093-1109).

Hij verklaart dat de doop de “vervulling van alle gerechtigheid” is. Dat de doop van Christus een “wassen is van het water door het Woord”.

Dat iedereen in Zijn dagen werd gedoopt in de Naam van en op het geloof in God. Dat de gelovigen werden gedoopt in de Naam van Christus. Dat de volwassenen eerst moesten worden onderwezen in de christelijke leer.

Dat na de doop men niet opnieuw de basis moest leggen van de bekering van dode werken, Hebr. 6:1-3. Dat gelovigen door de doop in de kerk van Christus worden gebracht en dat de twaalf mannen van Efeze (Handelingen 19) werden herdoopt door Paulus. Zij waren gedoopt vóór de uitstorting van de Heilige Geest door Johannes. Dit was de zgn. doop op bekering. Een unieke situatie. (Bapt. Gesch., Blz.582, van Cent.Magd.XL,cap.4)

Theophilact van Ohrid 1055-1107 volgt met opvallende nauwkeurigheid, de mening van **Chrysostomus**, die zowel in welsprekendheid als kritiek een meester was.

Laat de woorden van **Theophilact** worden verstaan in hun ware betekenis.

Zijn getuigenis komt eenvoudig hier op neer, dat zondaren, zonen van God worden door het geloof in Christus Jezus. Dat bekering gaat vóór de doop en de doop gaat vóór de volle uitstorting van de Heilige Geest.

Dat de Geest dus toegekend wordt aan een boeteling en voor de gedoopte gelovige een zegel en onderpand is van de beloofde erfenis van het eeuwige leven.

Deze leer, evenzeer onderwezen door **Chrysostomus** in 398, als door **Theophilact** in 1070, in Antiochië en Constantinopel, als wel in Bulgarije aan de Donau, is niet in alle facetten gelijk aan de woorden van de Heilige Schrift, maar is echter zo duidelijk verwoord en hun uitspraken zijn zo verbonden met de woorden van Paulus, dat eenvoudige weerlegging onmogelijk is.

Dr. Halley zegt over de uitspraken van **Theophilact** dat deze heel weinig afwijkingen bevatten en dit getuigenis van de doop van de gelovigen zó overtuigend is, dat weerlegging niet mogelijk is.

Het opsporen van de exacte principes en praktijken van de Albigenzen is moeilijk, maar historici voegen hen vaak samen met die van de Katharen.

Voor zover wij weten was hun geloof zeer vergelijkbaar met dat van de Paulicianen, Bogomielen en Peterines. Ze zwoeren geen eed en geloofden niet in de veronderstelde wedergeboorte.

Zij leefden puur en kenden het celibaat. Deze vrome gelovigen onderwezen hun kinderen in de beginselen van de Bijbel.

12E EEUW

De **Paulicianen** vormden een religieuze stroming, **opgericht in 657** door **Paul Samosata** in het Armeense Kibossa.

Deze ontwikkelde zich naast de Rooms-Katholieke Kerk en was uitsluitend gericht op de brieven van Paulus en op de Evangeliën. Zij werden ook wel Tondrakianen genoemd naar de plaats Tondrak. Hun inzichten werkten door in de Bogomielen in de tiende eeuw. Zij maakten discipelen in bijna alle landen van Europa.

Er is een redevoering bewaard gebleven uit de twaalfde eeuw, toegeschreven aan **Isaac Catholicos van Armenië**, die de dooppraktijk van de Paulicianen weergeeft.

John Otzun, 718, spreekt van de Paulicianen, die afdalen in het doopbad (Otzun, Opera 25, Venetië, 1834) en hij vertelt verder hoe de Mohammedanen probeerden te voorkomen dat ze doopten in de stromende rivieren, uit angst dat ze de wateren zouden betoveren en ongezond maken.

“Zoals we hebben geleerd van de Heere van de universele en apostolische Kerk, zo gaan we verder en we brengen in volmaakt geloof hen toe die (tot dan) niet het heilig doopsel hebben ontvangen (dat wil zeggen, de Latijnen, Grieken en Armeniërs, die niet worden gedoopt), noch hebben geproefd van het lichaam of gedronken van het heilige bloed van onze Heer Jezus Christus. Daarom, overeenkomstig het Woord van de Heere, moeten we ze eerst tot het geloof brengen, hen ertoe bekeren en hen daarna dopen”. (pp.76,77)

Het was in het land van de Albigenzen, in de zuidelijke provincies van Frankrijk, waar de **Paulicianen** werden geïmplanteed en vandaar uit onderhielden ze correspondentie met hun broeders in Armenië.

Het geloof van de Paulicianen leefde voort in de Languedoc en langs de Rijn. In de vorm van ondergedoken christendom van de Katharen en wellicht ook van de Waldenzen.

In de lutherse reformatie komt dit Katharisme eens te meer aan de oppervlakte, met name onder de zogenaamde Wederdopers en unitarian christenen.

‘The Key of Truth’ en de “Katharen Ritueel van Lyon” leveren ons de twee grote verbindende schakels “(Key of Truth, x).

Onder de **Paulicianen** heersten baptistische denkbeelden. Zij oordeelden dat de mannen zich moesten bekeren en geloven en dan op volwassen leeftijd verzoeken om de doop, waardoor ze in de kerk zouden worden toegelaten. “Het is duidelijk,” merkt Mosheim op: “zij verwierpen de kinderdoop. Ze doopten en herdoopten door onderdompeling. Ze zouden zonder meer Wederdopers zijn genoemd”.

(Allix, de kerkelijke geschiedenis van de oude kerken van Piemonte. Oxford, 1821)

Vijanden van de **Albigenzen** dachten dat ze geen officieel kerkgenootschap vormden, omdat ze geen ambten kenden. Ze hadden geen formele-, zichtbare organisatie van ambten, enz.

De rooms-katholieke synodes te Toulouse in 1191 en in Albi in 1165 veroordeelden de Albigenzen voor hun verwerping van de kinderdoop.

20.000 MENSEN GEDOOD OP BEVEL VAN DE PAUSELIJKE GEZANT.

Tijdens de tweede kruistocht was Braziers de eerste stad die veroverd werd, welke zo'n veertig duizend inwoners had. Toen Simon de Monfort, graaf van Leicester, de abt van Ceteaux, de pauselijke legaat, vroeg wat hij moest doen met de bewoners, antwoordde de gezant: “Dood ze allemaal, God kent de Zijnen.” Op deze manier werd gedurende twintig jaren oorlog tegen hen gevoerd. Stad na stad werd ingenomen, geplunderd en verbrand.

De bloeddorstige kruisvaarders werden daartoe verplicht. Vrouwen en kinderen werden niet gespaard.

Bijna 20.000 onschuldige mensen werden gedood.

Er bleef niets van de stad over dan een rokende puinhoop. De oorlog begon met religieus fanatisme en eindigde met hebzucht en eerzucht.

In 1229 werd vrede gesloten.

De Inquisitie was klaar met haar dodelijk werk.

Dr. Emil Comba, van het **Waldensian Theological College**,

Florence, Italië, de laatste van de Waldenzer historici, zegt dat de Albigenzen alle sacramenten afwezen, behalve de doop, die zij reserveerden voor de gelovigen.

(Comba, Geschiedenis van de Waldenzen, 17 Londen, 1889). (Baptist History)

De Katharen hadden geen andere sacramenten dan het consolamentum, (dit is de doop der vertroosting), omdat dat volgens hen het enige sacrament was dat Jezus geleerd had. Tijdens de ceremonie werd God aangeropen om de zonden van de dopeling te vergeven, kreeg hij uitleg over de betekenis van het consolamentum en deed hij de belofte om zijn leven te beteren.

(Bronnen: Wikipedia-Martyrs Mirror- Baptist History)

Pierre de Bruys ca. 1100 -1131

Peter van Bruys (ook bekend als Pierre De Bruys of Peter de Bruis) was een populaire Franse godsdienstleraar, die een heresiarch (leider van een ketterse beweging) werd genoemd door de Rooms-Katholieke Kerk, omdat hij kritiek had op de kinderdoop, tegen het bouwen van kathedra-

len was en tegen de verering van kruisen.

Hij verzette zich tegen de leer van de transsubstantiatie en de werkzaamheid van de gebeden voor de doden.

Bernard van Clairvaux predikte voor een terugkeer naar de roomse orthodoxie. De leer van De Bruys werd in 1139 door het Tweede Lateraanse concilie vervloekt.

Nadat de stem van hun leermeester was verstomd, droegen zijn volgelingen, de Petrobrusianen, echter zijn visie uit. Zij erkenden een uitgetreden monnik uit Cluny, **Hendrik van Lausanne**, als zijn opvolger. De Petrobrusianen waren grondig en diep anti-rooms-katholiek wat betreft alles wat in strijd was met het Evangelie.

Dominus Roudpertus Tuiciensis Abbas (1075-1130). Hij was een 12e eeuwse theoloog, exegeet en mysticus uit het bisdom Luik. Hij was abt van de Benedictijner Sint-Heribertusabdij van Deutz (1120-1130) bij Keulen.

Rupert Tuiciensis geeft een uitstekende uiteenzetting van de doop van de Ouden.

Hij leert, dat om gedoopt te worden, men eerst moet geloven en het geloof belijden. Dat velen die zijn gedoopt met water, niet innerlijk vernieuwd zijn, omdat hun hart niet recht is. Ofschoon ze belijdenis doen met de mond en dat de ware gedoopten, van dienaren van de zonde, kinderen van God worden.

Dat het Woord van God gepredikt moest worden aan de christelijke jeugd gedurende het gehele jaar om hen voor te bereiden op de doop. Van **Rupert Tuiciensis** verschenen vele geschriften. Hij aarzelde niet om te wijzen op het verval en het bijgeloof van de roomse kerk.

Hendrik van Lausanne ca. 1080-1150

Rond het jaar 1101 was er een monnik die zijn eigen “kruistocht” hield en zich openlijk keerde tegen de kerkliturgie, de corrupte- en het immorele geestelijke- en religieuze hiërarchische stelsel, dat er toen heerste in de kerk.

Voor hem was de Bijbel de enige leidraad voor de mens. **Hendrik van Lausanne** was zijn naam. Volgelingen werden bekend als Hendrikianen.

In 1134 werd **Hendrik** door de aartsbisschop van Arles voor paus Innocentius II gebracht op het concilie van Pisa. Daar werd hem gevraagd om zijn dwalingen af te zweren. Hij werd veroordeeld tot een gevangenisstraf.

Toen **Hendrik** in 1148 naar Toulouse kwam, zond paus Eugenius III Bernard van Clairvaux naar die stad, de grote ketterjager, om hem te beschuldigen. Bernard beschrijft het effect van Hendriks prediking, zeggend: “De kerken waren verlaten, de heilsweg voor de kinderen werd toegesloten, want de genade van de doop wordt hen geweigerd en ze worden daardoor verhinderd om naar de hemel te gaan”.

Ik weet dat veel critici van het baptistisch erfgoed zeggen: “U heeft Montanisten, Novationisten, Donatisten, Waldenzen, Katharen, Paterines, Petrobrusianen en Arnoldisten genoemd, maar u

hebt niet gezegd dat elke groep ook Baptisten werden genoemd.

Dus u bent gewoon aan het speculeren dat deze gelovigen Baptisten waren.”

Mijn antwoord naar de critici is, dat we geloven dat geloof en praktijk van de Baptisten, een voortzetting is van de Bijbelse leringen en tekenen, die al bestaan sinds de tijd van Christus. De titel Baptist is erg belangrijk voor ons, want het is de titel die God Johannes de Doper gaf in het Nieuwe Testament, maar uiteindelijk is het wat u gelooft dat bepalend is of u een Baptist bent.

Dus wat voor confessioneel label zou u plaatsen op iemand:

- A. Die gelooft in de verlossing door genade.
- B. Die gedoopt wordt door onderdompeling op belijdenis van het geloof.
- C. Die de kinderdoop verwerpt als zijnde on-Bijbels.
- D. Die de doop verwerpt van de roomse kerk.
- E. Die gelooft dat de Bijbel feilloos is.

Het eerlijke antwoord is: **een Baptist.**

Peter de Bruys en **Arnold van Brescia** waren allebei begenadigde predikers en grote algemene leiders van de Baptisten.

Arnoldus van Brescia – ca. 1100-1155

Na het bestuderen van de Schrift en het overtuigd zijn van het ware kwaad van het rooms-katholicisme, begon **Arnoldus** de waarheid in de straten te verkondigen. Hij predikte tegen sacramentalisme en kinderdoop en preees volwassendoop na geloof, aan.

Arnoldus werd tenslotte geëxcommuniceerd. **Arnoldus** vluchtte naar Italië en in het Zwitserse kanton Zürich begon hij zijn leer van Schriftuurlijke hervormingen.

Eindelijk werd (in 1155) **Arnoldus** gegrepen, gekruisigd en verbrand. Zijn as werd verstrooid over de rivier de Tiber.

Tegen het jaar **1184** werden de **Arnoldisten**, **Albigenzen** genoemd, een tijdje later werden zij aangemerkt als **Waldenzen**.

Dieckhoff, één van de Duitse schrijvers over de **Waldenzen** bevestigt: “Er was een verband tussen de **Waldenzen** en de volgelingen van **Peter van Bruys**, **Hendrik van Lausanne** en **Arnold van Brescia** en ze zijn tenslotte verenigd in één lichaam in 1130, omdat ze gemeenschappelijke standpunten hadden.”

(Dieckhoff, Die Waldenser im Mittelalter, 167, 168. Göttingen, 1851) (Bronnen: Baptist History)

“**Peter Waldo**, een koopman in Lyon, in het zuidoosten van Frankrijk, ontving Christus als zijn Verlosser in 1160. Hij was een man van ongewoon karakter en extreme nederigheid. Hij bracht veel tijd door met het lezen van de Bijbel en de prediking van Gods Woord.

Hij wilde eerst niet scheiden van de Rooms-Katholieke Kerk, maar door het lezen van de Schrift, werden de dwalingen van die religie hem steeds duidelijker.

In 1176 werd hij door de Rooms-Katholieke Kerk geëxcommuniceerd, omdat hij als leek predikte,

wat in strijd was met de rooms-katholieke leer.

Zoals **Waldo** groeide in de Heere, werd zijn geloof zeer vergelijkbaar met dat van een Baptist. Hij zette zijn prediking voort in Frankrijk en Italië. Degenen die zijn prediking volgden stonden bekend als **Waldenzen**.

Het lijkt waarschijnlijk dat **Peter Waldo** op oude leeftijd in Bohemen gestorven is. In deze tijden van vervolging verspreidden de **Waldenzen** zich over een groot deel van de destijds bekende wereld. Wat betreft de **Waldenzen**, in de dalen van Piemonte.

Er is reden om te geloven dat oorspronkelijk de meerderheid van hen Baptisten waren, hoewel zij varieerden in inzichten”.

Het aantal **Paulicianen** nam voortdurend toe en ze trokken al snel de aandacht van hun vijanden. In het jaar **690** werd hun leider **Constantijn** gestenigd tot hij stierf, op bevel van de keizer. De opvolger van Constantijn werd verbrand.

De **keizerin Theodora** stelde een vervolging in waardoor 100.000 **Paulicianen** in het Griekse Armenië hun leven zouden hebben verloren.

Veel historici, naast **Gibbon**, zoals **Muratori** en **Mosheim**, beschouwen de **Paulicianen** als de voorlopers van de **Albigenzen**, en in feite, als dezelfde categorie gelovigen.

Conybeare zegt: “De kerk heeft altijd vastgehouden aan het symbool van geestelijke wedergeboorte in de doop, hoewel door het dopen van baby’s het al lang geleden is verdraaid en de essentie van de doop is verlaten.”

In ongeveer **1146** vinden we gemeenten van de **Nieuwe-Testament- Baptisten** in Keulen en Bonn, Duitsland.

Rooms-katholieken noemden ze de **Katharen**. Deze Duitse christenen spraken zich openlijk uit tegen de kinderdoop en de dwaalleer van het vagevuur.

We leren van **Fox**, op gezag van **Robert Gulsborne**, dat in de tijd van **Hendrik II**, in het jaar **1158**, twee eminente **Waldenzen** predikers, **Gerhardus** en **Dulcinus**, in Engeland kwamen om het evangelie te verspreiden.

Aartsbisschop **Usher** zegt dat “een aantal van **30 Waldenzen**, die uit Frankrijk kwamen, werden aangehouden en op bevel van de koning in het voorhoofd met een sleutel of heet ijzer werden gemerkt. Zij werden gezeseld en door de straten van de stad gevoerd. Hun kleren moesten worden afgesneden tot op hun gordels en ze werden vervolgens naar de open velden gedreven. Iedereen werd verboden hen onderdak of ondersteuning te geven. Dit was midden in de winter en zij kwamen allemaal om door honger en kou.”

“Deze “sekte”, zegt **Willem van Newbury** in zijn geschiedenis van Engeland, werd genoemd de **Publicani**. Zij kwamen oorspronkelijk uit Gascogne en die, omdat ze zo talrijk waren als het zand van de zee, zowel Frankrijk, Italië, Spanje en Engeland onveilig maakten.”

[Fox, Handelingen en Monumenten, vol. i. p. 262]

De **Waldenzen** kwamen in Holland in 1182 en in het jaar 1233 waren ze verspreid over geheel Vlaanderen.

Velen van hen waren wevers van beroep en **Ten Cate** zegt dat op een later tijdstip alle weefopdrachten in handen waren van de Baptisten.

Ypeij en **Dernmunt** zeggen: “De **Waldenzen** verspreidden zich in Nederland en zouden het zout der aarde kunnen worden genoemd, zo correct waren ze in hun opvattingen en vrome levenswijze.

De **Mennonieten** zijn uit hen voortgekomen. “Het is onbetwistbaar dat ze de kinderdoop afwezen en alleen de volwassen doop praktiseerden”.

(Ypeij en Dermount, Geschiedenis der Nederlandsche Hervormde Kerk, I. 57, 141)

13^E EEUW

In 1218 beschuldigden de pausgezinden een zekere **Bargardus**, te Erfurt in Duitsland, van ketterij. Aangezien hij in de Bijbelse leer bleef volharden en van het pauselijke bijgeloof niets wilde aanvaarden, werd hij verbrand.

Guilhabert de Castres (1150-1240) was een Kathaarse edelman en een beroemd arts in het gebied van Carcassone.

Hij trok al predikend, zegenend en dopend rond. De Kathaarse gelovigen uit de lagere standen waren zijn vurigste aanhangers.

In 1243 komt er een derde Kruistocht.

Château de Montségur, het laatste bolwerk van **de Katharen**, valt in 1244. Er worden 215 volgelingen van de Katharen omgebracht op de brandstapel.

Met de verovering van Montségur zijn de hoogtijdagen van het Katharisme voorbij.

De Patarine kerk van Albi (Frankrijk), waardoor deze Waldenzen, Albigenzen werden genoemd, bestond in 1259 uit 500 leden, die van Concorezzo meer dan 1500- en van Bagnolo 200 leden.

De bisschop van Vercelli klaagde voortdurend over deze mensen, die hij Katharen en Patarines noemde.

De Engelsen bezaten in die tijd Guienne (1210) en begonnen de **Waldenzen** te helpen, die ijverig bezig waren hun geloof te verdedigen, onder leiding van **Walter en Raymond Lollard**. Volgens Clark's Martyrology (pagina 111) werd **Walter** in 1322 in Keulen verbrand.

Dat was twee jaar voor de geboorte van Wycliffe.

14^E EEUW

In 1330 werden de **Waldenzen** sterk onderdrukt door de inquisiteurs in de koninkrijken van **Bohemen en Polen**. De inquisiteur **Castelazzo** bezocht in 1332 Angrognia en ontdekte dat er samenkomsten waren die bezocht werden door soms wel 500 mensen.

In de 14e eeuw zijn veel **Waldenzen** geëmigreerd naar **Calabrië** in de zuidoostelijke “teen” van Italië. Toen de vervolging begon, vluchtten de Waldenzen naar de bossen. Roomse soldaten joegen op de Waldenzen als wilde dieren en zij werden door de soldaten gedood.

Jacob Mehrning zegt in 1394: “Dat de kerk van de Waldenzen, na haar oorsprong in Frankrijk en door de gewelddadige vervolging in dat land, wijd en zijd in Bohemen, Polen, Lombardije, Duitsland, Nederland en elders verspreid is en daar bleef vanaf de 12e eeuw tot het jaar 1545. Zoals is vastgelegd in de Bibliotheca Patrum, Tom. 15, p. 300, lerende de ongeldigheid van de kinderdoop.”

(Sleidanus Reactie. 16, Jac. Mehrn, Bapt. Hist., blz. 737, en H. Mont. Nietigh., blz. 86.)

Guillaume Bélibaste (geb. 1280) geldt als de laatst verbrande Kathaarse volgeling. Hij werd op de brandstapel omgebracht in 1321 in Villerouge-Termenès. In dit plaatsje is nu, met financiële steun van de Europese Gemeenschap, een museum opgericht dat geheel aan hem en het Katharisme is gewijd.

John Wycliffe 1324-1384 Wycliffe was een nederige, moedige boerenzoon en werd bekend als de “Morgenster van de Reformatie”.

Wycliffe sprak zich in zijn lezingen en boeken uit tegen de corruptie die aanwezig was in de Rooms-Katholieke Kerk. Hij was het niet eens met de leer. Hij geloofde niet in de transsubstantiatie. Hij geloofde dat de Bijbel de enige regel moet zijn voor geloof en praktijk. Hoewel hij niet geloofde dat de kinderdoop verplicht zou moeten zijn, zou hij zich er niet tegen verzet hebben. Andere schrijvers en ook rooms-katholieken menen dat Wycliffe wel de kinderdoop verwierp. Om deze redenen haatte de Rooms-Katholieke Kerk hem.

Eén van **Wycliffe's** grootste werken tijdens zijn leven, was de vertaling van de Bijbel in de algemene Engelse taal. Dit werk heeft hij in 1382 afgerond. **Dat was de allereerste Bijbel ooit in het Engels vertaald.** De laatste herzieningen werden voltooid in 1388, kort na zijn dood.

Wycliffe heeft gezegd, dat de doop alleen maar genade betekent, die eerder was gegeven. **Walden**, die tegen de Wycliffieten of Hussieten in het begin van de jaren 1400 schreef, noemde **Wycliffe**: “één van de zeven kopen die uit de bodemloze put kwamen, voor het weigeren van de kinderdoop.

Dit is de ketterij van de Lollards, van wie hij een groot leider was”. (Danver 's verhandeling, blz.2, 287, door Joseph Ivimey, Geschiedenis van de Engelse Baptisten, 1811 aangehaald, I, blz.72)

Raynard Lollard was de leer van de **Waldenzen** toegedaan. Hij was daarvoor echter een Franciscaner monnik en een vijand van de Waldenzen. Hij werd gepakt door de inquisiteurs nadat hij ijverig het Evangelie had verkondigd en werd in Keulen verbrand.

Door hem werden de **Wycliffieten** in Engeland, Lollards genoemd en hij was het die de Engelsen, die in Guienne woonden, onderwees in de leer van de Waldenzen.

Hiëronymus van Praag 1379-1416 Tsjechisch: Jeroným Pražský, (Praag, 1379 -Konstanz, 30 mei 1416) was een Boheems geleerde en medeoprichter van de Hussieten, in sommige opzichten net zo radicaal als Johannes Hus. Ook was hij aanhanger van John Wycliffe.

15^E EEUW

Johannes Hus 1369-1415 (Tsjechisch: Jan Hus) (Husinec, ca. 1369/1370 -Konstanz, 6 juli 1415). Hus werd geboren in het Boheemse gehucht Husinec.

Hus ontpopte zich als wonderkind. Toen hij op 16-jarige leeftijd ging studeren in Praag, maakte hij een academische bliksemcarrière. Op zijn 20e was hij meester in de letteren. Op zijn 21e meester in de filosofie. Op zijn 23e doctor in de letteren. Vier jaar later was Hus rector van de faculteit filosofie en op z'n 29e werd hij rector magnificus van de universiteit van Praag. Hus legde in 1398 de priestergerolte af en ging vanaf 1402 preken in de kapel Bethlehem.

Hij koos er bewust voor om in het Tsjechisch te preken. Koningin Sophia, de tweede vrouw van Wenceslaus, ging wekelijks bij hem biechten en maakte hem hofkapelaan.

Hus was kritisch op misstanden binnen de Rooms-Katholieke Kerk.

De belangrijkste grieven die Hus aan de kaak stelde, waren de wijdverbreide simonie (koop of uitruil van ambten), corruptie en de handel in relieken en aflaten.

In 1409 werd **Hus** geëxcommuniceerd door aartsbisschop Zbynek van Praag, maar ingrijpender was het Grote Anathema dat paus Johannes XXIII in 1412 uitsprak. Het Anathema was in feite een dwingende banvloek. Het enige dat het Grote Anathema niet kon afdwingen was gevangenne, iets dat koning Wenceslaus ook pertinent weigerde.

Maar onder deze omstandigheden kon Hus weinig anders doen dan Praag verlaten. Hij bleef prediken en kwam ook geregeld voor korte verblijven terug naar Praag. Maar zijn positie moest door hogere regionen worden beoordeeld.

De gelegenheid werd Hus aangereikt door Wenceslaus' broer **Sigismund**, rooms koning en keizer van het Duitse Rijk, **die Hus een vrijgeleide – de salvus conductus – beloofde** als hij zou getuigen voor het Concilie van Konstanz.

Toen paus Johannes XXIII in november arriveerde, liet hij Hus, ondanks de vrijgeleide van keizer Sigismund, gevangennemen. Sigismund, die uit Aken naar Konstanz reisde, was woedend, maar deed niets om Hus op vrije voeten te stellen. Wel liet Sigismund bij zijn aankomst in Konstanz, paus Johannes XXIII gevangenzetten in een franciscaner klooster. Ironisch genoeg pal tegenover de cel van Jan Hus.

In de tussentijd broeide het in Bohemen. In april 1415 ontving keizer Sigismund een petitie, getekend door 50 Boheemse edelen, waarin de keizer aan zijn salvus conductus (vrij geleide) werd herinnerd. In mei kwam een nieuwe petitie, nu getekend door 250 prominenten uit Bohemen, Moravië en Polen, met dezelfde strekking en het verzoek om Hus onmiddellijk vrij te laten.

Keizer **Sigismund** negeerde de oproep en greep niet in toen het Concilie, **Jan Hus** tot de dood op de brandstapel veroordeelde. Een vonnis dat op 6 juli 1415 werd voltrokken.

Savonarola 1452-1498

Hij predikte indringend dat de Rooms-Katholieke Kerk moest terugkeren naar de leer van het Nieuwe Testament. Daarom haatte de rooms-katholieke kerk hem. In 1498 verordende Paus Alexander VI dat **Savonarola** moest sterven. Op de 23 mei 1498 verbrandden zij hem op de brandstapel in Florence, Italië.

Sir John Oldcastle, Lord Cobham, werd ten gevolge van zijn verbondenheid met de leer van Wycliffe beschuldigd van ketterij en veroordeeld om te worden opgehangen en verbrand. Dit werd uitgevoerd in Lincoln's Inn Fields, 1419.

We weten weinig over John Oldcastle, een Welshman van groot vermogen en grote toewijding aan Christus, maar historici zeggen dat, vlak voor zijn dood, hij devoot op zijn knieën viel en God vroeg om zijn vijanden te vergeven. Hij werd boven een vuur opgehangen aan kettingen totdat het vuur hem verteerd had.

16E EEUW

De 16e eeuw is een eeuw die veel hervormers heeft voortgebracht. Het trieste is echter dat deze hervormers zelf niet radicaal waren in het toepassen van de hervormingen. In bepaalde aspecten van de geloofsleer bleven zij de rooms-katholieke leer volgen, zoals het dopen van zuigelingen en de transsubstantiatie van het Heilig Avondmaal.

Ook de vervangingsleer, dat de kerk in de plaats was gekomen van Israël en de haat tegen de Joden, bleef veelal bestaan.

Zeker was dit het geval bij de hervormers Luther en Calvijn. Daarbij kwam ook nog dat zij, evenals de roomsen dit deden, ieder die het niet met hun eens was, gingen vervolgen.

Jacob Mehrning (ca. 1648):

“We hebben dus de informatie, dat er zelfs tot op de dag van vandaag broeders en christenen in Thessalonica zijn, die het met de Mennisten eens zijn in alle artikelen betreffende de geloofsleer, ook in die van de doop. Twee van hen, die er nog in de tijd van onze vaders waren, spraken met de broeders in Moravië en spraken ook in Nederland met de broeders, die uitdrukkelijk verklaarden, dat zij nog steeds, in goede staat verkerende, originelen in Thessalonica bewaarden van de twee brieven van Paulus aan de Thessalonicenzen. Ook dat veel van hun broeders nog in leven waren, hier en daar in Ethiopië, Griekenland en over andere oosterse landen verspreid.

Evenals andere christenen, die net als zij, door God werden bewaard en aan dezelfde leer bleven vasthouden en ook aan de ware praktijk van de doop. Onafgebroken vanaf het begin van de apostelen tot aan deze tijd”. Bapt. Hist., blz. 739

Hans Denck 1495 -1527 had evenals Balthasar Huebmaier een universitaire opleiding genoten en werd onder zijn invloed bekeerd tot het Baptisme.

Denck was één met Huebmaier in zijn aanval tegen de leer dat we niet in staat zijn om te kiezen vanwege de zonde en de predestinatie (uitverkiezing) van Luther. Hij ging toen naar St. Gallen, waar hij betrokken werd bij de baptisten beweging en ging vervolgens naar Augsburg, waar hij

werd gedoopt door Baltasar Huebmaier.

In 1526 kwam hij naar Straatsburg, waar hij verbleef bij Ludwig Haetzer. Hij werd toch verbannen en moest door Zuid-Duitsland en Zwitserland reizen totdat hij toevlucht vond in Bazel bij Juan Ecolampadio.

Wolfgang Ullmann 1500-1530, eigenlijk Wolfgang Schorant (* 1500 in St. Gallen, † 1530 in Waldsee,), was een Zwitserse baptisten voorganger.

In 1525 liet hij zich door **Conrad Grebel** in de Rijn bij Schaffhausen dopen. Samen met Lorenz Hochrütiner nam hij het nu op voor de zaak van de Baptisten. Als gevolg daarvan werd Ullmann herhaaldelijk opgepakt en uit de stad verbannen.

Later ging hij naar Moravië. Toen hij probeerde vandaar uit, zijn St.Galler geloofsgenoten te redden, werd hij met tien gelijkgezinde mensen in Waldsee gearresteerd en in 1530 verbrand. Waaronder zijn eigen broers. Dapper en resoluut gaven zij hun leven als een getuigenis, dat hun geloof en doop waren gebaseerd op de Goddelijke Waarheid.

Lorenz Hochrütiner 1490-1528. Toen hij in november 1523 deelnam aan de eliminatie van de kruisen in Stadelhofen (nu onderdeel van Zürich) met Klaus Hottinger, werd hij verbannen uit de stad.

Zijn zoon Jacob Hochrütiner was ook een Baptist. Hij ging in 1527 naar Bern, maar werd daar spoedig verbannen.

Leonhard Keyser 1525 was in Beieren een geleerd rooms-katholiek priester, die de geschriften van Zwingli en Luther onderzocht en ook naar Wittenberg ging, waar hij met de geleerde doctoren sprak en het Avondmaal met hen vierde.

Teruggekeerd naar Beieren, onderzocht hij de vrucht van het werk en de leer van de Baptisten, evenals van Zwingli en Luther en voegde zich onder het kruis bij de afgescheiden Kruisdragerskerk van de Baptisten in het jaar 1525.

Hij stelde zich terstond in hun dienst met grote kracht en ijver. Hij stond onverschrokken tegenover alle tirannie waaronder de gelovigen te lijden hadden: door middel van verdrinking, verbranding en doordat ze op andere wijzen ter dood gebracht werden:

“Allen die godvruchtig willen leven in Christus, zullen vervolgd worden”. 2 Timotheüs 3:12

Balthasar Huebmaier 1480-1528 werd geboren in Friedberg, Beieren (nabij Augsburg) rond 1480. In 1512 behaalde hij een doctoraat aan de Universiteit van Ingolstadt onder John Eck. Hij werd vice-rector van de universiteit in 1515.

Huebmaier stond wijd en zijd bekend als een dienstknecht van God. Hij verliet de universiteit van Ingolstadt voor een pastoraat in de Rooms-Katholieke Kerk van Regensburg in 1516. In 1518 beval Maximilian I aan **Huebmaier** dat hij moest stoppen met de Joden te vervolgen.

Huebmaier hield zich daar niet aan en in 1519 werden ca. 500 Joden uit Regensburg verdreven en werd hun synagoge verwoest, nadat men eerst de inventaris had verwijderd.

Later werd op die plaats een rooms-katholieke kapel gebouwd omdat er een wonder zou zijn

gebeurd. Toen dit allemaal plaats vond was **Huebmaier** nog geen Baptist.

In **1522** maakte hij kennis met **Heinrich Glarean**, (leraar van Conrad Grebel) en Erasmus in Basel. In maart 1523 had Huebmaier in Zürich een ontmoeting met Ulrich Zwingli. Huebmaier keerde terug naar Regensburg vanaf december 1522 tot maart 1523.

Tijdens zijn ambtstermijn ontmoette hij daar een groep Lutheranen en had, wat sommigen noemen, een bekeringservaring.

Hij kwam later tot de overtuiging dat de ware doop, de doop op het geloof is, door onderdompeling. Hij werd daarvoor aangeklaagd.

Het stadsbestuur van Waldshut schreef een brief aan de ambtenaren in Ensisheim en verklaarde **Huebmaier** onschuldig en verder dat hij helder en duidelijk de Schrift verkondigde. In 1525 trouwde hij met **Elizabeth Hügline van Reichenau**, een trouwe en moedige vrouw, die samen met hem zou dienen en delen in het martelaarschap. Hij begon met het houden van diensten, waar kinderen gezegend werden in plaats van gedoopt.

De Baptist **Wilhelm Reublin**, aangekomen in Waldshut in 1525, was verdreven uit Zürich. In april werden **Huebmaier** en zestig anderen in Waldshut door Reublin gedoopt. Huebmaiers toegewomen baptistische inzichten deden hem in ongenade vallen bij keizer Ferdinand.

Het was deze rivaliteit die uiteindelijk zou leiden tot **Huebmaiers** martelaarschap. Huebmaier ging aanvankelijk naar Schaffhausen om bescherming te zoeken bij de keizer tegen zijn vervolging.

In **december 1525** vluchtte **Huebmaier** opnieuw naar Zürich om aan het Oostenrijkse leger te ontsnappen. In plaats van hem een toevlucht te bieden, liet Zwingli hem arresteren. Terwijl hij gevangen zat, verzocht Huebmaier om een dispuut over de doop. Deze werd toegekend. Krachteloos door zijn ernstige ziekte en in een moment van zwakte, ging **Huebmaier** akkoord met een herroeping van zijn visie op de doop. Hem werd opgedragen, dat hij die herroeping moest lezen in de Fraumünster kerk de volgende zondag, nadat Zwingli die ochtend had gepreekt.

De vernederde prediker was niet in staat om de Bijbelse leer van de doop in het openbaar te herroepen. Na de preekstoel te hebben beklommen in de Fraumünster kerk, verklaarde hij dat hij deze niet zou herroepen en begon uit te leggen waarom hij het niet eens was met de kinderdoop. Zwingli onderbrak hem snel en hij werd meegenomen om te worden gemarteld. Na zeven maanden gemarteld te zijn, waren zowel Huebmaier als de Zuricher ambtenaren totaal murw gemaakt en geprest tot een onoprechte herroeping. Hij las de herroeping voor in drie kerken in dat gebied en hij mocht Zürich eind april verlaten.

Na een kort verblijf in Augsburg, waar hij **Hans Denck** doopte, een toekomstige baptisten leider, ging **Huebmaier** naar Moravië, naar Nikolsburg, een toevluchtsoord voor Baptisten. Zijn daad van verloochening beroerde hem diep en bracht zijn korte Apologie voort in 1526, waarin hij stelt: "Ik mag mij vergissen. Ik ben een mens, maar een ketter kan ik niet zijn,... O God, vergeef mij mijn zwakheid".

“Zij die de kinderdoop praktiseren”, zei **Huebmaier**, ”beroven ons van de ware doop.... Men moet zuigelingen niet dopen.... Kinderdoop is een misleiding, uitgevonden door mensen.... De besprenkeling van zuigelingen is geen doop, noch is het een dergelijke naam waard.”

In zijn laatste polemische geschrift (over de kinderdoop), veroordeelt hij niet alleen de kinderdoop maar verklaart zelfs dat het eigenlijk het kind kwaad doet.

In **Nikolsburg** maakte **Huebmaiers** prediking al snel bekeerlingen tot het Baptisme uit de groep van Zwinglianen die in dat gebied woonden.

Leonhard von Liechtenstein, heerser van Moravië, nodigde Simprecht Sorg uit Zürich uit om zijn drukkerij naar Nikolsburg te verhuizen om daar de werken van Huebmaier te kunnen drukken. Huebmaier droeg ongeveer twaalf werken aan de familie Liechtenstein over.

Het politieke fortuin keerde zich echter en keizer Ferdinand I, van wie Huebmaier al een vijand geworden was in Waldshut, kreeg de controle in handen over Bohemen, zodat derhalve **Huebmaier** opnieuw in het rechtsgebied van Ferdinand I kwam. Huebmaier en zijn vrouw werden gevangen genomen en door de Oostenrijkse autoriteiten meegenomen naar Wenen. Hij werd gemarteld en berecht voor ketterij en veroordeeld.

Op 10 maart 1528 werd hij naar het plein gebracht om te worden verbrand. Zijn vrouw drong er bij hem op aan om standvastig te blijven. Drie dagen na zijn terechtstelling werd zijn vrouw, met een steen gebonden rond haar nek, verdrinken in de rivier de Donau.

Georg vom Haus Jacob (Georg Cajacob, beter bekend als **George Blaurock (c.1491 - 6 september 1529)**, was met Conrad Grebel en Felix Manz oprichter van de Zwitserse Broeders in Zürich. George Blaurock werd geboren in 1491 in Bonaduz in Graubünden, Zwitserland. Hij werd opgeleid aan de universiteit van Leipzig en diende als priester de Rooms-Katholieke Kerk tot aan zijn bekering tot het Baptisme.

George Blaurock werkte nauw samen met **Felix Manz**. Totdat Manz in Zürich werd gevangengenomen en gemarteld, op 5 januari 1527. Op diezelfde dag werd Blaurock ook ernstig mishandeld en permanent verbannen uit Zürich. Hij bleef arbeiden in Bern, Biel, Graubünden en Appenzell. Na zijn arrestatie en verbanning in april 1527, verliet Blaurock Zwitserland om nooit meer terug te keren.

In 1529 werd hij voorganger van de gemeente in de Adige Vallei (nu Zuid Tirol in Noord Italië), nadat hun vroegere predikant Michael Kürschner was verbrand op de brandstapel. Blaurock had een zeer gezegende bediening in Tirol. Vele gelovigen werden gedoopt en vele gemeenten werden gesticht.

In augustus werden hij en Hans Langegger gearresteerd door Innsbruckse autoriteiten. In gevangenschap werden zij gemarteld om informatie los te krijgen.

Op 6 september 1529 werden **Blaurock en Langegger** verbrand op de brandstapel in de buurt van Klausen.

Conrad Grebel (ca. 1498-1526), zoon van een vooraanstaande Zwitserse koopman en wethouder.

Hij was mede-oprichter van de Zwitserse Broeders. In 1963 werd een Mennonite University College naar hem vernoemd in Waterloo, Ontario Canada.

Grebel doopte in februari Wolfgang Ulimann door onderdompeling in de rivier de Rijn. Ulimann was in St. Gall en Grebel reisde er in het voorjaar heen. Conrad Grebel en Wolfgang Ulimann predikten enkele maanden met veel zegen in het gebied van St. Gall. In de zomer ging hij naar Grüningen en predikte ook daar met veel zegen.

In oktober 1525 werd hij gearresteerd en gevangen gezet. In de gevangenis was Grebel in staat om een verdediging van de Baptisten visie op de doop voor te bereiden. Met de hulp van enkele vrienden ontsnapte hij in maart 1526.

Hij nam zijn bediening weer op en was op een gegeven moment in staat om zijn brochure gedrukt te krijgen. Grebel ging naar het Maienfeld, een gebied in het kanton Graubünden waar zijn oudste zus woonde. Kort na aankomst stierf hij.

Hans Hut 1490 – 1527 Op Pinksteren 1526 werd hij gedoopt in Augsburg door Hans Denck.

Hans Hut ging naar Nikolsburg, een centrum van Baptisten, waar nog meer predikanten en leraren werden aangesteld om het Woord van God uit te dragen, namelijk: Oswald Glait, Hans Spittelmaier, Christian Rotmantel, Klein Utz (Little Utz) en Gross Utz (Big Utz), Hans Werner, Andreas Moezel, en Strutzel, van wie sommigen eerder predikers waren geweest.

In augustus 1527 was **Hans Hut** een belangrijk deelnemer aan de Martelaren Synode in Augsburg, een bijeenkomst van 60 Baptisten. Hut werd gearresteerd, samen met de groep Baptisten. Hans Hut werd vreselijk gemarteld en overleed door verstikking, als gevolg van een brand in de Augsburgse gevangenis op 6 december 1527.

Jacob Hutter 1500 - 1536 was een Tirolse Baptisten voorganger en oprichter van de Hutteriten gemeenschap.

Hutter ging naar Moravië in 1533, toen de vervolging van de Baptisten in Tirol op haar hoogtepunt was. Veel Baptisten uit de Pfalz, Schwaben en Silezië kwam ook naar Moravië.

In 1535 verdreef de Moravische regering alle Baptisten uit Moravië en ze verspreidden zich naar de omliggende landen.

Hutter ging terug naar Tirol, waar hij werd gearresteerd op 30 november 1535 in Klausen en naar het kasteel Branzoll gebracht. Op 9 december 1535 werd **Hutter** verplaatst naar Innsbruck, waar hij werd ondervraagd en onder druk gezet om zijn principe te herroepen. Zelfs onder zware martelingen zou hij deze niet herroepen of de namen onthullen van andere Baptisten.

Hutter werd veroordeeld tot de dood door verbranding en overleed op 25 februari 1536 op de brandstapel in Innsbruck, aan de voorzijde van het Gouden Dak.

Volgens de "Hutterian Chronicle" werden in Tirol in totaal 360 Baptisten geëxecuteerd.

Op 25 februari 2007 heeft de kerkelijke gemeenschap, drie groepen Hutteriten uitgenodigd om samen een herdenkingsplechtigheid bij het Gouden Dak te houden en een gezamenlijke gebedsdienst in het oude stadhuis in Innsbruck.

Er zijn nu nog kolonies Hutterian Brothers in de USA.

Felix Manz 1498 - 1527 was een medeoprichter van de oorspronkelijke Zwitserse Broeders, een Baptisten Gemeente in Zürich, Zwitserland. **Manz** werd geboren in Zürich en stierf in Zürich. Op 7 maart 1526 had de gemeente Zürich een edict uitgevaardigd dat, indien volwassenen worden herdoopt, dit gestraft zou worden door verdrinking.

Op 5 januari 1527 werd **Manz** het eerste slachtoffer van dit edict en de eerste Zwitserse Baptist die werd gemarteld door de handen van andere protestanten.

Men leidde hem weg van de Wellenburg in een boot. Onderwijl prees hij God en predikte aan de mensen het Evangelie. Een gereformeerd predikant ging mee, met als doel om hem tot zwijgen te brengen en in de hoop dat hij van gedachten zou veranderen en zijn geloof zou herroepen. Manz's broer en moeder moedigden hem aan om stand te houden en te lijden om Jezus' wil. Hij werd in een boot naar de rivier de Limmat gebracht. Zijn handen en knieën waren gebonden aan een paal.

Hij werd omgebracht door verdrinking in het meer van Zürich. Zijn laatste woorden waren: "In uw handen, o God, bevel ik mijn geest."

Pilgram Marpeck ca. 1500 – 1556 Registraties van Marpecks bekering tot Baptist zijn niet bewaard gebleven. Het is bekend dat hij in zijn positie als mijnbouw-magistraat van aartshertog Ferdinand, mijnwerkers moest aangeven die sympathie hadden voor het Baptisme.

Leonhard Schiemer werd door de autoriteiten geëxecuteerd, twee weken voordat Marpeck zijn mijnbouwplaats op 28 januari 1528 verliet.

Van 1528-1532 woonde **Marpeck** in Straatsburg, waar hij twee jaar als opzichter bij een houthandel werkte, voordat hij uit de stad werd verbannen vanwege zijn activiteiten als Baptist. De volgende 12 jaar trok hij als een zwerver door Zwitserland en reisde naar Tirol, Moravië, Zuid-Duitsland en de Elzas.

Er wordt verondersteld dat hij Baptisten gemeenten heeft gevestigd in deze gebieden.

In 1544 werkte Pilgram **Marpeck** in het stadsbos van Augsburg. Op 12 mei 1545 was hij werkzaam als stad-ingenieur, een functie die hij hield tot zijn dood in december 1556. Ondanks het feit, dat hij door de leiding van de stad berispt werd en waarschuwingen kreeg, zette **Marpeck** zijn werkzaamheden als voorganger onder de Baptisten voort.

Pilgram Marpeck trouwde **Sophia Harrer** en zij kregen één kind. Na haar dood trouwde hij met een vrouw genaamd Anna. Ze hadden geen nakomelingen, maar wel drie kinderen geadopteerd.

Interesse voor het leven en denken van **Marpeck** heeft een grote opleving veroorzaakt in de laat 20e- en vroeg 21e eeuw.

De ontdekking van het **Kunstabuch**, een collectie werken van **Marpeck** en zijn kring, heeft bijgedragen aan deze opleving.

Uitvoerige monografieën geven een beschouwing over zijn hermeneutiek (William Klassen), zijn sociale denken (Stephen Boyd), zijn christologie (Neal Blough), en zijn theologische methode (Malcolm Yarnell).

Voor **Marpeck** is de Bijbelse doop het beste getuigenis van het nieuwe leven dat voortkomt uit de innerlijke verandering van de christen: de wedergeboorte.

(Jörg Maler's Kunstbuch. Writings of the Pilgram Marpeck Circle, Edited by John D. Remple, 2010 Pandora Press Kitchener, Ontario)

Jörg Maler 1500-1562 Jörg Probst Rothenfelder, schilder Jörg, waarschijnlijk geboren in Augsburg, waarschijnlijk gestorven in St. Gallen.

Hij was kunstschilder in Augsburg en behoorde bij de Baptisten beweging. Hij verwierf bekendheid door zijn verzameling van Baptisten geschriften, waarmee hij het zogenaamde Kunstboek heeft samengesteld.

Hans Schlaffer, een Baptisten martelaar, hoog gewaardeerd door Baptisten als een echte prediker van het Woord van God en een hoogbegaafd man. Vanuit Regensburg ging hij zuidwaarts naar het Inntal in Tirol, naar Brixlegg en Rattenberg, waar hij enkele familieleden had. Maar na een kort verblijf vertrok hij wegens ziekte in de richting van Hall aan de Inn. Onderweg woonde hij een bijeenkomst van de Baptisten bij in de mijnbouw stad Schwatz aan de Inn, een paar mijl ten westen van Rattenberg, op 5 december 1527.

Daar werd hij gevangen genomen door de autoriteiten en opgesloten in het nabijgelegen Frundsberg kasteel, samen met broeder Leonhard Frick (of, zoals het Kunstbuch hem noemt, Funck). Na deze en andere gebeurtenissen, toen hij al enige tijd in de gevangenis had gezeten, en niet kon worden verplaatst, werden hij en zijn medegevangene en broeder ter dood veroordeeld en geëxecuteerd met het zwaard in Schwatz op 4 februari 1528.

Zij getuigden op deze wijze met hun bloed van de Goddelijke Waarheid.

Ambrosius Spittelmayr 1497- 1528 Ambrosius Spittelmayr (Spittelmaier) was een vroegere Baptisten leider, een burger van Linz, Opper-Oostenrijk.

Hij had een universitaire opleiding en beheerste het Latijn. Geboren rond 1497 in Linz, waar hij werd gedoopt en de opdracht kreeg van **Hans Hut** om te prediken op 25 juli 1527. Hij werkte als Baptisten voorganger in de buurt van Linz tot ongeveer twee weken na zijn doop. Daarna werd hij gedwongen om te vluchten. Hij reisde naar Augsburg, Neurenberg, Schwabach en Gunzenhausen, predikte en doopte, totdat hij aankwam in Erlangen, waar hij gevangen werd genomen op 9 september 1527.

Na zijn eerste proces werd hij overgeplaatst naar Ansbach en op 2 oktober naar Cadolzburg, waar hij werd gemarteld en vastgebonden en uiteindelijk onthoofd op 6 februari 1528.

Hij moet niet worden verward met **Hans Spittelmaier**, Baptist te Nikolsburg en medewerker van **Balthasar Huebmaier**.

Wolfgang Brandhuber was een Baptist en een martelaar, een gezegend leider van de Baptisten in Opper-Oostenrijk. Er is weinig bekend over het eerste jaar van zijn toetreding tot de Baptisten. Hij werd geboren in Passau, waar hij predikte en doopte in 1527. De werkperiode van Brandhuber was kort.

In 1529 werd hij gevangen genomen te Linz met 70 leden en werd gemarteld, samen met zijn collega-voorganger **Hans Niedermayer**.

Hans Schlaffer, die kennis had gemaakt met Brandhuber in Regensburg in 1527 en onthoofd werd in 1528 bij Schwatz in Tirol, zei: “dat hij niets anders in hem had gevonden dan een vurige ijver voor een vroom christelijk leven.”

Zijn opvolger was Peter Riedemann, die later de leider werd van de Hutteriaanse Broeders in Moravië.

Peter Riedemann 1506 – 1556 werd geboren in 1506 in Hirschberg, Silezië, Duitsland, waar hij het vak van schoenmaker leerde.

In 1529 werd hij voor het eerst gevangen genomen in Gmunden vanwege zijn doop principe. **Riedemann** werd ingezegend als “Dienaar van het Woord” in 1529.

Tijdens zijn gevangenisstraf van drie jaar (1529-1532) schreef Riedemann zijn eerste grote leerstellige werk, “Rechenschaft unseres Glaubens geschrieben zu Gmunden im Land ob der Enns im Gefencknus”, een werk van diepe, geestelijke kwaliteit.

In 1532 ontsnapte Riedemann uit de gevangenis. Hij werkte eerst samen met de **Broeders** in Linz, maar al spoedig voegde hij zich bij de Hutteriaanse broederschap in Moravië.

Van 1533-1537 werd hij opnieuw gevangen gezet in Nürnberg omwille van zijn geloof. Er is weinig over hem bekend in deze periode. In juli 1537 werd hij vrijgelaten uit de gevangenis op zijn belofte niet te preken in Nürnberg en keerde via Opper-Oostenrijk terug naar Moravië.

In Hessen lijkt zijn bediening zeer zegenrijk te zijn geweest, omdat een groot aantal mensen (90-100) hun weg vonden naar Moravië. Sommige van deze nieuw gewonnen leden werden tijdens de reis gevangen gezet in Württemberg.

Riedemann troostte ze als een echte herder. **Riedemann** overleed in december 1556 op de Bruderhof van Protzko, Slowakije, in de leeftijd van vijftig jaar, na gedurende 27 jaar een dienaar van het Goddelijk Woord te zijn geweest.

Rudolf Wolkan, (Lieder, 185-206), beschouwt Riedemann als de grootste Hutteriaanse hymne schrijver. De liederen zijn te vinden in tal van Hutteriaanse liedboeken, in zowel Europa als Amerika.

Het waren **Adam Schlegel** en **Hans Both**, die beiden vanuit de Hutterianen waren overgegaan naar de Philippianen.

Hans Haffner was de auteur van een opmerkelijke brochure. Hans Gentner, werd Hutteriaan 1538. Daarna voegden zich bij deze groep twee bekende hymne schrijvers, Hans Betz van Eger en Michael Schneider van Bruchsal.

Leopold Scharnschlager 1485 – 1563 geboren waarschijnlijk in Hopfgarten, Tirol, gestorven in Illanz, Graubünden. Hij was een Tiroler landeigenaar en een leidende figuur in de Baptisten gemeenten.

Leonhard Schiemer, ca. 1500-1528 was een Baptist, schrijver, pacifist en martelaar, wiens werk wordt weergegeven in **de Ausbund**, een **liederenbundel van de Amish**.

Bekend van hem is de preek : “De drievoudige genade” (1527).

Schiemer gebruikte zijn korte verblijf in de gevangenis (tot januari 1528) voor het samenstellen en publiceren van een aantal werken. **Schiemers** geschriften werden op grote schaal verspreid en na zijn dood hadden deze een belangrijke invloed op de ontwikkeling van het Oostenrijkse- en Zuid-Duitse Baptisme. Na eerst veelvuldig te zijn gemarteld werd hij uiteindelijk onthoofd op 14 januari 1528 in Rattenberg.

Michael Sattler, 1490 – 1527 was na de dood van Conrad Grebel (1526) en Felix Manz (1527) de meest opmerkelijke leider van de Zwitserse Broeders.

Zijn marteldood vond plaats een paar maanden na die van Manz. Teruggekeerd naar Horb en Rottenburg, leidde hij op 24 februari 1527 een conferentie van Zwitserse Broeders te Schleithelm in het Canton Schaffhausen.

Hij presenteerde op deze conferentie een geloofsbelijdenis die werd goedgekeurd en zonder één tegenstem aangenomen. Deze werd later gedrukt met de titel:

‘Broederlijke vereniging van de kinderen van God’.

Dit werd de geloofsbelijdenis van de Zwitserse Baptisten broeders. Deze belijdenis was belangrijk genoeg om te worden weerlegd door zowel Zwingli als Calvin.

In de zaak van de gouverneur van zijne keizerlijke majesteit tegen **Michael Sattler** werd geoordeeld **dat Michael Sattler** aan de beul moest worden overgegeven en zijn tong moest worden afgesneden.

“Gooi hem op een wagen en scheur zijn lichaam twee keer met een roodgloeiende tang en nadat hij is opgesteld buiten de poort, zal hij vijf keer op dezelfde manier worden gemarteld.” Nadat dit op de voorgeschreven wijze was gedaan, werd hij als ketter tot as verbrand. Zijn medebroeders werden geëxecuteerd met het zwaard en de zusters verdronken. Zijn vrouw, Margaretha Sattler werd onderworpen aan vele smeekbeden, vermaningen en bedreigingen om haar geloof te herroepen, waaronder zij zeer standvastig bleef Ze werd een paar dagen later verdronken. Dit vonnis werd voltrokken op 21 mei, 1527.

Maarten Luther 1483 -1546 Het is heel jammer dat Luther in zijn Hervorming niet radicaler is geweest. Hij handhaafde het roomse zuurdesem van de kinderdoop en bleef bij de viering van het Avondmaal heel dicht in de buurt van de roomse eucharistie leer. Ook handhaafde Luther de vervangingstheologie van de roomse kerk.

Voor de Joden was uiteindelijk geen plaats, die hadden het naar zijn oordeel helemaal verdorven omdat zij de Heere Jezus hadden gekruisigd.

Caspar Schwenckfeld 1489-1561 Hij verwierp de kinderdoop, de uiterlijke vormen van kerk- zijn en de zgn. denominaties. Zijn opvatting over het Avondmaal, zette Luther aan tot verschillende preken over dit onderwerp in zijn: “Het sacrament van het Lichaam en Bloed van Christus tegen de fanatici”, in 1526.

De Schwenckfelder kerk is klein gebleven, maar momenteel zijn er **vijf van deze kerken met ongeveer 3.000 leden in het zuidoosten van Pennsylvania.**

William Tyndale 1494-1536 was een Bijbel vertaler en stierf als martelaar. Geboren in North Nibley en overleden te Vilvoorde. Hij behaalde zijn Master's Degree in 1515 op de leeftijd van 21 jaar! Hij bleek een begenadigd linguïst te zijn.

Eén van Tyndale's medestudenten merkte op dat **Tyndale** "zeer onderlegd was wat betreft de kennis van acht talen: Hebreeuws, Grieks, Latijn, Spaans, Frans, Italiaans, Engels en Duits.

Bij de Inquisitie aangebracht door de Engelse bisschop Stokesley, werd hij in Antwerpen gevangengenomen en wachtte hem in Vilvoorde de marteldood door wurging en verbranding.

Uitspraak van **Tyndale**:

"Als u besneden bent in het vlees en niet in het hart, hebt u geen deel aan Gods goede beloften, zo ook zij, die gedoopt worden in het vlees en niet in het hart, hebben geen deel aan het bloed van Christus."

Waaruit blijkt dat Tyndale geen voorstander was van de kinderdoop.

Ulrich Zwingli 1484-1531 John Gill schrijft over Zwingli:

"Luther en Zwingli, belichtten alle bedrog en schurkenstreken van de paus.

Maar ze zetten er niets beters voor in de plaats. Ze begonnen zich vast te klampen aan de wereldlijke macht en stelden hun vertrouwen op menselijke hulp en werden al snel net zo slecht.

Luther, Zwingli en ook Calvijn verdedigden hun onderwijs met het zwaard en wilden mensen dwingen om hun geloof te accepteren, maar het geloof is een gave van God en is niet onderworpen aan menselijke macht.

John Gill (historicus) verder over Zwingli:

"De Baptisten beweging groeide snel, mede door vervolging en verdrukking. De vijand kon de Goddelijke waarheid niet verdragen en gebruikte Zwingli als hulpmiddel.

Zwingli begon fanatiek te schrijven en te prediken, dat de doop van volwassen gelovigen vals was en niet mocht worden getolereerd.

Dit was in tegenstelling tot zijn eerdere erkenning, dat hij zelf had geleerd dat er niet één duidelijk woord van God de kinderdoop rechtvaardigt.

Maar nu wilde hij de mensen en de wereld behagen in plaats van God en verzette zich tegen de ware christelijke doop.

Hij overtuigde de autoriteiten ervan om de keizerlijke wet te gebruiken om **Baptisten** te onthoofden. Uiteindelijk slaagde Zwingli erin om twintig mannen, weduwen, zwangere vrouwen en jonge meisjes in de ellende te storten en in een donkere toren te laten opsluiten. Ze waren opgesloten en veroordeeld tot alleen brood en water. Ze zagen zon noch maan voor de rest van hun leven.

Veroordeeld om in de donkere toren te blijven, met de levenden en de doden te samen. Te sterven en "weg te rotten", tot niet één van hen was overgebleven.

Tegelijkertijd zette **Zwingli** aan tot ernstige mandaten:

"Vanaf nu moet elke persoon in de regio van Zürich, die gedoopt wordt, in het water gegooid en verdrongen worden, zonder enige vorm van proces of vonnis."

Melchior Hofmann 1500-1543 was een Duitse Baptist, maar dan wel een Baptist met een dwaling inzake de toekomstverwachting.

Menno Simons 1492-1559 (Fries: Minne Simens) was een Nederlandse-, rooms-katholieke priester en een leidinggevende Baptisten Hervormer. De Doopsgezinden – naar hun leider Menno Simons ook wel Mennonieten genoemd – laten zich op volwassen leeftijd dopen (meestal door besprenkeling) en kennen geen centraal kerkelijk gezag.

Kenmerkend voor hun geloofsovertuiging is ook de zelfstandig denkende geest, die zich niet laat insnoeren door dogma's of groepsdwang.

Enkele doopsgezinde-, nog altijd actuele kernwaarden zijn: tolerantie, eigen verantwoordelijkheid en pacifisme.

Rond 1531 raakte hij onder de indruk van de uit Zwitserland stammende Baptisten. (**Zwitserse Broeders**)

In 1532 werd hij pastoor te Witmarsum. Hij preekte in de jaren **1534-1536** vurig tegen de militante praktijken van **Jan van Leiden** en **Jan van Batenburg**.

In **1535** liet hij zich opnieuw dopen en daarmee kwam het tot een openlijke breuk met de Rooms-Katholieke Kerk. Na zijn bekering predikte hij terstond Christus en werd al spoedig een opvallende leider onder de Baptisten.

Afgaande op de teneur van zijn geschriften, werd hij gedoopt door onderdompeling. In 1539 verscheen zijn '**Fundamentenboek**', dat in zijn geloofsgemeenschap zeer geliefd was.

Menno Simons

Monument

Linde in Bad Oldesloe.

Menno's eerste drie boeken droegen de titels: "*Christelijke doop*", "*Stichting van de christelijke leer*" en "*Het ware christelijke geloof*".

Simons was streng wat betreft de geloofspraktijk.

De gemeente moest 'zonder vlek of rimpel' (Efeze 5:27) zijn.

Menno Simons overleed op **65-jarige leeftijd te Bad Oldesloe in Sleeswijk-Holstein** en ligt daar begraven onder een linde.

Menno Simons was fel in zijn afwijzing van de kinderdoop en spreekt regelmatig van een "anti-christelijke uitvinding" of "gruwelijke afgod". De kinderdoop is slechts een uitwendig waterbad. Wat volgens hem ook duidelijk blijkt uit het onheilige leven van veel gedoopten. Alleen wedergelovigen kunnen gedoopt worden.

Met name de doopsgezinde Waterlandse voorgangers **Hans de Ries (1553-1638)** en **Leenaert Bouwens (1515-1582)** hebben op hun reizen grote aantallen mensen tot het doopsgezinde geloof bekeerd.

In feite zijn Doopsgezinden gewoon Baptisten zoals die in de eeuwen daarvoor ook al bestonden.

Ook onder kunstenaars en wetenschappers hadden ze goede connecties. Bekend zijn de banden van **Rembrandt, Govert Flinck en Vondel** met de Doopsgezinden en de Friese kunstschilders Lambert Jacobsz (ca.1598-1637) en Wybrand de Geest. En natuurlijk de familie Uylenburgh, van wie Saskia met Rembrandt trouwde, neef Hendrik kunsthandelaar was en Saskia's vader Rombert burgemeester van Leeuwarden. Hij was de laatste die op 10 juli 1584 Willem van Oranje nog persoonlijk sprak. Vlak voordat deze door Balthasar Gerards werd vermoord.

De grote wiskundige **Sybrandt Hansz Cardinael** uit Harlingen en later Amsterdam was ook Doopsgezind.

Reeds in **1530** waren er **Zaanse Doopsgezinden**.

Dat was nog vóórdát **Menno Simons** Baptist werd, (1535). In **1543** ontstond er een **Doopsgezinde Gemeente in de buurtschap 't Kalf, nu een wijk in Zaandam-Noord**.

Zij verwierven welvaart door middel van handel en scheepvaart. Hierdoor en door de betrekkelijke bescherming die ze ondervonden, kwamen er meer Doopsgezinden naar deze streek.

Grote groepen **Mennonieten** zijn in- en na de Tweede Wereldoorlog uit Rusland verdreven, vanwege vermeende contacten met de Duitse bezetters.

Een deel van deze Mennonieten is in Canada terechtgekomen.

Momenteel zijn er meer dan 1,3 miljoen Doopsgezinden wereldwijd.

Zo zijn met vallen en opstaan, dankzij een sterk individueel bepaald geloof, dat in gemeenschap beleefd wordt, de belangrijkste geloofskenners steeds overeind gebleven. Deze ontwikkeling heeft de Nederlandse Doopsgezinden vrijzinniger gemaakt dan hun geloofsgenoten elders in de wereldbroederschap.

Buurtschap 't Kalf in 1894 naar een ets van W. Anderson. Millner

De kerk op de achtergrond is een R.K. kerk.

We hebben nu gezien dat de Baptisten, die vroeger ook wel Wederdopers werden genoemd en in latere tijden Doopsgezinden, oorspronkelijk Waldenzen waren, die al heel lang aan de Bijbelse oorsprong van de geloofsdoop vasthielden.

Daarom kunnen de Baptisten worden beschouwd als de enige christelijke gemeenschap, die heeft bestaan sinds de dagen van de apostelen en die als een christelijke gemeenschap, in een doorgaande lijn, de pure leerstellingen van de leer van de doop op he geloof hebben bewaard.

Prof, dr. Henk Bakker stelt dat: “De wortels van het Baptisme liggen in die eeuw, waarin Luther streed voor de ‘vrijheid van een christenmens’.

Dit boek toont aan dat dit niet terecht is. Door alle eeuwen heen hebben ze vervolging gekend vanwege het vasthouden aan de Bijbelse leer over de doop.

Marnix van St. Aldegonde drong er zelfs bij **Willem van Oranje** op aan de Nederlandse Baptisten/Doopsgezinden als ketters terecht te laten stellen.

Ook **Guido de Brès** liet zich niet onbetuigd. In de Nederlandse Geloofsbelijdenis komen zijn anti-baptistische opvattingen duidelijk naar voren.

Philipp Melancthon 1497-1560 was classicus en theoloog en speelde een rol in de Lutherse Reformatie, naast mensen als Luther en Calvijn.

Hij behandelde met buitengewone hardheid en vijandigheid de Anabaptisten. Hij had niet het minste begrip voor hen. Hij zag in hen alleen: “religieuze fanatici en moorddadige revolutionairen, vijanden van de huidige regering, hoe vreedzaam ze ook mogen lijken”.

(In een brief aan Myconius, februari 1530), En verder: “een duivelse sekte, die niet mag worden getolereerd”. (In een brief aan Myconius, 31 oktober 1531)

Op 18 januari 1530 werden zes **Wederdopers geëxecuteerd** in Reinhardsbrunn in Saksen (zie Kolb, Andreas). Deze executie veroorzaakte grote opwinding.

Keurvorst Johann von Sachsen verzocht om een advies van de Wittenbergse theologen.

Dit werd opgesteld door Melancthon en ingeleverd eind oktober 1531, onder de titel:

“Gutachten an den Kurfürsten Johann von Sachsen”.

Na een lange inleiding werd het advies gegeven om de zes Wederdopers met het zwaard te doden, omdat ze volhardden in hun leer en hun bijeenkomsten in strijd waren met het mandaat voor het houden van vergaderingen.

Uit het bovenstaande blijkt wel dat de roomse inquisitie werd voortgezet door een lutherse/calvinistische inquisitie. Dat kon mede gebeuren doordat overheid en kerk niet waren gescheiden. Zou het niet tijd worden om art. 36 uit de NGB te schrappen, alsmede uit de beginselen van de SGP?

Esaiasdochter, Anneke, vooral bekend als **Anneke Jans** of **Anneke van Rotterdam** (geb. Brielle ca. 1509 – gest. Rotterdam 24-1-1539), op beschuldiging van ketterij veroordeeld tot de verdrinkingsdood. Zij trouwde vóór juni 1534 in Brielle met **Arent Jansz. van der Lint**, barbier. Uit dit huwelijk werd ten minste één zoon geboren.

Anneke Jans, op weg naar haar terechtstelling, door Jan Luyken, 1685 (Universiteit van Amsterdam, Bijzondere Collecties).

Kaspar Braitmichel ca.1500 – 1573 was een Baptist, die de eerste hoofdstukken van de oudste kroniek van de Hutteriaanse Broeders in Moravië schreef.

Hij sloot zich in 1530 aan bij de Baptisten. In 1539 werd hij tijdens een godsdienstoefening, samen met 150 andere Baptisten, gevangen genomen en naar het kasteel Falkenstein in Neder-Oostenrijk gebracht. De gevangenen moesten vandaar naar Triest worden overgeplaatst om op Venetiaanse schepen als galeislaven te werken.

Braitmichel is er in geslaagd uit de gevangenis te ontsnappen. Naast zijn werk als kroniekschrijver dichtte Braitmichel ook liederen.

In het liedboek van de **Hutteriaanse Broeders** staan vier nummers die door Kaspar Braitmichel gedicht zijn.

Heinrich Bullinger 1504-1575 Uit de werken van Bullinger blijkt helder dat hij evenals Luther en Calvijn dwaalde inzake de kinderdoop.

Johannes Calvijn 1509-1564 De door Calvijn gesystematiseerde leer van de rechtvaardiging door het geloof alleen en de leer van de uitverkiezing, zijn de hoekstenen geworden van de, naar hem genoemde, calvinistische- of gereformeerde theologie.

Op zondag 13 augustus 1553 woonde **Michael Servet** (een tegenstander van Calvijn) in Genève een dienst in de Madeleinekerk bij, die door Calvijn werd geleid.

Daar werd Servet herkend en Calvijn gaf hem aan bij het stadsbestuur en drong erop aan om Servet te laten arresteren.

Het kwam tot een rechtszaak bij de Raad van Genève, een wereldlijke rechtbank.

Daarbij moest Servet het onderspit delven en werd, met goedkeuring van **Calvijn** en andere reformatoren (onder wie **Farel**, **Beza**, **Pietro Vermigli** en **Philipp Melanchthon**), tot ketter verklaard en vervolgens veroordeeld tot de brandstapel.

Servet werd op 27 oktober 1553 levend verbrand op de brandstapel.

De terechtstelling van Michael Servet was het begin van een hevige polemiek tussen Calvijn en de (reformatorische) geleerde humanist **Sebastian Castellio**.

Toen **Calvijn** naar Straatsburg kwam, maakte hij daar contact met de Anabaptisten. Zijn houding ten opzichte van hen is weergegeven in een brief die hij schreef op **11 september 1538**, kort na zijn aankomst, aan Farel in Neuchâtel, zeggende:

“In Metz, waar alles al vijandig is tegenover de ware religie, heeft de gemeenteraad gezworen om deze leer te vernietigen met de hulp van de priester. Het zuurdesem van de Wederopers heeft nieuwe overtredingen veroorzaakt.

Twee werden in de Moezel gegooid, één werd gebrandmerkt en verdreven. Ik vrees dat deze pest wijd verspreid is onder de gewone mensen in Metz“. (Schwarz I, 45; zie Hulshof, 193)

Miguel Serveto 1511-1553 was een Spaanse arts en theoloog. Servet was van Joodse afkomst. Hij was vanaf 1540 lijfarts van de aartsbisschop van Vienne. Servet ontwikkelde inzichten over de Triniteit die afweken van de kerkelijke leer.

Vanaf 1540 woonde **Servet** in Vienne. Daar joeg hij zowel de protestantse- als de rooms-katholieke kerkelijkheid tegen zich in het harnas door zijn in 1553 in Lyon verschenen geschrift: Restitutio Christianismi. Calvijn was bijzonder verontwaardigd toen **Servet** hem een kopie van zijn “Institutie van de Christelijke Godsdienst” stuurde, zwaar geannoteerd met argumenten, om hem te wijzen op fouten in het boek.

Al op 3 februari 1546 schreef Calvijn aan Guillaume Farel, dat hij het voornemen had **Servet** om te laten brengen, zodra hij daar de gelegenheid voor zou hebben. (“Wanneer hij hier komt, als mijn gezag ook maar iets waard is, zal ik niet toestaan dat hij levend vertrekt.”)

Op 25 oktober **1553** werd **Servet** levend verbrand, met een exemplaar van zijn Restitutio Christianismi aan zijn voeten. Genève had geen professionele beul. Bij de executie ging van alles mis en het stervensproces duurde lang. Op de brandstapel zou **Servet** gezegd hebben: “Jezus, ontferm u over mij.”

Dirk Willemz – 1569 Dirk was een jonge man die zich liet overdopen en wilde leven in navolging van de woorden van Jezus. Om die reden werd hij gevangen gezet, maar op de één of andere manier kon hij toch ontsnappen.

Het was indertijd winter en het vroom hard. Hij kon ontsnappen over het ijs, maar werd achtervolgd. Toen zijn achtervolger door het ijs zakte en om hulp schreeuwde, kwamen de radicale woorden van Jezus in de praktijk: 'Heb uw vijanden lief'.

Dirk hielp zijn achtervolger uit het ijs en redde zo zijn leven, maar werd opnieuw gevangen genomen.

Ondanks het feit dat zijn achtervolger voor zijn leven pleitte, werd hij op 16 mei 1569 na zijn proces, toch op de brandstapel omgebracht.

Op de brandstapel waren zijn laatste woorden een zich herhalend: 'O mijn Heere, mijn God'.

Dirk Philips – Leeuwarden, 1504 – Emden, 1568, was een Nederlandse- doopsgezinde oudste. Samen met zijn broer Obbe en **Menno Simons** was hij één van de belangrijkste leiders, die de doopsgezinde beweging in de noordelijke Nederlanden in rustiger vaarwater bracht, na het mislukken van het Munsterse rijk van Jan Mattheijsz en Jan van Leiden.

Zijn opvattingen zijn zeer Bijbels en sluiten geheel aan bij de leer van de Baptisten sedert de apostelen:

Bijvoorbeeld zijn visie op de doop en het Avondmaal, die hij als symbolen beschouwde, die verwezen naar een geestelijke werkelijkheid en die niet als genademiddelen mochten worden aangeduid.

Thomas von Imbroich, 1533-1558 was een Baptisten martelaar, geboren in 1533, waarschijnlijk in het dorp Imgenbroich, Duitsland, vandaar zijn naam Imbroich.

Hij was een handelaar in- en drukker van boeken. Hij kwam naar Keulen in 1554, trad daar toe

tot de Baptisten en werd een uitstekende leider van de Mennonieten in het Neder-Rijn gebied. Op 23 december 1557 werd hij gearresteerd en na herhaald kruisverhoor, wrede martelingen en na vergeefse pogingen om hem te bekeren, werd hij onthoofd.

Dit vond plaats op 5 maart 1558, toen hij 25 jaar oud was.

Thomas schreef ook zeven brieven (Sendbrieve), waarvan sommige vrij uitgebreid zijn en die werden gepubliceerd met zijn belijdenis.

Ze getuigen van een zeldzaam vertrouwen in God en een bereidheid om te sterven en bevatten een schat aan Bijbelse vermaningen.

17^E EEUW

In het jaar 1619 is er een opleving van de leer van de doop door onderdompeling in Nederland geweest. Namelijk door middel van de drie broers **Van der Kodde**.

Deze personen werden **Collegianten** genoemd en organiseerden een gemeenschap in de buurt van Leiden, bij **Rijnsburg**. De Collegianten waren vóór verdraagzaamheid, verwierpen alle exclusiviteit van de kerken en streefden naar herstel van het apostolisch christendom, omdat de reformatie mislukt werd geacht.

Vanaf 1621 was Rijnsburg het middelpunt waar de jaarlijkse vergaderingen werden gehouden.

Bekende **Rijnsburgse Collegianten** waren **Spinoza**, **Coenraad van Beuningen** en **Jarig Jelles**.

Doopsgezinden moesten hun kerken bouwen in achteraf straatjes of steegjes en hen werd verboden om aan het begin van de diensten een bel te luiden. Door de aanwezigheid van voortdurende verdrukking en doordat ze werden uitgebuit (b.v. via belastingen) ontwikkelden zij een sterke nadruk op de onderlinge gemeenschap.

Amish

In 1693 ondernam **Jacob Amman** een poging om de Doopsgezinde Kerk in Zwitserland en Zuid-Duitsland te hervormen. O.a. door vaker Avondmaal te houden en andere geschillen op te lossen. **Jacob** en zijn volgelingen splitsten zich af van de andere doopsgezinde gemeenten. **Ammans** volgelingen werden bekend als de **Amish Mennonieten**.

Het decreet 1601 van Groningen en Sneek.

Het eerste jaar van 1600 begon met een decreet tegen de Baptisten in Groningen en Sneek. De burgemeesters en de raad maakten bekend dat geen andere religie toegestaan was dan de Hervormde. Het Woord van God mocht niet vervalst worden en de heilige sacramenten mochten niet misbruikt worden.

Overtreders zouden worden gestraft. Hier volgen enige maatregelen uit het decreet die speciaal betrekking hadden op de Baptisten:

1e De uitoefening van alle andere religies dan de gereformeerde-, wordt hierbij strikt verboden.

3e Wie iemand herdoopt, wordt beboet met twintig gulden; indien dit voor de tweede keer ge-

beurt wordt hij gevangen gezet op water en brood en/of verbannen als voornoemd.
4e Ongedoopte kinderen zullen geen erfenis ontvangen, volgens de statuten van de stad enz.

Marcus Eder, een wagenmaker en **Hans Poltzinger**, een kleermaker werden aangehouden op 24 april 1605 in Nimbach, Beieren en op 26 april gevangen gezet te Riet en om hun geloof gedood met het zwaard en met vuur verbrand op 26 augustus 1605.

Huybert op der Straten, **Trynken** zijn vrouw, **Pieter ten Hove** en **Lysken** te Linschoten, werden in de buurt van Witgensteyn voor hun geloof gezeseld en verbannen uit het land in 1601.

Hans Landis werd onthoofd in de stad Zürich in september 1614. Hij was een prediker en leraar van Jezus Christus.

In 1642 werd een smeekbede van de Raad van Amsterdam aan de Raad van Zürich gericht, ter beperking van de vervolging; alsmede ook het antwoord.

In 1659 worden zeven leraren aangehouden te Bern, namelijk **Ully Bogart**, **Anthony Hinnelberg**, **Jegly Schleich**, **Hans Zaug**, **Ully Baumgartner**, **Christian Christians** en **Rudi Peters**.
Er wordt door de Raad van Bern een decreet gepubliceerd tegen de Baptisten op 9 augustus.

John Smyth 1570–1612 werd tot Anglicaans priester gewijd in 1594.

Hij predikte van 1600 -1602 in de stad van Lincoln. Kort na zijn wijding brak hij met de Kerk van Engeland en vertrok naar Nederland.

In Amsterdam werd Smyth's gemeente een ontmoetingsplaats aangeboden voor de eredienst door ene Jan Munter, een lid van de Waterlander Doopsgezinde gemeente in de stad.

Smyth's gemeente kwam bijeen in het bakhuis van Munter.

Vóór zijn dood (in Nederland in 1612), week Smyth iets af van zijn opvattingen en begon zijn kudde in de Doopsgezinde gemeente te brengen. Dit zorgde voor een scheiding tussen **Smyth** en een groep onder leiding van **Thomas Helwys**.

Helwys en zijn volgelingen konden niet instemmen met het pacifisme. Helwys en ongeveer tien anderen gingen in 1611 terug naar Engeland en stichtten een **Baptisten Gemeente** in Spitalfields, buiten Londen.

Smyth was dus duidelijk niet de oprichter van de eerste Baptisten Gemeente in Nederland. Althans niet een blijvende Baptisten Gemeente want na drie jaar ging de gemeente over naar de Doopsgezinde gemeente. Ook een Baptisten Gemeente, maar die bestonden al langer en bestaan nu nog.

Helwys en zijn groep hebben een brochure geschreven van 48 pagina's over de principes van de dissenters en de Baptisten. Hierin staat o.a.: "Je zult maar Wederdoper worden genoemd, omdat je de doop weigert aan zuigelingen. Conclusie: dus de christenen in vroeger tijd waren ook sektariërs zoals wij genoemd worden. Dan kunnen zij Johannes de Doper en Jezus Christus Zelf en Zijn apostelen, Wederdopers noemen. Want wij belijden in de praktijk niets anders dan zij, namelijk

de doop van hen die met de mond belijden en met het hart geloven.

Maar wij bidden dat de Heere hen berouw mag geven en hun zonden niet gedenken, ter wille van Christus.”

De Presbyteriaanse Kerk werd steeds sterker in Engeland en ze vervolgde ook de Baptisten.

In mei 1645 werd in Engeland een wet aangenomen die gebod, dat zij die geen presbyterianen waren, geen openbaar ambt mochten bekleden.

Ze verboden ook streng alle Bijbelse prediking in andere- dan reformatorische kerken. In 1649 wijzigde de overheid de wetten van Engeland om andere religies te gedogen.

In zeer korte tijd ontstonden toen zeer veel Baptisten Gemeenten in geheel Engeland.

Oliver Cromwell was op dat moment de leider in Engeland en het was een periode van aanzienlijke tolerantie ten opzichte van de Baptisten. Helaas was deze tijd van godsdienstvrijheid maar een kort leven beschoren.

In het jaar 1660 begon **Koning Charles II** in Engeland te regeren tot 1685. Hij initieerde zware vervolging tegen de Baptisten. In korte tijd vulde hij alle gevangenissen.

De Baptisten kerkgebouwen werden afgebroken en hun bezittingen werden in beslag genomen.

Nadat hij het land verlaten had, werd **Willem van Oranje** de leider van Engeland. Willem van Oranje was tegen alle vervolging op basis van religie.

William Kiffin 1616-1701 Grondlegger van de Strict Baptists.

De aanduiding Strict Baptist houdt in dat men een strikte visie heeft ten aanzien van het deelnemen aan het Heilig Avondmaal.

Zij verwijst niet naar een zg. strikte- of orthodoxe levenshouding.

Strict wil zeggen dat het Heilig Avondmaal alléén bestemd is voor degenen die op volwassen leeftijd gedoopt zijn, nadat zij belijdenis van het geloof gedaan hebben en tot een waar geloof gekomen zijn.

Predikers in dezelfde lijn als van **William Kiffin** waren: **William Gadsby (1773-1844)**, **John Warburton (1776-1857)**, **Arthur Triggs (1787-1859)**, **John Kershaw (1792-1870)**, **Joseph Charles Philpot (1802-1869)**, **William Tiptaft (1803-1864)**, **Thomas Godwin (1803-1877)** en vele anderen.

Zij verenigden zich rond het in 1835 uitgegeven blad ‘The Gospel Standard’.

John Bunyan 1628-1688 is waarschijnlijk gedoopt op 27-jarige leeftijd, na geloofsbelijdenis te hebben afgelegd.

Bunyan werd eerst diaken en begon al snel te preken. Onder de regering van Cromwell was dit toegestaan. Echter na de reformatie onder Karel II was het preken door leken verboden en zo belandde Bunyan in de gevangenis, omdat hij weigerde ermee te stoppen.

Twaalf jaar lang heeft hij in de gevangenis gezeten, waar hij veel van zijn bekend geworden boeken geschreven heeft, waaronder:

“**Genade overvloeiende voor de grootste der zondaren**”, de “**Christen- en Christinne reis**” en “**De Heilige Oorlog**”.

Eén van de weinige uitspraken van **Bunyan** over de doop is: ‘Het is de liefde en niet de doop die

ons openbaar maakt als discipelen van Christus.’

Bunyan heeft dus zijn standpunt over de doop nooit op de spits willen drijven.

De moordpartijen in 1620 op de Waldenzen in Italië.

Een aantal rooms-katholieke leiders hebben in 1620 een complot gesmeed om een groot aantal Waldenzen om te brengen in de plaatsen Tirano, Tell, Sondrio, Amberg, Malenco, Berben, Caspan, Trahona en Brusio.

In Tirano werden 60 personen omgebracht, in Tell 62 personen. In Sondrio, Amberg en Malenco 140 personen, in Berben 9 personen, in Caspan en in Trahona 11 personen en in Brusio 27 personen. Onder deze 309 personen waren ook enkele gouverneurs. Allen werden op gruwelijke wijze omgebracht, zowel mannen, als vrouwen en kinderen.

Gruwelijke vervolging van de Waldenzen in 1655.

In januari 1655 beval de hertog van Savoye de Waldenzen de mis bij te wonen of zich te verwijderen uit de bovenste gebieden van hun thuisland. Ze kregen twintig dagen de tijd om hun land te verkopen. Medio april, toen duidelijk werd dat de inspanningen van de hertog van Savoye om de Vaudois tot het rooms-katholicisme te dwingen hadden gefaald, probeerde hij een andere aanpak. Op 24 april 1655, om 4 uur, werd het signaal gegeven voor een algemeen bloedbad.

Volgens een rapport van ene **Peter Liege** werden de bewoners, waaronder vrouwen en kinderen op een verschrikkelijke manier gemarteld en gedood. Dit bloedbad werd bekend als de Piemonte Pasen. Naar schatting werden ongeveer **1.700 Waldenzen** afgeslacht. Het bloedbad was zo gruwelijk dat het verontwaardiging wekte in heel Europa.

Gianavello, die al weken van te voren wist dat er een aanval zou komen, stond op de uitkijk en met de hulp van zes boeren konden ze de aanvallers verjagen, doordat ze de soldaten in een val lieten lopen. De aanvallers lieten 54 doden achter.

Pianeza verzamelde 10.000 soldaten en viel Rora aan drie kanten tegelijk aan. **Gianavello** streed dapper maar helaas. Wie zal de verschrikkingen die deze moordenaars aanrichtten, beschrijven? Bloed vergieten, verbranden van eigendommen en beroving overweldigden de kleine gemeenschap.

Het was in deze tijd dat Pianeza aan **Gianavello** het volgende schreef: “Ik vermaan u voor de laatste keer om uw ketterij af te zweren. Dit is de enige hoop voor u voor het verkrijgen van vergeving en om het leven van uw vrouw en dochters te redden, die nu mijn gevangenen zijn en die, als u koppig blijft, ik levend zal verbranden.”

Gianavello had alleen zijn zoontje weten te redden en zijn eerste zorg was om een veilige plaats voor hem te zoeken. Hij legde hem op zijn schouders, passeerde de bevroren Alpen, die de vallei van Lucerna scheidde van Frankrijk en vertrouwde het kind toe aan de zorg van een familielid. Deze was woonachtig in Queyras, in de valleien van de Franse protestanten. In **Giaheri**, had **Gianavello** een waardig metgezel gevonden.

Het bloedbad had de Vaudois bijna volslagen vernietigd en de twee leiders konden met moeite 50 mannen verzamelen voor hun verzetsgroep. Het leger was in tegenstelling tot die van hen in hun

valleien, 15.000 tot 20.000 man sterk, bestaande uit getrainde en bewapende soldaten. Niet zelden gebeurde het aan het einde van een dag van gevechten dat 1.400 gedode Piedmontese soldaten het slagveld overdekten, terwijl niet meer dan zes of zeven van de **Waldenzen** waren gevallen.

Een dergelijke overwinning mag zeker wonderbaarlijk worden genoemd; en niet alleen door de **Waldenzen** zelf, maar ook door hun vijanden, die niet konden ontkennen, “dat God zeker aan de kant van de **Waldenzen** was.”

Ze voerden zes weken lang een moedige strijd. Maar toen de hertog zich terugtrok in Turijn op 8 juni **1686**, leek de oorlog beslist: **2.000 Waldenzen** waren gedood; **2.000 andere Waldenzen** hadden de rooms-katholieke theologie van het Concilie van Trente “geaccepteerd”.

Van een andere groep van **8.000 gevangenen** zou meer dan de helft binnen zes maanden sterven door opzettelijke uithongering of door ziekte.

Henri Arnaud (*20-9-1641, Embrun, Hautes-Alpes – +8-9-1721) was een voorganger van de Waldenzen in Piemonte, die soldaat werd om zijn geloofsgenoten te redden van hun verstrooiing onder de vervolging van Victor Amadeus II de hertog van Savoye.

Isaac Ambrosius 1604-1663 Puritein evenals Bunyan. In zijn boek: “**Het zien op Jezus**”, lezen we **het volgende**:

“Want zoals Christus deze werkingen gevoeld heeft in Zijn openbaring, zo gevoelen wij door Christus ook dergelijke werkingen in onze doop: de hemelen worden dan ook (om zo te spreken) voor ons geopend en de Heilige Geest daalt op ons neer. En dan worden wij verzegeld tot de erfenis”.

18E EEUW

Gedurende een groot gedeelte van de 18e Eeuw werden de **Waldenzen** beperkt in hun bewegingsvrijheid. Ze zaten min of meer opgesloten in hun valleien. Ze waren het voorwerp van een discriminerende wetgeving en werden als tweederangs burgers behandeld.

Alexander Mack 1679-1735 was de leider en de eerste voorganger van de **Schwarzenau Broeders** (of Duitse Baptisten) in de Schwarzenau, Wittgenstein gemeenschap van het hedendaagse Bad Berleburg, Noord-Rijnland-Westfalen, Duitsland. **Mack stichtte de gemeenschap van Broeders**, samen met zeven andere radicale piëtisten in Schwarzenau in 1708. Mack en de overigen van de vroegere broeders emigreerden naar de Verenigde Staten in het midden van de 18e eeuw. Daar was hij voorganger van de Broeders tot aan zijn dood.

Drie mannen werden in deze eeuw instrumenten in Gods Hand. De twee broers **John Wesley en Charles Wesley en hun vriend George Whitefield** (1714-1770).

Terwijl ze aan het studeren waren voor predikant in de Anglicaanse kerk, werd hun hart geopend voor het Evangelie en namen zij Jezus aan als hun Redder.

Ze hadden echter een sterk verlangen naar de herleving van de zuivere godsdienst en een echt geestelijke reformatie in de kerk van Engeland.

De deuren van hun eigen kerken werden echter al snel voor hen gesloten en ze hielden hun diensten vaak in het open veld of in de huiskamers.

Door hun prediking werd een nieuwe denominatie geboren, die bekend werd als de **Methodist Church**. De methodisten voorgangers predikten redding door het geloof in Christus alleen, **maar zij handhaafden de on-Bijbelse praktijk van de kinderdoop**.

Leiders in de Amerikaanse opwekkingen waren **Frelinghuysen, Gilbert Tennent en Jonathan Edwards**. Gedurende de jaren 1736 en 1737 preekte **John Wesley** in de Amerikaanse kolonie van Georgië.

In **1739** en **1740** predikte **George Whitefield** in veel kolonies in Amerika.

Gedurende deze periode aanvaardden veel mannen en vrouwen uit de Congregational Churches, Christus als hun Redder en zij werden gedoopt in Baptisten kerken.

Er waren zelfs momenten dat een hele Congregatie werd bekeerd en daarna Baptist werd.

In het jaar **1776** (het jaar dat Amerika de onafhankelijkheid uitriep), was het aantal Baptisten kerken in Amerika gestegen tot rond 472 en tot ongeveer 1152, in **1795**.

In **1786** tekende **Thomas Jefferson** een wet waardoor alle bewoners van de staat Virginia de vrijheid kregen om te geloven wat ze wilden zonder dat ze vervolgd werden.

19E EEUW

Dr. Henk A. Bakker en vele anderen met hem zeggen, dat de eerste Nederlandse Baptisten Gemeente ontstaan is in 1609 in Amsterdam, en wel gesticht door **John Smyth**, een Engelsman. Mensen die de kinderdoop afwezen, kregen allerlei namen van hun vijanden en vervolgers. In feite zijn deze groepen gelovigen allemaal **Baptisten**, maar werden **Dopersen, Anabaptisten, Wederdopers, Mennisten, Mennonieten en Doopsgezinden** genoemd.

Onderling waren er wel enige verschillen tussen de diverse groepen. Dat geeft mij het recht om Doopsgezinden onder de Baptisten te scharen, omdat zij ook de doop op het geloof leren en de kinderdoop afwijzen.

Uitgaande van dit principe, is de eerste Baptisten Gemeente in Nederland gesticht door Menno Simons.

Johannes Elias Feisser was tot 1 januari **1844 Hervormd** predikant in **Gasselternijveen**. Eind 1843 was hij door conflicten over o.a. de kinderdoop uit zijn ambt gezet. Hierna komt **Feisser** in contact met Duitse Baptisten in Hamburg.

De Duitser **Johan Gerhard Oncken** heeft als jongeman in Engeland gewoond, komt daar tot geloof en maakt kennis met het Baptisme. Terug in Duitsland laat hij zich dopen in de Elbe door de Amerikaanse Baptist Barnabas Sears. Hij sticht in Hamburg een nieuwe Baptisten Gemeente. Op 5 mei **1845** liet **Feisser** zich met enkele volgelingen in een veenkanaal te **Gasselternijveen**

dopen door onderdompeling door de Duitse Baptist **J. Köbner**. Na deze geloofsdoop werd **Feisser** gekozen tot voorganger van de ‘**Gemeente van gedoopte Christenen**’.

BAPTISTEN GEMEENTEN IN DE USA

Van 1812-1860, vestigde een nieuwe golf van doopsgezinde immigranten zich verder naar het westen van Amerika in Ohio, Indiana, Illinois en Missouri.

Deze **Zwitsers-Duitstalige Mennonieten**, samen met de Amish, kwamen uit Zwitserland en Elzas-Lotharingen.

In de negentiende eeuw groeiden de Baptisten kerken in de Verenigde Staten enorm. Terwijl de meerderheid van de Baptisten in Amerika woonde, woonden velen nog steeds in Engeland, Australië, Afrika, India, Pruisen, Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, Denemarken en Zweden. Er vonden ook vele **opwekkingen** onder hen plaats in Amerika tussen **1795 en 1842**.

In **1844** was het totale **aantal Baptisten in Amerika 720.046** met **9.385** kerken en **6.364** voorgangers. Dit betekende een stijging van 360 procent in dertig jaar.

Hoewel de “fundamentele” baptistenleer is gebaseerd op het Nieuwe Testament, kan een persoon echt wel worden gered zonder Baptist te worden.

De leer en de praktijk van een kerk maakt deze kerk tot een “Baptist Church”, niet alleen de naam. Dus een kerk, gezond in de Bijbelse leer en -praktijk, zonder de naam “Baptist” is nog steeds een Baptisten Kerk.

Er zijn zoals wij aantonen uit de geschiedenis, altijd gemeenten geweest die vanaf de apostolische tijd trouw zijn gebleven aan de leer van het Nieuwe Testament, hoewel die gemeenten verschillende namen hebben gehad.

Het was geen onafgebroken keten van gemeenten met de naam Baptist, maar wel een keten van gemeenten die trouw zijn gebleven in leer en leven aan de Bijbel.

Joseph Charles Philpot 1802-1869 Hij studeerde in Londen en in Oxford en werd op 26-jarige leeftijd in Stadhampton (Oxfordshire) bevestigd tot predikant in de kerk van Engeland, de Anglicaanse kerk. Hij sloot zich aan bij de Baptisten Gemeenten die later de Gospel Standard Strict Baptists zouden worden genoemd.

Hij sloot zich hierbij aan, omdat zij de volwassendoop onderwezen en daar het Avondmaal alleen opentond voor gedoopten. John Warburton heeft Philpot gedoopt op 33-jarige leeftijd.

John Warburton 1776-1857 was een Engelse Strict Baptist predikant. In 1809 wordt hij gedoopt door de Baptisten predikant **William Gadsby**.

William Gadsby 1773-1844 was voorganger van de Strict Baptists. Vooral door zijn geschriften is **Gadsby** bekend geworden. Gadsby staat bij de **Engelse Strict Baptists** in hoog aanzien als één van de ‘founding fathers’ van deze groepering.

In juli **1814** stuurde William Gadsby een gezangboek naar een lokale printer in Manchester.

Zeer geliefd door degenen die er gebruik van maken en deze bundel liefkozend “Gadsby’s” noemen. Het boek bevat 1156 liederen.

Charles Haddon Spurgeon 1834-1892 In 1849 hoorde hij een methodistische predikant preken en hij nam de Heere aan als zijn Redder.

Na zijn bekering las hij veel boeken over het onderwerp de doop en in het jaar 1850 was hij overtuigd van de Bijbelse waarheid van de doop op het geloof en bezocht daarna een Baptisten kerk. Daar werd hij gedoopt door onderdompeling.

Spurgeon zegt hierover: “Ik wist dat mijn vader en grootvader kleine kinderen in hun arm namen, enige druppels water op hun voorhoofdje sprenkelden en dan zeiden dat zij gedoopt waren. Maar ik kon in mijn Bijbel nergens vinden dat kinderen of zuigelingen gedoopt moesten worden.

Ik heb een weinig Grieks geleerd, maar ik kon niet ontdekken dat het woord “dopen” de betekenis heeft van besprenkelen.

En zo zei ik bij mijzelf: “Zij zijn godvruchtige mannen, maar zij kunnen ook dwalen en hoewel ik hen liefheb en hogelijk vereer, is dit toch geen reden om hen na te volgen.

Ik acht dat de doop van een kind, dat zich daar niet van bewust is, even dwaas is als de “doop” van een schip of van een klok, want er wordt in de Schrift niets over gezegd”.

Waldenzen die in de Cottische Alpen van Noord-Italië woonden bleven doorgaan te migreren naar Monett tot in het begin van 1900.

Zij vergrootten de oorspronkelijke kolonie en stichtten daarna een andere, grotere nederzetting in **Valdese, North- Carolina in 1893**. Zowel de Monett en Valdese gemeenten gebruiken de naam **Waldensian Presbyterian Church**.

Enkele duizenden **Waldenzen** vluchtten uit Italië en Frankrijk naar Duitsland.

Henri Arnaud (1641-1721) predikant en leider van de **Piemonte Waldenzen**, redde zijn geloofs-genoten uit hun verstrooiing onder de vervolging van Victor Amadeus II de hertog van Savoye.

Louis, hertog van Württemberg nodigde de **Waldenzen** uit op zijn grondgebied. Toen de Waldenzen voor een tweede keer werden verbannen, begeleidde Arnaud hen in hun verbanning naar **Schönenberg** en bleef tot zijn dood hun pastor.

Georg Müller 1805- 1898, was een evangelist en de directeur van het Ashley Weeshuis in Bristol, Engeland. Hij zorgde tijdens zijn leven voor 10.024 weeskinderen.

Hij zegt over de doop: “Zodra ik tijd had, begon ik dit onderwerp te onderzoeken. Hierbij ging ik als volgt te werk.

Ik vroeg God herhaaldelijk me hierover te onderwijzen en ik las het Nieuwe Testament vanaf het begin, speciaal met het oog op dit onderwerp. Maar nu ik serieus met deze zaak ben begonnen, dienen zich in mijn gedachten een aantal bezwaren aan.

1. Bewijst het feit, dat veel heilige en verlichte mannen van mening verschilden over dit onderwerp niet, dat er niet verwacht kan worden, dat wij tot een bevredigende conclusie over deze

vraag zouden kunnen komen? Gezien de huidige onvolmaakte toestand van de gemeente?

Antwoord: Deze vraag werd als volgt opgelost: als deze inzetting wordt geopenbaard in de Bijbel. Waarom zou ik die dan niet mogen kennen? Want de Heilige Geest is de Leraar in de Gemeente van Christus, zowel nu als vroeger.

2. Er zijn maar weinigen van mijn vrienden gedoopt en het grootste gedeelte van hen is tegen de doop der gelovigen. Zij zullen mij de rug toekeren.

Antwoord: Al zouden alle mensen mij in de steek laten, als de Heere Jezus mij aanneemt, zal ik gelukkig zijn.

3. Je zult zeker de helft van je inkomen verliezen als je gedoopt wordt.

Antwoord: Zolang ik verlang, getrouw te zijn aan de Heere, zal Hij niet toelaten dat ik gebrek lijd.

4. De mensen zullen je een Baptist noemen. Je zult bij die groep gerekend worden en je kunt niet alles goedkeuren wat er in hun midden plaatsvindt.

Antwoord: Het gevolg hoeft niet te zijn, dat ik op alle punten mee moet gaan met al degenen, die vóór de doop der gelovigen zijn, in het geval ik zelf gedoopt zou worden.

5. Je predikt nu al een aantal jaren en je zult dus openlijk moeten bekennen, dat je gedwaald hebt, indien je ertoe gebracht zou worden in te zien dat de doop der gelovigen juist is.

Antwoord: Het is veel beter te belijden dat ik gedwaald heb op dat punt, dan erin door te gaan.

6. Zelfs al zou de doop der gelovigen juist zijn, dan is het nu te laat om die te ondergaan, omdat je meteen gedoopt had moeten worden, nadat je tot geloof kwam.

Antwoord: Het is beter een gebod van de Heere Jezus op te volgen, al is het nog zo laat, dan door te blijven gaan in de veronachtzaming ervan'.

20E EEUW

DOOPSGEZINDEN – MENNONIETEN IN RUSLAND IN DE 20E EEUW.

Na 1970 kregen duizenden Sovjetburgers van Duitse (Mennonitische) afkomst toestemming zich in Duitsland te vestigen. Na de val van het communisme emigreerden nog eens naar schatting 90.000 naar het Westen.

Vandaag de dag zouden er nog maar een kleine 5000 Mennonieten in de voormalige Sovjet-Unie wonen. Voornamelijk in het Aziatische deel. Als religieuze gemeenschap maken zij vanouds deel

uit van de groepering der Evangelie Christen Baptisten (ECB), of ze hebben hun zelfstandigheid bewaard.

BAPTISTEN IN TSJECHO-SLOWAKIJE IN DE 20E EEUW.

Tijdens een bijeenkomst in Vavrišovo in 1919, vormden 15 Baptisten congregaties een associatie met de naam “The Chelčický Unity of Brethren”.

Toen Tsjecho-Slowakije op 1 januari 1993 in twee republieken werd gesplitst, werd ook de Eenheid van Baptisten Broeders verdeeld in een Tsjechische- en Slowaakse groep op 1 januari 1994.

Deze twee groepen onderhouden contacten, maken gebruik van hetzelfde gezangboek en publiceren een gemeenschappelijk tijdschrift: Rozsieváč (De Zaaier).

De Baptisten hebben een Bijbelschool in Bansk, Bystrica.

BAPTISTEN IN DE USA IN DE 20E EEUW.

In overeenstemming met de geschiedenis van de Baptisten sinds de tijd van onze Heere Jezus, zijn Bijbel getrouwe Baptisten in de twintigste eeuw zich blijven afzetten tegen de dwaling van de kinderdoop.

Als slapheid en modernisme de overhand kregen in de gemeente, die vanaf het begin stevig stond op het fundament van de Bijbel, leidde dit uiteindelijk tot afscheiding.

In deze tijd brengen morele- en theologische kwesties nieuwe uitdagingen aan degenen die vastbesloten zijn om Bijbelgetrouw te blijven.

Christelijke opvattingen over hete hangijzers zoals echtscheiding, moderne vertalingen, de vrouw in het ambt en eerbaarheid, worden subtiel uitgehold door het gebruik van televisie en andere moderne sociale media. Door zogenaamd wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de schepping en humanistisch relativisme.

Verder komen velen onder de invloed van de charismatische beweging en van het zgn. welvaarts-evangelie.

Daardoor hebben steeds minder voorgangers de moed om pal te staan voor de waarheid. Hoewel afscheiding altijd als radicaal werd gezien, beschouwen velen dit nu als fanatiek.

Men streeft een soort eenheid na, ten koste van de Waarheid. En alles moet bedekt worden met de mantel der liefde.

Veel Baptisten Kerken zijn leerstellig afgeweken van de leer van het Nieuwe Testament.

Deze afwijkingen worden vaak gevonden in de ecclesiologie, de tweede komst van Christus, de doop, het Avondmaal en de onfeilbaarheid van de Schrift.

Grote groepen zijn afgeweken van de baptistische kenmerken naarmate ze meer oecumenisch zijn geworden.

Zoals in elke generatie, houden sommigen nog steeds compromisloos vast aan de leer, principes, normen en de kenmerken van de eerste gemeente in het Nieuwe Testament. Niet iedere gemeen-

te die pretendeert Baptist te zijn is echt een Baptisten Gemeente.

Alleen die gemeenten die vasthouden aan de kenmerken en de principes van de eerste Nieuwtestamentische gemeenten, beschreven in het boek van de Handelingen der apostelen, mogen terecht de naam Baptist gebruiken.

DOOPSGEZINDEN IN NEDERLAND IN DE 20E EEUW

Tjeerd Hylkema 1888-1962

Tjeerd Hylkema werd als student in de theologie zeer geraakt door lekenvroomheid, lekenarbeid en vredesgetuigenis. Hij overlegde met andere Doopsgezinden om dit in de broederschap in te voeren.

In Giethoorn stichtte Hylkema een rietvlechtschool. Hij speelde ook een hoofdrol bij de hulpverlening aan de Doopsgezinden in Rusland, die na de revolutie zwaar werden vervolgd. In 1929, toen het doopsgezinde broederschapshuis “Fredeshiem” gereed was, waarvan Hylkema de initiator was, werd hij predikant in Amersfoort.

Vanaf 1936 tot 1948 stond hij in Amsterdam.

Hij is voorzitter geweest van de Doopsgezinde Vredesgroep en was actief voor de bibliotheken van onder meer het Vredespaleis in Den Haag.

Hij schreef veel zgn. Brieven, meerdere boeken o.a. “Fredeshiem” (1960), en had een aandeel in de Doopsgezinde Liederensbundel van 1944.

21E EEUW

MENNONIETEN IN DE 21E EEUW.

ER WAREN IN 2012 WERELDWIJD ONGEVEER 1,7 MILJOEN MENNONIETEN.

De grootste populatie van Mennonieten wordt gevonden in de Verenigde Staten, Canada, India, Ethiopië en de Democratische Republiek Congo.

Maar Mennonieten kunnen ook gevonden worden in hechte gemeenschappen van ten minste 82 landen, op zes continenten of verspreid tussen de bevolking van die landen.

Er zijn Duitse Mennonieten kolonies in Argentinië, Wit Rusland, Bolivia, Brazilië, Mexico, Uruguay en Paraguay. Die stammen meestal af van Mennonieten uit Oost-Europa.

BAPTISTEN IN AMERIKA IN DE 21E EEUW.

De Baptisten vormen de grootste christelijke groepering in de Verenigde Staten.

De **Southern Baptist Convention** is de grootste Baptisten groepering in de VS met 16 miljoen leden. Er bestaan vandaag Baptisten Gemeenten in elke staat van de Verenigde Staten. Meer dan 40% van alle Baptisten woont in de Verenigde Staten.

De grootste denominatie onder Afro-Amerikanen is de National Baptist Convention met 7,5 miljoen leden.

Samen met de kleinere meer liberale, Progressieve National Baptist Convention (PNBC), met meer dan 2000 kerken.

Een totaal aantal van 2,5 miljoen leden.

BAPTISTEN IN NEDERLAND IN DE 21E EEUW.

Dr. Olof H de Vries (1942-2014) over Baptisme in zijn boek: "Gelovig gedoopt" 2009.

"Er worden kerken gesticht, er komen kerkverbanden, maar de invloed van de charismatische beweging doet zich ook hier gelden. Er ontstaan niet alleen Baptisten Kerken van diverse signatuur, maar ook door invloed van buiten, meestal uit Amerika, diverse soorten Pinkstergemeenten en evangelische gemeenten.

Wél gemeenten die de geloofsdoop in hun credo hebben staan, maar of dat altijd na wedergeboorte en bekering plaats vindt, blijft de vraag.

Ook ontkomen verschillende Baptisten Gemeenten niet aan de invloed van een zekere mate van vrijzinnigheid".

De invloed van dr. J. Reiling (1923-2005) zou hier niet vreemd aan zijn.

Dat het Baptisme niet zijn oorsprong heeft in de gevestigde kerken is met dit boek duidelijk aangetoond.

18. DISCUSSIE EN STRIJD OVER DE GELOOFSDOOP EN DE KINDERDOOP.

UITSPRAKEN VAN VOORSTANDERS VAN DE KINDERDOOP GETOETST AAN HET WOORD GOD.

De meeste van de door mij geciteerde uitspraken zijn te vinden op internet, of waren te vinden op internet. Inmiddels zijn er al weer enkele jaren verstreken, sinds het eerste-omvangrijke boek: "Als u met heel uw hart gelooft is het geoorloofd" werd uitgegeven.

De meeste citaten heb ik overgenomen uit kranten, periodieken en tijdschriften, met vermelding van de bron.

Dr. W. Verboom - 30 augustus 2007 in de Waarheidsvriend

“De kinderdoop is namelijk de hartslag van het Bijbelse geloof dat Gods genade in Jezus Christus de absolute prioriteit heeft in ons leven. Dat we delen in het heil van Christus Jezus, hangt niet af van onze keus, van onze ervaringen, maar van de vastheid en betrouwbaarheid van Gods beloften, die aan al onze keuzes en ervaringen vooraf gaan. Daarom is een verschuiving op het punt van de vastheid van Gods beloften naar onze ervaring, waarvan de herdoop een expressie is, slecht voor de kerk. We zullen veel meer aandacht moeten besteden aan de betekenis van de kinderdoop. Niet alleen door doopcatechese, maar ook door allerlei creatieve leerprocessen om het geloof te ervaren vanuit onze doop...

Na een dienst kwam een vrouw de consistoriekamer binnen en zei: “Nu we oud geworden zijn mogen we ons hoofd rustig neerleggen, want onze kinderen zijn gedoopt. God zal Zijn belofte waarmaken”. Dat vind ik nou echt wijs.”

Reactie: “De kinderdoop is de hartslag van het geloof, dat Gods genade in Jezus Christus de absolute prioriteit heeft in ons leven.“ Is de kinderdoop de hartslag van het geloof? Waar staat dat in Gods Woord? Alléén de ervaring leert ons al dat deze uitspraak niet waar is.

Want hoe velen zijn als kind gedoopt en zijn nooit tot een waarachtig geloof gekomen? Dus er was in het geheel geen hartslag en geen prioriteit om de Heere Jezus te leren kennen in het leven. “Dat we delen in het heil van Christus Jezus hangt niet af van onze keus en ervaringen.” Dat is correct. God is het Die verkiest. God is het Die in ons werkt het willen en het werken. Het is alleen genade. God wil dat alle mensen zalig worden en dat niemand verloren gaat. Maar toch moet een mens zelf kiezen. De oproep om te kiezen voor of tegen God klinkt vele malen in de Bijbel. Een mens kan God nooit terecht verwijten: “U hebt in de doop beloofd dat ik in het genadeverbond zou zijn en nu ben ik er toch niet in?” Jezus zegt tegen de inwoners van Jeruzalem: “Gij hebt niet **gewild**”.

Er wordt steeds gesproken over de vastheid van Gods beloften in de doop. Maar ik zeg dit nogmaals heel nadrukkelijk: God belooft niets in de kinderdoop. De Bijbelse doop is een symbolisch getuigenis van geloof, bekering, wedergeboorte en vergeving van zonden. Alle voorbeelden in de Bijbel hebben hierop betrekking. Als God iets zou beloven in de kinderdoop, dan moet Hij dat waarmaken. Maar miljoenen mensen zijn gedoopt zonder dat ze tot bekering gekomen zijn. Is dat de schuld van God? Zijn beloften zijn ja en amen. God heeft totaal niets beloofd in de kinderdoop.

De vrouw die geloofde dat ze rustig kon gaan slapen, omdat haar kinderen gedoopt waren, bedriegt zichzelf en wordt bedrogen. Dat was echt geen wijze vrouw. Ze kan veel beter voor haar kinderen gaan bidden of de Heere hen nog wil bekeren. Dat is pas wijs.

Dr. W. Verboom - dd. 17 april 2008
"Kinderen moeten leren wat hun doop betekent".

Reactie: Vraag: Wat moeten ze dan leren? Dat ze volgens W. à Brakel en G. Voetius (1589-1676) e.a. al wedergeboren zijn, totdat het tegendeel blijkt? Of moeten ze leren dat ze in zonde ontvangen en geboren zijn en dat ze zonder bekering en wedergeboorte niet zalig kunnen worden? Of moeten ze leren dat God hun liefheeft en dat Christus voor hun zonden gestorven is en dat ze die zonden moeten belijden?

Moeten ze leren dat God hun God is en dat ze dat door hun belijdenis moeten bevestigen? Moeten ze leren de doop voor hun eigen rekening te nemen, zoals dat geleerd wordt en wat betekent dat dan?

Is dat belijden dat ze in God, de Heere Jezus en de Heilige Geest geloven? Dat ze alles voor waar houden wat in de Bijbel staat? Zonder dat er zelfs op de belijdenis catechisatie (zoals blijkbaar bij navraag voorkomt) gesproken wordt over bekering en wedergeboorte?

En dan wel aan het Heilig Avondmaal deelnemen?

H. Polinder - Christelijk Gereformeerd predikant
Bron: RefoWeb - Drie Verbonden Leer.

Een vraag over de Drie Verbonden. "Is het dus zó, dat als er drie verbonden geleerd worden, dat je met alleen het genadeverbond niet zalig kunt worden? Er is toch in Gods verbonden geen gebrek of tekort?"

Antwoord ds. Polinder:

"Ter beantwoording van je vraag, eerst maar even de opheldering van een paar begrippen. In de vraag die je stelt, gaat het eigenlijk over de verhouding van het verbond der verlossing en het genadeverbond. Omdat dit voor je vraag niet zo van belang is, laat ik het werkverbond (die het drietal compleet maakt) hier nu maar even buiten beschouwing".

DRIE VERBONDEN LEER.

“Onder het verbond der verlossing verstaat men: de overeenkomst van eeuwigheid tussen de drie Goddelijke Personen over herstelling van het Godsrijk en de verlossing van de uitverkorenen. Onder het genadeverbond verstaat men de genadige beschikking van God over de gelovigen en hun kinderen, waarin God onder de verplichting van geloof en bekering alle heil voor tijd en eeuwigheid wil schenken door de Middelaar van het verbond. De kring van hen die tot het verbond behoren is breder dan die van de uitverkorenen”

TWEE VERBONDEN LEER.

“In de leer van de twee verbonden vallen het verbond der genade en der verlossing feitelijk samen. Het verbond der genade is in deze gedachte de volvoering in de tijd van het verbond der verlossing dat van eeuwigheid met Christus als het Verbondshoofd van alle uitverkorenen gesloten is. Het verbond der genade en de verlossing schuiven in elkaar. Hier omvat het genadeverbond niet de gelovigen en hun kinderen, maar alleen de uitverkorenen. Wie tot het genadeverbond behoort, wordt dan ook zeker zalig. Het verbond van de genade staat onder de beheersing van de uitverkiezing. De beloften van het verbond krijgen in deze gedachtegang het karakter van een voorzegging, een profetie. Bij de **Drie Verbonden Leer** hebben de beloften het karakter van een toezegging”.

“In de leer van de Drie Verbonden betekent het behoren tot het genadeverbond nog niet automatisch dat je ook zalig wordt. Als bondeling kun je door ongeloof en onbekeerlijkheid verloren gaan.

Wanneer een kind van het verbond dan niet ontvangt wat in het verbond wordt toegezegd/beloofd, dan is dit niet te wijten aan een manco in het verbond, dan kunnen we God daar niet de schuld van geven. Een verbondskind blijft ook een Adamskind. Overigens heeft het verbond ook op die kwaal een antwoord. De Heere belooft ook het geloof te willen geven wat nodig is om aan de verbondseis gehoor te geven. En laten we maar voor ogen houden dat niet een verbondsvisie zalig maakt, maar dat de waarachtige bekering tot de God van het verbond de weg is waarin we zalig worden. Deze God vraagt naar mensen die naar Hem niet vragen. Juist in het verbond komt dat op rijke wijze tot uitdrukking”.

Reactie: Hier wordt kort en bondig de leer van de verbonden uitgelegd. Door mij echter ingekort om de verschillen duidelijker naar voren te laten komen. De meest belangrijke zin in deze uitleg is wel dat een verbondsvisie niet zalig maakt.

Dat zou een goede reden zijn om er geen aandacht aan te schenken, zij het, dat dit systeem, mede de basis is van de kinderdoop en de vervangingstheologie.

Uit deze uitleg blijkt ook weer duidelijk dat de reformatorische kerken een geheel andere uitleg hebben van het Nieuwe Verbond in Christus bloed.

Dat is hét genadeverbond waarin geen plaats is voor ongelovigen.

De **Drie Verbonden Leer** is een door mensen bedacht systeem, mede bedacht om een Bijbelse basis te hebben voor de kinderdoop en de daarmee gepaard gaande vervangingstheologie.

Dat die Bijbelse basis niet klopt, heb ik reeds meerdere keren op verschillende wijzen aangetoond. Deze systemen maken het er voor jongeren niet gemakkelijker op om de Evangelieboodschap van de Bijbel te leren verstaan. Waarom niet eenvoudig het Evangelie verkondigen zoals de apostelen hebben gedaan? *“God wil dat alle mensen zalig worden”*, zegt de apostel Paulus.

De Heere heeft geen behagen in de dood van de goddeloze, maar veeleer daarin dat hij zich bekeert en leeft.

God had de wereld lief, en de Heere Jezus is voor ons gestorven toen wij nog zondaars waren.

De verkondiging en het aanbod van genade geldt voor ieder mens, gedoopt en niet gedoopt. De apostel Petrus wijst de mensen op hun zonden en zegt dat ze zich moeten bekeren. Eenvoudig toch? Tenminste in de verkondiging. Dat de mens niet wil, is een andere zaak.

Dr. G. van de Brink - 26 juli 2007 in de Waarheidsvriend

“Persoonlijk ben ik als gereformeerd mens van mening dat de kerk geconstitueerd wordt door het genadeverbond van God, waartoe ook de kinderen van de gemeente gerekend mogen worden, zodat het een enorm voorrecht is om kinderen van de gemeente te mogen dopen. Tegelijk zie ik dat andere gelovigen, die minstens zoveel ernst met de Heilige Schrift maken op dit punt tot een andere conclusie komen. Misschien zal ik eraan moeten wennen, dat dit verschil van inzicht geen obstakel zou moeten zijn voor kerkelijke eenheid. En dat er in een dergelijke protestantse kerk dus ruimte zou moeten zijn voor mensen als John Bunyan en C.H. Spurgeon, die voorstanders van de volwassen doop waren. Omgekeerd zouden Baptisten dan hun ongehoorde claim laten vallen dat, als het erop aankomt, je alleen maar een goed christen kan zijn wanneer je als volwassene gedoopt (of herdoopt) bent. Daarvan hebben ze het grootste deel van de christenheid nog altijd niet kunnen overtuigen”.

Reactie: Dr. G. van de Brink gaat ervan uit dat kinderen tot het genadeverbond behoren. Dat houdt in dat hij ervan uit gaat dat het genadeverbond is samengesteld uit gelovigen en ongelovigen. Want baby's zijn nog geen gelovigen.

Als dat zo zou zijn, is het genadeverbond geen Nieuw Verbond meer, zoals aangekondigd in Jeremia 31.

Vervolgens spreekt dr. van de Brink steeds over volwassen doop, maar deze term is eigenlijk niet juist. Beter is geloofsdoop. Dat de Baptisten denken, of zelfs claimen dat je geen goed christen kunt zijn zonder volwassen doop, is voor mij nieuw. Er zullen ongetwijfeld Baptisten zijn die dat denken, evenals er reformatorische mensen zijn die denken dat de geloofsdoop mensenwerk is en de kinderdoop Gods werk.

Beide standpunten maken een karikatuur van het geloof van de ander.

Dat de Baptisten er niet in geslaagd zijn om het calvinistisch- reformatorische volksdeel te overtuigen van hun dwaling, zegt niets over de waarheid van hun geloofsleer. De reformatorische gelovigen zijn er ook niet in geslaagd om de rooms-katholieken te overtuigen van hun dwalingen en zo zijn er vele voorbeelden te noemen. Gods Geest moet de mens overtuigen en de bedekking

weg nemen. Dat het niet gebeurt kan vele oorzaken hebben.
Zegt de Heere Jezus niet dat er in de eindtijd vele dwaalleraren zullen zijn?

Ds. J.M.D. de Heer, predikant Gereformeerde Gemeente. RD 29-3-2010

“Door de doop niet zalig. Alleen door wedergeboorte kan men in het Rijk van God komen. Dat is Goddelijke genade. Hoeveel betekenis krijgt de doop als het sacrament van de nieuwe geestelijke geboorte. Bij overdoop staat de keuze van de mens centraal. God gaf Zijn Zoon om zondaren zalig te maken, maar de mens zet uit vrije wil de stap in het geloof en laat de Heere Jezus toe in het hart. De grond van de doop is niet meer wat God uit genade schenkt, maar de keuze van de mens. Wat een arme leer, gegrond op drijfzand. Baptisten verwerpen de kinderdoop. In hun ogen is zo iemand nooit gedoopt. Wat ontzettend om dat te zeggen! Wat brutaal. De overdoop is een verachten van wat God in de doop schonk. Bid de Heere of Hij uw zoon/schoonzoon van zijn dwaalweg wil bekeren tot de waarheid van Gods Woord”.

Reactie: De eerste regel is de Bijbelse waarheid. Was ds. de Heer daar maar bij gebleven. De tweede regel is half waar. De doop is inderdaad een getuigenis en symbool van de nieuwe geestelijke geboorte. Het is echter geen sacrament. Een sacrament is een heilige handeling waarin God tot ons komt en waardoor er een bepaalde werking plaats vindt. Het woord “sacrament” komt in de Bijbel niet voor. In de zienswijze betreffende de kinderdoop is dat blijkbaar wel zo, maar in de Bijbelse doop als getuigenis van een nieuwe geestelijke geboorte is dat niet zo. Daarna gaat het geheel fout met de redenering van ds. de Heer. Hij houdt niet vast aan wat hij in de tweede regel heeft gezegd.

Want een baby heeft nog geen nieuwe geestelijke geboorte meegemaakt en kan dan ook niet het getuigenis van die nieuwe geboorte laten zien. We zien in de Bijbel dan ook geen enkel voorbeeld van iemand die gedoopt wordt zonder geloof.

Men veronderstelt dit wel, maar het staat nergens. De apostel Filippus zegt tegen de kamerling, dat alleen als hij gelooft, de doop geoorloofd is. Dus als men niet gelooft, is het niet geoorloofd.

Wie is er dan nu brutaal? Degene die zich aan de Bijbelse norm houdt of degene die hiervan afwijkt.

Alle voorbeelden in de Bijbel, betreffen mensen die eerst tot geloof en bekering zijn gekomen. Door de werking van Gods Geest.

Geen enkele uitgezonderd! Wat is het een grote dwaling om te beweren dat al deze mensen niet door genade, maar door eigen inspanning tot geloof zijn gekomen. Door een leer die op drijfzand zou zijn gegrond.

Hiermee veroordeelt ds. de Heer meteen de prediking van de apostelen. Van Petrus op de Pinksterdag, waarbij 3000 mensen tot bekering kwamen en gedoopt werden. Van Filippus in zijn ontmoeting met de kamerling. Van Paulus die na zijn ontmoeting met de Heere Jezus en zijn bekering, nadat hij weer ziende werd, opstond en zich terstond liet dopen.

Later doopte hij de stokbewaarder die met zijn gehele huis tot geloof was gekomen, en Lydia en

nog anderen genoemd in het NT.

Niet de zoon/schoonzoon moet bekeerd worden van zijn dwaalweg, maar ds. de Heer zelf.

Moge de Heere de bedekking wegnemen.

Ds. A. J. Mensink - Boek "Genade als erfgoed",

recensie Martine Kwey-Haasdijk - 2006

"Ds. Mensink stelt: 'Er is verband tussen de geestelijke verarming van de gemeente en de overdoop.' Het gevaar van het laatste is dat de mens met zijn geloofsdaad centraal kan komen te staan. Maar in evangelische gemeentes worden kinderen toch opgedragen? Maakt dat zoveel verschil met de doop? Mensink geeft het verschil kernachtig aan: 'Bij de kinderdoop zet de Heere de eerste en beslissende stap. Bij het opdragen zetten de ouders de eerste stap. Opdragen is een beweging van beneden naar boven. De kinderdoop is een beweging van boven naar beneden.'

Op een andere plaats in zijn boek stelt ds. Mensink dat de visie op de kinderdoop niet behoort tot het "fundament" van de gemeente. Maar er wordt wel geschud aan de "structuur" van de gemeente".

Reactie: Als er spanning is tussen geestelijke verarming van de gemeente en de overdoop, dan is de vraag waardoor die geestelijke verarming in de gemeente is ontstaan.

Dit kan toch niet door de overdoop komen? De overdoop kan waarschijnlijk wel mede veroorzaakt worden door geestelijke armoede in de gemeente.

Het zou, denk ik, in de eerste plaats heel goed zijn om te onderzoeken waardoor die geestelijke verarming is ontstaan.

Door voorstanders van de kinderdoop wordt vaak gezegd dat, omdat ouders hun baby's laten dopen, God de eerste is in het leven van die kinderen. Daaraan wordt dan ook wel toegevoegd dat, bij de volwassen doop, God niet de eerste is, maar dat de mens centraal staat. Die zelf beslist of hij zijn hart opent voor God en de Heere Jezus.

Het bovenstaande is een vreemde stellingname, die we nergens in de Bijbel kunnen vinden.

Door te beweren dat bij de volwassen doop de mens centraal staat, veroordeelt men de dooppraktijk in het NT.

De grond van de Bijbelse doop zou dan niet genade zijn, maar afhangen van de vrije wil van de mens.

Wat een grote zonde om dit zó te stellen. Wat een verachting van het werk van de Heilige Geest! En dit terwijl er in het hart van een baby nog in het geheel geen sprake is van geloof, genade en wedergeboorte. Dit kan men dan wel veronderstellen, maar de praktijk van het leven wijst anders uit. Het laten dopen van baby's is een handeling die van de ouders uitgaat, die zelf misschien geloven, maar heel vaak ook niet. Zie de dooppraktijk in veel protestantse- en rooms-katholieke kerken.

Door te stellen dat het werk van God in het hart van een zondaar, waardoor deze zondaar zich bekeert en overgeeft aan de Heere Jezus, het werk van de mens zelf is, bedroeft men de Heilige Geest.

Er zijn zelfs voorgangers die beweren dat, in geval van overdoop, men beïnvloed is door de duivel. Hoe denkt men dan over de 3000 die op de eerste Pinksterdag door de werking van Gods Geest werden bekeerd?

Deze 3000 waren allemaal in het verbond van God met Abraham en zij waren allemaal besneden! Toch werden zij na geloof en bekering gedoopt. In feite doet hetzelfde zich voor bij overdoop.

De kinderdoop is, stelt men, in de plaats van de besnijdenis gekomen. De kleine kinderen worden in het verbond opgenomen.

Stel dat dit zo zou zijn, dan is dat een vergelijkbare situatie met die van de Joden die in het verbond waren opgenomen en later toch na bekering werden gedoopt.

God is inderdaad altijd de Eerste in het leven van een gelovig mens. Anders zou er nooit van geloof sprake kunnen zijn.

Dat God de Eerste is blijkt ook uit Genesis 3:9. Na de zondeval riep de Heere God, Adam, die zich verborgen had vanwege zijn zonde, en zei tegen hem: "Adam, waar bent u?"

De Heere Jezus gaf het antwoord in Psalm 40:8 en 9 en zei: "Zie, Ik kom om uw welbehagen te doen".

Hij is gekomen om de relatie van de mens met God weer te herstellen door Zijn dood en opstanding. Wij hoeven ons niet meer te verbergen, want de Heere Jezus heeft het mogelijk gemaakt dat we met vrijmoedigheid mogen naderen tot de troon van genade. Hebreeën 4:16.

In het NT zegt Paulus in Romeinen 5: 8: "God echter bevestigt Zijn liefde voor ons daarin dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren".

Dit "de Eerste zijn", heeft altijd zegenrijke gevolgen. Dat kan van het zogenaamde "de Eerste zijn" bij de doop van baby's, niet gezegd worden.

Ds. J. Nap, predikant in de PKN, Lunteren.

Onkunde over dopen. Gezinsgids 2-10-2014

"Dopen we alleen volwassenen of ook kinderen? En is de doop een pleitgrond of niet... Een andere situatie van onkunde maakte ik zelf eens mee.... Toen kwam ook aan de orde dat mensen met een gedoopt voorhoofd toch verloren kunnen gaan. Dit is het geval, wanneer zij niet tot het oprechte geloof in Christus komen. In dat verband vroeg ik aan de ouders wat wij verstaan onder de uitdrukking, dat er tweërlei kinderen van het verbond zijn. De ouders keken elkaar aan alsof zij water zagen branden. Ik vereenvoudigde mijn vraag toen door te zeggen: "Twee soorten verbondskinderen." Helaas ging het toen helemaal mis, want de vader zei aarzelend: "Jongens en meisjes?" Bij dit antwoord was ik even perplex als u die dit nu leest. Zou zo'n onkunde nu alleen bij hervormde ouders voorkomen, zoals in mijn situatie, of valt die bij meerderen te vreezen?"

Reactie: Ik heb dit gelezen en sta niet perplex.

Ik ben zelf een aantal jaren ouderling geweest in een PKN kerk (Ger. Bond) en ik weet uit ervaring dat velen in die kerk niet weten wat "tweërlei kinderen van het verbond" zijn.

Als dat belangrijk is, en ik denk dat het belangrijk is, dan had dit toch in de prediking duidelijk aan de orde moeten komen.

Mijn ervaring is echter dat heel weinig predikanten daar over preken. Ik weet heel zeker dat er in het algemeen weinig gepreekt wordt over bekering en wedergeboorte. Het gaat wel over pleiten op je doop, je doop bevestigen door geloof.

Dat komt mede doordat er veel verschil van mening is over wedergeboorte. Men heeft het dan over wedergeboorte in engere of ruimere zin.

Maar wat hierover in de Dordtse Leerregels staat. Wordt dat nog wel onderschreven en gepreekt? Ik ben bang van niet.

Dr. A. de Reuver, PKN, emeritus professor.

Boek: "Meer dan een teken". De doopbelofte in reformatorisch perspectief. - Groen 2004

"Calvijn gaat ook uit van de belofte van de doop. De doop wordt niet pas echt door ons geloof, maar Gods belofte gaat aan het geloof vooraf, zo leert ons Calvijn. Mooi is wat de Reuver verder van Calvijn aanhaalt: 'Onze kinderen worden niet pas tot Gods verbondsvolk gerekend als ze gedoopt zijn. Ze worden juist gedoopt omdat ze kinderen van het verbond zijn.'

Reactie: Hetgeen Calvijn zegt over de kinderen ruikt naar 100 % vervangingstheologie. De kinderen zijn al in het verbond, ook al zijn ze nog niet gedoopt.

Maar ze worden gedoopt omdat ze al in het verbond zijn. Ja, zo was en is het met het Abrahamitisch Verbond. Een eeuwig verbond. Maar de kinderen van gelovige ouders zijn niet automatisch begrepen in het Nieuwe Verbond door hun geboorte.

Alleen door bekering en wedergeboorte komt men in het Nieuwe Verbond. De kinderen van gelovige ouders zijn wel bevoorrecht. Ze zijn wel apart gezet. Maar nog niet in het genadeverbond opgenomen.

W. Teelinck zegt: 'Dat Hij aan de doop Zijn Naam verbindt, wil zoveel zeggen als Zijn handtekening eronder!' Een andere mooie uitspraak van hem (W. Teelinck) is: 'Een zuigeling krijgt bij zijn doop van Godswege een rechtsgeldige verklaring in handen, waarop hij zich in de toekomst met vrijmoedigheid mag beroepen.'

Reactie: Het moet helaas weer gezegd worden. God verbindt echt Zijn Naam niet aan de kinderdoop. Die zogenaamde handtekening onder de doop is geen garantie dat zo'n baby ook tot bekering en wedergeboorte komt. De baby krijgt geen rechtsgeldige verklaring in handen door de doop, dat God ook zijn of haar God wil zijn. Dat wil God wel en Hij heeft Zijn belofte ook rechtsgeldig verklaard, maar dat kan de baby later vinden in het Woord van God en niet in de doop.

Het Woord laat ons **het tegenovergestelde** zien, namelijk dat er een handschrift is dat tegen ons zondaren getuigt.

De Heere God heeft dat uit het midden weggenomen en met Christus aan het kruis genageld. Daardoor is het bewijsstuk uitgewist. Welk een genade voor de verlost zondaar die dit in geloof heeft omarmd. (Colossenzen 2: 14)

W. Teelinck zegt: "God verklaart iets in de doop, waarop het kind zich later kan beroepen. God

heeft aan die verklaring Zijn Naam verbonden. Dat is zoveel als Zijn handtekening onder de verklaring”.

Reactie: Wat heeft God in de doop verklaard? Dat wordt hier niet vermeld. Maar we kennen de gedachten hierover.

God zou in de doop verklaren dat Hij de God van dit kind wil zijn. Dit vind ik nergens in de Bijbel. Ik vind wel iets heel anders in de Bijbel, namelijk dat God wil dat alle mensen zalig worden en tot de kennis van de waarheid komen, (1Timotheus 2:4).

Bovendien is het veel belangrijker te weten dat God in Christus Jezus onze Vader wil zijn. **Geen onpersoonlijk God, maar een persoonlijke Vader.**

Zie Johannes 1:12: “Allen die Hem aangenomen hebben, hen heeft Hij macht gegeven **kinderen Gods** te worden, **hen die in Zijn Naam geloven**”.

Met vele andere teksten uit Gods Woord zou deze waarheid ondersteund kunnen worden. Zowel in het OT, als in het NT biedt God Zijn genade aan. Aan alle mensen en Hij beperkt deze niet tot gedoopte baby's.

De apostel Petrus zegt dit nog eens uitdrukkelijk in:

2 Petrus 3: 9 De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen.

Wilhelmus á Brakel: “De doop (kinderdoop?) verzegelt alleen de uitverkorenen”.

Reactie: Dat lijkt mij bij baby's een moeilijke zaak. Wie weet welk kind uitverkoren is? Bovendien verzegelt de doop niets. De Bijbelse doop is een getuigenis. Door de kinderdoop wordt ook niets verzegeld.

“Toen wij tot geloof kwamen zijn wij verzegeld met de Heilige Geest der belofte, Die het onderpand is van onze eeuwige erfenis bij Hem”. Efeze 1: 13,14

H.F. Kohlbrugge. “Juist in het uur van aanvechting mag het zwakke hart zekerheid zoeken in de doop!”

Reactie: Dit is een citaat Dus het is moeilijk te beoordelen wat Kohlbrugge hier precies mee bedoelt.

Om welke aanvechting gaat het? Ik kan me voorstellen dat, indien iemand gelooft dat God in de kinderdoop gezegd heeft dat Hij zijn God wil zijn, hij dan bij een aanvechting daar troost in vindt. Maar ook zonder de kinderdoop mag iemand op basis van velerlei teksten geloven en troost vinden in de beloften van God.

Een gelovige mag in de aanvechting altijd rechtstreeks in het gebed tot de Heere Jezus gaan:

“Roept Hem aan terwijl Hij nabij is. Stort uw hart uit voor Zijn aangezicht te allen tijde, o volk!”

Bovendien heeft hij de geestelijke wapenuitrusting tot zijn beschikking, zoals beschreven in Efeze 6: 10-20: o.a. het zwaard des Geestes, dat is het Woord van God. Waarmee hij alle brandende pijlen van de boze kan doven.

Dat is een betere en vastere basis dan de zogenaamde beloften in de doop.

Dr. A.J. Plaisier - Preses van de PKN Synode te Lunteren.

Ref. Dagblad 26-09-2008.

“Bij de opening van de synode, vrijdagmorgen, zei dr. Plaisier dat het dopen van kinderen „een wonder” is. „Het water van de doop is geen toverwater, maar wel water van het wonder: het wonder van de vereniging met Christus.” De doop relativeert onze eigen afkomst, aldus dr. Plaisier. “En dat is geen prettige mededeling. Maar in het water van de doop zwemt een vis: Ichthus. Christus biedt ons Zijn liefde aan.”

Reactie: Dr. Plaisier zegt dat in de doop de kinderen met Christus worden verenigd. Christus biedt ons Zijn liefde aan in de doop.

Het is jammer, en dan druk ik mij zwak uit, dat dr. Plaisier daarmee aangeeft dat de kinderen dan blijkbaar wedergeboren zijn.

Want in de wedergeboorte wordt iemand verenigd met Christus, zijn Verlosser en Zaligmaker.

Maar zegt dr. Plaisier nu zulke vreemde dingen? Helemaal niet. Hij citeert op een iets vrijere manier het doopformulier.

In het formulier staat: “En als wij in de Naam des Zoons gedoopt worden, zo verzekert ons de Zoon, dat Hij ons wast in Zijn bloed van al onze zonden, ons in de gemeenschap van Zijn dood en van Zijn wederopstanding inlijvende, alzo dat wij van onze zonden bevrijd, en rechtvaardig voor God gerekend worden”.

Het formulier noemt nog meer kenmerken van een wedergeboren mens en zegt dan tenslotte: dat hoewel onze kinderen deze zaken nog niet begrijpen, zij desondanks in Christus tot genade worden aangenomen”.

Dat mag blijkbaar, want zij waren, nog niet gedoopt zijnde, onwetend aan de verdoemenis onderworpen.

Dr. A. van de Beek – emeritus hoogleraar in de PKN

Boek: “God doet recht” – 2008- Boekencentrum- recensie.

“We zijn Christus’ Lichaam. We zijn al los van deze wereld. Vrij van de wereld. We zijn in de doop overgegaan in Christus, in Hem geboren. Ons leven in Christus is de ware werkelijkheid. Dat betekent dat we altijd verdrukking zullen ondervinden. We passen niet in deze wereld. De hoogleraar werkt één en ander in zijn boek uit op het punt van doop, avondmaal en verbond.

“Alles hiervan staat volgens hem in het kader van de eschatologie. De doop gaat niet over het verbond, maar het is opgenomen in de eschatologische werkelijkheid van Christus. Prof. dr. A.

van de Beek houdt het liever op het „objectieve sacrament.” „In de doop is de overgang naar het lichaam van Christus, in het avondmaal de dagelijkse viering ervan”.

Reactie: “In de doop is de overgang naar het Lichaam van Christus, in Hem geboren.” Dat lijkt heel veel op de rooms-katholieke geloofsleer.

Maar de praktijk laat wel heel iets anders zien. Veel gedoopte kinderen komen nooit tot een werkelijk zaligmakend geloof en zijn dan ook geen deel van het lichaam van Christus, de Gemeente. Gods Woord leert ons:

1 Korinthiërs 12:13: Ook wij allen immers zijn **door één Geest** tot één lichaam gedoopt, hetzij dat wij Joden zijn, hetzij Grieken, hetzij slaven. hetzij vrijen; en wij allen zijn van één Geest doordrenkt.

Een gelovig, bekeerd en wedergeboren mens wordt toegevoegd als lid aan het Lichaam van Christus door de werking van de Heilige Geest.

Dr. A. van de Beek – emeritus hoogleraar in de PKN Boek: “Gemeente van Christus” (2013) - Reformatorisch Dagblad 6-12-2014

Toenemende wederzijdse erkenning van de doop.

“A. van de Beek stelt dat een overdoop de eerdere doop niet ongeldig maakt, zo schrijft hij in zijn boek “Gemeente van Christus”. De doop is eenmalig, wat betekent dat de overdoop gewoon geen doop is. Ook het opdragen of zegenen is geen optie. ”Mensen willen blijkbaar toch dat hun kinderen bij Jezus komen. Maar kun je een klein beetje bij Jezus horen? Kun je een klein beetje een moeder hebben? Je hebt een moeder of je hebt geen moeder. Sterker nog: je kunt niet geen moeder hebben. Je behoort Jezus toe of je behoort Hem niet toe, sterker nog: je kunt, geboren in de kerk, niet niet toebehoren aan Jezus”.

Reactie: Welke doop is de Bijbelse doop? Welke doop is geldig? Wat zegt de Bijbel hierover?

De apostel Filippus zegt tegen de kamerling uit Ethiopië: “Als u van harte gelooft is het geoorloofd”. Dit zou het einde moeten zijn van alle discussie over de doop.

Wat dr. van de Beek verder zegt over het brengen van de kinderen bij Jezus, is gezien het voorgaande dan ook een grote misleiding, (Lukas 18:15-17).

Hij doet het voorkomen of de gedoopte kinderen helemaal van Jezus zijn en opgedragen kinderen een klein beetje.

Het doopformulier van zijn kerk zegt het heel anders:

“In de eerste plaats zijn wij met onze kinderen in zonde ontvangen en geboren. Daarom zijn wij mensen op wie de toorn van God rust, zodat wij in Zijn rijk niet kunnen komen, tenzij wij opnieuw geboren worden.”

Dr. J. Hoek – Hoogleraar Theologische Universiteit Kampen
Boek: “Geroepen in een nieuwe eeuw”. – 2008 Boekencentrum

“Over de verhouding ambt en charisma zegt Hoek dat er een heilzaam spanningsveld blijft bestaan. Het is verleidelijk om nog meer te citeren. Beter is om zelf het boek ter hand te nemen en de inhoud tot u te nemen. Een vraag kwam bij mij boven ten aanzien van wat Hoek schrijft over de doop. Deze is niet in de plaats van de besnijdenis gekomen, maar naast de besnijdenis. Dit stelt hij omdat hij een verband ziet met de “vervangingstheologie”. “De kerk in de plaats van Israël” staat dan op één lijn met “de doop in de plaats van de besnijdenis”. Voor het Joodse volk is de besnijdenis nog steeds het teken van Gods verbond.” (Recensie H. Korving)

Reactie: Dr. Hoek is al een eind op weg naar de waarheid van de Schrift, door te schrijven dat de doop niet in de plaats van de besnijdenis is gekomen. Daarmee staat hij in feite ook niet meer achter het formulier, om de doop te bedienen aan kleine kinderen.

Maar door deze erkenning is ook de relatie van doop met het Abrahamitisch Verbond verbroken. Dan blijft over dat de doop alleen gebaseerd is op- en voortkomt uit het Nieuwe Verbond. Daarmee erkent dr. Hoek ook dat de kerk niet in de plaats van Israël is gekomen. Hoe nu verder?

Prof. dr. H. van den Belt – hoogleraar in de PKN

Boek: “Bloeien, groeien, snoeien”. 2009

“Wedergeboorte beslaat een heel leven. Eén grote bevalling.

Ten opzichte van het spreken over de wedergeboorte in engere zin is dr. van den Belt kritischer. Hij legt er grote nadruk op dat het hele leven één grote bevalling of wedergeboorte is. Daarbij verwijst hij naar Calvijn en naar artikel 24 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Volgens hem is het verwarrend het begrip wedergeboorte zowel in engere zin als in ruimere zin te gebruiken. Daar komt bij dat mensen door het spreken over de wedergeboorte in engere zin te veel op de eerste ervaring kunnen worden teruggeworpen. Er is dan als het ware sprake van een cirkel waarin men gevangen zit. Deze overwegingen van broeder van den Belt kan ik begrijpen. Dat neemt niet weg dat er in lijn van de Dordtse Leerregels toch wel op een goede manier over de wedergeboorte in engere zin kan worden gesproken. Zonder ons op een bepaalde beginervaring te fixeren, wordt het Woord van God effectief in ons leven. Bovendien wordt op deze wijze benadrukt dat we “binnen” of “buiten” zijn”. (Recensie door dr. W. van Vlastuin)

Reactie: Door te stellen dat de wedergeboorte van een mens één grote bevalling is, wijkt dr. van den Belt duidelijk af van de Heilige Schrift en ook van de door hem ondertekende leer van de Dordtse Leerregels.

In hoofdstuk 3-4, art. 12 lees ik onder andere: *“Maar het is een gans bovennatuurlijke, een zeer krachtige, en tegelijk zeer zoete, wonderbare, verborgene en onuitsprekelijke werking, dewelke, naar het getuigenis van de Schrift, in haar kracht niet minder noch geringer is dan de schepping of de opwekking der doden; alzo dat al diegenen, in wier harten God op deze wonderbaarlijke wijze werkt, zekerlijk onfeilbaar en krachtiglijk wedergeboren worden en metterdaad geloven.”*

Ten aanzien van de kinderdoop geeft zijn zienswijze geen problemen. Een baby kan nog niet

wedergeboren zijn. In zijn zienswijze is het de vraag of het ooit tot wedergeboorte komt als het een levenslange bevalling is.

Wanneer kan een mens dan de zekerheid hebben dat hij behouden is? Dan zou het nooit tot een Bijbelse doop op het geloof kunnen komen.

In welke leer worden zijn studenten die predikant willen worden dan onderwezen?

We waren dan ook niet verbaasd toen we een collega van dr. van den Belt hoorden zeggen: "Het woord wedergeboorte staat maar één keer in de Bijbel." Met andere woorden, waar praat je over?

PKN Synode – 12 november 2009

"Notitie "doop gedachtenis" aanvaard.

Bij de bespreking werd duidelijk dat voor de synode de eenmaligheid van de doop en het belang van de kinderdoop buiten kijf staat. In de doop is de genade van God en Zijn trouw tastbaar geworden... De doop gedachtenis heeft oude papieren. In de viering van de paasnacht wordt de dopeling bij het gedenken van de doop eraan herinnerd dat hij/zij in de doop mag opstaan met Christus uit de dood. De gelovige wordt steeds weer opgeroepen de doop te gedenken en uit de doop te leven... In een tegenvoorstel van de Commissie van Rapport op het door het moderamen voorgelegde besluitvoorstel kwam de zorg tot uitdrukking dat de doop gedachtenis toch te veel de eenmaligheid van de doop zou ontcrachten en dat te veel nadruk zou komen te liggen op het menselijk geloof in plaats van op de genade van God. Naar aanleiding van het aanvaarden van bovenstaande notitie roept dr. W. Verboom in de Waarheidsvriend op tot het vieren van de doopdatum".

Dr. W. Verboom "Je doop dag is een dag met een gouden rand, het goud van Gods genade."

Reactie: Wat valt er te vieren als iemand nog niet bekeerd en wedergeboren is en nog steeds op weg is om met een besprenkeld voorhoofd verloren te gaan?

Zie Johannes 3, het gesprek met Nicodemus: *"Tenzij iemand wedergeboren is, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan"*.

Teveel wordt ook uit gegaan van het feit dat de Heere alleen de kinderen van het verbond zou liefhebben. Het Woord is heel duidelijk. Gods heilsplan is wereldomvattend:

"Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft". Joh.3:16

1 Johannes 2:2: "En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet allen voor de onze, maar ook voor de zonden van de hele wereld".

Dus niet in de eerste plaats voor de zonden van de gedoopte kinderen die in het verbond zijn.

Het sleutelwoord in de Bijbel is altijd weer **"geloof"**.

Abraham werd door het geloof gerechtvaardigd en niet op basis van de besnijdenis of het verbond.

Ds. Wim Markus – voormalig predikant voor de HGJB Publieksverslag HGJB – November 2009.

“Ik draag Gods watermerk. - HGJB vraagt aandacht voor de doop De HGJB verkoopt vanaf maandag polsbandjes met daarop de tekst “Ik draag Gods watermerk” Argument: Stimuleren om hun doop te beleven als een eervolle onderscheiding! Ds. Markus schreef het boekje “Watermerk”. Om bij de jongeren nieuwe verwondering te wekken over wie God is en wat hij heeft toegezegd in de doop.

‘IK BEN GELUKKIG MET JE EN DAT ZAL ZO BLIJVEN. DAT BELOOF IK JE’

Dat je gedoopt bent, is best iets om trots op te zijn... Vanuit die gedachte vraagt de HGJB dit najaar speciale aandacht voor de doop: Met een boekje van ds. Wim Markus én met een eigentijds polsbandje... In zijn boekje ‘Watermerk — jij en je doop’ wil ds. Markus bij jongeren nieuwe verwondering wekken over wie God is en wat Hij heeft toegezegd bij de doop. ‘Al toen jij geboren werd, heeft God jou Zijn liefde verklaard. En toen jij gedoopt werd, is Gods handtekening daaronder gezet. Sinds die dag draag jij Zijn ‘watermerk’. Betrouwbaarder kan niet.’

Als ik dit Bijbel gedeelte een beetje begrepen heb bedoelt Paulus dat jouw doop laat zien dat je, net als een takje dat op een vruchtbare onderstam geënt is, door God beschouwd wordt als iemand die ‘met Christus is samengegroeid’. Of, zoals de Statenvertaling het zegt: dat je ‘één plant met Christus geworden bent’. Bij gevolg geldt voor jou wat voor Christus geldt. Net als bij zo’n geënt takje. Leeft de stam, dan leeft dat takje. Sterft de stam, dan sterft dat takje. Als je bij je computer zit zou je even naar www.biblia.net moeten gaan om Romeinen 6:1-11 in verschillende vertalingen te kunnen lezen. Nog beter is het om het in een paar vertalingen uit te printen. Vooral de verzen 3 en 5.

Romeinen 6:3 Of weet u niet dat wij allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, in Zijn dood gedoopt zijn?... 5 Want als wij met Hem één plant zijn geworden, gelijkgemaakt aan Hem in Zijn dood, dan zullen wij ook aan Hem gelijk zijn in Zijn opstanding.

Misschien zou je nu willen vragen: ‘Maar hoe laat de doop dan zien dat God mij ziet als iemand die, net als een takje in een stam, met de Here Jezus is ‘samengegroeid’? De doop laat dat ‘zien’ door wat er bij de doop gezegd wordt. Toen jij gedoopt werd is er gezegd, na het noemen van je naam: Ik doop u in de Naam van de Vader, en van de Zoon en van de Heilige Geest.’ Dus ook in de Naam van de Zoon. Die zin betekent dat je in opdracht van de Heere Jezus gedoopt bent. Maar het betekent ook dat je ‘in Christus Zelf bent binnen gedoopt’ (zie vers 3). Dat is natuurlijk geen goed Nederlands, maar zo kun je het beste begrijpen wat Paulus bedoelt. Zoals je een kleine pop helemaal in water kunt dopen, door die pop onder te dompelen in dat water, zo ziet God jou als helemaal in Christus ondergedompeld. Zoals dat water en die ingedoopte pop als het ware één geheel geworden zijn, zo ziet God jou als één geheel geworden met de Here Jezus. Als een takje geënt in en vervolgens helemaal samen gegroeid met de stam. Zo rekent God jou als helemaal één geworden met Jezus. Prachtig toch? Zo is Gods manier van rekenen als het over jou en mij gaat. En het wordt nog vrolijker.

MET CHRISTUS GESTORVEN EN OPGESTAAN

Nu zou ik je graag iets willen vragen. Maar misschien weet ik het antwoord zonder die vraag te kunnen stellen. Ik ga er vanuit dat jij een volgeling van de Here Jezus wilt zijn. En als je een volgeling van de mooiste, rijkste, meest liefdevolle en allergenadigste Persoon bent, dan wil je ook graag op Hem lijken. Daarom wil jij op Jezus lijken. Je zou net zo mooi willen zijn als Hij. En net

zo heilig als Hij. En net zo eerlijk als Hij. En net zo onbereikbaar voor zonde en slechte gedachten als Hij. En net zo nieuw als Hij na Zijn opstanding was. Dat klopt hé?

En als Paulus nu bij jou op je kamer zou zitten, dan zou hij met een stralend gezicht tegen je zeggen: je bent al even mooi en nieuw en rein en eerlijk en onaantastbaar voor welke zonde ook, als Jezus is. Want je bent als een takje in Hem geënt. En daarom geldt wat voor Hem geldt, ook voor jou! Toen Hij stierf voor de zonde, ben jij gestorven voor de zonde, want je bent een takje' in Hem. Toen Hij door Zijn dood onbereikbaar werd voor elke verleiding en voor alle kwaad, toen ben jij daarvoor ook onbereikbaar geworden, want je bent een 'takje' in Hem. Toen Hij opstond in het nieuwe glorieuze leven, toen ben jij ook opgestaan in dat leven, want je bent een 'takje' in Hem. Dat jij je lang niet altijd zo voelt, herken ik helemaal. Ik voel me ook lang niet altijd heilig en rein en nieuw. Nooit eigenlijk. Maar het gaat gelukkig niet om wat wij van onszelf voelen, maar om wat de Here God over ons gezegd heeft. En daarmee kom ik weer terug bij onze doop. Jouw en mijn doop laten zien dat God over ons heeft gezegd dat Hij ons beschouwt als helemaal één geheel geworden met Christus. Even rein en mooi en voor altijd van zonde bevrijd als Hij! Kijk Ik nu naar jou, belooft de Here, dan zie Ik geen slechtheid meer in je. Ook over tien jaar niet. Ook over dertig jaar niet. Ik zie alleen maar schoonheid. Schitterend ben je in mijn ogen. Ik ben gelukkig met je en dat zal zo blijven. Ook dat belooft Ik je onvoorwaardelijk. Want alle voor waarden voor het ontvangen van dat mooie, nieuwe leven zijn voldaan door mijn Zoon. Ik noem je Mijn kind!
GOD REKENT JOU ALS HELEMAAL ÉÉN GEWORDEN MET JEZUS.

Veel jongeren dragen 't inmiddels al: een polsbandje met daarop "Ik draag Gods watermerk". Ze zijn gemaakt om jongeren te stimuleren hun doop te beleven als een eervolle onderscheiding. Bij het boekje "Watermerk" krijg je er één gratis, maar ze zijn ook per 10 stuks verkrijgbaar".

Reactie: Een eervolle onderscheiding voor een onbekeerd kind, in zonde ontvangen en geboren? Helemaal één met Christus, alleen door de kinderdoop? Zonder bekering en wedergeboorte? Heel triest dat deze jongeren zo misleid worden. Het is een aaneenschakeling van Bijbelse onwaarheden. Op deze manier wordt van de doop een soort magische handeling gemaakt.

"Wie geloofd zal hebben en die gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden". Markus 16:16

Het Woord is hier heel duidelijk.

Daarom: pleit op het volbrachte werk van Christus en niet op je doop!

Prof. dr. A. Baars – hoogleraar TUA Apeldoorn

Ref. Dagblad 4-10-2014

Toegespitst - Een vaste Bijbelse grond.

In dit artikel gaat dr. Baars vijf argumenten noemen voor een vaste Bijbelse grond van de kinderdoop. Deze vijf argumenten kennen we als de bekende standaard argumenten voor de verdediging van de kinderdoop. Deze zijn in het kort weergegeven de volgende:

1. Het verbond in het OT en het NT zijn in wezen één.
2. Kinderen horen bij de gemeente. De Heere Jezus heet ze welkom in het Koninkrijk.
3. De doop is in de plaats van de besnijdenis gekomen.
4. In het NT worden ook kinderen gedoopt die begrepen zijn in de gedoopte huisgezinnen.
5. Vanaf de tijd van de apostelen is er altijd kinderdoop geweest.

Reactie: Op deze bekende vijf argumenten ga ik nu niet uitgebreid in, want deze komen in dit boek voldoende aan de orde. Een paar opmerkingen.

1. Als dr. Baars spreekt over het verbond in het OT en het NT. Welke verbonden bedoelt hij dan? Het Nieuwe Verbond in het bloed van de Heere Jezus is toch wel een geheel ander verbond dan het verbond met Abraham en het Sinaïtisch verbond.
2. Kinderen horen wel bij de gemeente en natuurlijk zijn ze welkom in het Koninkrijk der Hemelen, maar dat wil niet zeggen dat ze er dan ook daadwerkelijk toe behoren.
3. Dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen staat nergens in de Bijbel.
4. Dat in het NT ook kinderen worden gedoopt kan niet worden bewezen. Men veronderstelt dit.
5. Dat er vanaf de apostelen altijd kinderdoop is geweest is door recente historische gegevens zeker niet te bewijzen.

De meeste historische gegevens wijzen op een langzame groei van deze dwaalleer. Dus de vaste Bijbelse grond is duidelijk minder vast dan dr. Baars beweert. Drijfzand lijkt mij een betere aanduiding.

Zie: "De doop in de vroege kerk" Prof. dr. Hendrik F. Stander & Prof. Dr. Johannes P. Louw 2010 Uitgeverij Boaz Multi Media

Ds. J. Driessen- Emeritus predikant Gereformeerde Gemeente
Doop bevestigt Gods recht op ons leven.

RD 05-10-2013 | Van een medewerker

„Gedoopt zijn zegt niets, het gaat om de wedergeboorte.” Groen of rood? Aarzelend gaan de handen met stemkaartjes omhoog. De meningen zijn verdeeld. Op de Check-in avond in de Gereformeerde Gemeente van Leiderdorp dachten de jongeren na over het thema "Gedoopt".

De verwarring is blijkbaar groot! Zo'n zestig jongeren zijn op deze vrijdagavond naar de kerk in Leiderdorp gekomen. Ze lezen om beurten een tekst voor uit Genesis 17, de verbondssluiting met Abram: *"Mij aangaande, zie Mijn verbond is met u."*

Hij begint met het voorbeeld van Matthias en Elise. „Matthias zegt tegen zijn moeder: Ik wil ervan af. Als ik 18 ben, laat ik me uitschrijven. Elise staat in het waterbad, voor in de kerk. Wat een geweldige ervaring: iedereen kan zien dat zij voor Jezus gekozen heeft. Beide jongeren maken echter een denkfout. De Heere God is de eerste, niet wij. Hij denkt tot in eeuwigheid aan Zijn verbond."

Reactie: God is altijd de Eerste bij iedereen die tot geloof komt. Gedoopt of niet gedoopt. De emeritus predikant legt uit dat de doop alles te maken heeft met de zin van je leven...

"Misschien zeg je wel: Ik ben op deze wereld geschopt en ik moet maar zien wat ik ervan maak.

Denk eens terug aan het paradijs! Toen had het leven zin. Adam en Eva zijn niet op de wereld geschopt, maar geschapen. Geschapen om te leven tot eer van God. Je weet dat dit in Genesis 3 anders is geworden. Maar nog steeds dragen we een teken bij ons: God wil ons leven weer zin geven, de zin van het leven tot Zijn eer. Hij zegt daarmee: Ik zal dit volk zalig maken van hun zonde, van hun zinloosheid.”

Reactie: De doop geeft geen zin aan je leven. Alleen als je na wedergeboorte en bekering je volkomen hebt overgegeven aan Hem, krijgt je leven zin.

Daarna komt de vraag: ”Heere wat wilt Gij dat ik doen zal?” Vgl. Paulus na zijn bekering.

Dan mag Hij zitten op de troon van ons hart.

Dan wijden we ons lichaam aan de Heere toe: “Als een levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk”. (Romeinen 12:1)

Dan zijn we je bereid om de werken te werken die de Heere van tevoren bereid heeft, (Efeze 2:10).

De Heere Zelf geeft zin aan ons leven. Hij Zelf is ons leven: “Het leven is mij Christus en het sterven gewin”, zegt Paulus.

*“Want de liefde van Christus dringt ons. Als die dit oordelen, dat, indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn, opdat degenen die leven, **niet meer zichzelf** zouden leven, **maar Dien**, Die voor hen gestorven is en opgewekt”. 2 Korinthe 5:14,15 SV*

Dit bewerkt de Heilige Geest in ons.

De doop bewerkt niets! De praktijk van het leven wijst dit uit.

Miljoenen mensen zijn gedoopt en leven zonder God. God wil aan het leven van **ieder mens** zin geven, niet alleen aan gedoopte kinderen.

“Als God met Abram Zijn verbond opricht, zondert Hij daarmee een volk af, legt ds. Driessen uit. „God zei toen: Het is Mijn volk. En dat zegt God ook van de christelijke gemeente. Betekent dat dat iedereen, hoofd voor hoofd, zich christen mag noemen? Nee, maar de doop vertelt wel: God heeft een bijzonder recht op ons. Elke doopbediening laat zien dat God ons niet vergeten zal. Eigenlijk staat er in de oorspronkelijke taal van de Bijbel: Doop hen tot de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Het is, zoals het doopformulier het zegt, de aanneming tot kinderen.”

Reactie: God heeft recht op ieder mens! Niet alleen op gedoopte kinderen. Ieder mens is geschapen met het doel om God te dienen en te verheerlijken. Door de zondeval heeft de mens zijn doel gemist, is de satan gaan dienen en terecht gekomen in het rijk van de duisternis.

Door het geloof in de Zoon van God kan een mens overgaan van het rijk der duisternis naar het Koninkrijk van het licht.

(Joh.1:12,13) *“Maar allen die Hem aangenomen hebben, hen heeft Hij macht gegeven kinderen van God te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven; die niet uit bloed (bloedverwantschap), niet uit de wil van het vlees (eigen wil), en ook niet uit de wil van een man (b.v. een dominee of pastoor), maar uit God geboren zijn”.*

Dr. P.L. Voorberg – Gereformeerd Vrijgemaakt - Emmeloord.

Blad Terdege

“De evangelische christenen verwerpen in de regel de erfzonde. En als je niet gelooft dat je kind in zonde en ongerechtigheid geboren is, dan zal ook je begeerte naar een teken en zegel van de afwassing der zonden geringer zijn. Verder onderstreept dr. Voorberg: “God is wel buitengewoon barmhartig en genadig door juist in de meest cruciale momenten van ons leven, na onze geboorte en na onze wedergeboorte, niet alleen met het Woord maar ook met het teken en zegel van doop en avondmaal, naar ons toe te komen. Het kind heeft bij God geen enkele prestatie geleverd. Juist bij de kinderdoop zie je de genade van God glansrijk stralen. Bij een volwassen doop in een gereformeerde kerk is dat volgens hem dan ook zo. Ook bij de volwassen doop wordt de grond niet gevonden in de mens (zijn geloof) maar in het bevel en de belofte van God.

Bij de meeste evangelische gemeenten ligt dat volgens hem anders. Daar fungeren de keuze en het geloof van de mens toch op de een of andere manier. Luther: “Want jij brengt dat geloof mee, dat geloof is eigenlijk jouw werk en de doop is daar dan een zegel op.” Er zit toch heel vaak bewust of onbewust iets in van de angel van de werk gerechtigheid (en als het dan later geen genade blijkt te zijn?)”

Reactie: “De genade van God zie je bij de kinderdoop glansrijk stralen!”

Als het dan later geen genade blijkt te zijn. Waar komt die straling dan vandaan?

In ieder geval niet van de Heilige Geest. De enige grond en pleitgrond is de Heere Jezus. Hij is de Rots waarop we staan en waarop ons leven gebouwd is.

“Geen andere Pleitgrond hebben wij. Niets maakt naast Hem ons vrij. Het is genoeg dat Jezus stierf. Ja, stierf voor u en mij”.

Voorts is het wel opmerkelijk dat dr. Voorberg in dit stukje, doop en Avondmaal plaatst na de wedergeboorte.

Luther heeft veel goede dingen gezegd, maar ook veel dwalingen gehandhaafd en vreselijke dingen gezegd en gedaan wat betreft Gods oogappel, Israël.

M.J. Karels, Boskoop - Ouderling Gereformeerde Gemeente - Op de Check-in van de jeugdbond Ger. Gemeente. R.D. 10-01-2015

“Kleine uitverkiezing “Toch is de uitspraak “Ik ben een christen” iets heel anders dan “ik ben Charlie H”), aldus de Boskoopse ouderling. Het is geen toeval dat je in een christelijk gezin geboren bent. Calvijn noemt dit een kleine uitverkiezing. De Heere heeft met Zijn vinger op je voorhoofd geschreven dat je een christen bent. Is dat voor jou meer dan een theorie? Als je oefent voor je rijbewijs en je hebt alleen maar je theorie gehaald, dan mag je nog niet de weg op. Met alleen theorie ben je er in het geloof ook niet. Ware blijdschap is er alleen als je ook de praktijk van het christenleven kent” Dit naar aanleiding van de aanslag door moslim terroristen op de redactieleden van het weekblad

Charlie Hebdo in Parijs.2015

Reactie: Ouderling Karels geeft voor de jeugd een nieuwe uitleg van de kinderdoop. Hij weet precies wat God gedaan heeft tijdens de doop van de baby.

God heeft met Zijn vinger op het voorhoofd van de baby geschreven, dat deze baby een christen is!

Ik vraag mij af of deze ouderling wel beseft, wat hij hiermee gezegd heeft. Ik begrijp wel dat deze ouderling dit figuurlijk heeft bedoeld, maar toch. Hiermee heeft hij willen uitdrukken dat deze baby een christen is. Uit het vervolg blijkt dat deze baby dit later als volwassene ook moet laten zien. Blijkbaar gaat deze ouderling ervan uit dat de baby al wedergeboren is en dit in zijn latere leven zichtbaar moet maken.

Dit is de oude dwaalleer van de veronderstelde wedergeboorte. Waarom toch aan deze leer vasthouden en de jeugd op een dwaalspoor brengen? Hen laten leven met een leugen?

Waarom iemand **een last** opleggen, die hij niet kan dragen? Men kan in eigen kracht het christenleven niet leven. Alléén door de inwoning van de Heilige Geest:

(Galaten 2:20). *“Met Christus ben ik gekruisigd en toch leef ik, dat is niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij”. En voor zover ik nu nog in het vlees leef, leef ik door het geloof in Hem”.*

*“Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven. Neem Mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel; want Mijn juk is zachten **Mijn last is licht**”. Mattheüs 11:28,29*

Waarom niet duidelijk gezegd, zoals dat vroeger nog wel eens gebeurde in deze gemeenten. Dat een mens, gedoopt of ongedoopt, wedergeboren en bekeerd moet worden.

Zodat de vrucht van de Geest zichtbaar wordt en daardoor Christus wordt verheerlijkt. Dan is deze mens met Christus bekleed en gaat door de Geest leven.

Ds. A. Jonkman - PKN emeritus predikant te Veenendaal.

Bron RD 21-9-2013

“Doop maakt Gods verkiezing duidelijk”

Een onderwerp dat ds. Jonkman sterk raakt is de doop (kinderdoop).

“Die doop is nooit uit mijn gedachten en leven geweest. Nergens anders zie je het geheim van Gods heilshandelen zo duidelijk als daarin. God staat aan het begin. Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.

Waarom zouden we niet preken over de verkiezing? Zo te mogen spreken van en te mogen geloven in de God Die verkiest een God van zondaren te zijn, is de vreugde van het ambt van dienaar des Woords.

In de doop, zo is mijn vaste overtuiging, zien we de aan alles voorafgaande liefde van God in Christus. Als het anders was kon je de kerk wel sluiten”.

Reactie: Ik vraag me af: “Zou ds. Jonkman dat werkelijk menen?”

Dat je nergens anders het geheim van Gods heils handelen zo sterk ziet als in de kinderdoop?”

Zoals ik vele malen in dit boek heb aangetoond, is de kinderdoop niet Bijbels. De doop is contra de leer van de Heere Jezus en van de apostelen.

Vervolgens zien we nergens de liefde van God meer geopenbaard dan op het kruis van Golgotha. Daar gaf God Zijn eniggeboren Zoon om zondaren te redden van de eeuwige dood.

Niet alleen voor zondige gedoopte kinderen, maar voor **alle** zondige mensen: gedoopt of niet: *“Want al zo lief had God de **wereld**, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat **een ieder die in Hem gelooft** niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft”*. Joh3:16

Dan is het God Die verkiest. Maar Hij verkiest niet alle gedoopte baby's. De praktijk van het leven bewijst dit.

“De doop maakt Gods verkiezing duidelijk”?

Wereldwijd worden door God miljoenen mensen gered, maar er gaan ook miljoenen mensen verloren, omdat ze zich **niet willen** bekeren en **niet gered willen worden**. Ook als kind gedoopte mensen.

*“Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar **u hebt niet gewild!**”* (Mattheus 23:37)

De Heere zegt tot Israël in Jesaja 65:2:

“De hele dag heb Ik Mijn handen uitgespreid naar een opstandig volk, dat de weg gaat die niet goed is, naar hun eigen gedachten.”

De Heere wilde wel, maar zij wilden niet. Van nature wil de mens zelf de baas zijn over zijn leven. Niet afdalen van de troon van zijn hart en de Heere Jezus die plaats geven, die Hem toekomt. Waardoor Hij het voor het zeggen mag hebben:

“Mijn zoon, geef Mij uw hart!”

“Laten uw ogen behagen hebben in Mijn wegen!” Spreuken 23:26

Wat heeft de verkiezing dan duidelijk gemaakt? Wat God verkiest is vast, kan niet meer ongedaan worden gemaakt. Dat heb ik bij de kinderdoop niet gezien.

Ds. A. van Voorden - Gereformeerde Gemeente in Nederland- Opheusden Bron RD 28-04-2012.

“In zijn uitleg van het doopformulier volgt ds. van Voorden de visie van ds. Kersten in diens “Gereformeerde dogmatiek”. Deze stelt dat elk kind van nature een kind des toorns is, maar niet iedere gedoopte is opgenomen in het verbond der genade. Als verklaring voor het feit dat het formulier dan toch zo ruim spreekt over de reikwijdte van de doop, stelt ds. van Voorden dat dit zó moet worden uitgelegd dat de volle zaligheid alleen voor de uitverkoren is bestemd. De weldaden van het verbond gelden voor de uitverkoren kerk en niet voor elk gedoopt kind.

Ds. van Voorden zegt zich ervan bewust te zijn dat er in de loop der tijd veel discussie is geweest

over de woorden uit het formulier "in Christus geheiligd zijn". In zijn behandeling van deze uitdrukking laat hij zich leiden door de uitleg van ds. Kersten: Er moet onderscheid worden gemaakt tussen het inwendig en het uitwendig zijn in het verbond.

Ds. van Voorden: „Door de doop is het kind afgezonderd van de wereld en leeft op het erf van het verbond. Door de doop draagt het kind het merkteken van Christus en daarom is het heel erg als het hiermee op plaatsen komt waar het niet hoort te zijn. De middelen der genade mogen biddend worden waargenomen.”

Toch mogen volgens ds. van Voorden ouders en leerkrachten nooit tot de gedoopten zeggen: „God wil je Vader zijn.” De predikant noemt dit een dwaling. Het verbond der genade is volgens hem een eeuwig verbond en de beloften zijn ja en amen voor de uitverkorenen. Ten onrechte wordt hiervan een "verbond der aanbidding" gemaakt, aldus ds. van Voorden. „De beloften moeten voorgesteld worden, maar pleiten op de belofte is een geloofswerk en kan alleen door gelovigen worden gedaan.”

Reactie: Zijn opvatting inzake het Verbond der Genade is in overeenstemming met de Schrift, al wordt in de Schrift nergens dit verbond zo genoemd.

Maar ik begrijp zijn bedoeling. Het Nieuwe Verbond (van genade) is alleen voor de ware gelovigen die door God uitverkoren zijn. Tot zover is er niets mis.

Maar dan zegt ds. van Voorden dat het kind het merkteken van Christus draagt. Dat is blijkbaar een uitwendig teken, waar het kind overigens niets van weet. De gelovigen ontvangen het onderpand en zegel van de Heilige Geest.

Efeze 1 vers 13 en 14 spreken hierover:

“Toen u tot geloof kwam, bent u in Hem verzegeld met de Heilige Geest der belofte, die het onderpand is van onze erfenis van de verlossing die ons ten deel viel tot lof van Zijn heerlijkheid.”

Opmerkelijk is dat hij zegt dat je niet tegen een kind, dat zogenaamd het merkteken van Christus draagt, mag zeggen dat God ook zijn/haar Vader wil zijn!

“Het verbond van genade is een eeuwig verbond, alleen voor mensen die God zalig wil maken”. Maar dat is nu juist de kern. God wil dat alle mensen zalig worden! Nog nooit gelezen in de Bijbel?

Lees Romeinen 10:13 *Want ieder die de Naam van de Heere zal aanroepen, zal zalig worden;*

1 Timotheüs 2:3 *Want dat is goed en welgevallig in de ogen van God, onze Zaligmaker, 4 Die wil dat alle mensen zalig worden en tot kennis van de waarheid komen.*

Natuurlijk is het zo, dat pleiten op Gods beloften, al een daad van geloof is. Maar mag je dan tegen een kind zeggen dat God niet je Vader wil zijn? Waarom toch zo bang om kinderen en mensen

uit te nodigen tot Christus te komen?

Als Paulus en de andere apostelen er ook zo over gedacht hadden, was het Evangelie nooit verspreid over de gehele aarde.

Het is God Die het geloof werkt in de harten.

Maar het Evangelie moet wel verkondigd, aangeboden, aangenomen en geloofd worden.

:

Ds. A. J. Mensink - PKN – predikant- Gereformeerde Bond

Bron RD-Waarheidsvriend 9-3-2013

“Veel hervormde gemeenten hebben te maken met evangelische invloeden. “Het fundamentele verschil is: “Handelt God? Of handelen wij?”, zo vraagt de voorzitter van de Gereformeerde Bond. “De visie op de doop is de hoeksteen, maar ook de toetssteen van echte evangelische theologie. In woorden als geloofsdoop, bekeringsdoop, doopvernieuwing, maar ook het opdragen van kinderen in plaats van de kinderdoop, klinkt vooral door dat de beslissing van de gelovige centraal staat. De doop is een uiting van een oprechte geloofskeuze, waarvan iemand in een getuigenis rekenschap aflegt. Ook bij ouders die (toch) hun kind laten dopen, kan de nadruk op onze inzet en beslissing liggen. De doop is dan niet meer dan een plechtige belofte van ouders om hun kind voor de Heere groot te brengen. In het evangelische denken zit iets van een protest tegen de lautheid en ingezonkenheid van de kerk. De nadruk op de eigen keuze en handeling van de gelovigen is een aanklacht tegen (vermeend) verbondsautomatisme, gezapigheid en ingezonkenheid rond doop en Avondmaal”.

Reactie: De voorzitter van de Gereformeerde Bond in de PKN, ds. Mensink, heeft een boekje geschreven over de kinderdoop.

Het is voor hem blijkbaar een zeer aangelegen zaak en hij is er sterk in, om zoveel mogelijk de waarheid van de kinderdoop te verdedigen tegenover de zogenaamde leugen van de geloofsdoop. Hij benadrukt dan ook heel vaak, dat de kinderdoop een werk van God is waarin God handelt.

De geloofsdoop daarentegen is het werk van de (zondige) mens.

Ik kan mij nog een artikel van ds. Mensink in de Gezinsgids herinneren van enkele jaren geleden, waar met grote letters boven stond:

“Niet ik, ik, ik, ... Maar Gij, Gij, Gij”.

Ja, dan moet je wel heel zeker van je zaak zijn.

Ik heb in dit boek al aangetoond dat de kinderdoop op Bijbelse gronden dient te worden afgewezen. Daar ga ik nu niet verder op in. Maar toch een paar vragen:

Is ds. Mensink van mening dat de 3000 die op de Pinksterdag tot bekering kwamen en zich lieten dopen een werk van mensen was?

Dat waren allemaal besneden Joden.

Is ds. Mensink van mening, dat al de gelovigen die in de Handelingen der Apostelen genoemd worden en op basis van hun persoonlijk geloof gedoopt werden, het werk van mensen was?

Filippus zegt tegen de kamerling van Morenland op zijn vraag of hij gedoopt mag worden, dat

alleen als hij gelooft, het geoorloofd is.

Dat is toch duidelijke taal. Dat is dan, volgens ds. Mensink, het werk van het eigen ik, van de oude mens. Geen werk van God.

Maar als het nu wel een werk van God blijkt te zijn en je schrijft dat toe aan de zondige mens...

Zegt de Heere Jezus daarvan niet: "Oordeel niet, opdat uzelf niet geoordeeld wordt?"

De Farizeeën kenden het werk van de Heere Jezus toe aan de duivel.

Verder zegt ds. Mensink ook dat de visie op de doop, de hoeksteen en toetssteen is van de evangelische theologie.

Is dat waar? Dat heb ik nog nergens gelezen. De Hoeksteen van de evangelische theologie is Jezus Christus en Die gekruisigd en de toetssteen daar van, of Zijn Woord gepredikt wordt, zonder dat er iets aan toegevoegd- of van af gedaan wordt.

Het is niet eerlijk om op deze manier een karikatuur te maken van een christelijke gemeenschap. En ook niet om op deze wijze te generaliseren.

Kent hij de harten van alle mensen die zich op het geloof laten dopen?

De doop is een toetssteen betreffende de leer van een christelijke gemeente, of die leer naar de Schrift is of niet.

Het Reformationsaltar in Wittenberg. - RD 13-11-2010

Kinderdoop voor Melanchton.

1."Voor Melanchton is de doop het sacrament van de boetedoening. Het is het bad van de wedergeboorte. Het hele leven van de christen bestaat uit boete en berouw. De Wet verschrikt en doodt. Het Evangelie verkwikt en maakt levend. Melanchton ziet de doop als teken van de waarachtige bekering, de afsterving van de oude en de opstanding van de nieuwe mens. Pas later in de Reformatie komt de leer van het verbond tot ontwikkeling. Daarin loopt de lijn duidelijker van het Oude- naar het Nieuwe Testament, van besnijdenis naar kinderdoop".

Reactie: In de eerste alinea ziet Melanchton de doop, zoals de Schrift deze ook aangeeft en bedoeld heeft, als een teken van geloof en bekering.

Van het sterven met Christus en het opstaan in een nieuw leven met Hem. Jammer dat later in de lutherse/calvinistische Reformatie de verbondsleer tot ontwikkeling is gekomen. Hadden ze zich maar bij de leer van de Schrift gehouden.

2."Melanchton geeft andere argumenten voor de kinderdoop. Christus zegt dat de kinderen niet verhinderd mogen worden om tot Hem te komen, omdat het rijk van God hun toebehoort. De belofte van vergeving komt hun toe en dus ook het teken van de belofte. Christus is niet alleen voor de volwassenen maar ook voor de kinderen gestorven. In de kerk is het Woord met de sacramenten. Daarbuiten is geen heil. Daarom moeten de kinderen worden ingelijfd in de kerk. Zij delen in het geloof van de geloofsgemeenschap".

Reactie: In de tweede alinea zie je de verbondsleer al opkomen. In de doop wordt aan de kinderen

vergeving van zonden beloofd.

Ook het bekende argument voor de kinderdoop: “van het komen van de kinderen tot Jezus”, wordt door Melanchton aangevoerd.

De kinderen kwamen om gezegend te worden en niet om gedoopt te worden. Ze werden door de Heere Jezus gezegend en omarmd.

Daar kun je geen doctrine op gaan bouwen.

Gelukkig is het heil ook buiten de kerk te vinden en gebaseerd op **het horen** van het Woord van God. Het geloof is uit het horen.

Daarom is evangeliseren zo belangrijk. God had de wereld lief en de wereld moet het horen.

De kinderen hebben een persoonlijke relatie met de Heere Jezus nodig en kunnen niet op basis van het geloof van de gemeenschap behouden worden. Het criterium is :

”Wie de Zoon heeft, heeft het leven! Wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet”. “Allen die Hem aangenomen hebben”, hun heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden, hen namelijk die in Zijn naam geloven”.

3. “Dat is ook de gedachte achter de peter en de meter, die op het schilderij naast Melanchton staan. Als getuigen beantwoorden zij de doopvragen. In plaats van het kind leggen zij de geloofsbelijdenis af. Zo wordt het kind opgenomen in de kerk der eeuwen. De pedagoog van de reformatie vindt wel dat de ouders verantwoordelijk zijn voor de geestelijke vorming van hun kinderen. Zij moeten hun kinderen de beloften zo leren dat zij die hun leven lang onthouden en zich ermee troosten”.

4 “De kinderdoop door onderdompeling is geen uitvinding van de Reformatie. Tot in de zestiende eeuw is het in grote delen van noord en west Europa gebruikelijk om de zuigelingen helemaal onder te dompelen. De besprenkeling is pas massaal opgekomen als reactie tegen de dopersen. De Baptisten vinden een doop zonder onderdompeling niets”.

Reactie: In de derde alinea komt het zuurdesem van de rooms-katholieke leer te voorschijn.

De peter en de meter beantwoorden de doopvragen in plaats van de ouders. Zij doen dat namens de geloofsgemeenschap. Die is dan mede verantwoordelijk voor de geestelijke vorming van het kind.

Zij moeten de kinderen de beloften leren, zodat zij die hun hele leven onthouden en zich ermee troosten. Dat troosten kan echter alleen, als de kinderen niet alleen de beloften weten en onthouden, maar wanneer deze hun eigendom geworden zijn. Wanneer zij zich ook daadwerkelijk bekeren en wedergeboren worden, ontvangen ze de Heilige Geest, de Trooster.

Ze ontvangen dan **alle geestelijke zegeningen** die genoemd worden in **Efeze 1:3-14**.

Al deze geestelijke zegeningen ontvangen we in en door Christus. Hij heeft ons gezegend met alle geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten.

Met het woord onthouden alléén gaat een mens nog verloren. Het Woord moet toegepast worden aan het hart.

5."Het probleem met de Anabaptisten is volgens Melancton dat zij te individualistisch denken. Zij spreken over het verbond, maar bedoelen de belofte van de gelovige om de kwade lusten te doden, heilig te leven en het kruis geduldig te dragen. Zij zien volgens Melancton helemaal over het hoofd dat God een verbond met ons sluit, waarin Hij ons Zijn genade toezegt".

Reactie: In de vijfde alinea is Melancton al helemaal in de verbondsleer terechtgekomen. Hij onderschrijft hier nog gedeeltelijk of helemaal de roomse kerkleer. Overnemen wat de kerk leert. Het mag niet al te persoonlijk worden. De kerk maakt zalig. God neemt je op in het genadeverbond en zegt de genade toe. Jammer dat de leken het toen zelf nog niet in de Bijbel konden lezen, dat God niet wil dat een mens verloren gaat, maar dat allen tot de kennis der zaligheid komen.

En dat **de Genade Gods** heilbrengend verschenen is voor alle mensen **in de Persoon van de Heere Jezus**.

Dr. P. Korteweg - Hersteld Hervormd predikant Oud-Beijerland
Verslag 2-10-2009-Hersteld Hervormde Vrouwenbond

"Bij de herdoop zoeken we onze zaligheid meer in het water van de doop dan in het verzoenend bloed van Jezus Christus", aldus ds. Korteweg. Hij sprak voor de vrouwen van de Hersteld Hervormde Vrouwenbond (HHV) over de kinderdoop, de volwassenendoop en de herdoop.

De Oud-Beijerlandse predikant erkent dat de Bijbel ruimte biedt voor de volwassenendoop, bijvoorbeeld op het zendingsveld. In de Vroege Kerk hebben volwassenendoop en kinderdoop lang naast elkaar bestaan, aldus ds. Korteweg.

Uit de Schrift blijkt nergens dat kleine kinderen niet gedoopt mogen worden. Kinderen van gelovige ouders zijn begrepen in Gods verbond. Zij mogen daarin delen en daaruit de zegen ontvangen. Maar de eis van geloof en bekering blijft gelijk, zowel bij de volwassenendoop als bij de kinderdoop.

De Heere vraagt van ons en onze kinderen geloof. Geen geloof in de doop, maar geloof in de Heere Jezus Christus. De kinderdoop gaat een leven lang mee. Van die doop gaat kracht uit. Als dat beleefd wordt, is er geen behoefte aan herdoop."

Reactie: Dr. Korteweg zegt enerzijds ware woorden, maar anderzijds woorden die niet in de Schrift voorkomen. Ook de betekenis van die woorden niet.

Hij zegt dat uit de Schrift nergens blijkt dat kinderen niet gedoopt mogen worden. Dan kent dr. Korteweg de Schrift niet. De apostel Filippus zegt tegen de kamerling dat de doop alleen geloofd is als hij gelooft. Een baby kan nog niet geloven.

Verder zegt hij dat er van de doop kracht uitgaat. Wat voor soort kracht is dat? Menselijke kracht of een Goddelijke kracht? Bedoelt hij de Heilige Geest? Ook dat lezen we nergens in de Bijbel.

Wél dat we de kracht zullen ontvangen van de Heilige Geest bij de wedergeboorte. De Geest van

kracht, van liefde en van bezonnenheid.

Het lijkt nu net of de doop een soort magische uitwerking heeft.

Gezien het effect van de kinderdoop in het leven van mensen, blijkt dit ook niet zo te werken. Vele gedoopte kinderen worden helaas nooit wedergeboren door de kracht, die van de doop zou moeten uitgaan.

De kinderdoop gaat een leven lang mee, maar geeft geen eeuwig leven! Het Evangelie is een kracht Gods tot behoud.

Ds. N. den Ouden – Hersteld Hervormd predikant -
Nieuw-Lekkerland

“Hij sprak over de kinderdoop in de praktijk van het leven en in de opvoeding. “Het water van de doop wijst ons onze onreinheid en verlorenheid aan, maar wil ook heenwijzen naar de mogelijkheid van behoud.” “Wanneer u een kind gedoopt ziet worden, bedenk dan dat u ook tot de Heere gebracht bent.” Volgens de predikant moet men zich in een doopdienst niet laten afleiden door bijzaken. “Bedenk dat God u heeft gekroond met Zijn belofte toen u nog een zuigeling was.”

Reactie: De Bijbelse doop wijst niet heen naar de mogelijkheid van behoud. Dat staat nergens in de Schrift. De Bijbelse doop is een getuigenis van het feit dat een mens wedergeboren is door Woord en Geest.

God heeft de baby door de doop geheel niet gekroond met Zijn belofte. Bovendien zou dan een niet wedergeboren baby al een kroon van God ontvangen. De Bijbel spreekt geheel anders over de kroon die een gelovige zal ontvangen en in de hemel voor Zijn voeten neerwerpen.

In onderstaande verzen gaat het altijd over iemand die de Heere Jezus lief heeft gekregen, die wedergeboren is.

2 Timotheüs 4:8 *Verder is voor mij weggelegd de kroon van de rechtvaardigheid die de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.*

Jakobus 1:12 *Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft degenen, die Hem liefhebben.*

Openbaring 4:9 *En telkens wanneer de dieren heerlijkheid, eer en dank brachten aan Hem Die op de troon zat en Die leeft in alle eeuwigheid 10 wierpen de vierentwintig ouderlingen zich neer voor Hem Die op de troon zat, aanbaden Hem Die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen hun kronen neer vóór de troon en zeiden:*

“Den Ouden: De doop is in de praktijk van het leven bedoeld tot zekerheid. “De vaste grond van het heil ligt in Jezus Christus en Zijn verzoenend bloed. De kinderdoop is in de praktijk van het leven een aansporing om de zonde te verlaten.” Om te laten zien wat de kinderdoop in de

opvoeding betekent, wees de predikant op **Deuteronomium 6**. Daar gaat het er eerst om dat de woorden in het hart moeten zijn en dat die daarna de kinderen moeten worden ingescherpt. "Allereerst is dus bekering nodig, daar begint de opvoeding."

Reactie: Geeft de kinderdoop **zekerheid**? Wat voor zekerheid zou dat zijn? Zekerheid van het behoud? Of zekerheid van het verloren gaan, als men zich niet bekeert?

Bedoeld wordt waarschijnlijk de zekerheid dat God het behoud van de baby wil. Dat wil God zeker, maar daarvoor is de doop niet nodig. Daarvoor heeft Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven.

De Schrift leert ons: *"En dit is de getuigenis van God, welke Hij van Zijn Zoon getuigd heeft. Die in de Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft heeft Hem tot een leugenaar gemaakt. En dit is het getuigenis namelijk dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft en dit leven is in Zijn Zoon. Die de Zoon heeft, die heeft het leven; die de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet. Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in de Naam van de Zoon van God; **opdat gij weet dat gij het eeuwige leven hebt**".* 1 Johannes 5:9-13

Gods Woord maakt ons duidelijk dat God niet wil dat er iemand verloren gaat. De kinderdoop kan nooit een aansporing zijn om de zonde te verlaten. Betekent dit dan dat de mens dit in eigen kracht zou moeten doen?

Alléén **de Heilige Geest** overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel.

Daarna kan de gelovige de zonde voor dood houden en door de Heilige Geest de werken van het vlees doden. Rom.6:11 en Rom.8:13

Ds. D. P. J. Buijs, Chr. Gereformeerd predikant

In het Kerkblad voor het Noorden/De Wakker

"De overdoop rukt op. Hoe om te gaan met kerkleden die daartoe overgaan? Ds. Buijs vindt vermanen en uiteindelijk de kerkelijke tucht de aangewezen weg.... Weliswaar onttrekt iemand die zich laat overdopen zich aan de gemeenschap van de kerk. Maar dat betekent nog niet dat de kerk dit feit dadelijk honoreert. Er wordt ruimte ingebouwd om pastoraal te kunnen vermanen. Indien onkunde de oorzaak is, moet niet zonder meer geoordeeld worden dat ze buiten de kerk van Christus staan. De kerkenraad heeft de roeping een pastoraal traject in te gaan waarin de diepste motieven openbaar komen en de dwalingen weerlegd worden. Indien dit niet baat zal de kerkelijke tucht moeten worden toegepast "om te trekken". Een kerk van gereformeerd belijden zal niet kunnen gedogen dat de kinderdoop in haar midden gedevalueerd wordt".

Reactie: We wisten al dat de kinderdoop in de reformatorische kerken als een groot goed wordt beschouwd. Evenals in de Rooms-Katholieke Kerk en daaraan verwante kerken.

Dat men dat op allerlei wijzen, ook door tucht, tracht te bewaken is begrijpelijk. Maar wat ik niet begrijp is, waarom nooit voor zover ik weet, een gedegen objectieve studie naar het Bijbelse fundament is gemaakt.

Dat is wel gedaan, maar men is waarschijnlijk toch weer begonnen met een gekleurde bril op te zetten.

Of men gaat naar de belijdenisgeschriften in plaats van naar Gods Woord. Vraagt men wel om de leiding en de verlichting van de Heilige Geest bij het bestuderen van Gods Woord? De Geest leidt in alle waarheid.

1 Johannes 1:27: *“En wat u betreft, de zalving die u van Hem hebt ontvangen, blijft in u, en u hebt het niet nodig dat iemand u onderwijst; maar zoals deze zalving u onderwijst met betrekking tot alle dingen- en die zalving is waar en is geen leugen- en zoals ze u heeft onderwezen, zo moet u in Hem blijven”.*

Of neemt men klakkeloos over wat feilbare mensen, die ook maar ten dele kennen en kenden, gezegd hebben?

Als zouden woorden en inzichten van mensen hetzelfde gezag hebben, dan Gods Woord.

Ds. R.W. Mulder - Hersteld Hervormd predikant Leerbroek - Gezinsgids 20 februari 2014

Enkele opmerkingen uit dit artikel.

“In de doop gaat God niet een verbond aan met de dopeling. Het verbond van God is een eeuwig verbond. De doop is een bevestiging van dat verbond, niet de verbondssluiting zelf. De doop is een zichtbare afbeelding en heen wijzing naar het werk van de Here Jezus Christus.

De doop is een zichtbare bevestiging van de verbondsbelofte van de afwassing van de zonden door het bloed van Jezus Christus. Helaas geloven veel verbondskinderen niet wat de Heere belooft en bevestigt. Ze beschouwen het teken en zegel als iets algemeen zonder er werkzaam mee te zijn. Wat zal voor hen de verantwoording hiervan in de oordeelsdag onnoemelijk zwaar zijn. De heilige doop is zowel voor ouders als voor kinderen van onschatbare waarde en van grote betekenis.

Door middel van de doop zijn de kinderen afgezonderd en geldt wat Petrus op de Pinksterdag gezegd heeft: “Want u komt de belofte toe en uw kinderen” De Heere wil van jongs af aan ook aan hen de zaligheid in Christus geven. In de doop gaat het niet in de eerste plaats om het handelen van de mens, maar om een belovend en vervullend God”.

“De herdoop is een ronduit on-Bijbelse zaak. We lezen nergens in Gods Woord dat iemand zich laat herdopen. Wie zich laat over dopen, zondigt daarmee radicaal tegen de Heere; het is een slag in Gods aangezicht.

Bart Bolier in dezelfde Gezinsgids: “In de doop staat de verkiezende God centraal. Wanneer de kiezende mens centraal komt te staan, is dat een verkrachting van het sacrament.” Inzake de overdoop: “Vraag je eens eerlijk af of het eenzijdige Godswerk dan centraal staat, of dat de hoogmoedige waangelovige met zijn keuze in het middelpunt wordt gezet?” “Het gaat er allereerst om wat God er mee te zeggen heeft. Er is een eed zwerend God aan het woord”.

Inzake de doop die in de plaats van de besnijdenis is gekomen: “Volgens Matthew Henry lopen er duidelijke lijnen van het oude verbond naar het nieuwe verbond. De verbondskinderen in de

tijd van het Oude Testament ontvingen de besnijdenis en in de tijd van het Nieuwe Testament de doop”

Reactie: “De doop is een zichtbare bevestiging van de verbondsbelofte van de afwassing der zonden door het bloed van Jezus Christus. Het gaat hierbij om een belovend en vervullend God”, zegt ds. Mulder.

Eerste vraag: Waar staat dit in de Bijbel? In Gods Woord heb ik niet kunnen vinden dat God in de doop Zijn belofte bevestigt, dat Hij de zonden zal afwassen door het bloed van Christus.

Er staat wél in de Bijbel dat het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonde. Maar hoe krijgt een mens daar deel aan?

Door belijdenis van zonde, geloof, bekering en wedergeboorte. Dat gaat echter aan de doop vooraf. Nergens in de Bijbel vind ik dat de doop aan de bekering vooraf gaat.

Op deze misleidende theologie is een systeem gebouwd. Wat een verantwoordelijkheid hebben de voorgangers die een dergelijke dwaalleer verkondigen. En daarnaast de mensen, die deze dwaalleer niet geloven, waarschuwen voor een dreigend oordeel.

Kent hij de harten en de motieven van deze mensen? Wat ds. Mulder een overdoop noemt en een slag in het aangezicht van God is, in tegendeel, het werk van God.

Kinderdoop is geen Bijbelse doop en de beschrijving van ds. Mulder met betrekking tot de doop is in werkelijkheid de ware Bijbelse doop op het geloof en het openbare getuigenis van wat er geestelijk met de dopeling gebeurd is.

Geen slag in het aangezicht van God, maar het werk van God in een zondig mensenhart die tot geloof en bekering is gekomen, door de wederbarende werking van de Heilige Geest.

Dit conform alle voorbeelden in het Nieuwe Testament! Dat we in de Bijbel geen her- of overdoop tegenkomen is niet correct. Want er waren mensen die alleen de doop van Johannes hadden ondergaan. Deze werden opnieuw gedoopt met de doop van de Heere Jezus, (Handelingen 19:3-5). Nogmaals gezegd. Omdat de kinderdoop geen Bijbelse doop is, is de geloofsdoop geen overdoop.

Ik weet zeker dat de engelen in de hemel zich verheugen over een zondaar die tot bekering is gekomen en zich daarna laat dopen en door deze doop getuigenis aflegt:

“Ik ben met Christus begraven in de dood en ik sta met Christus weer op tot een nieuw leven!” Dit ondanks het feit dat hij als kind besneden is of als kind zogenaamd gedoopt.

Kinderdoop is dus gewoon ook een verkeerd woord. Het kind wordt niet gedoopt, maar besprenkeld.

Daarom kan er ook geen sprake zijn van herdoop, want degene die als kind besprenkeld was en zich op het geloof laat dopen, was nog niet gedoopt!

Ds. W. Visscher, predikant Gereformeerde Gemeente te Amersfoort - Gezinsgids 20 februari 2014

“De Baptisten wijzen de kinderdoop af. De Bijbel zegt immers “wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, die zal zalig worden” (Markus 16:16). Dat dit vers in het kader van het zendingsbevel staat, wordt dan over het hoofd gezien”.

Reactie: De vraag is wie wat over het hoofd ziet? Ds. Visscher wil blijkbaar zeggen dat deze tekst, wat hem betreft, voor zijn gemeente een gepasseerd station is. Is dat werkelijk zo?

Mogen we op deze manier een tekst buiten spel zetten? Dit bevel van de Heere Jezus aan zijn apostelen betrof niet alléén de andere volken. Het betrof in de eerste plaats de Joden in hun eigen omgeving.

Lukas 24: 47 *En in Zijn Naam gepredikt worden bekering en vergeving der zonden, onder alle volken, beginnende van Jeruzalem.*

En Paulus zegt in:

Romeinen 1: 16 *“Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en ook den Griek”.*

De apostelen moesten in Jeruzalem beginnen om te getuigen van de Heere Jezus en daarna verder in eigen land: Judea en Samaria. Daarna tot het uiterste van de aarde. Deze opdracht geldt niet alleen voor de apostelen, maar blijft ook nu nog steeds de opdracht voor iedere dienaar van het Evangelie.

Is de gemeente geen zendingsveld waar ongelovigen samen komen, die nog bekeerd moeten worden, samen met de gelovigen?

Ik weet wel dat Calvijn en Luther daar anders over dachten.

Is dit de verklaring voor het feit dat er in de reformatorische kerken zo weinig evangelisatie- en zendingsdrang is?

Ds. Visscher zegt verder: “Onze kinderen worden gedoopt omdat zij “in het verbond van God en in Zijn gemeente begrepen zijn”. Dat is het mooie en Bijbelse antwoord dat we vinden in de Heidelbergse Catechismus (antwoord 74). Kinderen van de gemeente zijn “verbondskinderen”. Als iemand in het verbond begrepen is, wil dat niet zeggen dat hij wederom geboren is. Er zijn tweeërlei kinderen van het verbond. Helaas zijn er mensen die uitwendig in het verbond zijn. Dan hebben we wel het teken, maar niet de betekenis van de doop ontvangen. Zalig worden is het wonder van Gods genade. In de doop laat de Heere die genade uitbeelden. Het water in de doop wijst op het bloed en de Geest van Christus. Het is door de Heilige Geest dat de betekenis van de doop werkelijkheid wordt. Ook dat lezen we in de Catechismus...

Onze gereformeerde belijdenis bewaart voor dwaling en houdt ons dicht bij de Schrift”.

Reactie: Ds. Visscher zegt dat er twee soorten van verbondskinderen zijn. Is dat zo? Ik weet niet aan welk verbond ds. Visscher denkt, maar dat kan toch niet het Nieuwe Verbond zijn, dat geba-

seerd is op het bloed van de Heere Jezus.

Dat verbond bestaat alleen uit gelovigen, in tegenstelling tot het oude verbond. De doop is door de Heere Jezus ingesteld als een openbaar getuigenis voor allen die door een waar geloof Zijn eigendom zijn geworden. Als we van deze Bijbelse waarheden uitgaan, zien we duidelijk de onwaarheden van ds. Visscher.

Nog een opmerking. Het doopwater wijst helemaal niet op de Geest van Christus. Vaak wordt iets gezegd zonder onderbouwing van de Heilige Schrift.

De doop wordt ook wel watergraf genoemd. Dat is echter symbolisch. In de doop zelf gebeurt er niets. Het is een getuigenis.

Soms wordt in de Bijbel het werk van de Heilige Geest vergeleken met water: *Stromen van levend water zullen uit uw binnenste vloeien.* (Johannes 7:38,39) Daar is geen directe connectie met het watergraf van de doop.

Van de Gemeente wordt gezegd dat zij door Christus geheiligd is, doordat zij gereinigd is met het waterbad door het Woord. (Efeze 6:26)

Dit gebeurt nadat zij eerst gereinigd is door het bloed van Christus.

Bij de voetwassing zegt de Heere Jezus tegen Zijn discipelen dat zij rein zijn door het Woord dat Hij tot hun gesproken heeft.

Als een gelovige heeft gezondigd, moet hij zijn zonden belijden en vertrouwen dat Hij Die getrouw is Hem zal vergeven en reinigen van alle ongerechtigheid. (1 Johannes 1:9.)

Dr. Klaas van der Zwaag – Ref. Dagblad 22-05-2014

Dubbele strijd tegen Rome en Doperdom

“De positie van Calvijn tegenover Rome en Doperdom houdt in dat hij het “goddelijk karakter van heil” en de “rechtvaardiging door het geloof alleen” heeft willen benadrukken. Vanuit het perspectief van de Reformatie is zowel Rome als Doperdom mensgericht: ze verwachten alles van de gelovige mens, van zijn poging om zich langs een weg van werken bij God verdienstelijk te maken. Bij Rome is dat door de bemiddeling van de kerk in het gebruik van de sacramenten. Bij het Doperdom in het zoeken van een waar christelijk leven in heiligmaking of in bijzondere religieuze geloofservaringen. Bij Rome en Doperdom wordt de “dode” Schrift pas levend door respectievelijk de kerkelijke traditie en het bijzondere werk van de Geest. De Geest is gebonden aan het Woord en wordt bemiddeld door de kerk, zonder dat de kerk de Geest bezit (Rome), of de individuele gelovige heeft de soevereine beschikking over de Geest en is voor geen enkele correctie vatbaar (Doperdom)”.

Reactie: Heel bijzonder, maar niet erg verstandig dat de heer Van der Zwaag de rooms- katholieken en Baptistena en de evangelische christenen op één hoop gooit. Is hier soms sprake van een tunnelvisie?

De Rooms-Katholieke Kerk met zijn vele dwalingen, die tot op heden nog nooit herroepen zijn, is toch wel iets totaal anders dan een Bijbel getrouwe baptisten/evangelische kerk.

Het blijkt wel dat Van der Zwaag de Baptisten niet Bijbelgetrouw vindt. Hij gooit alle evangelische en baptisten gemeenten op één hoop. Want er is maar één ware kerk en dat is de reformatorische kerk. Welke reformatorische kerk dat is, weet Van der Zwaag waarschijnlijk zelf niet of niet meer. Bovendien zijn de Baptisten voor geen enkele correctie vatbaar! Waarop baseert hij deze generaliserende uitspraak? De vraag is wél, wie er gecorrigeerd moeten worden? Wie is er nu dom, het Doper-dom of het Refo-dom?

EPILOOG

Toen deze verkorte uitgave van het boek: “Als u met heel uw hart gelooft is het geoorloofd” afgerond was, lazen we in het Reformatorisch Dagblad van 16 juli 2020 een interview met ds. Mensink, voorzitter van de Gereformeerde Bond in de PKN.

Als slot van dit boek willen we hier nog een reactie op geven, want het is werkelijk verbijsterend wat we daar lezen.

Ds. Mensink maakt zich zorgen over de studenten van de opleiding tot de dienst van het Woord. “Toen we ons vorig jaar met studenten bezonnen op de doop, merkten we dat ze bij de doop, Bijbels-theologisch en dogmatisch veel vragen hebben. Maar als we de doop niet verstaan, verstaan we het hele Nieuwe Testament niet en zijn we ook niet orthodox meer. Kohlbrugge zegt dat heel onze theologie is samengevat in een paar druppels water”.

De vraag komt opnieuw op:

Waar is de Heere Jezus Christus in deze theologie? Wat zegt Hij in Zijn Woord?

Wat Kohlbrugge gezegd heeft, is natuurlijk grote dwaasheid. Omdat Mensink de Bijbelse doop niet begrijpt, begrijpt hij ook het Nieuwe Testament niet en is hij zeker niet orthodox. Zo mag ik toch zijn woorden uitleggen?

Wat zegt de Heere Jezus over de doop? Dat heb ik duidelijk in dit boek weergegeven. We hebben de mening van Augustinus, Calvijn, Luther en Kohlbrugge echt niet nodig, want dan komen we op een dwaalspoor.

Maar of je nu als baby gedoopt bent of als volwassene, het belangrijkste is of je wedergeboren bent. Dat was ook de vraag van de Heere Jezus aan Nicodemus. Die vraag stelt de Heere Jezus aan ieder mens. Ook aan de studenten die theologie studeren.

We moeten een relatie krijgen met de Heere Jezus. Hij moet de eerste plaats hebben in ons leven. Als Hij die plaats heeft, is er in ieder geval een goede basis voor de studie theologie. De wedergeborene gelovige wordt door de Heilige Geest ingelijfd in het Lichaam, de Gemeente. In Hem hebben wij de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving van onze zonden.

De Heere Jezus zegt:

“Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien”: “Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Ik ben het Licht der wereld. Ik ben het Water des levens. Ik ben het Brood des levens. Ik ben het eeuwige Leven”.

Hij is de Rots waarop de NT Gemeente gebouwd is. Daarom zullen de poorten van de hel haar niet overweldigen. Hij is de vervulling van de wet en de profeten, van alle beloften, zowel voor

Israël als voor de Gemeente.

De Leidsman en de Voleinder van ons geloof. De Heere der heren en de Koning der koningen. Voor Wie eenmaal alle knie zich zal buigen: vrijwillig of onvrijwillig.

Een dogmatiek gebaseerd op enkele druppels water, is in deze vergelijking wel heel armzalig. We zeggen het opnieuw: "Pleit niet op je (kinder)doop. Pleit op het volbrachte werk van de Heere Jezus en rechtstreeks op Gods beloften in het Woord. Niet op een door mensen samengesteld doop formulier.

Waardoor werden de geloofshelden in Hebreeën 11 gerechtvaardigd? Door het geloof. Waardoor werden Abel, Henoeh, Noach en Job gerechtvaardigd? Door het geloof.

"Ik weet dat mijn Verlosser leeft!" Dat was het getuigenis van Job. Toen was er nog geen sprake van besnijdenis, noch van de doop. Wat is de vraag van de Heere Jezus met betrekking tot de eindtijd? Zal ik nog het geloof vinden op aarde.

Het geloof in een persoonlijke Redder en Zaligmaker. Ken je Hem? Heb je Hem lief? Dat is noodzakelijk, wil een mens niet verloren gaan.

Wat leert het Woord ons: "Als iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, laat die vervloekt zijn". 1 Korinthiers 16:22

"Als iemand de Geest van Christus niet heeft, die behoort Hem niet toe". Romeinen 8:9

Heb je een persoonlijke relatie met Hem of steun je nog op je doop of op je religie? Je kunt alles weten over Hem, maar toch niet weten Wie Hij voor jou persoonlijk is. Als je Hem kent, dan alleen ben je gereed voor Zijn komst, die heel dicht bij is.

Wat betreft de duiding van de eindtijd, met name in deze Coronatijd, grijpt men vaak terug op het OT. Terwijl de Heere Jezus ons direct onderwijst over de tekenen van de eindtijd in o.a. Mattheüs 24. Ook Paulus en Petrus spreken er uitvoerig en gedetailleerd over in de Brieven. In Openbaring lezen we, dat ieder die deze woorden leest en hoort, en in acht neemt, gezegend is. Waarom is dit dan zo'n gesloten boek, vooral in deze tijd? Calvijn durfde het niet aan om een commentaar te schrijven, maar sinds die tijd is de kennis vermeerderd. En de tijd is nabij.

WAT WIL IK GRAAG, KORT SAMENGEVAT, MET DIT BOEK AANTONEN?

OVER DE LEER VAN DE DOOP:

- Dat de leer van de doop van baby's een dwaalleer is.
- Dat deze doop niet in de Bijbel voorkomt.
- Dat God niets belooft bij de doop van baby's.
- Dat de doop niet in de plaats van de besnijdenis is gekomen.

- Dat de baby niet wordt wedergeboren door de doop.
- Dat ook gedoopte mensen wedergeboren moeten worden.
- Dat de besprenkeling met water geen echte doop is.
- Dat de echte doop door onderdompeling plaats vindt.

OVER DE ALTIJD BESTAANDE GELOOFSDOOP:

- Dat er vanaf de tijd van de apostelen in iedere eeuw altijd mensen of groepen mensen zijn geweest die tegen de babydoop waren op Bijbelse gronden.
- Dat in de eerste eeuwen geen of weinig babydoop voorkwam.
- Dat door Augustinus de doop van baby's werd gesanctioneerd in de Rooms- Katholieke Kerk in 418 AC.
- Dat in Wales de babydoop in het jaar 600 met geweld werd ingevoerd door de moord op 1200 voorgangers en oudsten.
- Dat de geloofsdoopt niet begonnen is bij de zogenaamde Wederdopers in Münster.
- Dat de eerste Baptisten Gemeente niet in 1609 is begonnen.
- Dat als eerste Baptisten Gemeente in Nederland, de Zaanlandse Doopsgezinde-Baptisten Gemeente staat vermeld in het jaar 1503.
- Er in 1543 een Baptisten-Doopsgezinde Gemeente was in de buurtschap 't Kalf, nu een wijk in Zaandam-Noord.

